

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ
ОДИТОРИ И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2021 г.

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА РЪКОВОДСТВОТО**

за 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1	ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	i
1	ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА НА ББР	1
2	ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА	15
3	ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2021 Г.	29
4	ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ.....	33
5	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА и бизнес цели.....	44
6	УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	48
7	КОНТРОЛНА СРЕДА	51
8	БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	53
9	МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	54
10	УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	55
11	СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА	75
12	СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВАТА ГОДИНА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2021 Г.	76
13	ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО.....	79

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	80
--	-----------

1 ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Българска банка за развитие ЕАД

Акционерна структура към 31.12.2021 г.: Държавата чрез министъра на икономиката – 100%

Акционерна структура към датата на одобрение на този доклад: Държавата, чрез министъра на иновациите и растежа – 100%

Надзорен съвет (НС)

НС към 31.12.2021 г.	НС към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Валентин Любомиров Михов – председател на НС - Васил Атанасов Щонов - заместник – председател на НС - Стамен Стаменов Янев – заместник - председател на НС - Митко Емилов Симеонов – заместник - председател на НС* - Велина Илиева Бурска – член на НС*	<ul style="list-style-type: none"> - Валентин Любомиров Михов – председател на НС - Васил Атанасов Щонов - заместник – председател на НС - Стамен Стаменов Янев – заместник - председател на НС

* На 13.01.2022 г. в Търговския регистър е вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

Управителен съвет (УС)

УС към 31.12.2021 г.	УС към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Крум Георгиев Георгиев – председател на УС - Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор - Цанко Руменов Арабаджиев - член на УС и изпълнителен директор - Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор	<ul style="list-style-type: none"> - Марияна Димитрова Петкова – председател на УС и изпълнителен директор; - Крум Георгиев Георгиев – член на УС - Цанко Руменов Арабаджиев - член на УС и изпълнителен директор

Седалище и адрес на управление към 31.12.2021 г.:

гр. София, 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1

Регистрационен номер – ЕИК 121856059

Съвместни одитори на Българска банка за развитие ЕАД:

„Делойт Одит“ ООД

бул. „Александър Стамболийски“ № 103

София, п.к. 1303

България

cebgreceptionteam@deloittece.com

„Грант Торнтон“ ООД

бул. "Черни връх" № 26

София, п.к. 1421

България

office@bg.gt.com

Одитор на Национален Гаранционен фонд ЕАД, ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция Джобс ЕАД), ББР Лизинг ЕАД, ББР Факторинг ЕАД и Фонд за капиталови инвестиции АД:

„Делойт Одит“ ООД

бул. „Александър Стамболийски“ № 103

София, п.к. 1303

България

cebgreceptionteam@deloittece.com

Одитор на Търговски Център Марица ООД

Маргарита Кошутанска

"ОДИТ КОРЕКТ-2010" ООД, ЕИК 201209236, гр. София, ул. "Пиротска" №5, ет. 3,
офис 5

1 ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА НА ББР

1.1 ПРЕГЛЕД НА ГРУПАТА

Към края на 2021 г. и към момента на одобрение на настоящия доклад, Финансовата група Българска банка за развитие („Групата“¹ или „Финансовата Група“) включва Българска банка за развитие ЕАД² („ББР“, „Банката“) и нейните дъщерни дружества – Национален Гаранционен Фонд ЕАД („НГФ“), ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД³ („ББР Микрофинансиране“)), Фонд за капиталови инвестиции АД (ФКИ) и учредените през 2019 дъщерни дружества – ББР Лизинг ЕАД („ББР Лизинг“) и ББР Факторинг ЕАД („ББР Факторинг“).

Следната организационна структура на Групата е валидна към 31.12.2021 г.

¹ Към края на 2021 г. Банката е едноличен собственик на капитала на ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

² На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество със собственик Българската държава. Правата на едноличен собственик се упражняват от министъра на икономиката. С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа.

³ Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

Към момента на одобрение на настоящия доклад, организационната структура на Групата е следната:

Към 31.12.2021 г., в Групата на ББР списъчният състав на служителите е 284 (към 31.12.2020 г. – 281 служители).

В края на 2021 година Групата на ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2021 г. в Групата на ББР няма висящо съдебно, административно или арбитражно производство, касаещо задължения или вземания на Групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Групата на ББР спазва приложимото българско и европейско законодателство за опазване на околната среда. Групата прави анализ на въздействието върху околната среда на всички проекти, за които това се изисква според приложимата правна рамка. В процеса на реализиране на проектите, Групата на ББР изисква представянето на необходимите разрешения и документи, и стриктно следи за точната реализация на проектите. При наличие на по-строги изисквания относно околната среда, залегнали в договорите за заеми с външни кредитори, Групата изисква спазването на тези по-високи стандарти от своите клиенти и следи за тяхното изпълнение.

Ключов фактор за реализиране на новата стратегия и бизнес целите на Групата на ББР е човешкият капитал. През 2021 г. мениджърският екип насочи усилията си към осигуряване на продуктивна и ефективна работна среда, чрез задържане на ценните специалисти, откриване и привличане на нови таланти, мотивиране, ангажираност и развитие на служителите, обучение за повишаване на квалификацията и надграждане на компетенциите им.

Поддържа се тенденцията за осигуряване на баланс между работа и личен живот, за запазване на ангажираността и стремежа към постигане на оптимални резултатите от дейността на служителите в банката.

В Групата на ББР няма специализирано звено за научноизследователска и развойна дейност и през отчетния период не е извършвана такава.

1.2 „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието „Насърчителна банка“. Със Закона за Българската банка за развитие (ЗББР), обнародван в Държавен вестник бр. 43 от 2008 г., е променено наименованието на Банката, разширен е и обхватът на дейността ѝ.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на ББР. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Целите на Българска банка за развитие ЕАД (ББР), залегнали в Устава са:

1. Подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране;
2. Привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;
3. Прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
4. Привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции;
5. Привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
6. Финансиране на проекти на местни компании създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност;

7. Финансиране на дружества, осъществяващи дейност в приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие, както и на такива реализиращи стратегически проекти и/или проекти от национално и/или регионално значение.

При осъществяване на дейността си Банката се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика. ББР създава условия за спазване на изискванията за осигуряване на конфиденциалност, предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси от всички нейни служители. Банката няма за основна цел постигането на максимална печалба.

Експозицията към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, следва изискванията и ограниченията на Регламент 575/ 2013/ ЕС, като се отчита ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

Българска банка за развитие ЕАД е кредитна институция, която притежава лиценз № Б25/1999 г. за извършване на банкова дейност от Българска народна банка с последна актуализация на лиценза съгласно Заповед № РД22-2272/ 16.11.2009 г. на управителя на БНБ.

Българска банка за развитие ЕАД предоставя инвестиционни услуги и извършва инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и допълнителни услуги по чл. 6, ал. 3 от ЗПФИ въз основа на издадения от Българската народна банка лиценз. Банката не предоставя инвестиционни услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 8 и 9 от ЗПФИ – организиране на многостранна система за търговия и организирана система за търговия.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от ЗББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа – към датата на съставяне на настоящия документ. Членовете на органите за управление на ББР се назначават в съответствие със ЗББР, Закона за кредитните институции, Търговския закон и подзаконовите нормативни актове, приети от Българската народна банка.

Към 31.12.2021 г. капиталът на Банката е в размер на 1,441,773,500 лв. и се състои от 14,417,735 броя обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева всяка. Към датата на одобрение на доклада целият размер на капитала е внесен, като 100% от акциите се притежават от българската държава.

С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа.

Българска банка за развитие ЕАД не е придобивала собствени акции по реда на чл. 187д от Търговския закон (ТЗ) през 2021 г.

Няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на управителните органи през годината акции на дружеството. Съгласно чл. 6, ал. 4 от ЗББР членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Списъчният състав на Банката в края на 2021 г. е 231 служители.

Българска банка за развитие ЕАД няма открити клонове.

Седалището и адресът на управление на ББР е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1.

През 2021 и до датата на приемане на настоящия доклад, в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

1.2.1 Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. и през 2022 г., до датата на одобрение на Доклада за дейността:

През 2021 г. и 2022 г., в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

1.1.1.1 Промени в УС на Банката

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021 г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов бяха заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 28 от 06.06.2022 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избрана Марияна Димитрова Петкова. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 13.06.2022 г. С решение на Управителния съвет по Протокол № 51/06.06.2022 г., г-жа Марияна Димитрова Петкова е овластена да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 13.06.2022 г. Г-жа Марияна Димитрова Петкова е избрана за председател на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 30 от 09.06.2022 г., Владимир Рашков Георгиев е освободен като член на Управителния съвет на Банката. На 16.06.2022 г. Владимир Рашков Георгиев е заличен в Търговския регистър като член на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 31 от 09.06.2022 г., Живко Иванов Тодоров е освободен като член на Управителния съвет на Банката считано от 13.06.2022 г. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022г.

1.1.1.2 Промени в НС на Банката

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов бяха избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов бе избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Към 31.12.2021 г. е заявено вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката. На 13.01.2022 г. в Търговския регистър бе вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов бяха освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

1.2.2 Промяна в структурата на Банката

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г. и 2022 г.

След извършването на промени в персоналия състав на УС и НС през 2021 г. организационната структура е следната – тя е обособена в четири направления, които имат следните ресорни членове на УС и изпълнителни директори:

Ресор № 1, със структура, подчинена на г-н Крум Георгиев Георгиев, член на УС:

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Класифицирана информация“
- Управление „Сигурност“
- Длъжностно лице по защита на личните данни

Ресор № 2, със структура, подчинена на г-н Владимир Рашков Георгиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Правно“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Отдел „Секретариат“

Ресор № 3, със структура, подчинена на г-н Цанко Руменов Арабаджиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Трежъри“

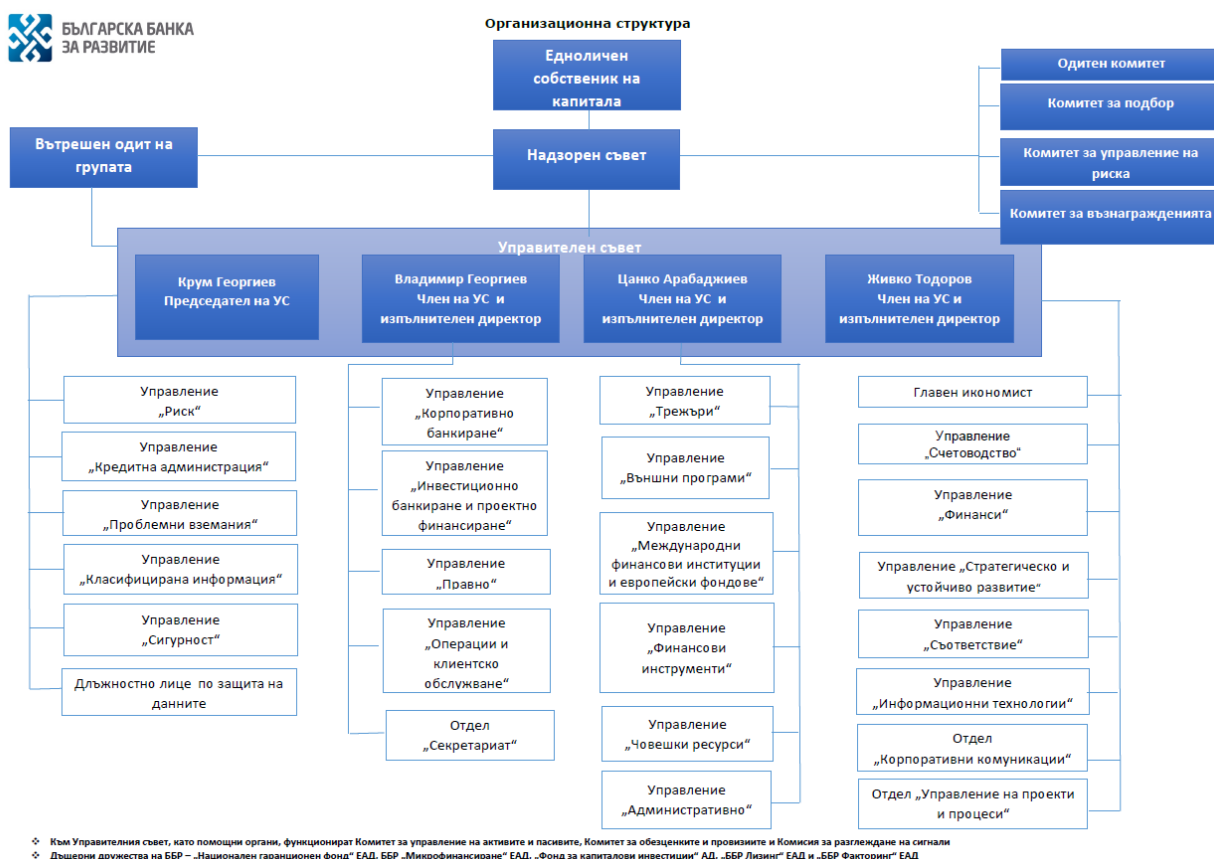
- Управление „Външни програми“
- Управление „Международни финансови институции и европейски фондове“
- Управление „Финансови инструменти“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Административно“

Ресор № 4, със структура, подчинена на г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор и член на УС :

- Главен икономист
- Управление „Счетоводство“
- Управление „Финанси“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Стратегическо и устойчиво развитие“
- Управление „Информационни технологии“
- Отдел „Корпоративни комуникации“
- Отдел „Управление на проекти и процеси“

Звено „Вътрешен одит на Групата“ - функцията по вътрешен одит на Групата е независима и в пряка комуникация с НС/УС.

Диаграма на последната актуалната организационна структура на ББР е следната:

След промените в състав на УС на ББР от месец юни 2022г. г-жа Марияна Петкова отговаря за ресор №2 и ресор №4. Предстои актуализация на организационната структура.

През 2021 г и 2022 г. до момента на одобрение на настоящия годишен консолидиран доклад за дейността настъпиха следните промени в организационната структура на Банката:

С решение на УС, считано от 12.08.2021 г., наименованието на управление „Мониторинг и финансови инструменти“ е променено на „Финансови инструменти“ с цел акцентирание върху основната дейност при запазване на досегашните функции, като изменението е отразено и в организационната структура на Банката.

С решение на УС от 11.08.2021 г. и от 24.08.2021 г., одобрени с решения на НС от 25.08.2021 г., считано от 01.09.2021 г., са извършени следните промени в ресор № 4:

- Управление „Счетоводство“ се структурира по функции, като се създават отдел „Вътрешно счетоводство“, отдел „Бизнес счетоводство“ и отдел „Данъчна методология“.
- Управление „Стратегически анализи и развитие“ се реструктурира в отдел „Стратегическо и устойчиво развитие“ и преминава на директно подчинение на ресорния изпълнителен директор, в резултат на което отпадат неефективни функции от звеното.

С решение на Управителния съвет на ББР от 05.10.2021 г., в структурата на отдел „Секретариат“ е създадено звено „Кол център“, което да поеме потока от постъпващи запитвания по телефона от потенциални клиенти, като предоставя информация и разяснения относно условията и начина за предоставяне на предлаганите от банката продукти.

Считано от 06.11.2021 г., в управление „Корпоративно банкиране“ е създадено звено „Кредити в процес на реструктуриране“, което ще отговаря за кредитите, които са в просрочие повече от 30 дни, но не са изискуеми по заповедно производство и не са в процедура по несъстоятелност.

С решение на Управителния съвет на ББР от 25.11.2021 г., наименованието на управление „Планиране, анализ и регулации“ се променя на „Финанси“, което реално отговаря на дейностите и отговорностите по финансовата функция на Банката, изпълнявана от звеното.

Считано от 01.12.2021 г., дейностите, свързани с изготвяне на експертни становища по оценки на обезпечения от външни оценители и извършваните проверки на място са прехвърлени от управление „Кредитна администрация“ към управление „Риск“, като за целта в управление „Риск“ е създаден отдел „Оценители“.

С решение на Управителния съвет на ББР от 16.12.2021 г. е закрит отдел „Концесии“, поради липса на достатъчно натовареност за съществуването му като самостоятелна структурна единица в ББР.

Във връзка с въвеждането на стратегия за по-активно директно кредитиране за бизнеса, в съответствие с промяната на Устава на Банката и с цел увеличаване на кредитния портфейл, УС взе решения за създаване, считано от 30.09.2021 г., на звено „Бизнес развитие“ в управление „Корпоративно банкиране“ и на звено „Кол център“ в отдел „Секретариат“, считано от 06.10.2021 г. Дейността на новите звена е с фокус върху предлагането на нови атрактивни банкови продукти, новите клиентски програми, подкрепени от Паневропейския гаранционен фонд (ПЕГФ), стартиране на дигиталната платформа и предоставяне дистанционно на актуална информация по конкретно поставени въпроси, предвид липсата на клонова мрежа на Банката.

С решение на Управителния съвет на ББР от 22.02.2022 г., одобрено с решение на Надзорния съвет от 04.03.2022 г., наименованието на отдел „Връзки с обществеността“ се променя на „Корпоративни комуникации“ за да отговори най-точно на функциите и дейностите на звеното, като промяната е отразена и в организационната структура на Банката.

С решение на Управителния съвет на ББР от 15.02.2022 г., одобрено с решение на Надзорния съвет от 04.03.2022 г., е изменена структурата, функционалните отговорности и наименованието на отдел „Стратегически анализи и развитие“, като звеното се променя на управление „Стратегическо и устойчиво развитие“. На управлението са възложени функции, свързани с дейности по въвеждане на регулаторната рамка ESG, климатично проследяване и анализ на съответствието, въвеждане на модели за зелени, устойчиви и климатично неутрални кредити за МСП, адвайзъри и консултантска помощ за МСП, оценка на приноса и мониторинг на дейността.

1.3 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД (НГФ)

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от ЗКИ. В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- Издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- Предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- Издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- Издаването за собствен риск гаранции от НГФ могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в Закона за ББР, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаваните от НГФ гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за

периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението;

- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Предметът на дейност на НГФ ЕАД е уреден като обхват в глава X в Закона за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.).

През 2021 г. Дружеството не е създавало клонове или дъщерни дружества, не е придобивало участия под каквато и да е форма в други търговски дружества и не е реализирало търговски проекти съвместно с други предприятия.

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал на Дружеството е 80,000,000 лева и е разпределен на 800,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Едноличен собственик на капитала е ББР ЕАД. Капиталът на НГФ е изцяло внесен.

Седалището и адресът на управление на НГФ е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София 1421 бул. "Арсеналски" № 105.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на НГФ е 11 служители.

Към 31.12.2021 г. НГФ няма открити клонове.

1.4 „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (ББР Микрофинансиране)

„ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК 201390740 е вписано в Търговския регистър на 14.01.2011 година. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи (финансов лизинг), покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

С решение от 23 март 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е променено наименованието на дружеството от „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (вписано в Търговския регистър на 12.04.2021), като едновременно с това е променен и устава на дружеството. Промяната отразява по-плътно фокуса на дружеството в подкрепата на микро-бизнеса, както и принадлежността му към Финансовата група на Българската банка за развитие. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД вече 11 години създава условия за успешно развитие на микро и малките предприятия, използвайки ефективни модели и практики в сферата на кредитирането и лизинга.

С решение от 1 септември 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е увеличен капитала на дружеството с парична вноска от 7 милиона лева чрез издаване на 70,000 нови обикновени поименни акции с номинална стойност от 100 лв. Новите акции са

записани от ББР и увеличаването на капитала е вписано в Търговския регистър на 13.10.2021 г. Във връзка с увеличението на капитала е изменен и Устава на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД.

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал на ББР Микрофинансиране е 14,643,000 лева и е разпределен на 146,430 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на дружеството е изцяло внесен.

Седалището и адресът на управление на ББР Микрофинансиране е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София 1421, бул. "Арсеналски" № 105.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е 15 служители.

Към 31.12.2021 г. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е няма открити клонове.

1.5 „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ)

„Фондът за капиталови инвестиции“ АД е учреден на 24.08.2018 г. и регистриран на 04.10.2018 г. като акционерно дружество, със 100% крайно участие на ББР (директно участие на ББР 84.62% или 550,000 броя акции и индиректно чрез НГФ 15.38%, собственик на останалите 100,000 броя акции).

„Фонд за капиталови инвестиции“ АД е финансова институция, вписана на 06.06.2022 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3а, ал. 1 от Закона за кредитните институции. Към 31.12.2021 г., регистрираният и внесен акционерен капитал е 650,000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция или в размер на 65,000,000 лв.

Предметът на дейност на ФКИ включва:

- Участие в капитала на малки и средни предприятия;
- Предоставяне на консултантски услуги относно капиталовата структура на малки и средни предприятия, консултации и услуги, отнасящи се до преобразуване на предприятия по чл. 261 от Търговския закон;
- Консултантски услуги по инвестиции;
- Консултантски услуги по управление на пулове от ценни книжа на малки и средни предприятия;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Ключов приоритет е осигуряването на капитал за растеж на малки и средни предприятия с установен бизнес модел и възможности за ускорена експанзия на вътрешния и международни пазари.

Седалището и адресът на управление на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ) е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на ФКИ е 5-ма служители.

Към 31.12.2021 г. дъщерното дружество ФКИ няма открити клонове.

1.6 „ББР Лизинг“ ЕАД (ББР Лизинг)

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, е учредено на учредително събрание, проведено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър на 12.03.2019 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД има 100% пряко участие в капитала на дружеството.

Предметът на дейност включва: извършване на финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи лизинга и кредитирането дейности.

Едноличен собственик на капитала на „ББР Лизинг“ ЕАД е „Българска банка за развитие“ ЕАД.

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал на ББР Лизинг е 20,000,000 лева и е разпределен на 200,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас

Седалището и адресът на управление на ББР Лизинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София, ул. Стефан Караджа 10, ет. 2.

Към 31.12.2021 г., списъчният състав на „ББР Лизинг“ ЕАД е 12 служители.

Към 31.12.2021 г. „ББР Лизинг“ няма открити клонове.

1.7 „ББР Факторинг“ ЕАД (ББР Факторинг)

„ББР Факторинг“ ЕАД (ББР Факторинг), ЕИК: 205566082 е дружество, учредено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 13.03.2019 г. като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала „Българска банка за развитие“ ЕАД. Създадено е на основание чл. 4, ал. 7 от Закона за Българската банка за развитие като дъщерно дружество Банката.

Предметът на дейност на „ББР Факторинг“ ЕАД е извършване на сделки по прехвърляне на еднократни или периодични парични вземания, произтичащи от доставка на стоки или предоставяне на услуги (факторинг), отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи дейности по факторинг и кредитиране.

Капиталът на дружеството е внесен изцяло при учредяването и е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева.

Седалището и адресът на управление на ББР Факторинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София, ул. Стефан Караджа 10, ет. 2.

Към 31.12.2021 списъчният състав на „ББР Факторинг“ ЕАД е 10 служители.

Към 31.12.2021 г. ББР Факторинг няма открити клонове.

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Факторинг“ ЕАД, взе решение за вливане на ББР Факторинг в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата по преобразуване.

По партидата на „Българска банка за развитие“ ЕАД и „ББР Факторинг“ ЕАД на 13.05.2022 г. е обявен договор за преобразуване на „ББР Факторинг“ ЕАД чрез вливане в „Българска банка за развитие“ ЕАД. Взети са решения за преобразуването чрез вливане по чл. 262 от Търговския закон от страна на министъра на иновациите и растежа и на Управителния съвет и Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД, които ще бъдат заявени за вписване в Търговския регистър.

Очаква се процесът по вливане да бъде завършен през месец юли 2022 г. До планираната дата на вливането „ББР Факторинг“ ЕАД ще продължи дейността си като самостоятелно юридическо лице.

1.8 СЪЩЕСТВЕНИ ПРОМЕНИ В УПРАВИТЕЛНИТЕ ОРГАНИ И УСТАВИТЕ НА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА ОТ НАЧАЛОТО НА 2021 Г. ДО ДАТАТА НА ОДОБРЕНИЕ НА ТОЗИ ДОКЛАД

1.8.1 „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (ББР Микрофинансиране)

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е избран г-н Владимир Рашков Георгиев за член на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Владимир Рашков Георгиев е избран и за председател на Съвета на директорите на дружеството.

С решение по протокол от 23 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на ѝ едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, са освободени Панайот Ивов Филипов и Ангелина Георгиева Ангелова като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избран Боян Стефанов Бянов. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 30.08.2021 г.

С решение по протокол от 10.06.2022 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е освободен Владимир Рашков Георгиев като член на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избрана Марияна Димитрова Петкова. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

1.8.2 „ББР Лизинг“ ЕАД (ББР Лизинг)

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. На негово място за член на Съвета на директорите е избран Крум Георгиев Георгиев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Крум Георгиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

1.8.3 „ББР Факторинг“ ЕАД (ББР Факторинг)

С решение по протокол от 2 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД са освободени Панайот Ивов Филипов и Тодор Христов Гунчев като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нови членове са избрани Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 16.09.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

1.8.4 „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ)

С решения на общото събрание на акционерите на дружеството, проведени на 30 юли 2021 г., 13 август 2021 г., 7 септември 2021 г. и 22 ноември 2021 г., са избрани нови членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД – Цанко Руменов Арабаджиев, Стефан Стефанов Тъмнев и Красимир Танев Атанасов. Като членове на Съвета на директорите са освободени Николай Димитров Димитров, Тихомир Гочев Чемширов и Цветомир Георгиев Цанов. Посочените обстоятелства са

съответно вписани в Търговския регистър на 05.08.2021 г., 20.08.2021 г., 14.09.2021 г. и на 26.11.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството, а г-н Стефан Стефанов Тъмнев – за заместник председател и изпълнителен директор на дружеството.

С решение на общото събрание на акционерите на дружеството, проведено на 30 юли 2021 г. е изменен Уставът на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, като промените са свързани с промени в броя на членовете на Съвета на директорите, начина на свикване на общо събрание на акционерите, както и уточняване, че общата стойност на участието на Фонда за капиталови инвестиции в капитала на едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на фонда и сумата от 5,000,000 лв.

Учредената прокура на дружеството е оттеглена с вписване в Търговския регистър от 06.12.2021 г., когато е заличено вписването на Ангел Пенев Хаджиев, в качеството му на прокурист.

1.8.5 „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ)

С решение по протокол от 16 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е избран г-н Деян Петров Калъпчиев за член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 27.09.2021 г.

С решение по протокол от 10.06.2022 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

2 ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

2.1 Ключови събития и процеси

2.1.1 Нормативни промени

През 2021 г., като най-съществени промени в регулаторната рамка на Групата на ББР, могат да бъдат посочени следните: „Насоки относно комплексната проверка на клиента и факторите, които кредитните и финансовите институции следва да вземат предвид при оценката на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма“ (EBA/GL/2021/02), прилагат се от 30.06.2021 г.; Насоки относно вътрешното управление (EBA/GL/2021/05), прилагат се от 31.12.2021 г.; Насоки относно политиките за възнагражденията (EBA/GL/2021/04), прилагат се от 31.12.2021 г.; Насоки относно оценката на пригодността на членовете на ръководния орган и лицата, заемащи ключови позиции (EBA/GL/2021/06), прилагат се от 31.12.2021 г.; Насоки за оценка на нарушенията на лимитите на големите експозиции (EBA/GL/2021/09), прилагат се от 01.01.2022 г.; Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 на БНБ, както и промени в Закона за платежните услуги и платежните системи, Закона за кредитните институции и Закона за пазарите на финансови инструменти.

2.1.2 Рейтинг

През март 2021 г., „Фич Рейтингс“ ревизира перспективата пред дългосрочния кредитен рейтинг на Банката от „BBB“ / стабилна на „BBB“ / положителна. Това е най-високият кредитен рейтинг за българска финансова институция, като за ББР той е лимитиран до рейтинга на суверена – българската държава. Този рейтинг бе потвърден и при редовния годишен преглед през м. август 2021 г.

Рейтинг валиден към:	Дата на изготвяне на рейтинга:	Дългосрочен Рейтинг (IDR, SRF)	Перспектива
Към 31.12.2019 г.	27.11.2019	„BBB“	Стабилна
Към 31.12.2020 г.	14.10.2020	„BBB“	Стабилна
Към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на консолидирания ГФО	01.10.2021	„BBB“	Положителна

Оценката на рейтинговата агенция се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрата ѝ капитализация, както и на ролята ѝ в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг.

Стабилната капиталова база допринася съществено за високата капиталова адекватност. ББР е институцията с най-високото равнище на капитализация в банковата система на България, значително над регулаторния минимум.

2.2 БИЗНЕС АКЦЕНТИ

През 2021 г. продължи развитието на продуктивния и кредитния портфейл на Групата, както и диверсификацията на източниците на финансиране.

2.2.1 Програма „COSME+“

В края на 2021 г., ББР има сключени споразумения по изпълняваната от нея Програма на Българска банка за развитие за индиректно финансиране на МСП с гаранционно улеснение и контра-гаранция по Програма COSME на ЕИФ, с подкрепата на Европейски фонд за стратегически инвестиции (ПРОГРАМА КОСМЕ+) с две търговски банки и шест небанкови финансови институции, с разрешен размер 51,143 хил. лева. Програмата се осъществява с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции за индиректно финансиране на малките и средните предприятия с гаранционно улеснение и контра-гаранция. Изпълняваният от ЕИФ механизъм „Програма COSME“ надгражда Програмата за предприемачество и иновации (EIP), създадена през периода 2007-2013 г. Общият ѝ бюджет е 2,300,000 хил. евро за периода 2014-2020 г. В обхвата ѝ са четири области на подпомагане – подобряване достъпа до финансиране за МСП под формата на капиталови и дългови инструменти; подобряване достъпа до пазарите за МСП в световен мащаб; подобряване на рамковите условия за конкурентоспособност на предприятията и насърчаване на предприемачеството.

През 2021 г. по Програма КОСМЕ+ е сключено едно ново он-лендинг споразумение за 515 хил. евро, а предоставените подзаеми са в размер на 5,787 хил. лв. Удовлетворено е единственото, постъпило през 2021 г. искане за плащане по поетия от ББР гаранционен ангажимент, в размер на 34 хил. евро, за което ББР е получила съответно плащане по дадената от ЕИФ контрагаранция.

2.2.2 Програма „Лизинг лайн“

През 2021 г. са сключени 2 нови он-лендинг споразумения за 5,720 хил. евро по програмата „Лизинг Лайн“, която е насочена към партньори небанкови финансови институции – лизингодатели, регистрирани в БНБ и осъществяващи финансов лизинг. Програмата е предназначена за кредитиране на лизингови дружества, с цел улесняване достъпа на ресурс за покупка и отдаване на лизинг на активи, използвани в стопанската дейност на малки и средни предприятия. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 2.5%, но не по малко от 2.5%. Лизинговите дружества финансират МСП при максимално ГПР до 6.5%.

2.2.3 Програма „БРОД“

Продължава изпълнението на ББР по най-новия продукт за индиректно финансиране на малки и средни предприятия „Програма БРОД“. Бюджетът на Програмата е 20 млн. евро. Цената на финансирането е 6 мес. EURIBOR + 2.5%, но не по малко от 2%. Партньорите по Програма БРОД финансират МСП при лихвен процент 6 мес. EURIBOR + 5.7% и максимално ГПР до 10%. Към края на 2021 година има сключени общо 3 споразумения в размер на 5 млн. евро. През 2021 г. са сключени 2 споразумения в размер на 3 млн. евро, а по тази Програма предоставените подзаеми за съответната година са 4,542 хил. лв.

2.2.4 Национална програма за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС)

И през 2021 г. Българска банка за развитие ЕАД продължи дейностите си по приетата с Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на Р. България - Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата). Тя е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, осигурявайки по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Изпълнението на мерките за енергийна ефективност в жилищните сгради се очаква да допринесе за по-високо ниво на енергийната ефективност и намаляване на разходите за енергия, подобряване на експлоатационните характеристики, удължаване на жизнения цикъл на сградите и осигуряване на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие. Програмата има значителен екологичен ефект: по експертна оценка в резултат на Програмата очакваното намаление на емисии на въглероден диоксид е оценено на 319,000 tCO₂/година, а икономията на енергия – 726,000,000 кВтч/година.

Икономическият ефект е свързан и с предоставяне на повече възможности за икономическа активност на бизнеса – проектантите, строителен бранш, фирми за технически обследвания, фирми за обследвания за енергийна ефективност, производители на материали и др. – както и участие в изпълнението на Програмата на малки и средни фирми от цялата страна. Програмата постигна и социален ефект чрез подобряване на условията за живеене в сградите, намаляване на разходите за енергия, осигуряване на допълнителна заетост, установяване на традиции в управлението на многофамилни жилищни сгради, повишаване на обществената осведоменост за начините за повишаване на енергийната ефективност.

Дейностите по Програмата се осъществяват на цялата територия на Република България в рамките на 265 общини с общ финансов бюджет по Програмата в размер на 2 млрд. лв.

2.2.5 Гаранционни програми анти-КОВИД-19

През 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от КОВИД-19.

Общият размер на сумите, които ББР може да гарантира е 700 млн. лв., като те бяха изцяло обезпечени чрез увеличаване на капитала на Банката през 2020 г. със същата сума. Към 31.12.2021 г. ББР е издала гаранции за общо 680,938 хил. лв.⁴, като е гарантирала експозиции по двете програми на обща стойност 649,663 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 479,462 хил. лв.).

За тези програми, ББР възприе специална методика за определяне на очаквани кредитни загуби с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци. Методиката е подробно описана в годишния финансов отчет на Банката за 2020 г. и 2021 г.

В края на 2021 г. заделените провизии за очаквани кредитни загуби по програмите анти-КОВИД са на стойност 176,370 хил. лв. (31.12.2020 г.: 120,308 хил. лв.), което, според Банката е и максималния потенциален кумулативен отрицателен ефект върху ликвидността и капитала на ББР в средносрочен план, произтичащ от тези програми.

---

⁴ За програмата за физически лица, 100% от експозицията по главница на банката-партньор към клиента е гарантирана. За програмата за микро, малки и средни предприятия, ББР гарантира 80% от главниците по кредитите, при 50% лимит на гаранционните плащания на портфейлна база.

2.2.5.1 Програма за предприятия – Програма „Възстановяване“

С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, предложена от ББР, с бюджет 500 млн. лв., като обезпечаването на програмата да бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, стартира с бюджет от 500 млн. лв. (В следствие бюджетът бе намален на 400 млн. лева, поради пренасочването на лимит към анти-КОВИД мярката за физически лица). Към 31.12.2021 г. от програмата са се възползвали фирми от всички сектори, като преимуществено са били финансирани фирми от най-засегнатите области – търговия, услуги, транспорт и логистика, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, и други.

От финансиране и гаранция могат да се ползват предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след 31.12.2019 г., поради избухването на епидемията от КОВИД-19.

След въвеждане на обновените условия по Програма за възстановяване максималният размер на финансирането става до 3 млн. лв., независимо от размера на компанията, като от гаранционния инструмент могат да се възползват микро, малки, средни фирми и така наречените „малки компании със средна пазарна капитализация“ (small mid-caps – с до 499 души персонал) от всички сектори на икономиката.

Допустимите за финансиране предприятия трябва да осъществяват стопанска дейност и да са регистрирани в България, а така също да имат поне три завършени финансови отчета, с отчетени приходи от продажби, както и счетоводна печалба за поне една от последните три години.

Срокът за погасяване на кредитите е до 7 години с възможност за до 36 месеца гратисен период.

Банките следва да определят всички елементи на ценообразуването, включително лихвеният процент по Кредитите, съгласно своята политика, като при формирането на цената на Кредитите (т.е. лихви, такси и т.н.), прилагат вътрешните си правила и обичайна практика за ценообразуване, отчитайки предоставената от ББР гаранция. Не се изискват материални обезпечения. Кредитите се предоставят срещу лични гаранции от действителните собственици, както и (ако е приложимо) залози на вземания от сметки по реда на ЗЗД, ЗОЗ, както и чрез договор за финансово обезпечение съгласно ЗДФО. Кредитите се предоставят при кратки срокове за обработка и с оптимизирано време за одобрение (time-to-yes), съответно отказ, а именно: до 5 работни дни след получаване на необходимите за преглед на искането за кредит документи от страна на Банката и време за усвояване (т.е. времеви период между одобрението на Кредита и предоставянето на възможност на Кредитополучателя да осъществи реално усвояване), до 10 работни дни.

Във връзка с шестото изменение на Временната рамка и удължаване срока на действието ѝ, срокът за кандидатстване за финансиране по Програмата за МСП е удължен до 22.06.2022 г.

Към края на декември 2021 г. портфейлните гаранции към търговските банки по Програмата за подпомагане на юридически лица в борбата с последствията от КОВИД-19 са в размер на 397,500 хил. лв., при максимален договорен лимит с търговските банки от 795,000 хил. лв. Резултатът по Програмата към 31.12.2021 г. възлиза на: 2,290 гарантирани от ББР кредита с обща потвърдена сума в размер на 413,555 хил. лв.

2.2.5.2 Програма за физически лица и домакинства

С решение № 257 от 14 април 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от КОВИД-19, с бюджет 200 млн. лв., предложена от ББР, като обезпечаването на програмата бе за сметка на средствата от увеличението на капитала на Банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г. (В последствие бюджетът бе увеличен на 300 млн. лева, поради пренасочването на лимит от анти-КОВИД мярката за малки и средни предприятия).

Програмата за гарантиране на безлихвени кредити имаше за цел да подпомогне служителите в неплатен отпуск и самоосигуряващите се лица, които временно не можеха да полагат труд в условията на извънредно положение.

Параметрите по програмата бяха допълнително изменени с цел повишаване ползите в интерес на засегнатите от пандемията лица с ПМС 910/10.12.2020 г. Те имаха възможността да получат безлихвени заеми до 6,900 лева, които се отпускаха наведнъж или на траншове.

Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. По заемите не се дължат такси, комисиони и неустойки.

През юли 2021 г., със свое решение № 506/2021, Министерският съвет удължи срокът за кандидатстване по Програмата за ФЛ до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити от банките партньори, което от двете настъпи първо.

През ноември 2021 г. бяха нотифицирани изменения в някои параметри на Мярката с цел адаптиране към търсенето на пазара (SA 59499). Последните промени в Програмата (Програма за възстановяване), одобрени с РМС № 578 / 05.08.2021 г., влязоха в сила след взетото на 01.10.2021 г. Решение на ЕК С (2021) 7260, относно държавна помощ SA.64711 (2021/N)–България КОВИД-19 за второ изменение на държавна помощ SA.56933 (2020/N) приета с Решение на Европейската комисия № С (2020) 2342 от 8.04.2020 г.

Срокът за кандидатстване по мярката изтече на 31.08.2021 г., а срокът за предоставяне и усвояване на кредитите - на 30.09.2021 г., като към 31.12.2021 г. не се допуска ново кандидатстване.

Към края на декември 2021 г. по сключените с търговските банки гаранционни споразумения е договорен общ лимит за гарантиране на безлихвени кредити в размер на 290,543 хил. лева. В края на 2021 г. по Програмата за ФЛ и домакинства (като агрегирани данни) са предоставени 52,925 бр. кредити за обща потвърдена сума в размер на 236,109 хил. лв.

2.2.6 Инициатива „Три Морета“

В рамките на **Инициативата „Три морета“**⁵, ББР организира и участва в редица събития с цел представяне и промотиране на дейността ѝ пред българския бизнес. През 2021 г. са проведени 3 **мини-конференции** посветени на възможностите за финансиране от Инвестиционен фонд „Три морета“ и фокус върху това как компании и проекти, които търсят инвеститор в дялов капитал, могат да си партнират с ЗСИИФ. ББР поема съществена роля и в организацията на **Шестата среща на върха и Бизнес форум на Инициативата „Три морета“**, заедно с Министерство на икономиката, Администрацията на Президента на РБ и Изпълнителна агенция за насърчване на малки и средни предприятия (ИАНМСП). Събитието се състоя през месец юли 2021 г.

2.2.7 Програма „InvestEU“⁶

През 2021 г. ББР завърши Стълбова оценка (Pillar Assessment) одитирана от независим одитор. Очаква се окончателното приемане на оценката от ЕК. През 2021 г., ББР кандидатства и в първата обявена процедура за финансови продукти на бъдещи Прилагащи партньори, която се очаква да бъде финализирана през 2022 г.

---

⁵ **Инициативата „Три морета“** (Черно, Адриатическо, Балтийско) има за цел засилването на инвестиции, връзки и сътрудничество – политическо и финансово, между страните-членки в региона. С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерски съвет на Република България одобри участието на ББР в **Инвестиционния фонд към инициативата „Три морета“**. В края на 2020 г. е подписано Споразумение за записване на акции (Subscription Agreement relating to Three Seas Initiative Investment Fund S.A. SICAV – RAIF) между ББР и Фонда, с което ББР официално стана акционер „Клас А“ във Фонда. Фондът е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз. Като акционер „Клас А“, ББР участва с по един представител в Надзорния съвет и Управителния съвет на Фонда и активно и взема участие в заседанията им.

⁶ **Програма „InvestEU“** предвижда единен европейски механизъм за подкрепа на инвестициите за новия програмен период 2021-2027 година. Програмата се базира на успешния опит от приложението на ЕФСИ и настоящите инструменти на ЕК. Програмата „InvestEU“ ще предоставя гаранция от бюджета на ЕС, която ще подкрепя финансови продукти, предоставени от прилагащите Програмата партньори. Средствата са разпределени в четири „прозореца“ (области), в които ще се разработват финансовите продукти: 1) устойчива инфраструктура; 2) научни изследвания, иновации и цифровизация; 3) МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация; 4) социални инвестиции и умения. През 2020 г., ББР получи одобрение от Комисията за принципна допустимост за Прилагащ партньор по InvestEU и започна извършването на Стълбова оценка, като необходимо условие за сключване на Гаранционно споразумение с Европейската комисия като Прилагащ партньор.

2.2.8 Нови продукти, програми и платформи в подкрепа на МСП и специфични сектори

2.2.8.1 Програма на ББР с гаранция от Паневропейския гаранционен фонд (PEGF)

Паневропейският гаранционен фонд е създаден като част от цялостния пакет от мерки на ЕС и Групата на Европейската инвестиционна банка за намаляване на икономическите последици на пандемията от КОВИД-19. Негови крайни бенефициенти са основно малки и средни предприятия на територията на ЕС и публични предприятия, предоставящи важни услуги като здравеопазване, медицински изследвания и др. Очаква се общото финансиране да достигне 200 млрд. евро. Групата на Българската банка за развитие кандидатства и беше одобрена за финансов посредник по гаранционната програма на Паневропейския гаранционен фонд, по която бе създаден новият ѝ продукт. В края на месец септември 2021 г. Българска банка за развитие представи три нови нишови продукта на българския пазар, специално насочени към малкия и средния бизнес, към сектора на творческите и креативните индустрии и към стартиращите компании в производството. **Програмата е в партньорство с Паневропейския фонд и е с обем 40 млн. евро**, като чрез нея ББР предвижда отпускането на директни заеми с по-облекчени от стандартните изисквания за обезпечение и самоучастие, в зависимост от проекта и бизнес историята на кандидатстващите фирми.

Продуктите по програмата са следните:

- 1) Продукт „Creative“ за финансиране на креативни и творчески индустрии със следните параметри:**
  - Суми до 500 хил. лв.
  - С възможност за 5% самоучастие
  - С минимално обезпечение
- 2) Продукт „StartUP“ за финансиране на новосъздадени компании в производството, които са с най-затруднен достъп до финансиране, със следните параметри:**
  - Суми до 250 хил. лв.
  - До 10% самоучастие
  - С обезпечение – закупувания актив
- 3) Продукт „Business“ за финансиране на МСП от всички сектори и не попадащи в обхвата на Creative & StartUP със следните параметри:**
  - От 100 хил. до 5 млн. лв.
  - Срок до 10 години, с до 18 месеца гратисен период
  - С възможност за 5% самоучастие
  - С минимални изисквания за обезпечение

2.2.8.2 Програма „Финансиране за зелена енергия“

През месец октомври 2021 г. ББР обяви **Програма „Финансиране за зелена енергия“**. Българска банка за развитие ще финансира изграждането на фотоволтаични централи с мощност до 1MW/p за нуждите на бизнеса.

Кредитният продукт е в отговор на растящото притеснение на компаниите от стойностите на електроенергията у нас и в Европа, и повишаващото се търсене. Превключването на бизнеса на слънчева енергия е работещо решение в контекста на изчерпващите се невъзобновяеми източници и заложените от ЕС цели за постигане на въглеродна неутралност.

Параметрите по програмата са следните:

- За микро-, малки и средни предприятия
- До 95% от стойността на централите
- Минимално самоучастие
- Срок до 15 години

ББР си поставя като дългосрочна цел подпомагането на зеления преход на българската икономика и увеличаването на дела на екологично чисти енергийни източници, тъй като 25 на сто от парниковите емисии в глобален мащаб идват от производството на електричество. Изграждането на мощности за зелена енергия е част от пакета мерки на Европейската комисия, включени в т.нар. „Зелена сделка“, чиято цел е намаляване на въглеродния отпечатък до 2050 г.

2.2.8.3 Дигитална платформа „Business Booster“

През месец декември 2021 г. ББР стартира дигиталната платформата „BUSINESS BOOSTER“. Това е най-новата платформа разработена от Българската банка за развитие в помощ на предприемачите, на малките, средните и стартиращите предприятия. Предлагат се консултантски и финансови услуги, както и академия със съвети за реализацията на продукцията. Business Booster включва няколко основни компонента: бизнес академия, онлайн кандидатстване за кредит и Е-маркет. Бизнес академията предлага различни наръчници с ясна и конкретна информация.

2.2.8.4 Продукти в помощ на туристическия сектор

Продуктите **„Подкрепа на хотелиери“** и **„Подкрепа на ресторантьори“** бяха създадени с цел да се подкрепи туристическия сектор, който най-много пострада от кризата, свързана с Ковид 19. Благодарение на тези продукти компании от сектора могат да се възползват от оборотен капитал за средства, необходими за разплащане на материални запаси, заплати, разходи за труд и режийни разходи в т.ч. разходи за наем и за реклама; за рефинансиране на съществуващи задължения към държавата и към доставчици; за рефинансиране на съществуващи задължения към финансови институции (в т.ч. и с просрочия до 90 дни); за освежаване и обновление. Тези програми бяха внедрени през първото тримесечие на 2022 г. Подробности за характеристиките на продуктите са представени в секция 12.

2.2.8.5 Програма „Българска роза“

Продукт по програма „Българска роза“ – чрез този продукт ББР се стреми да отговори в най-голяма степен на търсенето и нуждата на МСП за финансиране в това число и чрез нишови продукти за традиционни сектори за България, какъвто е производството на розово масло.

Той бе създаден в отговор на апела на представители от сектора на розопеработване за обратно финансиране на предстоящата им стопанска година. Този продукт бе внедрен през първото тримесечие на 2022 г. Подробности за характеристиките на продуктите са представени в секция 12.

2.2.8.6 Гаранционна схема „Лизинг 2021“

През 2021 година **Националният гаранционен фонд** стартира нова схема за споделяне на риска, насочена към лизинговите дружества – Гаранционна схема „Лизинг 2021“. Целта на програмата е да улесни достъпа на МСП до ползване на лизинг посредством схема за споделяне на риска.

Схемата е насочена както към съществуващи, така и към стартиращи компании и предвижда лизингови сделки за закупуване на дългосрочни материални активи, транспортни средства и недвижими имоти.

Минималният портфейл, който НГФ може да формира към едно лизингово дружество е 5 млн. лева, а максималният – 70 млн. лв., като гаранционният лимит към крайните лизингополучатели и свързаните с тях лица е до 750 хил. лв. Срокът за включване на кредити е до 31.12.2023 г., като се осигурява се до 50% гаранционно покритие на кредитите. Крайният срок за предаване на активите на включените в гарантирания портфейл лизинги е 30.06.2024 г. Крайният срок за предявяване на плащания по гаранционното споразумение ще бъде 31.12.2028 г.

2.2.8.7 Кредит „Ново начало ББР Микрофинансиране.“

През октомври 2021 г. ББР Микрофинансиране анонсира нов продукт в портфолиото си - **кредит „Ново начало“**, с който ще се подпомагат представителите на уязвими групи, които искат да стартират собствен бизнес. Дружеството ще отпуска заеми на фирми и самонаети лица, включително на безработни, младежи и хора с увреждания. Продуктът е насочен в подкрепа и на социални предприятия (т.нар. бизнеси с мисия). ББР Микрофинансиране сключи гаранционно споразумение за ползване на портфейлна гаранция с таван на загубите за микрофинансиране с „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД (Фондът на фондовете). Ресурсът е по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси 2014-2020" (ОПРЧР), съфинансирана със средства от Европейския социален фонд. Гаранционният ресурс по програмата на ББР Микрофинансиране е **1 млн. лв.**, а обемът на кредитите за крайни получатели се очаква да достигне **5 млн. лв.**

Програмата ще даде възможност на малките и средните предприятия у нас (стартиращи и развиващи своята дейност) да ползват инвестиционен или оборотен кредит **до 50 хил. евро** (97,791 лв.) при облекчени условия и с **25%** по-ниски лихвени проценти спрямо стандартните условия, предоставяни от финансовата институция. Срокът за погасяването му е по-дълъг спрямо подобни продукти на финансовия пазар – до 5 години.

2.2.8.8 Лизингова програма по Програма "Паневропейски Гаранционен Фонд".

"ББР Лизинг" ЕАД беше една от първите финансови институции в България, която през м. май 2021 г. подписа гаранционно споразумение с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по Програма "Паневропейски Гаранционен Фонд" в отговор на пандемията от Covid-19" за директно финансиране на малки и средни предприятия при облекчени условия с гаранция от ЕИФ. Програмата на Паневропейския Гаранционен Фонд е създадена от Европейския Съюз като отговор на икономическата криза предизвикана от пандемията от Covid-19 и предоставя гаранции на финансови институции от страни членки на ЕС с цел подкрепа за възстановяването на фирмите и секторите засегнати от пандемията. Бенефициенти по гаранционната програма са малки и средни предприятия, които имат достъп до лизингово финансиране при облекчени условия - намалени изисквания за самоучастие (0% за транспортни средства и 5% за машини и оборудване), по-дълги срокове на изплащане (до 96 месеца), както и финансиране на дружества с по-кратка бизнес история. Съгласно подписаното споразумение, гарантираният портфейл е в размер на до 20 мил. евро., като ЕИФ покрива до 70% от загубата на ниво индивидуална експозиция.

Към 31.12.2021 г. по гаранционната програма "Паневропейски Гаранционен Фонд" са сключени 28 лизингови договора с 12 лизингополучателя с обща финансирана стойност в размер на 5,849 хил. лв.

През месец януари 2022 г. беше одобрено допълнително споразумение с ЕИФ, съгласно което крайният срок на гаранционната програма се удължава до 30.06.2022 г. като също са увеличени максималните лимити на държавна помощ за отделните сектори.

2.2.9 Акценти от дейността на дъщерните дружества проекти и важни дейности

2.2.9.1 НГФ

Националният гаранционен фонд има за основна цел осигуряването на гаранции в полза на МСП, като по този начин улеснява достъпа на предприятията до финансиране.

През 2021 г. Националният гаранционен фонд /НГФ/ е издал гаранции за 90 млн. лв., като е подкрепил над 600 клиента, които са получили финансиране на обща стойност 192 млн. лв., включително и по програма COSME, реализирана със средства по Плана „Юнкер“.

Изминалата 2021 е годината, през която НГФ успя да развие гаранционната схема, ползваща контрагаранция по програма COSME на Европейския инвестиционен фонд /ЕИФ/, както и гаранционната схема НГФ. Бяха издадени гаранции в размер на 79 млн. лв., с което общо издадените гаранции достигнаха по двата инструмента достигна 224 млн. лв.

Продължено бе и успешното реализиране на съвместната гаранционна схема с Министерство на земеделието, храните и горите, като за 2021 г. са гарантирани кредити за 7 млн. лв. Общо по гаранционната програма има издадени 335 броя гаранции по кредити в размер на 223 млн. лв.

От стартирането на своята дейност през 2008 г. до края 2021 г. Националният гаранционен фонд е реализирал 9 гаранционни програми, подкрепил е над 10,800 предприятия, които са получили финансиране на обща стойност 2.96 млрд. лв.

2.2.9.2 ББР Микрофинансиране

През 2021 г. ББР Микрофинансиране предоставило финансиране на крайни клиенти по 117 договори за кредит и лизинг в размер на 10,266 хил. лв.

Към 31.12.2021 г., активният кредитен и лизингов портфейл на дружеството е в размер на 29,049 хил. лв. представен по амортизирана стойност след обезценка и се състои от 520 кредитни и лизингови сделки. В допълнение дружеството има вземания и от 12 сдружения /11 бизнес центъра и 1 сдружение с нестопанска цел/ на стойност 1 хил. лв. след обезценка.

През 2020 г. дружеството създаде и нов продукт, обезпечен с гаранция от ЕИФ, с който се предоставя финансова подкрепа на засегнати от пандемията микропредприятия. Към 31.12.2020 г. са предоставени 53 кредита по новия продукт на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД на обща стойност от 2,248 хил. лв., а към 31.12.2021 г. са предоставени 13 кредита на обща стойност от 447 хил. лева.

2.2.9.3 ББР Лизинг

В допълнение на съществуващата вътрешно-фирмена нормативна база, през 2021 г. бяха приети и актуализирани следните нормативни документи: Вътрешни правила за обмена на информация между БНБ и ББР Лизинг съгласно Наредба № 22; Вътрешни правила за превенция и противодействие на злоупотребите и измамните дейности в Групата на ББР; Политика за възлагане на дейности на външни изпълнители; Политика и методика за определяне на правила за очаквана кредитна загуба и обезценка; Политика на Българска банка за развитие за третиране на свързаните клиенти; Правила за права на достъп до приложение Ultimate Leasing в ББР Лизинг ЕАД; Правила за управление и оценка на риска на ББР Лизинг ЕАД; Правила и процедури за лизингова дейност на ББР Лизинг ЕАД; Процедура за приемане и обработка на жалби; Счетоводна политика на ББР Лизинг ЕАД.

Дружеството е член на Българска Асоциация за Лизинг (БАЛ);

За цялата 2021 г. са сключени 84 на брой нови лизингови договори с обща финансирана стойност в размер на 33,049 хил. лв. Тридесет от подписаните договори за лизинг на стойност 6,167 хил. лв. не са в активния портфейл на Дружеството, тъй като към 31.12.2021 г. са в процес на доставка на лизинговите активи, като по тях са разплатени авансови плащания по договорите за покупко-продажба в размер на 1,973 хил. лв. без ДДС.

Към 31.12.2021 г. са сключени сто тридесет и два (132) договора за финансов лизинг с обща финансирана стойност в размер на 77,830 хил. лв. (към 31.12.2020 - 44 781 хил. лв.). Всички договори са сключени с плаваща лихва 3-месечен EURIBOR и надбавка.

Балансовата стойност на договорите в активния портфейл към 31.12.2021 г. е в размер на 56,778 хил. лв. (2020 г. – 39,375 хил. лв.) като е отбелязан ръст в размер на 44% спрямо предходната 2020 г.

2.2.9.4 ББР Факторинг

През 2021 година ББР Факторинг е изкупило търговски вземания на обща стойност от 53 млн. лв., като така е подпомогнало над 40 предприятия за нуждите им от финансиране вследствие от междуфирмената задлъжнялост. В рамките на годината бяха одобрени и подписани договори за факторинг с нови за дружеството клиенти на обща стойност 7.5 млн. лв., като към края на 2021 г. в портфейла си Дружеството има сключени 16 договора за факторинг с 13 клиента на обща стойност 30 млн. лв. информирани вземания от тях на стойност 11 млн. лв.

2.2.9.5 ФКИ

През 2021 г. са разгледани 104 бр. потенциални трансакции, Фондът е участвал в увеличение на капитала на 3 дружества с обща стойност на инвестициите от страна на Фонда в размер на 8,956 хил. лв.

2.2.10 Избрани успешни проекти в Групата на ББР

ББР финансира дружество, специализирано в изграждането на отоплителни системи, и производство на отоплителни съоръжения на биомаса. Компанията проектира и произвежда иновативни съоръжения с високо КПД, прецизно качество, и съвременен дизайн. Дружеството е разработило собствена линия пелетни котли и камини, предназначени за отопление на жилищни и търговски помещения. Собствените продукти са защитени с патенти и се отличават с редица иновации. Допълнителното финансиране осигурено от ББР ЕАД е насочено в подкрепа разширяване на бизнеса в страната и съседните държави – откриване и зареждане на 5 собствени магазина във Варна, София и Пловдив, Букурещ (Румъния) и Солун (Гърция). Реализацията на проекта осигурява допълнителни работни места, спомага развитието на регионите и местната икономика.

ББР финансира инвестиционен проект по договор с ДФЗ, който е в процес на успешна реализация. Проектът е по мярка „Инвестиции в предприятия“ по национална програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2019 г. – 2023 г. Кредитополучателят е семейна фирма, занимаваща се с отглеждане на лозя и производство на висококачествено вино от собствено грозде. Проектът предвижда разширяване и модернизация на производствената дейност чрез изграждане и въвеждане в експлоатация на винарска къща за съхранение, отлежаване и бутилиране на вино. Финансирани са придобиването на собствена производствена база и закупуване на модерно оборудване.

През 2021 година с финансиране от „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД:

- Бе подкрепена дейността на дружество от град Пловдив, чиято дейност е насочена към организиране и провеждане на фестивали на „street“ културата (занаяти тип „home made“);
- Бе изградена съвременна модерна дентална практика в гр. Бургас, която се разрасна през 2021 година с още един обект;
- Дружество със седалище в град Видин реновира Висшето военно-въздушно училище „Георги Бенковски“ в гр. Долна Митрополия;
- Се осъществи проект за изграждане на дом за стари хора в с. Калугерово.

2.3 ПРИВЛЕЧЕН РЕСУРС

2.3.1 Международни финансови институции

Политиката на ББР е да привлича предимно дългосрочен ресурс за финансиране на кредитната си дейност и по този начин се създава естествен баланс между срочността на актива и пасива. От учредяването си досега, ББР има сключени повече от 30 кредитни споразумения с 17 международни институции в общ размер на 1,263 млрд. евро. Предвид високата ликвидност на Банката, през 2021 г. по линия на сътрудничеството с международни финансови институции принос за развитието на портфейла има основно подписаното споразумение за Портфейлна гаранция с ЕИФ от 40 млн. евро в рамките на Пан-европейския гаранционен фонд.

2.3.2 Облигационна емисия

С решение на УС на ББР от 19.10.2021 г. (потвърдено от НС с решение по протокол от 18.11.2021), УС на ББР е овластен да предприеме стъпки да емитира необезпечени облигации в обем до 1 млрд. лв. и матуритет до 7 години. Емисията се планира да бъде използвана за предплащане на някои задължения към кредитори, основно към Китайската банка за развитие, Индустриална и търговска банка на Китай и Китайската импортно-експортна банка. Към датата на изготвяне на този доклад Банката е в процес на изготвяне на окончателна документация по емисията.

Банката счита, че облигационната емисия и последващото погасяване на задължения към международни кредитори няма да променят съществено матуритетния профил (очаква се той да бъде увеличен) на задълженията и, оттам, не би имала съществено влияние върху ликвидността в краткосрочен и средносрочен план.

Банката и синдикатът по емисията наблюдават внимателно финансовите пазари. Емисията ще бъде предложена на пазара само при подходящи условия за падеж и доходност спрямо настоящата структура на пасива.

2.4 КОМУНИКАЦИИ И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Едно от най-съществените събития за ББР през 2021 г. бе изменението на Устава на ББР и промените в ръководните органи на ББР – НС и УС. Новият мениджърски екип бе представен на обществеността и бяха извършени поредица от дейности, свързани с комуникирането на новия стратегически фокус в дейността на банковата група – подкрепа за малките и средни предприятия и ограничаване на големите кредитни експозиции.

През второто полугодие бяха популяризирани новосъздадените продукти и програми за финансиране, в т.ч. програма за зелена енергия, продукти с гаранция от Паневропейския гаранционен фонд за подпомагане на МСП, стартиращите компании и креативните индустрии, както и дейностите по създаването на новата дигитална платформа на Банката Business Booster (виж 2.2.7).

През 2021 г. бяха продължени дейностите по комуникация и публичност на изпълняваните от Банката правителствени мерки за пострадалите физически лица и бизнеса от пандемията от КОВИД-19 (виж 2.2.4). Банката информира регулярно за напредъка по мерките и продължава практиката за поддържане на публичен регистър с компаниите, получили финансиране.

Като акционер в Инвестиционния фонд на инициативата „Три морета“ (3SIIF) през изминалата година ББР организира поредица от събития, чиято цел бе промотирането на фонда в България и представянето му пред българския бизнес. Проведени бяха 3 мини-конференции, посветени на дяловите инвестиции, като Банката пое водеща, в това число и финансова роля в домакинството на Срещата на върха и бизнес-форума на Инициативата „Три морета“ (8-9 юли 2021 г., София).

През 2021 г. ББР бе домакин на още един международен форум. Съвместно с ИАНМСП, Банката организира 17-ата годишна среща на Международната мрежа за малки и средни предприятия (INSME) в София (9-10 декември 2021 г.).

3 ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2021 Г.

3.1 ИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА

През 2021 г. възстановяването на световната и европейска икономика беше съпроводено с по-високи разходи за енергия, затруднения във веригите на доставка и ръст на цените. Високото равнище на цените, особено на енергийните стоки, предизвика ускоряване на инфлацията в края на 2021 г. Конфликтът между Руската федерация и Украйна усложни допълнително макроикономическата обстановка. Реалният растеж на БВП в ЕС ще се забави заради по-високите цени, намаленият износ към Руската федерация и Украйна, отлагането на част от инвестициите поради високата несигурност, забавянето/затрудненията на доставки на суровини.

През 2021 г. реалният растеж на brutния вътрешен продукт на България достигна 4.2% при очакван ръст от 3.7% в прогнозата към Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза (АСБП) 2022–2024 г. на Министерство на финансите (МФ). По-високият растеж се дължи на по-голямо от очакваното нарастване на потреблението. Ситуацията във връзка с военния конфликт промени и икономическите перспективи за България. Спрямо 2021 г. се очакват по-ниски растежи през 2022 и 2023 г., съответно 2.6% и 2.8%.

През 2021 г. при износа на стоки от България за ЕС най-голям ръст в сравнение с 2020 г. е отбелязан в секторите „Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход“ (106%) и „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (99%). Вносът от ЕС през 2021 г. се увеличава с 27% на годишна база, като най-голям е вносът от Германия, Румъния, Италия, Гърция, Нидерландия и Унгария.

Само през декември 2021 г. импортът нараства с 41% спрямо същия месец на 2020 г. и е в размер на 4.5 млрд. лева.

При вноса на стоки от ЕС през 2021 г. най-голямо увеличение спрямо предходната година е отчетено в сектор „Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход“ (168%). Спад не се наблюдава в нито един от секторите.

През 2021 г. започна процес на постепенно възстановяване на заетостта в българската икономика към нивата, наблюдавани в предкризисните месеци на 2019 г. Коефициентът на безработица в страната се запази нисък през 2021 г. (5.3%), като България беше сред десетте страни от ЕС 27 с най-ниски стойности на този показател. Според пролетната прогноза на МФ Коефициентът на безработица ще следва постоянна тенденция на намаление, като за 2022 г. се предвижда стойност от 5.0%, а през 2025 г. – 4.2%.

От началото на 2021 г. годишният темп на инфлация в България следва тенденция на ускорение, която продължи и в началото на текущата година. Според ХИПЦ, годишната инфлация през февруари 2022 г. достигна 8.4%. Основният фактор с проинфлационно влияние бе ускореното поскъпване на суровините на световните пазари, и най-вече енергията и храните. Към настоящия момент очакванията са за продължаващо поскъпване на петрола и неенергийните суровини през 2022 г., което да започне да се забавя през втората половина на годината. Нарастването на общото равнище на потребителските цени ще продължи да се ускорява до третото тримесечие на годината, след което ще започне да се забавя, а инфлацията в края на 2022 г. ще достигне 10%. Водещ принос за това ще имат храните и енергийните стоки.

Влошилата се в резултат на COVID-19 пандемията макроикономическа среда засегна пряко качеството на активите на банките. Вероятно е да настъпи по-нататъшно влошаване на кредитното качество, нарастване на броя на кредитополучателите в затруднение и обезценката на кредити вследствие на нахлуването на Русия в Украйна и последващите събития: прекратяване на доставките на природен газ за България и заплахите от страна на Русия да използва военна сила срещу „неприятелски държави“, към които е причислена и България.

Държавните мерки за подкрепа, включително парични, фискални, регулаторни и надзорни мерки, произведоха желания ефект за предотвратяване на финансовата криза: беше облекчен ликвидният натиск върху банките и кредитополучателите и така проблемите с ликвидността не се превърнаха в проблеми на платежоспособността. Една от поуките от голямата финансова криза, когато с времето се натрупаха необслужвани кредити и натовариха балансите на банките, е, че е важно разпознаването и разграничаването на чисто временните финансови затруднения, причинени от пандемията, и влошаването на кредити с по-траен икономически характер. Заделянето на подходящи провизии и признаването на загубите преди да са приключили мораториумите и фискалните мерки ще спомогне за избягването на резки сривове и проциклични ефекти, които биха могли да увеличат икономическата цена на пандемията.

В този смисъл е важно да се засилят допълнително инициативите, подети през 2021 г., да се гарантира, че банките са въвели задоволителни практики за управление на риска, така че да идентифицират, измерват и редуцират въздействието от кредитния риск, както и че разполагат с оперативен капацитет да управляват очакваното нарастване на броя на кредитополучатели в затруднение.

3.2 БАНКОВ СЕКТОР

2021 година се характеризира с по-ниски разходи за обезценки и начислени провизии, увеличени темпове на кредитиране, ниски и отрицателни лихвени проценти и подобряване на резултатите на банковия сектор. Към 31 декември 2021 г. в България има 25 банки, като седем от тях са клонове на чуждестранни банки. Белгийската банка КВС и базираната в Австрия Raiffeisen Bank International сключиха споразумение КВС да придобие 100% от акциите на Райфайзенбанк България ЕАД, която е банка от втора група, според класификацията на БНБ.

Нетният лихвен доход на банките нараства с 4.5% на годишна база (при спад от 3.5% на годишна база в края на 2020 г.) и към декември 2021 г. възлиза на 2.76 млрд. лв., на фона на повишената кредитната активност през годината. В края на 2021 г. нетният доход от такси и комисиони се покачва с 19.5% на годишна база (при спад от 6.1% в края на 2020 г.) до 1.24 млрд. лв. Към 31 декември 2021 г. нетната печалба на банковата система е 1.416 млрд. лв., при 814.7 млн. лв. година по-рано. Общата сума на активите на банковата система нараства с 9.2% до 135.41 млрд. лв. спрямо 2020г. Към 31 декември 2021 г. нивото на показателя за възвръщаемост на активите (ROA) нараства до 1.05% от 0.66% към 31 декември 2020 г. Възвръщаемостта на капитала (ROE) се повишава до 8.5% от 5.3% за същия период.

В края на 2021 г. степента на покритие на brutните необслужвани кредити и аванси в българската банкова система е на ниво от 72.1%. За сравнение, степента на покритие за европейските банки, по данни на ЕЦБ за третото тримесечие на 2021 г., е 43.34%.

Към 31 декември 2021 г. обемът на необслужвани кредити (с просрочие над 90 дни; без централни банки и кредитни институции) спада до 3.07 млрд. лв., или до 4.05% като дял.

Като част от регулаторната рамка Базел III, считано от 28 юни 2021 г. се прилага отношение на нетно стабилно финансиране (ОНСФ) в съответствие с чл. 430, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕС) № 575/2013 с тримесечна честота на индивидуална и консолидирана основа, като регулаторното изискване е те да поддържат равнище на отношението, което да бъде равно на или по-голямо от 100%. По данни на БНБ, агрегираното за банковата система ниво на ОНСФ е 163%.

През септември 2021 г. БНБ определи нивата на буфера за други системно значими институции (ДСЗИ) за осем банки, които от 1 януари 2022 г. ще бъдат в интервала 0.50%-1%. Увеличаването на антицикличния капиталов буфер от БНБ, считано от октомври 2022г., на ниво от 0.5% до 1%, приложимо към местни кредитни рискови експозиции и обявеното повишение до 1.5% от 1 януари 2023 г., също ще окажат въздействие върху капиталовите индикатори.

През 2021 г. бе проведен и редовният двугодишен преглед на буфера за системен риск, като Управителният съвет на БНБ потвърди нивото му на 3% от размера на местните рискови експозиции на банките.

Дейността на банковата система преминава и под влиянието на членството в Единния надзорен механизъм и Единния механизъм за реструктуриране, установеното тясно сътрудничество между БНБ и ЕЦБ и включването на българския лев във валутния механизъм (ERM II). В този контекст, България работи по план за приемането на еврото с технически срок 1 януари 2024 г.

3.3 ЛИЗИНГОВ СЕКТОР

След свиване на лизинговия пазар през първо тримесечие на 2021 година, през следващите три тримесечия секторът отчита ръст, което води до ръст в общият размер на лизинговите вземания за годината. Този ефект е резултат от възстановяването на икономиката от началото на 2021 година.

Към 31.12.2021 г. вземанията на лизинговите дружества по финансов и оперативен лизинг са общо 4.575 млрд. лева (3.5% от БВП) срещу 4.308 млрд. лева (3.6% от БВП) към 31.12.2020 г. Вземанията по договори за финансов лизинг са 4.351 млрд. лева, което представлява ръст със 6.4% (263.2 млн. лв.) спрямо година по-рано. Делът на вземанията по финансов лизинг е 95.1% към края на 2021 година, докато вземанията по оперативен лизинг са 224.4 млн. лева, като последните се увеличават с 1.6% на годишна база.

По тип на актива към края на 2021 година най-голям е портфейлът от вземания по договори за лизинг на леки автомобили с дял 41.7% от вземанията по финансов лизинг спрямо 40% към 31.12.2020 г. Портфейлът от вземания по договори за финансов лизинг на товарни и лекотоварни автомобили е 1.307 млрд. лв., което представлявана нарастване с 2% (25.4 млн. лв.) на годишна база, като делът им е 30% към 31.12.2021 г. Портфейлът от вземания по договори за финансов лизинг на машини, съоръжения и индустриално оборудване към 31.12.2021 е 1.022 млрд. лева (23.5% от вземанията по финансов лизинг). Това е увеличение с 9.9% спрямо 31.12.2020 г. Към 31.12.2021 г., делът на недвижимо имущество е 3%, други – 1.7%.

Към края на 2021 г. обемът на вземанията по лизингови договори с юридически лица е 3.562 млрд. лева. Това представлява увеличение с 4.86% (165 млн. лева) на годишна база. Портфейлът на вземания по лизингови договори с физически лица регистрира ръст от 12.4% (98 млн. лв.) – общият обем за 2020 година е 690.6 млн. лева.

Необслужваните вземания в портфейлите на лизинговите дружества намаляват от 2.6% към 31.12.2020 г. (112 млн. лева) до 2.0% (92 млн. лева) от общите вземания по лизингови договор в края на 2021 г.

Очакванията са, че развитието на сектора през 2022 година и следващите периоди ще зависи най-вече от тенденциите в икономиката. Развитието на сектора е в пряка връзка с развитието на сектори, които традиционно използват лизингово финансиране – транспорт, строителство, земеделие, преработваща промишленост.

4 ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

4.1 РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА НА ББР

4.1.1 Всеобхватен доход

Групата на Българска банка за развитие ЕАД продължава да работи активно върху поставените ѝ цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. От началото на пандемията от КОВИД-19 на Банката бяха възложени нови мандати чрез увеличение на акционерния ѝ капитал, главно за осигуряване на средства на пострадалите от периодите на локдаун български предприятия, както и на физическите лица със значително намалели или липсващи доходи. Тези мерки, намалената икономическа активност, спада на номиналните лихви, както и временният мораториум върху изплащането на задължения, въведен от членките на Асоциацията на Банките в България, одобрен от БНБ и действащ до края на 2021 г., доведе до негативен натиск върху оперативните ѝ резултати.

Консолидиран отчет за всеобхватния доход на Групата на ББР за 2021 г. и 2020 г.:

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	2021	2020	Годишно изменение
Лихвен приход	80,076	81,471	(1.7%)
Лихвен разход	(18,723)	(19,846)	(5.7%)
Нетен лихвен доход	61,353	61,625	(0.4%)
Нетни доход от такси и комисиони	3,034	4,715	(35.7%)
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	426	457	(6.8%)
Нетен доход от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,101	2,432	(54.7%)
Общи и административни разходи, вкл. разходи за персонала и разходи за амортизации	(34,490)	(38,990)	(11.5%)
Други доходи от дейността	2,468	2,286	8.0%
Други разходи за дейността	(1,738)	(900)	93.1%
Оперативна печалба преди обезценки и провизии	32,154	31,625	1.7%
Разходи за обезценки на нефинансови активи	(665)	(4,568)	(85.4%)
Разходи за обезценки и провизии на финансови инструменти	(186,558)	(258,822)	(27.9%)
Загуба преди данъци	(155,069)	(231,765)	(33.1%)
Приход от/(Разход за) данък върху печалбата	(186)	277	(167.1%)
Нетна загуба за годината	(155,255)	(231,488)	(32.9%)
Актюерски печалби по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	11	14	(21.4%)
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталовите финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(11,499)	(77,858)	(85.2%)
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(3,014)	(2,794)	7.9%
Общо всеобхватен доход	(169,757)	(312,126)	(45.6%)

Подобно на 2020 г. и настоящата 2021 г. премина под знака на отрицателните лихви. Забраната за изплащане на дивиденди, както и значителните парични наличности в банковата система предопределиха лихви по междубанковите депозити, както и лихви по репо-сделките в размери близки до тези, определени от БНБ за салда над 105% от минималните задължителни резерви – около минус 0.7%/год.

Лихвеният приход за 2021 г. е в размер на 80,076 хил. лв. (за 2020 г.: 81,471 хил. лв.) или намаление с 1.7% спрямо предходната отчетна година. Намалението е в резултат на намаления обем на кредитния портфейл на Банката в т.ч. и намаление в обема на вземанията по Националната програма за енергийна ефективност, на по-малко отчетените приходи от предоставени кредити към търговските банки (индиректно финансиране на МСП) както и на по-ниската доходност от портфейла от ценни книжа.

В края на 2021 г. лихвените разходи са с 5.7% по-малко от предходната година: размерът им е 18,723 хил. лв. (за 2021 г.) спрямо 19,846 хил. лв. за 2020 г. Групата на ББР ефективно управлява свободните парични средства, намалявайки ефекта от отрицателните лихви по сметки в централната банка. В резултат на реализираните за 2021 г. лихвени приходи и разходи е отчетен нетен лихвен доход за финансовата 2021 г. с 0.4% по-нисък в сравнение с 2020 г., като стойността му възлиза на 61,353 хил. лв. (за 2020 г.: 61,625 хил. лв.).

Нетните приходи от такси и комисиони възлизат на 3,034 хил. лв., в сравнение с 4,715 хил. лв., отчетени за финансовата 2020 г., което представлява спад от 35.7%, основно поради начислени разходи за агентски комисионни за съ-управление към търговските банки във връзка с издадените портфейлни гаранции по програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хората, лишени от възможност да полагат труд поради пандемията от Ковид-19.

Реализираната нетна печалба от продажбата на финансови активи, отчетани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход за 2021 г. е в размер на 1,101 хил. лв. За предходната година е отчетена печалба от продажба на финансови инструменти, отчетани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в размер на 2,432 хил. лв. или спад от 54.7%.

През 2021 г. общите и административни разходи, включително и разходи за амортизация и персонал, възлизат на 34,490 хил. лв. и са по-ниски с 11.5% спрямо разходите за 2021 г. (2020 г.: 38,990 хил. лв.). Към края на 2021 г. общите и административни разходи са с 25% под планираните за периода в Бюджет 2021, като съотношението административни разходи/оперативен доход преди обезценка в края на 2021 г. е на нивото на стойността за банковата система за същия период.

През 2021 г., консолидираният финансов резултат на Групата на Българска банка за развитие след данъци е загуба в размер на 155,255 хил. лв. (за предходната финансова година отчетеният финансов резултат също е загуба в размер на 231,488 хил. лв.). Отрицателният финансов резултат на Банката през 2021 година основно се дължи на нетно начислените разходи през годината за обезценки по кредитни експозиции в размер на 129,619 хил. лв. за 2021 г. и начислени разходи за обезценка на портфейлни гаранции, издадени от ББР към търговските банки, по двете антикризисни програми, възложени на Банката с Решения на Министерски съвет в подкрепа на физически лица и предприятия, засегнати от последствията от КОВИД – 19, в размер на 56,307 хил. лв. за 2021 г.

4.1.2 Финансово състояние

Към 31.12.2021 г., размерът на активите на Групата на ББР възлиза на 3,268,939 хил. лв., представляващ намаление от 13.2% спрямо предходната година. Основните елементи на отчета за финансовото състояние са представени в таблицата по-долу.

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. на Групата на ББР

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	Към 31.12.2021	Към 31.12.2020	Годишно изменение
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	243,635	496,279	(50.9%)
Вземания от банки	385,348	478,700	(19.5%)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,695,802	1,829,250	(7.3%)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския бюджет	18,817	57,824	(67.5%)
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	657,649	649,573	1.2%
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – капиталови инструменти	70,781	57,709	22.7%
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	11,980	12,056	(0.6%)
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	64,409	66,645	(3.4%)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	56,977	39,611	43.8%
Други активи	63,541	76,271	(16.8%)
Общо активи	3,268,939	3,763,918	(13.2%)
Пасиви			
Привлечени средства от международни институции	1,110,740	1,238,904	(10.3%)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	738,030	980,491	(24.7%)
Депозити от кредитни институции	1,742	8,176	(78.7%)
Други привлечени средства	82,695	85,009	(2.7%)
Провизии	182,050	127,448	42.8%
Задължения по лизинг	345	279	23.7%
Други пасиви	7,628	7,771	(1.8%)
Общо пасиви	2,123,230	2,448,078	(13.3%)
Собствен капитал			
Акционерен капитал	1,441,774	1,441,774	-
Текуща и натрупана загуба	(388,300)	(231,603)	67.7%
Преоценъчен резерв по финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(78,471)	(63,958)	22.7%
Резерви	170,706	169,627	0.6%
Общо собствен капитал	1,145,709	1,315,840	(12.9%)
Общо пасиви и собствен капитал	3,268,939	3,763,918	(13.2%)

4.2 КРЕДИТНА ДЕЙНОСТ

4.2.1 Директно кредитиране

През 2021 г., Финансовата група продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес, като продължи да поддържа диверсификация на отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голяма динамика се наблюдава в относителните дялове в кредитния портфейл на следните сектори и подсектори: увеличения за: Промисленост – други производства (+ 142.4%), „Търговия“ (+ 41.5%); „Промисленост - производство на машини и оборудване (+16.8%)“ и намаления за „Промисленост - производство на тютюневи изделия“ (-100%)⁷, „Финансови услуги“ (-38.4%), Промисленост - производство и разпределение на енергия“ (-30.8%), „Транспорт“ (- 18.9%), и „Строителство“ (- 9.8%).

Кредитната дейност на Групата на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми (продукти) за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към края на 2021 г. финансовите активи, отчетани по амортизирана стойност са в размер на 1,726,599 хил. лв. и бележат спад от 9.1% (към 31.12.2020 г.: 1,899,130 хил. лв.).

Спадът се дължи на:

- намалението на предоставените кредити и аванси (в размер на 133,448 хил. лв.), от които намаление на brutните кредити от 45,684 хил. лв. и увеличение на обезценките от 87,764 хил. лв.
- намалението на вземанията от Републиканския бюджет (в размер на 39,007 хил. лв.), дължащо се основно на погасяване на задълженията от страна на Министерство на регионалното развитие и благоустройството по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

4.2.2 Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС)

Финансирането на Програмата се извършва чрез Българска банка за развитие. За целта Банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата) и общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците). Към края на м. декември 2021 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 1,973,964 хил. лв. (за сравнение с края на 2020 г. – 1,961,588 хил. лв.). Обектите, за които са сключени договори за целево финансиране с Банката са общо 2022 (от които 1,885 бр. сгради по НПЕЕМЖС и 137 бр. сгради прехвърлени от програма „Енергийно обновяване на българските домове“ - ЕОБД).

---

⁷ Поради встъпване в дълга на кредитополучател от тютюневия сектор от страна на фирма в сектор „Търговия“.

По Националната програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради в края на 2021 г. приключените кредити, по които МРРБ е превело суми към ББР ЕАД са за 1,931 сгради. Усвоеният размер възлиза на 1,940,603 хил. лв., а бруто вземанията по кредити по НПЕЕМЖС възлизат на 18,866 хил. лв. (към 31.12.2020 г. – 57,975 хил. лв.).

От началото на програмата до края на 2021 г. по НПЕЕМЖС са погасени общо 1,946,164 хил. лв. със средства от държавния бюджет, като погасената сума представлява погасяване по главница за 1,922,174 хил. лв. и изплатени лихви по приключили договори в размер на 23,990 хил. лв.

Банката счита, че така възникналите вземания са носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджета на РБ. Целево привлечението ресурс от международни партньори, за целите на частично финансиране на програмата, ползва държавна гаранция.

4.2.3 Програми анти-COVID-19

През 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от КОВИД-19.

Общият размер на сумите, които ББР може да гарантира е 700 млн. лв., като те бяха изцяло обезпечени чрез увеличаване на капитала на Банката през 2020 г. със същата сума.

Към края на декември 2021 г. по програмата „Програма за физически лица и домакинства“, по сключените с търговските банки гаранционни споразумения е договорен общ лимит за гарантиране на безлихвени кредити в размер на 290,543 хил. лева. В края на 2021 г. по Програмата за ФЛ и домакинства (като агрегирани данни) са предоставени 52,925 бр. кредити за обща потвърдена сума в размер на 236,109 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. по програма за предприятия „Възстановяване“ портфейлните гаранции към търговските банки по Програмата за подпомагане на юридически лица в борбата с последствията от КОВИД-19 са в размер на 397,500 хил. лв., при максимален договорен лимит с търговските банки от 795,000 хил. лв. Резултатът по Програмата към 31.12.2021 г. възлиза на: 2,290 гарантирани от ББР кредита с обща потвърдена сума в размер на 413,555 хил. лв.

Към края на 2021 г. ББР е издала гаранции за общо 680,938 хил. лв.⁸, като е гарантирала експозиции по двете програми на обща стойност 649,663 хил. лв. (31.12.2020 г.: 479,462 хил. лв.).

---

⁸ За програмата за физически лица, 100% от експозицията по главница на банката-партньор към клиента е гарантирана. За програмата за микро, малки и средни предприятия, ББР гарантира 80% от главниците по кредитите, при 50% лимит на гаранционните плащания на портфейлна база.

За тези програми, ББР възприе специална методика за определяне на очаквани кредитни загуби с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци. Методиката е подробно описана в годишния финансов отчет на Банката за 2020 г. и 2021 г.

Към края на 2021 г. заделените провизии за очаквани кредитни загуби по програмите анти-КОВИД са на стойност 176,370 хил. лв. (31.12.2020 г.: 120,308 хил. лв.), което, според Банката е и максималния потенциален кумулативен отрицателен ефект върху ликвидността и капитала на ББР в средносрочен план, произтичащ от тези програми.

4.3 ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

Привлечените средства от международни институции в края на 2021 г. съставляват 52.3% в структурата на пасива и възлизат на 1,110,740 хил. лв., в сравнение с 1,238,904 хил. лв. в края на 2020 г. Изменението през 2021 г. в размер на 128 млн. лв. спрямо края на 2020 се обуславя от договорени погашения по подписани финансови споразумения.

4.4 УВЕЛИЧЕНИЕ/НАМАЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

През 2021 година не са извършвани увеличения на капитала на ББР, НГФ, ББР Лизинг и ББР Факторинг.

С решение от 1 септември 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е увеличен капитала на дружеството с парична вноска от 7 милиона лева чрез издаване на 70,000 нови обикновени поименни акции с номинална стойност от 100 лв. Новите акции са записани от ББР и увеличаването на капитала е вписано в Търговския регистър на 13.10.2021 г. Във връзка с увеличението на капитала е изменен и Устава на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД.

Общо собственият капитал на Банката е по-нисък от регистрирания капитал, вследствие на реализираните загуби през 2020 г. и 2021 г.

На 23.05.2022 г. министърът на иновациите и растежа е взел решение за частично покриване на загубата по годишния финансов отчет за 2020 г. със средствата от Фонд Резервен и от допълнителните резерви на Банката. След приемане на годишния финансов отчет на ББР за 2021 г. ще бъдат предприети необходимите действия за намаляване на капитала ѝ, за което едноличният собственик на капитала на ББР е уведомен.

Предлага се капиталът на Банката да бъде намален до 1,100,000 хил. лв., като при приемане на предложението нетните активи на Банката ще надвишават регистрирания капитал след отчитане на загубата за отчетната 2020 г. и за отчетната 2021 г.

4.5 ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА МИКРОКРЕДИТИРАНЕ ЧРЕЗ „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД

През 2021 г. ББР Микрофинансиране предоставило финансиране на крайни клиенти по 117 договори за кредит и лизинг в размер на 10,266 хил. лв.

Към 31.12.2021 г., активният кредитен и лизингов портфейл на дружеството е в размер на 29,049 хил. лв., представен по амортизирана стойност след обезценка и се състои от 520 кредитни и лизингови сделки. В допълнение дружеството има вземания и от 12 сдружения /11 бизнес центъра и 1 сдружение с нестопанска цел/ на стойност 1 хил. лв. след обезценка.

Сумата на активите на ББР Микрофинансиране към 31.12.2021 г. възлиза на 37,759 хил. лв.

Пасивите на ББР Микрофинансиране към края на 2021 г. са в размер на 21,929 хил. лв. и се състоят от 21,500 хил. лв. остатъчен размер по договор за револвираща кредитна линия с Българска банка за развитие ЕАД, без остатъчен размер по договор за кредит с Българска банка за развитие ЕАД за индиректно микрофинансиране с подкрепата на Европейския инвестиционен фонд и Европейския механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ на Европейския съюз.

Отчетеният финансов резултат за 2021 г. е положителен – печалбата преди данъци възлиза на 15 хил. лв.

Общите приходи на ББР Микрофинансиране през 2021 г. са в размер на 2,560 хил. лв., като приходите от лихви са 2,310 хил. лв., което е 90 % от общите приходи.

4.6 ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ГАРАНЦИОННИ СХЕМИ ЧРЕЗ НГФ ЕАД

Националният гаранционен фонд има за основна цел осигуряването на гаранции в полза на малки и средни предприятия (МСП), като по този начин улеснява достъпа на предприятията до финансиране.

4.6.1 Гаранционни схеми за собствен риск

Първата гаранционна схема на НГФ - **Гаранционна схема 2009-2013**, стартира през 2009 г., като кредити можеха да се включват до февруари 2013 г. По първата гаранционна схема са подписани споразумения с 11 търговски банки. По схемата, НГФ издава гаранции по кредити на МСП в размер до 500 хил. лв. по инвестиционни и оборотни кредити, както и банкови гаранции. Максималният срок на гаранциите е до 10 години, като НГФ одобрява включването на кредити в гарантирания портфейл на индивидуален принцип. В срока на включване на кредити в гарантирания портфейл, НГФ е одобрил гаранции в размер на 168,000 хил. лв. по кредити в размер на 391,000 хил. лв. Общия брой на подкрепените предприятия по схемата е над 2,300. Към 31.12.2021 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 1,269 хил. лв. По отчетна стойност, размерът по гарантирания дълг от Фонда към 31.12.2021 г., е 290 хил. лв.

В началото на месец октомври 2015 г. до началото на януари 2016 г., по **Гаранционна схема 2015-2017** между НГФ ЕАД и 10 търговски банки са подписани гаранционни споразумения на обща стойност 326,000 хил. лв. През 2016 г. общият гаранционен лимит е увеличен до 379,000 хил. лв. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл беше до 31 март 2017 г. До изтичане на срока за включване на кредити в гарантирания портфейл 31 март 2017 г., НГФ ЕАД е гарантирал кредити в размер на 581,500 хил. лв., гаранциите са за сумата от 258,080 хил. лв. на 2,024 МСП. Към 31.12.2021 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 0 хил. лв. като през 2021 г. схемата приключи.

През м. март и м. април 2017 г., между НГФ ЕАД и 10 търговски банки са подписани гаранционни споразумения на обща стойност 328,000 хил. лв. **Гаранционната схема 2017-2018** е продължение на НГФ 2015. По схемата се гарантират до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл бе до 30 септември 2018 г. От стартиране на гаранционната схема до 31.12.2021 г. са подкрепени 3,000 МСП, като с последващо анексиране, общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 416,131 хил. лв. Към 31.12.2021 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 157,131 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 88,662 хил. лв.

В началото на 2019 г. НГФ стартира процедура за избор на банки партньори по нова **Гаранционната схема 2019-2020**. Допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1.5 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 30 септември 2020 г. Гаранцията е портфейлна, като за суми над 500 хил. лв. е необходимо и предварително писмено съгласие от НГФ. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. Към края на 2020 г. са подписани споразумения с 6 банки с максимален размер на гарантирания портфейл в размер на 244,000 хил. лв. Към 31.12.2021 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 159,524 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 140,289 хил. лв. Подкрепени са 1,341 бр. МСП.

Гаранционна схема по Програма COSME на Европейската комисия – през декември 2016 г. между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД (НГФ ЕАД) е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME на Европейската комисия. Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“).

ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. Към 31.12.2021 г. НГФ ЕАД има сключени споразумения с 5 финансови институции.

Към 31.12.2021 г. са гарантирани 455 кредита за сумата от 82,308 хил. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 23,323 хил. лв. Подкрепени са 416 бр. МСП.

4.6.2 Гаранционни схеми за чужд риск – безрискови гаранции

Гаранционната програма в подкрепа на бенефициенти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР) е инструмент за финансов инженеринг и представлява процес на издаване на гаранции за допълване на обезпечението по кредити, отпуснати от банки на кредитополучатели, за осъществяване на проекти, одобрени за подпомагане по следните мерки на ОПРСР:

Мярка 1.3: Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност

Мярка 2.1: Производствени инвестиции в аквакултурата

Мярка 2.5: Риболов във вътрешни водоеми

Мярка 2.6: Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти и риболов и аквакултура

Мярка 3.3: Инвестиции за реконструкция и модернизация на рибарски пристанища, места за разтоварване и покрити лодкостоянки.

Както и по Приоритетна ос №4: Устойчиво развитие на рибарските области на проекти на част от бенефициентите по приоритетни оси първа, втора и трета ос и всички бенефициенти по четвърта ос на ОПРСР.

С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46,000 хил. лв. от които 33,000 хил. лв. проекти по мярка 2.1 (79% от бюджета на мярката), по мярка 2.6 подкрепените проекти са за 12,000 хил. лв. (77% от бюджетът по мярката). Подкрепени по мярка 4.1 от Приоритетна ос №4 са и проекти за 500 хил. лв. Подкрепените МСП са 25 бр. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 207 хил. лв.

Гаранционната схема в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР) е инструмент за финансов инженеринг, одобрен с Осмо изменение на ПРСР, и представлява процес на издаване на гаранции за допълване на обезпечението по кредити, отпуснати от банки на кредитополучатели, за осъществяване на проекти, одобрени за подпомагане по мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства“, мярка 122 „Подобряване на икономическата стойност на горите“ и мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ от ПРСР на Република България (2007 – 2013 г.).

Към 31.12.2021 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 2,282 хил. лв.

Гаранционната схема в подкрепа на бенефициенти по **Програма за развитие на селските райони 2007-2013, 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и Животновъдство - Гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г.** е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР. По гаранционната схема са подписани споразумения със 17 търговски банки и „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, дружество от Групата на ББР предоставящо финансиране до 300 хил. лв.

През първото тримесечие на 2021 г. с решение на Консултативния комитет по програмата бе удължен срока за включване на кредити в гарантирания портфейл, както и срока на валидност на гаранциите. Крайният срок за включване на кредити е променен на 30.06.2023 г., а срокът за предявяване на искания за плащане от банките-партньори на 28.02.2026 г.

Към 31.12.2021 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 50%, НГФ ЕАД е издал безрискови за НГФ гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. в размер на 106,957 хил. лв. с обща стойност на кредитите – 215,752 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. гарантираните кредити са 25 на брой, за обща сума от 9,542 хил. лв. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 4,772 хил. лв. Подкрепените МСП са 21 бр.

4.6.3 Финансов резултат на „НГФ“ ЕАД

Финансовият резултат след данъци от дейността на Национален гаранционен фонд за 2021 г. е печалба в размер на 2,605 хил. лв.

Въз основа на резултатите от прилагането на тест за оценка на риска по гаранционния портфейл към края на 2021 г., ръководството на НГФ ЕАД прие покритието с очаквани кредитни загуби на портфейла да бъде увеличено от 1.58% за 2020 г. на 1.82% за 2021 г., спрямо поетия от НГФ ЕАД ангажимент. На база оценката на риска по гаранционния портфейл заделените провизии осигуряват адекватно покритие на очакваните бъдещи загуби.

Оперативният доход на Фонда през 2021 г. е 4,357 хил. лв. (9% спад спрямо 2020 г., предвид несигурната ситуация с разпространението на пандемията (Covid-19)) и са от два основни източника:

- Приходи от лихви от инвестирания капитал на Фонда в депозити и държавни ценни книжа в размер на 1,618 хил. лв.;
- Приходи от комисионни по издадени гаранции в размер на 2,728 хил. лв.

Основните разходи, които Фондът направи за дейността си през 2021 г. са административните и разходите за амортизация в размер на 1,332 хил. лв.

През периода са отчетени нето разходи за обезценки по финансови активи в размер на 46 хил. лв., както и са начислени разходи за очаквани кредитни загуби по гаранционни портфейли в размер на 85 хил. лв.

4.7 ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА ЧРЕЗ „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД

Към 31.12.2021 г. активите на дружеството са в размер на 62,858 хил. лв., като основен дял заемат вземанията по финансов лизинг представени по нетна стойност след обезценки – 56,778 хил. лв., като е отбелязан ръст на общите активи в размер на 16,471 хил. лв. спрямо 2020 г.

Вземанията по балансова стойност на лизинговите договори към 31.12.2021 г. е в размер на 56,778 хил. лв. с ДДС спрямо 39,375 хил. лв. за 2020 г. – като е отбелязан ръст от 44% спрямо предходната 2020 г. Отразените плащания за доставки на лизингови активи са в размер на 1,973 хил. лв. без ДДС. (2020 г.: 824 хил. лв.)

ББР Лизинг ЕАД ползва револвираща кредитна линия в размер на 70 млн. лв. от Българска банка за развитие ЕАД за финансиране на основната си дейност. Договорът за кредит е сключен на 13.11.2019 г. с краен срок за погасяване 30.10.2030 г. Към 31.12.2020 г. размерът на разрешените кредит е в размер на 50 млн. лв. През април 2021 г. е сключен анекс за нови /допълнителни/ 20 млн. лв., с което общият размер на кредита предоставен от ББР се увеличава на 70 млн. лв. Сключените договори за финансов лизинг с контрагенти са съобразени със срока и условията на ползваното финансиране и е налице баланс между актива и пасива.

Сключеният договор за наем на офис и наетият автомобил са отразени като активи с право на ползване съгласно МСФО 16 „Лизинг“ и към 31.12.2021 г. балансовата им стойност е 109 хил. лв. (2020 г.: 69 хил. лв.).

Формираният пасив в размер на 44,224 хил. лв. (2020 г. – 27,338 хил. лв.) включва 43,291 хил. лв. усвоена част по договора за кредит от ББР, 109 хил. лв. задължения по оперативен лизинг, 739 хил. лв. задължения към доставчици и клиенти лизингови договори, 20 хил. лв. провизия по задбалансови ангажименти, както и 65 хил. лв. други пасиви.

Отчетените общо приходи през 2021 г. са в размер на 2,108 хил. лв., като основния дял заемат приходи от лихви по лизингови договори и лихви за период на доставка в размер на 2,014 хил. лв. (2020 - 775 хил. лв.). Отчетените общи разходи са в размер на 2,523 хил. лв.

Нетният финансов резултат за периода, приключващ на 31 декември 2021 г. е загуба в размер на 415 хил. лв. (за 2020 – отрицателен финансов резултат в размер на 780 хил. лв.), което е с 5% по-малко от бюджетираната загуба за периода.

4.8 ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА ЧРЕЗ „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД

Балансовото число на ББР Факторинг, основно формирано от вземанията по факторинг договори, към 31.12.2021 г. е в размер на 10,875 хил. лв., акционерният капитал е 2,000 хил. лв., а задълженията към банки (изцяло към банката-майка), ползвани за финансираните търговски вземания, са в размер на 10,189 хил. лв. През 2021 година Дружеството отчита приходи в размер на 1 млн. лева, от които от такси 394 хил. лв. и 606 хил. лв. приходи от лихви.

Общите отчетени разходи са в размер на 1,875 хил. лв., представляващи разходи за такси и комисиони във връзка с проучване и застраховка на платци по сделки, разходи за обезценки и провизии, разходи за външни услуги, разходи за възнаграждения и осигуровки, разходи за наем на имот и автомобил, наети на оперативен лизинг и амортизации.

Финансовият резултат е загуба в размер на 874 хил. лева като причината за резултата продължава да е, недостатъчният оборот и обем на портфейла от вземания за да осигури достатъчно приходи, които да покрият административните разходи на дружеството, както и формирани в края на отчетния период разходи за обезценки по факторинг вземания.

4.9 ДЕЙНОСТ НА ГРУПАТА ЧРЕЗ „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал в Дружеството е напълно внесен.

За 2021 г. финансовият резултат от дейността на Фонда е загуба в размер на 401 хил. лв.

За 2021 г. Дружеството отчита приходи от такси и комисиони в размер на 291 хил. лв. и приходи от лихви по депозити – 21 хил. лв. В дейността на дружеството се реализират приходи от такси и комисиони, формирани от:

- възнаграждения по сключени договори за анализ на потенциални сделки във връзка с инвестиционни проекти /реализирани приходи 10 хил. лв./,
- приходи във връзка с инвестиции по договори за участие в капитала на търговски предприятия /281 хил. лв./.

Разходите на Фонда за 2021 г. са в общ размер на 715 хил. лв., представляващи общи и административни разходи, от които 89 хил. лева, представляващи разходи за административни услуги, разходи за икономически и правни становища, текущи разходи за банкови комисиони, разходи за нотариални такси и разходи за възнаграждения, възлизащи на 626 хил. лв.

Общите и административни разходи на Фонда за същия период на 2020 г. са в размер на 398 хил. лева, от които разходите за възнаграждения са 212 хил. лева.

5 СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА И БИЗНЕС ЦЕЛИ

ББР и дъщерните ѝ дружества формират Групата на ББР. При изготвянето на стратегия, ръководството на Банката и дъщерните дружества формират общи цели, като всяко дружество участва в реализацията ѝ спрямо своята специализация. Стратегията се изготвя на групова основа и се одобрява от Министерския съвет.

ББР, заедно с предприятията от Групата, е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката и дружествата взаимодействат интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността са пред-експортно, експортно и мостово финансиране.

Дейността на Групата на ББР цели създаването на устойчив и пълноценен пазар на финансови продукти и услуги за МСП. Основните инструменти на Групата са инвестиционни кредити за проекти, фирмени кредити, микро кредити, финансиране на оборотен капитал и кредитни линии, предоставяне на гаранции по директен портфейл – върху актива на ББР, и гаранции по портфейли на търговските банки от кредити за МСП, оперативен лизинг, дялов капитал и др.

ББР и дъщерните ѝ дружества функционират в условията на прозрачност и прилагат най-добрите практики в управлението и банковата дейност. С кредитната си дейност, Банката цели да достигне сектори на икономиката и кредитополучатели, които изпитват затруднен достъп до финансиране и получаване на финансиране, като предоставя финансови решения и продукти за преодоляване на пазарните несъвършенства.

В изпълнение на мисията си ББР, заедно с предприятията от Групата, подпомага усилията на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал, финансиране на публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо национално или регионално значение, вкл. инфраструктурни проекти и др.

Основен принцип в дейността на Групата на ББР е да не допуска изкривяване на конкуренцията и изместване на традиционните търговски банки от пазара. Като компенсират съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и клиенти, ББР и дъщерните ѝ дружества допринасят за коригиране на рисковия им профил и допълнително съдействат за нарастване на банковото посредничество и ръст на кредитните обеми в икономиката.

Дългосрочните цели на Банката са тясно обвързани с насърчителната ѝ дейност и не бива да се ограничават в средносрочна рамка. Те обхващат:

- Да подобри, стимулира и развие общия икономически, експортен и технологичен потенциал на МСП чрез предоставяне на финансови програми и инструменти, които пазарът не предлага напълно и в достатъчен обем;
- Да създава среда на подкрепа, ангажираност и вдъхновение на МСП да посрещат икономическите предизвикателства, като ги консултира и обучава за успешен бизнес;
- Да подпомогне МСП в прехода към въглеродно неутрален и устойчив бизнес, като развива пазара на дългов и дялов капитал за зелени инвестиции и мобилизира частен капитал за недостигащото финансиране;
- Да прилага програми и инструменти за съфинансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- Да привлича средства и управлява програми от международни финансови институции, банки и капиталовите пазари;
- Да осигури достъп до достатъчно и разнообразно финансиране за МСП;
- Да улесни достъпа до финансиране на фирмени иновации, технологично обновление и дигитализация на МСП.

По отношение на директното кредитиране, Групата на ББР ще доразвие фокусирани продуктови линии, свързани с подкрепата на МСП. За изпълнение на целите, приоритети ще са пред-експортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно, Групата ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес с по-дългосрочен период на кредитиране и облекчени законосъобразни изисквания към обезпеченията по кредитите.

ББР, заедно с предприятията от Групата, ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на Групата на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието на икономиката на страната. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Целите на Групата на ББР са разширени с новата актуализирана Стратегия 2022-2023 г. Актуализираната Стратегия 2022-2023 г. е в процедура на съгласуване и приемане от Министерство на иновациите и растежа и Министерски съвет.

Стратегията и дейността на Групата на ББР през следващите 2 години се придържа към установените дългосрочни цели, но следва стриктно и националните приоритети, като се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;
- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и "смарт" инфраструктура за бизнеса.

Актуализираните стратегическите приоритети за 2022 - 2023 на Групата са префокусирани и насочени към по-бързото възстановяване на МСП, ускоряване на икономическия растеж и създаването на работни места след кризата от КОВИД -19. Те включват:

- Повече кредити за по-широк кръг от микро и МСП;
- Подкрепа на жизнени, иновативни, конкурентноспособни МСП, с потенциал за интеграция в европейските и глобални мрежи;
- Финансиране на бизнес модели на зеления преход, на социални и устойчиви инициативи и услуги (в посока и съобразени с избрани цели за устойчиво глобално развитие).

За реализиране на приоритетите ББР си поставя следните стратегически цели:

- Да осигури достъп до достатъчно и разнообразно финансиране за МСП в партньорство и допълняемост, а не в конкуренция с търговските банки;
- Да финансира износа и интернационализацията на българските МСП;
- Да финансира прехода на МСП към зелена, кръгова и устойчива икономика, вкл. и чрез проекти за социална инфраструктура и опазване на културно-историческото наследство;
- Да улесни достъпа до финансиране за технологично обновление, дигитализация и фирмени иновации на МСП, вкл. и чрез онлайн достъп до продукти и услуги.

За периода дейностите на Групата на ББР ще са съобразени с динамиката на фазата за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията, както и за справяне с последствията от сътресения на мира в Европа. Групата ще се стреми да отговори в най-голяма степен на търсенето и нуждата на МСП за финансиране, за справяне с негативните икономически ефекти и създаване на нови устойчиви бизнес модели.

При осъществяване на дейността си Групата на ББР се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика. Основна задача на Групата през периода е да посреща нуждите от възстановяване и растеж на българската икономика след кризата и да добавя стойност за кредитополучателите

С финансово-кредитната си дейност ББР адресира предизвикателствата на кризата и предприема мерки за улесняване на достъпа до финансиране и адекватността на финансов ресурс. Чрез инструментите ББР ще се стреми да споделя риска с частния сектор, да търси облекчаване на финансовите условия по кредитите и така да създава силни стимули за другите банки да кредитират малките и развиващи се компании.

Актуализираната стратегия 2022-2023 за дейността на Групата на ББР е съобразена с целите на политиката за насърчаване на МСП. Групата на ББР ще продължи да подкрепя и през новия стратегически период финансово жизнеспособни и икономически устойчиви проекти. За периода дейностите на Групата на ББР ще са съобразени с динамиката на фазата за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията, както и за справяне с последствията от сътресения на мира в Европа. Групата ще се стреми да отговори в най-голяма степен на търсенето и нуждата на МСП за финансиране, за справяне с негативните икономически ефекти и създаване на нови устойчиви бизнес модели.

За ефективното изпълнение на горните цели и задачи, предприятието-майка в Групата на ББР разчита на статута си на банка за развитие и възможностите за привличане на дългосрочно по-евтин ресурс от европейски мултилатерални банки, международни финансови институции и международни търговски банки.

Друг източник на външно финансиране са и капиталовите международни пазари. През периода ББР планира да използва възможностите на предлаганите инструменти от институциите на Европейския съюз за директно кредитиране и издаване на гаранции към други банки посредници и/или крайни кредитополучатели.

В бъдеще Групата на ББР ще продължи да предлага финансиране за оборотен капитал, капиталови инвестиции и експортно финансиране за малкия и среден бизнес. Групата предлага гъвкави и съобразени с пазарното търсене финансови решения, които отговарят на спецификата на кредитополучателя и на финансирувания проект.

Информация за развитието на дъщерните дружества от Групата на ББР е оповестена в индивидуалните им годишни отчети за финансовата 2021 година.

6 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

При управление на рисковете, Групата на ББР прилага политики и процедури, базирани на добрите банкови и бизнес практики, адекватни на характера и сложността на нейната дейност. В хода на обичайната си дейност, Групата е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и ограничават до приемливи нива посредством лимити и ограничения, които отразяват склонността на Групата на ББР да поеме конкретни рискове, за да постигне своите стратегически цели. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на дружествата от Групата и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Финансовата група, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен риск.

6.1 КРЕДИТЕН РИСК

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата на ББР, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики. В Групата се използват модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки. В Групата на ББР при управлението на кредитния риск се съблюдава определена с вътрешнонормативни актове на Групата система от лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

6.2 ПАЗАРЕН РИСК

При управлението на валутния риск в Групата на ББР се следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, при спазване на утвърдените лимити. Позициите в отделните валути, както и общата валутна позиция се следят на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Тези валутни операции са свързани с текущите нужди от финансиране на позицията. При управлението на активите и пасивите, поради спецификата си на финансиране, Групата се стреми тези активи и пасиви да са деноминирани в евро или в лева. Откритата валутна позиция се съобразява с условията и възможностите за нетиране на позициите в евро и в лева, съгласно предвиденото от приложимата регулаторната рамка.

При управлението на лихвения риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на балансирана структура на лихвеночувствителните си активи и пасиви, като се стреми да поддържа съответствие между периодичността на промяна на лихвата по активите и по пасивите, както и съответствие между приложимите референтни лихвени проценти по активите и по пасивите на Групата на ББР. Въведена е система от лимити за максимално приемливо (количествено) въздействие на различни шокови сценарии относно промяната на пазарните лихвени проценти върху нетния лихвен доход и икономическата стойност на капитала на Групата. Чрез вътрешната лимитна рамка се ограничава потенциалния риск върху очакваната бъдеща доходност и икономическата стойност на капитала, в рамките на приемливи нива, съответстващи на рисковия толеранс на Групата на ББР. Оценката на лихвения риск се извършва чрез използване на набор от техники, включващи основано на доходността измерване, измерване на икономическата стойност на капитала, анализ на несъответствията, лихвени стрес сценарии.

Поемането на риск, при извършване на операции на паричния и капиталов пазар се управлява чрез система от лимити отразяващи рисковия профил на инвестициите. Лимитите са определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът от ценни книжа, формиран от Групата на ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и ДЦК и ценни книжа, емитирани от надеждни институции, с висока ликвидност и кредитно качество. През 2021 година финансовата група не е поддържала търговски портфейл и не е подлежала на капиталови изисквания за пазарен риск от търговски дейности, съгласно регулаторните разпоредби.

6.3 ЛИКВИДЕН РИСК

Управлението и контрола на ликвидния риск се извършва чрез ежедневно наблюдение и управление на ликвидността, поддържане на достъп до достатъчна ликвидност за обезпечаване несъответствията между входящите и изходящите парични потоци по падежни интервали, както в нормална банкова среда, така и при различни сценарии на утежнена ликвидна среда.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят ликвидните буфери и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Основен акцент при управлението на ликвидността е поддържане на адекватно ниво на ликвиден буфер в съответствие с утвърдените лимити и ограничения, определени съгласно рисковия толеранс на Групата.

6.4 ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

За управлението на операционния риск Групата на ББР прилага системен подход, обхващащ събирането на обективна информация, своевременно идентификация на операционния риск, неговото измерване (качествено и количествено), установяване на зависимости с други видове риск и прилагане на мерки за ограничаване влиянието му върху финансовия резултат и върху капитала на Групата. При управлението на операционния риск се регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена в следствие на процеси в дейността на Групата, като се идентифицира и управлява пълния набор от операционни рискове. Операционни събития, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези с голям потенциален или реален ефект върху финансовия резултат са предмет на стриктно обследване и наблюдение. Те служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии, включително при извършване на стрес тест за операционен риск. Операционният риск е измерим и контролируем, като се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата на ББР. Съгласно приложимата регулаторна рамка, необходимият капитал за операционен риск се изчислява като се използва подход на базисния индикатор.

6.5 ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ (ДИРЕКТИВА 59/15.05.2014/ЕС)

ББР има разработен План за възстановяване на Групата на ББР, който е предоставен на БНБ. В края на отчетната 2021 г. и към момента на одобрение на доклада е валидна актуализация на документа одобрена с решение на УС №91/23.11.2021 г. и с решение на НС №45/24.11.2021 г. Планът за възстановяване на Групата на ББР е разработен в съответствие с изискванията на Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Закона за кредитните институции, Директива 2013/36/ЕС, Директива 2014/59/ЕС, Делегиран регламент (ЕС) 2016/1075 на Комисията от 23 март 2016 г. за допълнение на Директива 2014/59/ЕС и приложимите Насоки на ЕБО. Планът съдържа действия и мерки, които ББР може да предприеме за възстановяване на финансовото си състояние при възникване на значителни финансови затруднения.

В Плана за възстановяване са разгледани системно важните/критични функции на Групата на ББР и са определени показателите за възстановяване – система от показатели, които Банката съблюдава с цел ранно идентифициране на потенциални ситуации, които биха могли да застрашат финансовото състояние на институцията.

Изложени са предпоставките за реализирането на заложените в Плана за възстановяване мерки за възстановяване. Разгледани са сценариите и вариантите за възстановяване, които в случай на активиране на Плана за възстановяване могат да бъдат предприети, както и процесът на вътрешна комуникация и вземане на решения. Разработен е комуникационен план за действие в случай на активиране на Плана за възстановяване.

В допълнение, по препоръки на БНБ от 2020 и 2021 година, в Плана бе добавен нов раздел, анализиращ реализираните и очакваните ефекти върху Банката и Групата вследствие КОВИД-19 кризата, и необходимостта от задействане на мерки по възстановяване. Добавени са нови индикатори: по отношение на комбинирано изискване за буфер (МИСКПЗ, MREL) , както и нови индикатори за рентабилност и са преразгледани референтните стойности на определени индикатори, в съответствие с изискванията на Регулатора и пазарните реалности.

Планът за възстановяване се актуализира веднъж годишно и се предлага за утвърждаване от УС и НС на ББР. Освен регулярно, Планът за възстановяване се актуализира и в случай на възникване на съществена промяна в правната или организационната структура, дейността или финансовото състояние на Банката или финансовата система в България, която може да окаже съществени последици върху неговата ефективност.

7 КОНТРОЛНА СРЕДА

Вътрешният контрол в Групата на ББР е непрекъснат процес, осъществяван от органите на управление и от лицата, заети с вътрешноконтролни функции. Елементи на вътрешния контрол са системите за:

1. управленски контрол;
2. контрол на риска;
3. отчетност и информация; и
4. вътрешен одит.

Първите три елемента на системата за вътрешен контрол са от компетенцията и правомощията на съответните органи за управление. Четвъртият елемент на вътрешния контрол е ангажимент на вътрешния одит на Групата.

Вътрешният контрол в Групата се организира като независима оценъчна дейност за законосъобразността на извършваните банкови сделки и се осъществява чрез наблюдение и проверка на финансовите, счетоводните и други операции, извършвани от нея, както и чрез начина, по който се упражняват правомощията на длъжностните лица при вземане на управленски решения. Системата на вътрешен контрол в Групата на ББР се подчинява на изискването за икономичност, ефективност и разумна достатъчност.

Вътрешният контрол се осъществява едновременно като превантивен, текущ и последващ контрол върху позициите на субектите от Групата на ББР и отделните техни процеси, дейности и сделки. Общият вътрешен контрол върху дейността на цялата Банка се осъществява от Надзорния съвет.

Организационният модел на функциите по управление и контрол на риска е изграден в съответствие с модел с три линии на защита. Основните роли на трите линии на защита включват:

Първата линия на защита обхваща управление на риска от бизнес звената и звената, поемащи риск - управления „Корпоративно банкиране“, „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, „Външни програми“, „Проблемни вземания“, „Трежъри“ и „Финансови инструменти“. Тяхната дейност се подпомага от управления „Правно“, „Кредитна администрация“, „Сигурност“, „Финанси“, „Класифицирана информация“, „Операции и клиентско обслужване“ и „МФИ и Европейски фондове“, които оценяват и анализират изпълненията на вътрешни и регулаторни ограничения и подпомагат дейността по вземане на решения при поемането и управлението на рисковете. На това ниво управлението на риска се осъществява чрез залагането на подходящи контроли и процедури.

Втората линия на защита осигурява независима оценка, контрол и управление на риска от звената, изпълняващи контролни функции, независими от звената поемащи риск - управления „Риск“ и „Съответствие“ и „Класифицирана информация“. Управление „Риск“, което изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури за ескалация. Управление „Класифицирана информация“ осъществява контрол по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Управление „Съответствие“ отговаря за спазването на регулаторната рамка, включително за адаптацията на вътрешната нормативна база и организацията на процесите в Групата на ББР към настъпилите и/или предстоящи промени. Втората линия на защита е организационно независима от първата и осъществява превантивен и текущ контрол.

Третата линия на защита се осъществява от Вътрешния одит на Групата (ВОГ). Той извършва независим преглед на всички дейности в Групата на ББР, подлежащи на независима оценка, спрямо изградената система от вътрешни правила и адекватността им, спрямо външната нормативна среда, вътрешно-контролните механизми и системите за управление на рисковете, покриващи дейностите на Групата. С откритите от него слабости и пропуски се подпомага функциите на другите нива на защита в процеса на разработване и развиване на вътрешни правила и процедури, с цел подобряване ефективността по управление на риска. ВОГ предоставя увереност на висшето ръководство за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението, както и за начина, по който първата и втората линии постигат целите на управлението на риска и контрола. Управление „Вътрешен одит на Групата“ предоставя цялостна увереност от позицията на най-високото ниво на независимост в организацията, чрез директна субординация на Надзорния съвет.

Ръководството възлага правомощия и отговорности за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешнонормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР.

Банката е разработила вътрешнонормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на Банката, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Одитният комитет на Банката наблюдава процесите по финансово отчитане, ефективността на системите за вътрешен контрол и ефективността на системите за управление на рисковете; информира управителните органи на Банката за резултатите от задължителния финансов одит; контролира създаването и промяната на счетоводни политики от страна на Банката и дъщерните дружества от Групата; наблюдава навременното и надеждно предоставяне на финансова информация от дъщерните дружества при изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет на Банката; обсъжда и приема годишния доклад за дейността по вътрешен одит; наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети (индивидуален и консолидиран); запознава се с одитната стратегия и одитния план на задължителния одит; осъществява наблюдение върху изпълнението на одитния план, като дава препоръки до ръководството на Банката; преглежда проектите на одиторските доклади по чл. 59 и чл. 60 от ЗНФО; проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори; отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му; изготвя годишен доклад и отчита дейността си пред едноличния собственик на капитала веднъж годишно и други отговорности, подробно регламентирани в Статут на одитния комитет.

8 БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при индивидуалните и консолидираните си отчети. Към 31.12.2021 г., дружествата в Групата на ББР са спазили всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Считано от 1 октомври 2020 г., съгласно решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), Банката остана под директен надзор от БНБ в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Наблюдението, което ЕЦБ осъществява, включва контрол по прилагането на общите надзорни стандарти на Единния надзорен механизъм (ЕНМ).

Основните цели на ЕНМ са да осигури сигурността и стабилността на европейската банкова система, да засили финансовата интеграция и стабилност, както и да осигури последователен надзор. През 2020 г. българският лев се включи във валутния механизъм II (ERM II) като заедно с установеното тясно сътрудничество са условие за бъдещото членство на България в еврозоната.

Считано от 1 октомври 2020 г., България се присъедини към Единния механизъм за реструктуриране, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между Българската народна банка и Европейската централна банка. В тази връзка Единния съвет за реструктуриране пое наблюдението върху процеса по планиране на реструктурирането по отношение на Банката. Европейският банков надзор наред с единния механизъм за реструктуриране са двата стълба на банковия съюз в ЕС.

Като част от регулаторната рамка Базел III, считано от 28 юни 2021 г., се прилага „отношение на нетно стабилно финансиране“ (ОНСФ, NSFR) с минимално регулаторно изискване от 100%.

Информацията за него отчитат всички кредитни институции в България (без клоновете на чуждестранни банки от страни – членки на ЕС) с тримесечна честота, на индивидуална и консолидирана основа. Към 31 декември 2021 г. агрегираното за банковата система ниво на ОНСФ е 166.0%, а за ББР ЕАД е 140.3%.

Отчетената капиталова адекватност на консолидирана база на Групата на ББР към 31.12.2021 г. е 36.04% (31.12.2020 г.: 32.79%). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива. Респективно агрегираните данни за банковата система за капиталова адекватност са: 22.62% (към 31.12.2021г.) и 22.74% (към 31.12.2020 г.). ББР продължава да поддържа добро ниво на ликвидност. Към 31.12.2021 г., коефициентът на ликвидно покритие (LCR съгласно дефиниция на Регламент 575 /2013/ЕС) на Групата на ББР е в размер на 473.9% (при стойност от 551.9% към края на 2020 г.). За банковата система агрегираният коефициент на ликвидно покритие е 274.1% (към 31.12.2021 г.) и 279% (към 31.12.2020 г.).

9 МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане. ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.

- ББР е акционер в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) от 2003 г. В края на 2020 г. ЕИФ официално оповести на акционерите си предложение за увеличаване на капитала с цел осигуряване на програмите и дейностите си през новия програмен период – 2021-2027 (в това число прилагане на програмата InvestEU, по-нататъшно разширяване на ролята на ЕИФ в управлението на национални и регионални програми, както и поемане на адекватно на новите икономически условия споделяне на риска). Предложението беше прието с решение на акционерите на ЕИФ през месец февруари 2021 г. **През месец август ББР закупи две нови акции в увеличението на капитала на ЕИФ.**
- От 2005 г., ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ).
- ББР е и пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) в която влизат представители от 19 институции от различни европейски страни, от 2007 г.
- През 2021 г., ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ). ББР е съучредител на тази организация.
- ББР се присъедини към международната мрежа за малки и средни предприятия (INSME) през 2020 г. INSME е под егидата на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). В асоциацията членуват 61 институции и организации от 30 държави. ББР и Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия **организираха съвместно и бяха домакини на 17-ата годишна среща на Международната мрежа за малки и средни предприятия (INSME) под наслов „Малките и средните предприятия – двигател на устойчивото възстановяване“.**
- През 2021 г. ББР продължи членството си във Френско-българската търговска и индустриална камара (ФБТИК).
- През 2021 г. ББР продължи своето участие в Междубанковата асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа.
- През 2021 г. ББР продължи и участието си като член на Централна и Източно-Европейска търговско-промишлена палата (Сингапур).

10 УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

10.1 УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА

През 2021 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в ББР.

Българска банка за развитие ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Промени в Надзорния съвет, настъпили през 2021:

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Към 31.12.2021 г. е заявено вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021 г., с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

На 13.01.2022 г. в Търговския регистър е вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет, настъпили през 2021 и 2022 г.:

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021 г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 28 от 06.06.2022 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избрана Марияна Димитрова Петкова. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 13.06.2022 г. С решение на Управителния съвет по Протокол № 51/06.06.2022 г., г-жа Марияна Димитрова Петкова е овластена да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 13.06.2022 г. Г-жа Марияна Димитрова Петкова е избрана за председател на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 30 от 09.06.2022 г., Владимир Рашков Георгиев е освободен като член на Управителния съвет на Банката. На 16.06.2022 г. Владимир Рашков Георгиев е заличен в Търговския регистър като член на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 31 от 09.06.2022 г., Живко Иванов Тодоров е освободен като член на Управителния съвет на Банката считано от 13.06.2022 г. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

Промени в устава на ББР, настъпили през 2021 г.:

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна дейност, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите по ал. 7 (когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми). Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на Банката. Съгласно промените в Устава, Надзорният съвет се състои от три до седем лица, Управителният съвет е в състав от трима до седем члена.

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство.

Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка и са обявени в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

Към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на доклада органите на управление и надзор на ББР имат следния състав:

10.2 Надзорен съвет на ББР към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на настоящия доклад:

НС към 31.12.2021 г.	НС към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Валентин Любомиров Михов – председател на НС - Васил Атанасов Щонов - заместник – председател на НС - Стамен Стаменов Янев – заместник - председател на НС - Митко Емилов Симеонов – заместник - председател на НС* - Велина Илиева Бурска – член на НС* 	<ul style="list-style-type: none"> - Валентин Любомиров Михов – председател на НС - Васил Атанасов Щонов - заместник – председател на НС - Стамен Стаменов Янев – заместник - председател на НС

* Към 31.12.2021 г. е заявено вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката. На 13.01.2022 г. в Търговския регистър е вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

Валентин Любомиров Михов - председател на НС от 07.07.2021 г.

Валентин Михов има магистърски степени по международни икономически отношения от МГИМО и по бизнес администрация от INSEAD. Притежава значителен опит в ръководството на банки. От 1999 до 2008 г. е консултант и младши партньор в консултантската фирма McKinsey и е ръководил проекти в най-големите банки в България, Германия и Русия. В периода 2008 – 2017 г. той е бил на висши ръководни длъжности в Коммерцбанк в Германия, Сбербанк Русия, Сбербанк Европа в Австрия, както и в надзорните съвети на техни дъщерни банки в редица страни в Източна Европа. От 2018 г. отново съветва банки и компании като консултант или независим член на Съвета на директорите.

Васил Атанасов Щонов – Заместник-председател на НС от 07.07.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Стамен Стаменов Янев – Заместник-председател на НС от 26.08.2020 г

Стамен Янев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). Янев е юрист, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. От 2015 г. е изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции. Заместник-министър на икономиката от 2020 до 2021 г.

Митко Емилов Симеонов – Заместник-председател на НС от 27.11.2017 г. до 13.01.2022 г.

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Илиева Бурска – Член на НС от 27.11.2017 г. до 13.01.2022 г.

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

10.3 УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА ББР КЪМ 31.12.2021 Г. И КЪМ ДАТАТА НА ОДОБРЕНИЕ НА НАСТОЯЩИЯ ДОКЛАД;

Управителен съвет (УС)

УС към 31.12.2021 г.	УС към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Крум Георгиев Георгиев – председател на УС - Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор - Цанко Руменов Арабаджиев - член на УС и изпълнителен директор - Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор 	<ul style="list-style-type: none"> - Марияна Димитрова Петкова – председател на УС и изпълнителен директор; - Крум Георгиев Георгиев – член на УС - Цанко Руменов Арабаджиев - член на УС и изпълнителен директор

Марияна Димитрова Петкова – Председател на УС и изпълнителен директор от 13.06.2022 г.

Марияна Петкова е с над 28-годишен международен опит в банковата система. Притежава бакалавърска степен по социално-икономическо планиране от УНСС, където специализира и международен маркетинг. Има изключителна експертиза в областта на счетоводната политика и отчетност, както и в изграждането и развитието на банков софтуер. Заемала е ръководни позиции в счетоводните отдели на Първа инвестиционна банка и Прокредит банк. От 2006 до 2021 г. Марияна Петкова управлява Прокредит Банк. През 2008 г. тя завършва Корпоративната академия за мениджъри към Прокредит Академия във Франкфурт, Германия.

Била е последователно изпълнителен директор и член на УС в българския филиал на банката, и заместник-главен изпълнителен директор и главен изпълнителен директор на Прокредит банк в Румъния. Умело организира дейността по оптимизиране на процесите и структурата на разходите в банката, и контролира процеса по имплементиране на бизнес стратегията и изграждането на стабилна и качествена клиентска база в сегмент „Малки и средни предприятия“.

Крум Георгиев Георгиев – Член на УС от 07.07.2021 г.

Крум Георгиев има бакалавърска степен по стопанско управление и магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство. Професионалното му развитие включва 11 години опит в банковото дело и натрупани солидни познания в областта на финансовия анализ и корпоративното управление. Бил е ръководител на Отдел „Проектно финансиране“ в ОББ, като е отговарял за увеличаване на кредитното портфолио, проследяване на качеството на кредитния портфейл и структуриране на нови сделки. Има успешно развитие и като мениджър активи в сектора на ВЕИ.

Владимир Рашков Георгиев – Член на УС и изпълнителен директор от 07.07.2021 г. до 16.06.2022 г.

Владимир Георгиев има повече от 11 години опит в банковата система, преминал е през всички нива на развитие, с дългогодишен управленски опит начело на дирекции и управления в няколко големи търговски банки, както и като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на банкови институции. С доказан опит в областта на международната дейност и ликвидността на банките, международните кредитни и кореспондентски отношения, както и в областта на оздравяването на банки с лош кредитен портфейл, дилърските операции, документарните операции, ликвидността, корпоративното финансиране и събирането на проблемни кредити. Участвал е в екипите по консолидацията на две големи български банки като отговарящ за обединението в областта на международните кредитни и кореспондентски отношения и ликвидността. Владимир Георгиев е специализирал финанси и банково дело в Германия, Австрия, Белгия, Люксембург. Повече от 19 години опит във финансовото управление на български и чуждестранни инвестиции в различни сектори на икономиката. Организиран Първично Публично Предлагане и Облигационно финансиране чрез БФБ за няколко корпоративни структури.

Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и изпълнителен директор от 07.07.2021 г.

Цанко Арабаджиев е финансов мениджър с 16 години опит и утвърдено присъствие в банковия, застрахователния и частния сектор. Професионалният му път започва в ОББ, където в периода 2005-2013 г. преминава през различни нива на развитие в областта на банкирането на дребно, управлението на колективни инвестиционни схеми и кредитирането на малък и среден бизнес. През 2013 г. се присъединява към застрахователна компания „УНИКА“, където в продължение на 5 години е директор „Управление на инвестициите“. Основните му отговорности са свързани с цялостното управление на паричните потоци на компанията, изготвяне и прилагане на стратегии за управление на активите, така че да се постигне оптимална възвръщаемост в рамките на инвестиционния мандат. В допълнение, води различни проекти, свързани с въвеждане на нови продукти, оптимизиране на разходи и процеси и др. Кариерата на г-н Арабаджиев продължава като главен финансов директор на Норд Холдинг, а от 2019 г. е част от екипа на Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“, където отговаря за вътрешния контрол на инвестиционната ѝ дейност и управляваните фондове. Цанко Арабаджиев е завършил Международни икономически отношения в УНСС и притежава магистърска степен по Финанси от същия университет.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г. **до 23.06.2022 г.**

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти.

През 2021 г. и следните членове са участвали в състава на Управителния съвет:

Николай Димитров Димитров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 06.10.2017 г. до 14.07.2021 г.

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджския университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка.

В Българската банка за развитие работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в периода 2010 – 2017 г. той е бил и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Панайот Ивов Филипов – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.

Панайот Филипов е завършил УНСС, с магистърска степен по икономика, има и специализация по фондови пазари към Делтауеърския университет в България. През 1998 г. е обявен за Брокер №1 на Българската фондова борса с най-голям брой сделки за годината. В банковата сфера влиза през 2001 г., като до 2008 г. заема позиции в СИ Банк, ДЗИ Банк, където е и член на УС, както и в Банка Пиреос България. През 2012 г. поема управленски функции в Общинска банка. През 2014 г. г-н Панайот Филипов е назначен за член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК – Застраховане“, а през 2017 г. става изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската агенция за експортно застраховане (БАЕЗ). През април 2020 г. г-н Филипов е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и един прокурист.

Към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на този документ Банката няма упълномощен прокурист.

Договори със свързани лица, участващи в управлението, и участие на членове на УС и НС на Банката в други дружества:

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, съгласно ЗББР, и не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участие, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2021 г.):

I. По отношение на членове на НС на Банката (състав към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на този доклад):

Валентин Любомиров Михов – председател на НС на ББР от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- Първа Украинска Международна Банка - член на Надзорен Съвет.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 – притежаване на повече от 25% от капитала).

Васил Атанасов Щонов – Зам. председател на НС на ББР от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ЕйЕмСи Директорс“ ЕООД, ЕИК: 205674040 – управител;
- „Ре-лайф Клотинг“ - в ликвидация, ЕИК: 206181417 – управител.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Стамен Стаменов Янев – Зам. председател на НС на ББР от 26.08.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТППДП, ЕИК 205756975, член на Управителния съвет до 25.02.2022 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – до 05.08.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Митко Емилов Симеонов – член на НС на ББР от 21.11.2017 г. до 13.01.2022 г.

Няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Велина Илиева Бурска – член на НС на ББР от 21.11.2017 г. до 13.01.2022 г.

Няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

II. По отношение на членовете на УС на Банката (състав към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на този доклад):

Марияна Димитрова Петкова - Председател на УС и изпълнителен директор от 13.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества: няма

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – от 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

Цанко Руменов Арабаджиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

От 22 септември 2021 г. Цанко Арабаджиев е избран за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд „Три морета“.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

Крум Георгиев Георгиев – член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник – няма.

Владимир Рашков Георгиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г. до 16.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – от 23.08.2021 г. до 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД от 14.04.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 23.06.2022 г.;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

Николай Димитров Димитров – изпълнителен директор и член на УС на ББР от 06.10.2017 г. до 14.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите. – до 20.08.2021 г.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

Панайот Ивов Филипов – изпълнителен директор и член на УС на ББР от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

10.4 УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2021 г. ББР е собственик на капитала на следните дъщерни дружества:

Едноличен собственик на:

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082;
- Търговски център „Марица“ ЕООД, ЕИК: 115619162.

Притежава съвместно участие, заедно с НГФ, в капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК 205322014, като разпределението на записания капитал е следното (84.62% от капитала на дружеството принадлежат на ББР, а 15.38 % на НГФ).

Към 31.12.2021 г. ББР упражнява контрол върху Кохоферм ООД⁹, ЕИК 201807408, по силата на упражнени права по залог на търговско предприятие. През 2021 г., Банката придоби основните производствени активи на дружеството на стойност около 2.5 млн. лв.

Промените в органите на управление на дъщерните дружества са посочени в секция 1.8 Съществени промени в управителните органи и Уставите на дъщерните дружества от началото на 2021 г. до датата на одобрение на този доклад.

10.4.1. „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД (НГФ)

НГФ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

СД към 31.12.2021 г.	СД към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
- Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 23.06.2022 г.;;	- Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;	- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;	- Деян Петров Калъпчиев – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.
- Деян Петров Калъпчиев – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.	

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на СД на НГФ или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството – от друга, които да излизат извън обичайната дейност на дружеството или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

⁹ „Кохоферм“ ООД също не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник – председател на СД на НГФ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, едноличен собственик на капитала;
- „Хобо България“ ООД, ЕИК: 205420451, съдружник – 15%.

Живко Иванов Тодоров – Председател на СД на НГФ от 20.05.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

Захарина Дамянова Тодорова – член на Съвета на директорите на НФГ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества – няма.

Деян Петров Калъпчиев – Член на СД на НГФ от 27.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК 175172659, управител;
- „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК 175172627, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК 175172627, едноличен собственик на капитала;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК 175172659, съдружник – 50%.

10.4.2. „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД

ББР Микрофинасиране има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

СД към 31.12.2021 г.	СД към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г. до 23.06.2022 г.; - Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.; - Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.; - Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник – председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> - Марияна Димитрова Петкова – Председател на Съвета на директорите от 23.06.2022 г. - Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.; - Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.; - Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник – председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите.

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Панайот Ивов Филип – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството – от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Марияна Димитрова Петкова – Председател на Съвета на директорите от 23.06.2022 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Председател на УС и Изпълнителен директор – от 13.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества – няма.

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г. до 23.06.2022 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на УС и Изпълнителен директор – от 07.07.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества: няма

Участие в капитала на търговски дружества – няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества – няма.

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества – няма.

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „АФЕ“ ЕООД, ЕИК: 204261633, управител.

Участие в капитала на други търговски дружества:

- „Код Броудкастинг Груп“ („ТРАНСТРОЙ АМБ“) ЕООД, ЕИК: 205276652, едноличен собственик на капитала до 16.04.2021 г.

Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, управител;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, съдружник;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, едноличен собственик на капитала.

10.4.3. „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД (ФКИ)

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава участие в размер 84.62% от капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като 15.38% от капитала на дружеството се притежава от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

ФКИ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като в края на 2021 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите:

Цанко Руменов Арабаджиев – Председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.;

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник – председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Цветомир Георгиев Цанов – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 26.11.2021 г.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.

От 21.08.2020 г. до 06.12.2021 г. дружеството има и упълномощен прокурист Ангел Пенев Хаджиев.

Дружеството се представлява от всеки двама измежду членовете на съвета на директорите. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ФКИ.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството – от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „Фонд за Капиталови инвестиции“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев – Председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката – член на Съвета на директорите.

От 22 септември 2021 г. Цанко Арабаджиев е избран за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд „Три морета“.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително – като неограничено отговорен съдружник: няма.

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник – председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества: няма

Участие в капитала на търговски дружества:

- РМ Фрут ООД, ЕИК 206485936 – съдружник.

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ПРАЙМУС“ ЕООД, ЕИК: 175080997 – управител;
- „ОМЕГА ТРЕЙДИНГ ПАРТНЪРС“ ООД, ЕИК: 175048191, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ПРАЙМУС“ ЕООД, ЕИК: 175080997 – едноличен собственик на капитала;
- „ОМЕГА ТРЕЙДИНГ ПАРТНЪРС“ ООД, ЕИК: 175048191, съдружник.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, Изпълнителен директор и член на УС на банката до 14.07.2021 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества – няма.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – няма.

Участие в капитала на други търговски дружества – няма.

Цветомир Георгиев Цанов – член на Съвета на директорите на дружеството от 20.05.2020 г. до 26.11.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 – управител;
- „М2 ПРОМ“ АД, ЕИК: 206194254, член на Съвета на директорите до 04.01.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 – едноличен собственик на капитала.

10.4.4. „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД (ББР ЛИЗИНГ)

ББР Лизинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като в края на 2021 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.

Дружеството има упълномощен прокурист от 01.06.2020 г. – Ивайло Кирилов Попов.

Дружеството се представлява от които и да е двама членове на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ББР Лизинг.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Лизинг“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г. до 23.06.2022 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – едноличен собственик на капитала на Оптима Асет 21 ЕООД

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивайло Кирилов Попов – прокурист от 01.06.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Взех“ ЕООД, ЕИК: 203745229, съдружник – до 02.06.2020 г.

10.4.5. „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД (ББР ФАКТОРИНГ)

ББР Факторинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, които в края на 2021 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.

Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Факторинг“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката – Председател на Съвета на директорите.

От 22 септември 2021 г. Цанко Арабаджиев е избран за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд „Три морета“.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката – Председател на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тодор Христов Гунчев – член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

В Групата на ББР за 2021 г. няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, и не се очаква да възникнат такива договори.

11 СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава. В Бележка № 39 към консолидирания годишен финансов отчет на Групата на ББР за 2021 г. са представени сделките с дружества под общ контрол на държавата.

---

12 СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВАТА ГОДИНА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2021 Г.

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за издаване, освен следните некоригиращи събития:

Промяна на принципала на Българска банка за развитие ЕАД

С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа.

Промяна в Надзорния съвет на Българска банка за развитие ЕАД

На 13.01.2022 г. в Търговския регистър е вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 28 от 06.06.2022 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избрана Марияна Димитрова Петкова. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 13.06.2022 г. С решение на Управителния съвет по Протокол № 51/06.06.2022 г., г-жа Марияна Димитрова Петкова е овластена да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 13.06.2022 г. Г-жа Марияна Димитрова Петкова е избрана за председател на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 30 от 09.06.2022 г., Владимир Рашков Георгиев е освободен като член на Управителния съвет на Банката. На 16.06.2022 г. Владимир Рашков Георгиев е заличен в Търговския регистър като член на Управителния съвет.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 31 от 09.06.2022 г., Живко Иванов Тодоров е освободен като член на Управителния съвет на Банката считано от 13.06.2022 г. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

Промени в управителните органи на дъщерните дружества:

С решение по протокол от 10.06.2022 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е освободен Владимир Рашков Георгиев като член на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избрана Марияна Димитрова Петкова. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

С решение по протокол от 10.06.2022 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

Войната в Украйна

В ранните часове на 24 февруари 2022 г. започна пълномащабна военна инвазия на Русия в нейния югозападен съсед Украйна. Нападението над Украйна е определяно като най-сериозния военен конфликт в Европа след края на Втората световна война. На Русия бяха наложени мащабни икономически санкции от Европейския съюз, САЩ, Великобритания, Канада и други страни, включително традиционно неутрални като Швейцария, като част от тях се разпростират и върху Беларус.

Икономическата обстановка, породена от конфликта и наложените санкции, се очаква да окаже влияние върху редица сектори на икономиката, включително да доведе до нарушаване на нормалната икономическа дейност на стопанските субекти. Поради непредсказуемата динамика на конфликта и средносрочните и дългосрочните икономически последици от него, обхватът и ефектът върху бизнеса на Банката, е трудно да бъде оценен. Възможно е, в зависимост от продължителността и мащаба на конфликта, и политическите, и икономически мерки, предприемани както от Русия, така и от САЩ, и ЕС, Банката да преразгледа своите допускания и преценки, което от своя страна да доведе до съществени корекции в балансовата стойност на активите и пасивите през следващата финансова година.

Потенциални преки ефекти върху Групата

Към 31.12.2021 г. и към датата на издаване на консолидирания финансов отчет, Групата има следните депозити в/вземания от институции, чиито основен акционер е Русия:

	Сума към 31.12.2021 г.	Рейтинг към 31.12.2021 г.	Сума към датата на издаване на финансовия отчет	Рейтинг към датата на издаване на финансовия отчет
Международна банка за икономическо сътрудничество (МБИС)	10,029	Вaa3 (Moody's)/ BBB (Fitch)	-	WDR/WDR WDR
Международна инвестиционна банка (МИБ)	74,308	A3 (Moody's)/ A-(Fitch)	-	(Moody's)/ BB-(Fitch)

Към датата на издаване на консолидирания годишен финансов отчет, дружествата от Групата нямат вземания от тези банки.

Потенциални ефекти върху клиенти на Групата

Бизнесът на някои значими за Групата клиенти се очаква също да бъде засегнат от нарушените вериги за доставки, ограниченията за пътувания, увеличените цени и др. Към датата на издаване на консолидирания финансов отчет клиентите все още нямат детайлна количествена оценка на потенциалните ефекти от войната, но:

- Клиентите, опериращи в **сектор „Туризъм и хотелиерство“** очакват намаляване на посещенията от Русия и Украйна, като не са уверени, че ще могат в пълна степен да компенсират тези посещения с туристи от други пазари
- Клиентите, опериращи в **сектор „Транспорт“** очакват значително увеличение на разходите за енергоносители, за което войната в Украйна допринася. Тези клиенти също не са уверени до каква степен ще могат да прехвърлят допълнителните разходи към собствените си клиенти, без да предизвикат отлив от потребление, със съответния негативен ефект върху оперативните резултати и финансовото състояние
- Клиентите в **сектор „Строителство и недвижими имоти“** очакват високите цени на материалите да се задържат в средносрочен план, тъй като основни доставчици на тези суровини – желязо, цимент и др. – са Русия и Украйна. Клиентите не са уверени доколко ще могат да прехвърлят допълнителните разходи към собствените си клиенти
- Клиентите в **сектор „Търговия и услуги“** очакват увеличение на разходите вследствие на увеличените енергийни цени, както и общия инфлационен натиск, за което увеличение войната допринася, но не очакват съществен ефект върху оперативните си резултати и финансовото състояние: тези клиенти очакват, че, в голяма степен, ще могат да неутрализират ефекта от тези увеличения.
- Клиентите в **сектор „Промисленост“** са пряко засегнати от увеличените цени на енергоносителите и материалите, както и от нарушените вериги за доставка
- Клиентите на Групата в **сектор „Производство, пренос, разпределение и доставка на природен газ и топлинна енергия“** са пряко засегнати от увеличените цени на енергоносителите, като очакват регулаторните мерки за тяхното компенсиране, предвид особеността им статут на естествени монополисти на съответните пазари. В допълнение, прекъсването на доставките на природен газ от Русия, в сила от 27.04.2022 г., не би могло да бъде компенсирано в пълна степен в краткосрочен план, като вероятно ще доведе до:
  - Намаляване на приходите от пренос на природен газ за периода, в който обичайните доставки не са компенсирани от други източници;
  - Увеличаване в краткосрочен план на разходите за доставка на природен газ за производството на топлинна енергия;

Вероятни са отрицателни ефекти както върху оперативните резултати и финансовото състояние на тези клиенти за 2022 г., така и върху икономиката като цяло. В същото време е малко вероятно в резултат на тези развития клиентите да изпаднат в трайна невъзможност да погасяват задълженията си към Групата.

Групата следи внимателно развитията при своите клиенти и е в готовност да предприеме подходящи мерки за да защити интересите си, и тези на своите клиенти.

Ефектът от общоикономическите последици може да доведе до необходимост от ревизиране на някои допускания и счетоводни преценки. На този етап ръководството на Групата не е в състояние да оцени надеждно тези ефекти, тъй като събитията се развиват ежедневно.

По-дългосрочните ефекти могат да окажат влияние на финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Групата. Въпреки това, към датата на издаване на консолидирания финансов отчет предприятията от Групата продължават да изпълняват задълженията си навреме и поради тези причини продължават да прилагат принципа на действащо предприятие.

13 ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на ББР декларира, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Групата на ББР към края на 2021 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. При съставяне на консолидирания финансов отчет са направени необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и консолидираният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният консолидиран финансов отчет разкрива състоянието на Групата на ББР с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Групата на ББР, предотвратяване на измами и недопускане на нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият консолидиран доклад за дейността е приет от УС на „Българска банка за развитие“ ЕАД с Протокол № 61 на УС от 28 юни 2022 г. и с Протокол № 36 на Надзорния съвет на Банката от 29 юни 2022 г., и е подписан от:

МАРИЯНА ПЕТКОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ

ЧЛЕН НА УС
И ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

1 ПРИНЦИПИ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ

Настоящата декларация за корпоративно управление е изготвена на основание чл. 40, ал. 1 от Закона за счетоводството. Предоставената информация отчита обстоятелството, че „Българска банка за развитие“ ЕАД не е емитирала ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар, или акции, които се търгуват на многостранна система за търговия.

2 ГРУПАТА НА ББР

Към края на 2021 г., Финансовата група на Българска банка за развитие¹⁰ („Групата“, „Групата на ББР“ или „Финансовата Група“) включва „Българска банка за развитие“ ЕАД¹¹ („ББР“, „Банката“) и нейните дъщерни дружества – „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД („НГФ“), „ББР Микрофинансиране“ ЕАД - с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС¹² („ББР Микрофинансиране“), „Фонд за капиталови инвестиции“ АД („ФКИ“), „ББР Лизинг“ ЕАД („ББР Лизинг“) и „ББР Факторинг“ ЕАД („ББР Факторинг“).

Като кредитна институция, създадена по силата на специален закон – Закон за ББР (ЗББР) – и същевременно прилагаща всички регулаторни норми на Българската народна банка (БНБ) и европейското законодателство, и в изпълнение на мисията си да бъде устойчив инструмент на държавната политика за насърчаване на развитието на малкия и среден бизнес в България, „Българска банка за развитие“ ЕАД си е поставила за цел да бъде еталон за добро корпоративно управление и корпоративна отговорност, като последователно и стриктно спазва законите и регулаторните изисквания в Република България, нормите на европейското законодателство, Националния кодекс за корпоративно управление, приетите в банката Кодекс за професионално поведение в Групата на ББР, Етичния кодекс на Вътрешния одит на Групата на ББР., както и добрите корпоративни и банкови практики.

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава лиценз за инвестиционен посредник, по силата на който може да предоставя инвестиционни услуги и извършва инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и допълнителни услуги по чл. 6, ал. 3 от ЗПФИ съгласно издаден от БНБ лиценз.

¹⁰ Към края на 2021 г. Банката е едноличен собственик на капитала на ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

¹¹ На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество със собственик българската държава. Правата на едноличен собственик се упражняват от Министъра на икономиката. С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа.

¹² Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

Предоставянето на инвестиционни услуги и извършването на инвестиционни дейности се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти, Директива 2014/65/ЕС на ЕП и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (Директива 2014/65/ЕС или MIFID II), Регламент (ЕС) № 600/2014 на ЕП и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (Регламент (ЕС) 600/2014), Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на ЕП и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (Делегиран регламент (ЕС) 2017/565), Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията и други, както и приложимите закони и подзаконов нормативни актове на Република България.

Банката не предоставя инвестиционни услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 8 и 9 от ЗПФИ – организиране на многостранна система за търговия и организирана система за търговия.

„Българска банка за развитие“ ЕАД прилага и поддържа системи и процедури, които осигуряват сигурността, целостта и поверителността на информацията, свързана с дейността ѝ като инвестиционен посредник.

С оглед горното, Банката е приела и актуализирала вътрешнонормативната си уредба в съответствие с приложимото законодателство.

2.1 „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД (ББР, БАНКАТА)

„Българска банка за развитие“ ЕАД е създадена на 11.03.1999 г., като акционерно дружество, под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие. С него е уреден обхватът на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седалището на „Българска банка за развитие“ ЕАД е гр. София 1000, район „Средец“, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2021 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД няма открити клонове.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на Банката е 231 служители.

Банката изпълнява изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. От основаването си до м. август 2017 г., държавното участие в ББР е под контрола на министъра на финансите. С изменение в ЗББР през 2017 г. управлението на държавното участие преминава под контрола на министъра на икономиката.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ АД и на 04 юни 2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Към 31.12.2021 г. собствеността на капитала се разпределя, както следва: 100% се притежават от Република България, като правата на държавата като едноличен собственик на капитала се упражняват от министъра на икономиката.

С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа.

Към 31.12.2021 г. капиталът на Банката е в размер на 1,441,773,500 лв. съставен 14,417,735 бр. обикновени, поименни, безналични акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева. Акциите на ББР не се търгуват на регулиран пазар.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката се притежават от Държавата и са непрехвърлими. Правата по акциите не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

По силата на чл. 6 ал. 4 от ЗББР акциите от капитала на Банката, освен от българската държава, могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от ЗББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа – към датата на съставяне на настоящия документ.

В края на 2021 г. година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2021 г. няма висящо съдебно, административно или арбитражно производство, касаещо задължения или вземания на Групата на ББР, в размер на 10% или повече от собствения капитал.

Съгласно Устава на ББР, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- пред-експортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия;
- финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия;
- участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално и/или регионално значение.

Приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на малки и средни предприятия с висока добавена стойност.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, като експозиция към един клиент или група свързани лица, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, при спазване изискванията и ограниченията на Регламент 575/2013/ЕС, актовете по тяхното прилагане и Устава на Банката, след отчитане ефекта на ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет на Банката. Банката не може да формира експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Ограничението по предходното изречение не се прилага за експозиции към дъщерни дружества на Банката, други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави – членки на Европейския съюз, както и в случаите, при които Банката осъществява финансови сделки, в рамките на предмета ѝ на дейност, по конкретно възложени от правителството на Република България програми.

Банката не кредитира:

- дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
- дружества с неизвестен краен контролиращ собственик;
- политически партии и свързани с тях лица. Свързани с политически партии лица са: младежки, женски и други организации, които по закон партиите могат да създават, както и лица, създадени от политическите партии за осъществяване на единствено разрешената им от закона стопанска дейност
- издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост, както и от продажба и разпространение на печатни, аудио и аудиовизуални материали с партийно-пропагандно съдържание;
- дружества и организации с нестопанска цел;
- медии;
- дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
- дейности, забранени от закона.

Банката предоставя кредити пряко или чрез търговски банки-посредници. Условието и редът за предоставяне на кредити се определят от Управителния съвет.

През 2021 г. са приети промени в Устава на Банката, по силата на които Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., и само след разрешение на Надзорния съвет, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката. Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лв.

Към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от регулаторния собствен капитал на Банката.

С оглед на специфичната си функция за провеждане на държавна политика на насърчаване, ББР приоритизира в дейността си програми и продукти за насърчаване на МСП, он-лендинг програми, експортно финансиране и финансиране по възложени мандати.

Най-голямата кредитна експозиция на Банката, предоставена на група свързани лица (извън банкови институции), към 31.12.2021 г. е в размер на 182,419 хил. лв. (включително 147,727 хил. лв. брутен балансов дълг, 31,635 хил. лв. сума за усвояване и 3,057 хил. лв. гаранции) (за 2020 г.: 198,839 хил. лв.) по амортизирана стойност, което представлява 17.05% (2020 г.: 19.14%) от собствения капитал на Банката/ приемливия капитал на Банката, изчислен съгласно Регламент 575 /2013/ЕС, в размер на 1,070,167 хил. лв. (2020 г.: 1,038,884 хил. лв.). Анализ на структурата на кредитния портфейл по сегменти е предоставен в консолидираните и индивидуални финансови отчети на Банката.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2021 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 85.52% от общата сума на задълженията към други клиенти (към 31 декември 2020 г.: 85.10%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 14.62% (31 декември 2020 г.: 15.83%).

През 2020 г. Министерският съвет възложи на „Българска банка за развитие“ ЕАД изпълнението на две програми, чиято цел е намаляване на икономическите последици от разпространението на КОВИД-19:

- Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от КОВИД-19 (размер: 200 млн. лева от капитала на Банката); С РМС 506/15.07.2021 г. е одобрено удължаване на срока за кандидатстване за кредит на физическите лица „до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити за финансиране от страна на банките - партньори по програмата, което от двете настъпи по-рано“. Към момента на изготвяне на настоящата декларация срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл по тази програма е изтекъл.
- Програма „Възстановяване“ - Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, одобрена с Решение № 310 на Министерския съвет от 2020 г. Повече информация относно реализирането на програмите е оповестена на интернет страницата на Банката (размер: 500 млн. лева от капитала на Банката). Към момента на изготвяне на настоящата декларация срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл: до 30.06.2022 г.

С оглед на специфичната си дейност, Групата на ББР използва значително външно финансиране от международни финансови институции. Детайлна информация относно получените външни кредитни линии е оповестена в бележка към годишния финансов отчет.

2.2 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД (НГФ)

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от ЗКИ. В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- Издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- Предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- Издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;

- Издаваните за собствен риск гаранции от НГФ могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в Закона за ББР, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаваните от НГФ гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Предметът на дейност на НГФ ЕАД е уреден като обхват в глава X в Закона за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.).

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал на дружеството е 80,000,000 лева и е разпределен на 800,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на Дружеството е изцяло внесен.

Седалището и адресът на управление на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на НГФ е 11 служители.

Към 31.12.2021 г., НГФ няма открити клонове.

2.3 „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД (ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ)

„ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД е вписано в Търговския регистър на 14.01.2011 година. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи (финансов лизинг), покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

С решение от 23 март 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е променено наименованието на дружеството от „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като едновременно с това е променен и устава на дружеството. От 12.04.2021 г., „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД е преименувана в „ББР Микрофинансиране ЕАД“.

С решение от 1 септември 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е увеличен капитала на дружеството с парична вноска от 7 милиона лева чрез издаване на 70,000 нови обикновени поименни акции с номинална стойност от 100 лв. Новите акции са записани от ББР и увеличаването на капитала е вписано в Търговския регистър на 13.10.2021 г. Във връзка с увеличението на капитала е изменен и Устава на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД.

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал на ББР Микрофинансиране е 14,643,000 лева и е разпределен на 146,430 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на дружеството е изцяло внесен.

Седалището и адресът на управление на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е 15 служители.

Към 31.12.2021 г., ББР Микрофинансиране няма открити клонове.

2.4 „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД (ФКИ)

„Фондът за капиталови инвестиции“ АД е учреден на 24.08.2018 г. и регистриран на 04.10.2018 г. като акционерно дружество, със 100% крайно участие на ББР (директно участие на ББР 84.62% или 550,000 броя акции и индиректно чрез НГФ 15.38%, собственик на останалите 100,000 броя акции). Фонд за капиталови инвестиции“ АД е финансова институция, вписана на 06.06.2022 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3а, ал. 1 от Закона за кредитните институции. Към 31.12.2021 г., регистрираният и внесен акционерен капитал е 650,000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция или в размер на 65,000,000 лв.

Предметът на дейност на ФКИ включва:

- Участие в капитала на малки и средни предприятия;
- Предоставяне на консултантски услуги относно капиталовата структура на малки и средни предприятия, консултации и услуги, отнасящи се до преобразуване на предприятия по чл. 261 от Търговския закон;
- Консултантски услуги по инвестиции;
- Консултантски услуги по управление на пулове от ценни книжа на малки и средни предприятия;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Ключов приоритет е осигуряването на капитал за растеж на малки и средни предприятия с установен бизнес модел и възможности за ускорена експанзия на вътрешния и международни пазари.

Седалището и адресът на управление на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ) е гр. София 1000, ул. „Дякон Игнатий“ № 1.

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на ФКИ е 5-ма служители.

Към 31.12.2021 г. дъщерното дружество ФКИ няма открити клонове.

2.5 „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД (ББР ЛИЗИНГ)

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, е учредено на учредително събрание, проведено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър на 12.03.2019 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД има 100% пряко участие в капитала на дружеството.

Предметът на дейност включва: извършване на финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи лизинга и кредитирането дейности.

Едноличен собственик на капитала на „ББР Лизинг“ ЕАД е „Българска банка за развитие“ ЕАД. Капиталът на Дружеството, внесен при учредяването, е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева. С протокол №83/14.09.2020 на УС на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала, е взето решение за увеличение на капитала от 2,000,000 лв. на 20,000,000 лв., чрез издаване на нови 180,000 бр. акции с номинална стойност от 100 лв. Капиталът е изцяло внесен на 15.09.2020 г. и увеличението е вписано в ТР на 24.09.2020 година.

Към 31.12.2021 г., регистрираният капитал на ББР Лизинг е 20,000,000 лева и е разпределен на 200,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас

Седалището и адресът на управление на ББР Лизинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София, ул. Стефан Караджа 10, ет. 2

Към 31.12.2021 г. списъчният състав на „ББР Лизинг“ ЕАД е 12 служители.

Към 31.12.2021 г. ББР Лизинг няма открити клонове.

2.6 „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД (ББР ФАКТОРИНГ)

„ББР Факторинг“ ЕАД е дружество, учредено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 13.03.2019 г. като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала „Българска банка за развитие“ ЕАД. Създадено е на основание чл. 4, ал. 7 от Закона за Българската банка за развитие като дъщерно дружество Банката.

Предметът на дейност на „ББР Факторинг“ ЕАД е извършване на сделки по прехвърляне на еднократни или периодични парични вземания, произтичащи от доставка на стоки или предоставяне на услуги (факторинг), отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи дейностите по факторинг и кредитиране.

Капиталът на дружеството е внесен изцяло при учредяването и е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева.

Седалището и адресът на управление на ББР Факторинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София, ул. Стефан Караджа 10, ет. 2

Към 31.12.2021 списъчният състав на „ББР Факторинг“ ЕАД е 10 служители.

Към 31.12.2021 г. ББР факторинг няма открити клонове.

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Факторинг“ ЕАД, взе решение за вливане на ББР Факторинг в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата по преобразуване.

По партидата на „Българска банка за развитие“ ЕАД и „ББР Факторинг“ ЕАД на 13.05.2022 г. е обявен договор за преобразуване на „ББР Факторинг“ ЕАД чрез вливане в „Българска банка за развитие“ ЕАД. Взети са решения за преобразуването чрез вливане по чл. 262о от Търговския закон от страна на министъра на иновациите и растежа и на Управителния съвет и Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД, които ще бъдат заявени за вписване в Търговския регистър.

Очаква се процесът по вливане да бъде завършен през месец юли 2022 г. До планираната дата на вливането „ББР Факторинг“ ЕАД ще продължи дейността си като самостоятелно юридическо лице.

3 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА НА ГРУПАТА НА ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват, оценяват и контролират с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът по управление на рисковете е съществен за доходността на Групата. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен.

При управлението на различните видове риск, произтичащи от дейността, Групата се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с действащите национални и Европейски нормативни актове. В подкрепа на тази политика, Групата поддържа значително по-високи нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност от регулаторно определените.

Във възприетия вътрешно нормативен документ „Политика за управление и контрол на риска на ББР ЕАД“ са определени целите и принципите за управление на основните рискове, идентифицирани в дейността на „Българска банка за развитие“ ЕАД, включително рисковия апетит, стратегиите, рисковата рамка, организацията на управление, както и отговорностите за тяхното измерване, контрол, управление и отчитане. Политиката е приложима за „Българска банка за развитие“ ЕАД и дъщерните ѝ дружества „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, „ББР Лизинг“ ЕАД и „ББР Факторинг“ ЕАД.

3.1 ОСНОВНИ РИСКОВЕ

3.1.1 Кредитен риск на Групата на ББР

Кредитният риск е основният риск, на който са изложени ББР и дружествата от Групата, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите законови и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки.

Управлението на кредитния риск на ББР е изградено на следните основни принципи:

- цялостна и задълбочена оценка на кредитния риск на етапа на разглеждане на кредитно предложение;
- използване на инструменти за редуциране на кредитния риск;
- текущ и системен мониторинг на нивото на кредитния риск на индивидуална и портфейлна основа;
- наличие и прилагане на ясно дефинирани процедури и процеси по управление на кредитния риск и непосредствен ангажимент в процеса по управление на кредитния риск от Управителния съвет и Комитета за управление на риска.

Всички процеси и процедури по управление на кредитния риск са ясно дефинирани, като са налице ясно установени процедури за одобрение на нови кредити, промяна или револвиране на съществуващи такива и надлежно определени процеси и отговорности на звената, участващи в процесите по текущия мониторинг и контрол на кредитния риск. Вътрешните политики и правила на Групата регламентиращи най-важните инструменти и действия за редуциране на риска и определят толерантността/склонността на ББР към поемане на кредитни рискове.

Одобрение на кредити се извършва въз основа на ясни и добре дефинирани критерии при отчитане на спецификите на съответния клиент, пазар, цел и структура на кредита и източника за неговото обслужване. Вътрешните методики за анализ и оценка на кредитния риск са базирани на съвкупност от поредица количествени и качествени показатели, отчитащи характеристиките на длъжника и сделката. Анализът на кредитоспособността контрагентите на Банката се фокусира върху идентифициране на ключовите финансови и бизнес рискове, присъщи на клиента.

В резултат на цялата тази комплексна оценка, се присъжда кредитен рейтинг на всеки контрагент, отразяващ неговата индивидуална вероятност от неизпълнение. Процесът по присъждане на вътрешен кредитен рейтинг е базиран на разработен от Банката рейтингов модел, регламентиран във вътрешнобанковите нормативни документи. Присъждането на рейтинг на дружество се извършва въз основа на кумулативна оценка на количествените и качествените показатели на клиента. Кредитният рейтинг е основен елемент от кредитния процес, както и е в основата на преценката за вземане решение за кредитиране и на процеса на оценяване на очаквани кредитни загуби при финансовите активи.

Основен елемент в управлението на кредитния риск е прилагането на инструменти за редуциране на кредитния риск. Стратегията на Банката изисква получаването на адекватно обезпечение за предоставяне на кредити. Процентът и състава на предоставеното обезпечение са в зависимост от комплексната оценка на кредитния риск на всеки индивидуален контрагент и проект и се одобрява от компетентния орган на Банката. При осъществяване на дейността си през 2021 година Банката не е формирала необезпечени корпоративни кредитни експозиции. Видовете приемливи за банката обезпечения и гаранции са регламентирани във вътрешнобанковите нормативни документи.

Текущия мониторинг на кредитния риск е друг основен елемент от процеса по управление на кредитния риск. Контролът се осъществява на ниво индивидуален контрагент и на ниво портфейл. Всички кредитни експозиции са обект на регулярен мониторинг (кредитен преглед), като неговата честота на изготвяне се определя от вътрешния кредитен рейтинг на контрагента, но не по-рядко от веднъж годишно. Независимо от регулярните кредитни прегледи на контрагентите, се използва система за ранно предупреждение, базирана на набор от предупредителни сигнали за контрагентите, които индикират потенциално увеличение на кредитния риск.

При управлението на кредитния риск, ББР съблюдава определена с вътрешно-нормативни актове на Банката система от лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Оценката на кредитните рискове се допълва чрез регулярно провеждане на стрес-тестове, чрез които се оценява въздействието на силно негативни шокове върху финансовия резултат и капиталовата адекватност на Групата на ББР. Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност за издаване на гаранция. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които Фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

С цел минимизиране на кредитния риск ББР Микрофинансиране прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и прилага подходящи правила, процедури и контроли за текущо наблюдение на всяка сделка по предоставено финансиране. Рисковата експозиция на кредитния и лизингов портфейл се управлява чрез анализ на способността на контрагентите да спазват задълженията си за плащане и чрез поставянето на подходящите кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения.

Кредитният риск в ББР Лизинг се управлява самостоятелно за всеки проект, посредством анализ на способността на клиентите да обслужват задълженията си по плащания на лихви и главници и чрез постоянен мониторинг на нетната реализуема стойност на лизинговото имущество (обезпечение). Прави се индивидуална преценка за кредитоспособността и нивото на приемлив риск по отношение на всеки клиент. Прилагат се приети вътрешни правила относно одобрението на лизинговите експозиции. Договорите за лизинг се вписват в Централния Регистър на Особените Залози и имуществото се застрахова в полза на Лизингодателя. По преценка на компетентния орган за взимане на решение, могат да бъдат изискани и допълнителни обезпечения, напр. солидарна отговорност, записи на заповеди, залог на вземания по договори, залог на търговско предприятие, залог на движими вещи и др.

Основен измерител на кредитния риск на всеки лизингополучател е вътрешен (кредитен) рейтинг. Като такъв, той е основен елемент от лизинговия процес и е в основата на преценка за вземане на решение за отпускане на лизинг, както и на процеса на оценяване на очаквани кредитни загуби при обезценка на активите.

Присъждането на вътрешен рейтинг се основава на „Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска Банка за развитие ЕАД“, което включва кумулативна оценка на финансовите показатели, бизнес среда и качествени показатели на лизингополучателя и съдлъжника по лизингов договор.

В процеса по управление на кредитния риск и с цел защита от риск от концентрации, ББР Лизинг ЕАД следи лимити по формирания лизингов портфейл:

Лимити за концентрация по икономически сектор според източника на средствата за обслужване на задължения;

Лимити за концентрация по застрахователни компании на портфейл от застраховани лизингови активи на Лизингодателя и такива, приети като обезпечения по лизинговите договори;

Лимит за обща експозиция към високо рискови клиенти, съгласно вътрешни правила на групата ББР.

По примера на останалите дружества в Групата на ББР, ББР Факторинг прилага политика за управление и намаление на кредитния риск, чрез анализ и оценка на кредитоспособността както на доставчиците, така и на платците по факторинг сделките, което координира със звената в банката. Дейността на дружеството е фокусирана в създаване на добре диверсифициран портфейл от клиенти с добър и ниско рисков профил, като първоначалният фокус е подпомагане на съществуващи за Групата на Банката клиенти, както и създаването на нови стабилни клиентски отношения и привличане на компании, опериращи на факторинг пазара.

Старае се винаги да има застраховки кредитен/търговски риск на търговските вземания в своя полза и по този начин да трансферира риска от неплащане към приемлив застраховател с одобрен от компетентен орган в Групата на Банката лимит.

Поради спецификата на дейността на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, не съществува кредитен риск за дружеството.

3.1.2 Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск, Групата на ББР прилага стратегия за поддържане на минимални открити валутни позиции, при спазване на утвърдени лимити. Позициите в отделните валути, както и общата валутна позиция се следят на ежедневна база. Валутни позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата. При управлението на активите и пасивите, поради спецификата си на финансиране, Групата на ББР се стреми тези активи и пасиви да са деноминирани в евро или в лева. Управлението и контрола на валутния риск се осъществяват посредством лимити за максимална нетна открити позиция по видове валути и за обща нетна валутна позиция. Основните елементи в процеса на управление на валутния риск включват ежедневно управление и контрол на нетните открити позиции по валути и общо в рамките на утвърдените лимити. Откритата валутна позиция се съобразява с условията и възможностите за нетиране на позициите в евро и в лева, съгласно предвиденото от приложимата регулаторната рамка.

При управлението на лихвения риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на балансирана структура на лихвеночувствителните си активи и пасиви, като се стреми да поддържа съответствие между периодичността на промяна на лихвата по активите и по пасивите, както и съответствие между приложимите референтни лихвени проценти по активите и по пасивите на Групата. Управление и контрол на лихвения риск се осъществяват посредством система от лимити за максимално приемливо (количествено) въздействие на различни шокови сценарии относно промяната на пазарните лихвени проценти върху нетния лихвен доход в едногодишен хоризонт и икономическата стойност на капитала на Групата. Чрез вътрешната лимитна рамка се ограничава потенциалният риск върху очакваната бъдеща доходност и икономическата стойност на капитала, в рамките на приемливи нива, съответстващи на рисковия толеранс на Групата на ББР. Оценката на лихвения риск се извършва чрез използване на набор от техники, включващи основано на доходността измерване, измерване базирано на икономическата стойност на капитала, анализ на несъответствия, лихвени стрес сценарии. Изготвят се регулярни отчети и анализи за финансовите активи и пасиви на ББР и дружествата от Групата, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Поемането на риск, при извършване на операции на паричния и капиталов пазар се управлява чрез система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите. Лимитите са определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене.

Портфейлът от ценни книжа, формиран от Групата на ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ДЦК и ценни книжа, емитирани от надеждни институции. През 2021 година Групата на ББР не е поддържала търговски портфейл и не е подлежала на капиталови изисквания за пазарен риск от търговски дейности, съгласно регулаторните разпоредби.

Управлението и контрола на ликвидния риск се извършва чрез ежедневно наблюдение и управление на ликвидността, поддържане на достъп до достатъчна ликвидност за обезпечаване несъответствията между входящите и изходящите парични потоци по падежни интервали, както в нормална банкова среда, така и при различни сценарии на утежнена ликвидна среда. За целите на управление и контрол на ликвидния риск Групата прилага вътрешни правила и процедури, чрез които е изградена система от ликвидни показатели, включваща лимити и индикатори за ранно предупреждение. Ликвидността на Банката се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят ликвидните буфери на Групата и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Основен акцент при управлението на ликвидността е поддържане на адекватно ниво на ликвиден буфер в съответствие с утвърдените лимити и ограничения, определени съгласно рисковия толеранс на Групата на ББР. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред компетентните органи.

Оценката на пазарните рискове се допълва чрез регулярно провеждане на стрес-тестове, чрез които се оценява въздействието на силно негативни шокове върху финансовия резултат и капиталовата адекватност на Групата на ББР.

3.1.3 Операционен риск на Групата на ББР

За управлението на операционния риск Групата на ББР прилага системен подход, обхващащ събирането на обективна информация, своевременна идентификация на операционния риск, неговото измерване (качествено и количествено), установяване на зависимости с други видове риск и прилагане на мерки за ограничаване влиянието му върху финансовия резултат и върху капитала на Групата. При управлението на операционния риск се регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните структурни звена в следствие на процеси в дейността на Групата на ББР, като се идентифицира и управлява пълния набор от операционни рискове. Операционните събития, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези с голям потенциален или реален ефект върху финансовия резултат на ББР или дружествата от Групата, са предмет на стриктно обследване и наблюдение. Те служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии, включително при извършване на стрес тест за операционен риск. Операционният риск е измерим и контролируем, като се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата.

Прилагат се лимити за ключови индикатори за операционен риск, които изпълняват функцията на ранни предупредителни сигнали за потенциално нарастване на операционния риск, с цел гарантиране адресирането на критични проблеми и задействане на навременна управленска реакция при необходимост. Съгласно приложимата регулаторна рамка, необходимият капитал за операционен риск се изчислява като се използва подход на базисния индикатор.

3.2 СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- **Надзорен съвет** – извършва общ надзор върху управлението на рисковете. При осъществяване на правомощията си Надзорният съвет на Банката се подпомага от специализирани комитети, както следва:
  - **Комитет за управление на риска (КР)** - съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. КР разглежда регулярно информация във връзка с анализа, управлението и контрола на риска, чрез която се информира за цялостния рисков профил, изпълнението на рисковите ограничения, както и капиталовата и ликвидната позиция на ББР.
  - **Одитен комитет (ОК)** – отговорностите на ОК по отношение на риска включват наблюдение на процесите по финансово отчитане, наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол, наблюдение на ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдение на дейността по вътрешен одит и изпълнението на одитния план, наблюдение на независимия финансов одит, даване на препоръки за избор на регистриран одитор и докладване на Надзорния съвет по всички въпроси от своята компетентност.
  - **Комитет за възнагражданията** - изготвя и предлага решения за възнагражданията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица.
  - **Комитет за подбор** - анализира периодично, поне веднъж годишно структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на УС и НС и отправя препоръки за евентуални промени. Периодично прави преглед на Политиката за подбор, приемственост и оценка на пригодността в „Българска банка за развитие“ ЕАД и отправя препоръки за промяна в нея.
- **Вътрешен одит** – предоставя увереност на висшето ръководство на Банката за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението;
- **Управителен съвет** – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете. Към Управителния съвет като помощни органи функционират специализирани комитети, както следва:
  - **Комитет за управление на активите и пасивите (КУАП)** – отговаря за стратегическото управление на активите, пасивите и ликвидността, както и за управлението на пазарните рискове, в рамките на своите компетенции, съгласно вътрешната нормативна уредба;

- **Комитет по обезценките и провизиите (КОП)** - контролира процеса на наблюдение, оценка и класифициране на финансовите инструменти, установяване на очакваните кредитни загуби и формиране на обезценки;
- **Комисия за разглеждане на сигнали** – орган за разглеждане на жалби и сигнали, подадени от служители на Групата. От 01.04.2022 г. функционирането на комисията е прекратено, като е въведена нова Процедура за докладване на нередности в Групата на ББР.
- **Изпълнителни директори и членове на УС** – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- **Управление „Риск“** – осигурява независима информация, анализи и експертна оценка за рисковете и предоставя на ръководния орган цялостен преглед на всички рискове. Звеното изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури за ескалация, както и предоставя становища по свързани с управлението на риска предложения и решения за съвместимостта им с рисковия толеранс на Банката;
- **Управление „Съответствие“** – отговаря за спазването на регулаторната рамка, включително за адаптацията на вътрешната нормативна база и организацията на процесите в ББР към настъпилите и/или предстоящи промени. Съгласно приетите Правила и процедури за регулиране на съответствията в Българска банка за развитие, Управление „Съответствие“ предоставя информация на ръководството на ББР, като изготвя регулярни отчети до УС/НС относно спазването на съответствията. В случай на констатирани пропуски, предлага планове за действие с мерки за тяхното отстраняване, изготвя отчети за прогреса по изпълнението на тези планове. Вътрешнонормативните документи на ниво Група се изготвят/съгласуват от управление „Съответствие“, като по този начин се ограничава възможността за потенциален конфликт с приложимата регулаторна рамка.
- **Управление „Финанси“** – осъществява докладването към УС и БНБ на отчети, ключови показатели, бизнес планове и тяхното изпълнение, включително на рисковете на оперативно, бизнес, отчетно и стратегическо ниво;

- Бизнес звената и звената, поемащи риск прилагат утвърдените правила и процедури за управление на рисковете, спазват регламентирано зададените ограничения по отношение на извършваните от тях дейности и предоставят необходимата информация за анализ, оценка и вземане на информирано решение. Тяхната дейност се подпомага от управления „Правно“, „Кредитна администрация“, „Сигурност“, „Финанси“, „Класифицирана информация“, „Операции и клиентско обслужване“ и „МФИ и европейски фондове“.

За дъщерното дружество „Национален гаранционен фонд“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – извършва общ надзор върху управлението на рисковете, като отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- Отдел „Риск и мониторинг“ – осъществява общ мониторинг на гарантираните портфейли посредством проверки (текущи и при предявяване на искане за плащане) в търговските банки относно спазването на залегналите в гаранционните споразумения, условия на ниво отделен клиент и на ниво портфейл. Осъществява и дейностите по идентифициране, оценка, мониторинг и прилагане на мерки за ограничаване влиянието на основните рискове.

За дъщерното дружество „ББР Лизинг“ ЕАД:

Водещо звено при управление на риска на „ББР Лизинг“ ЕАД е отдел „Риск“ на „ББР Лизинг“ ЕАД. Отдел „Риск“ осигурява независима информация, анализи и експертна оценка за рисковете и предоставя на ръководния орган цялостен преглед на всички рискове. Звеното изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение, както и изготвяне на независими становища по отношение на предложения за лизинг. Извършва предварителен и последващ анализ и рейтинг на лизингополучателите, както първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска.

Ключова роля при управление на риска играе и Съветът на Директорите на „ББР Лизинг“ ЕАД, който приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори.

Компетенциите за вземане на решение за предоставяне на лизинг и промяна в условия на сключени договори за лизинг са:

- Прокурист и член на Съвета на директорите заедно или двама членове на Съвета на директорите заедно – за обща експозиция на едно лице или група свързани лица до 200 хил. лв. към „ББР Лизинг“ ЕАД (при липса на друга експозиция към групата на ББР);
- Съвет на директорите на „ББР Лизинг“ ЕАД – за обща експозиция на едно лице или група свързани лица към „ББР Лизинг“ до 1 млн. лв. (при липса на друга експозиция към групата на ББР);
- УС на ББР ЕАД – всички експозиции в размер до 1 млн. лв. на едно лице или група свързани лица към групата на ББР при наличие на друга експозиция към Групата на ББР);
- НС на ББР ЕАД – всички експозиции в размер над 1 млн. лв. на едно лице или група свързани лица към Групата на ББР.

В съответствие с Устава на ББР ЕАД максимално допустимата експозиция към едно лице или група свързани лица към групата на ББР не може да надвишава 5 млн. лв.

За дъщерното дружество „ББР Факторинг“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на дружеството и взема решения в границите на своите правомощия;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите политики, правила и процедури. Създава организация на работа, която осигурява спазването на добрите практики и принципите за управление и намаление на рисковете, принципа на четирите очи във всяка една дейност на дружеството и следенето и спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи. Координира дейността и транзакциите в дружеството със съответните звена в ББР;
- Отдел „Риск“ – извършва предварителен и последващ анализ на контрагентите по факторинг сделки. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност. Следи и контролира спазването на ангажименти и договорени условия, лимити и срокове. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. При необходимост изпраща напомнителни писма. Периодично изготвя доклади и справки за състоянието на факторинг транзакциите и наличието на ранни предупредителни сигнали за потенциални затруднения по същите. Изготвя и представя на Съвета на директорите и докладва текущо на оперативното ръководство периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността на дружеството, в това число спазването на лимити;
- Отдел „Операции“ – следи и контролира спазването на ангажименти и договорени условия, лимити и срокове. Извършва първоначална и текуща проверка и контрол на представяните документи по транзакциите. Следи и контролира състоянието на факторинг транзакциите и наличието на ранни предупредителни сигнали за потенциални затруднения по същите. Изготвя и представя на Съвета на директорите и докладва текущо на оперативното ръководство периодични отчети.

За дъщерното дружество „ББР Микрофинансиране“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така, анализира кредитните сделки на стойност над 100,000 лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и прокуриснт) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- Отдел „Управление на риска“ - разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

За дъщерното дружество „Фонд за капиталови инвестиции“ АД:

Поради спецификата на дейността на Фонд за капиталови инвестиции, не съществува кредитен риск за дружеството. Съгласно инвестиционната политика на ФКИ, Главен експерт „Риск“ дава становище, в което представя своите предложения за минимизиране на риска и оптимизиране на параметрите на сделките.

Също така, мониторинг се осъществява на всекидневна база предвид изискванията на конкретната инвестиция. Формално докладване към Съвета на директорите се извършва на месечна среща на ФКИ, на която се обсъждат текущи казуси по управлението на портфейлните компании и преглед на финансовите модели.

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

Съвет на директорите:

- Приема и изменя инвестиционната политика;
- Контролира изпълнението на инвестиционната политика;
- Приема решения по инвестиционните сделки.
- Бизнес звено – Директор /Инвестиционни партньори, отговаря за:
- Идентифициране и привличане на нови за ФКИ партньори;
- Участие в процеса по вземане на решение за избор и управление на дадена инвестиция;

- Участие в управителните органи на дадената компания – по необходимост и решение на ФКИ;
- Текущ мониторинг на портфейлните инвестиции – тримесечни отчети към ръководството на ФКИ;
- Изгражда партньорски взаимоотношения с браншови организации, представители на рисковия капитал и банкови институции.

„Риск“ Мениджър:

- Организира, контролира и участва в дейностите по управление на риска и осигурява текущ и последващ контрол на риска по отношение на потенциални и сключени сделки на ФКИ;
- Анализ и мониторинг на рисковия профил на формирания портфейл на ФКИ (концентрация по размер на инвестицията, индустрии и други), включително разглеждане и изразяване на мнение по предложения за продажби / ребалансиране на портфейла;
- Изготвя становища и доклади за промяна в условията по сключени сделки;
- Изготвя индивидуални рискови рейтинги;
- Участва в изготвянето и съгласуването на периодичните доклади-прегледи на експозициите;
- Взема участие в процеса по решение за избор на управление на дадена инвестиция, както и при избор на подходящ вариант за излизане от инвестицията.

Инвестиционно звено – Директор/анализатори:

- Следи и отговаря за актуалността на оценките на дружествени дялове и финансираните активи;
- Изготвяне на оценки и съгласуване на становища относно стойността на дружествени дялове;
- Събиране, обработка и анализ на информация, свързана и насочена към осъществяване на инвестиционната програма на Дружеството;
- Преглед на оценки , изготвени от външни оценители и становища към тях.

4 БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО И ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при индивидуалните и консолидираните си отчети. Към 31.12.2021 г., ББР е спазвала всички регулаторни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Считано от 1 октомври 2020 г., съгласно решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), Банката остана под директен надзор от БНБ в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Наблюдението, което ЕЦБ осъществява, включва контрол по прилагането на общите надзорни стандарти на Единния надзорен механизъм (ЕНМ). Основните цели на ЕНМ са да осигури сигурността и стабилността на европейската банкова система, да засили финансовата интеграция и стабилност, както и да осигури последователен надзор. През 2020 г. българският лев се включи във валутния механизъм II (ERM II) като заедно с установеното тясно сътрудничество са условие за бъдещото членство на България в еврозоната.

Считано от 1 октомври 2020 г., България се присъедини към Единния механизъм за реструктуриране, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между Българската народна банка и Европейската централна банка.

В тази връзка Единния съвет за реструктуриране пое наблюдението върху процеса по планиране на реструктурирането по отношение на Банката. Европейският банков надзор наред с единния механизъм за реструктуриране са двата стълба на банковия съюз в ЕС.

5 КОНТРОЛНА СРЕДА

Дружествата от Групата на ББР следват управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на Банката.

Организационният модел на функциите по управление и контрол на риска е изграден в съответствие с модел с три линии на защита. Основните роли на трите линии на защита включват:

Първата линия на защита обхваща управление на риска от бизнес звената и звената, поемащи риск - управления „Корпоративно банкиране“, „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, „Външни програми“, „Проблемни вземания“, „Трежъри“ и „Финансови инструменти“. Тяхната дейност се подпомага от управления „Правно“, „Кредитна администрация“, „Сигурност“, „Финанси“, „Класифицирана информация“, „Операции и клиентско обслужване“ и „МФИ и Европейски фондове“, които оценяват и анализират изпълненията на вътрешни и регулаторни ограничения и подпомагат дейността по вземане на решения при поемането и управлението на рисковете.

На това ниво управлението на риска се осъществява чрез залагането на подходящи контроли и процедури.

Втората линия на защита осигурява независима оценка, контрол и управление на риска от звената, изпълняващи контролни функции, независими от звената поемащи риск - управления „Риск“ и „Съответствие“ и „Класифицирана информация“. Управление „Риск“, което изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури за ескалация. Управление „Класифицирана информация“ осъществява контрол по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Управление „Съответствие“ отговаря за спазването на регулаторната рамка, включително за адаптацията на вътрешната нормативна база и организацията на процесите в Групата на ББР към настъпилите и/или предстоящи промени. Втората линия на защита е организационно независима от първата и осъществява превантивен и текущ контрол.

Третата линия на защита се осъществява от Вътрешния одит на Групата (ВОГ). Той извършва независим преглед на всички дейности в Групата на ББР, подлежащи на независима оценка, спрямо изградената система от вътрешни правила и адекватността им, спрямо външната нормативна среда, вътрешно-контролните механизми и системите за управление на рисковете, покриващи дейностите на Групата. С откритите от него слабости и пропуски се подпомага функциите на другите нива на защита в процеса на разработване и развиване на вътрешни правила и процедури, с цел подобряване ефективността по управление на риска. ВОГ предоставя увереност на висшето ръководство за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението, както и за начина, по който първата и втората линии постигат целите на управлението на риска и контрола. Управление „Вътрешен одит на Групата“ предоставя цялостна увереност от позицията на най-високото ниво на независимост в организацията, чрез директна субординация на Надзорния съвет.

Ръководството възлага правомощия и отговорности за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешнонормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР.

Банката е разработила вътрешнонормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на Банката, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Одитният комитет на Банката наблюдава процесите по финансово отчетяване, ефективността на системите за вътрешен контрол и ефективността на системите за управление на рисковете; информира управителните органи на Банката за резултатите от задължителния финансов одит; контролира създаването и промяната на счетоводни политики от страна на Банката и дъщерните дружества от Групата; наблюдава навременното и надеждно предоставяне на финансова информация от дъщерните дружества при изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет на Банката; обсъжда и приема годишния доклад за дейността по вътрешен одит; наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети (индивидуален и консолидиран); запознава се с одитната стратегия и одитния план на задължителния одит; осъществява наблюдение върху изпълнението на одитния план, като дава препоръки до ръководството на Банката; преглежда проектите на одиторските доклади по чл. 59 и чл. 60 от ЗНФО; проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори; отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му; изготвя годишен доклад и отчита дейността си пред едноличния собственик на капитала веднъж годишно и други отговорности, подробно регламентирани в Статут на одитния комитет.

6 УПРАВЛЕНИЕ НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към 31.12.2021 г. органите на управление имат следния състав:

6.1 НАДЗОРЕН СЪВЕТ НА ББР КЪМ 31.12.2021 Г И КЪМ ДАТАТА НА ОДОБРЕНИЕ НА ТАЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Валентин Любомиров Михов – председател на НС от 07.07.2021 г.

Валентин Михов има магистърски степени по международни икономически отношения от МГИМО и по бизнес администрация от INSEAD. Притежава значителен опит в ръководството на банки. От 1999 до 2008 г. е консултант и младши партньор в консултантската фирма McKinsey и е ръководил проекти в най-големите банки в България, Германия и Русия. В периода 2008 – 2017 г. той е бил на висши ръководни длъжности в Коммерцбанк в Германия, Сбербанк Русия, Сбербанк Европа в Австрия, както и в надзорните съвети на техни дъщерни банки в редица страни в Източна Европа. От 2018 г. отново съветва банки и компании като консултант или независим член на Съвета на директорите.

Васил Атанасов Щонов – Заместник-председател и член на НС от 07.07.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката.

Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Стамен Стаменов Янев – Заместник председател и член на НС от 26.08.2020 г.

Стамен Янев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). Янев е юрист, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. От 2015 г. е изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции. Заместник-министър на икономиката от 2020 до 2021 г.

Митко Емилов Симеонов – Член на НС от 27.11.2017 г. до 13.01.2022 г.*

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Илиева Бурска – Член на НС от 27.11.2017 г. до 13.01.2022 г.*

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

* Към 31.12.2021 г. е заявено вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката. На 13.01.2022 г. в Търговския регистър е вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

При осъществяване на правомощията си Надзорният съвет се подпомага от специализирани комитети, както следва:

- Комитет за управление на риска, който е в състав от тримата членове на Надзорния съвет на ББР. КР съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. Проверява, независимо от Комитета по възнагражденията, дали стимулите, определяни от системата за възнагражденията, отчитат рисковете, капитала, ликвидността, както и вероятността за реализиране на планирани приходи и разпределението им във времето. Представя на Надзорния съвет и/или Управителния съвет предложения за коригиране на ценообразуването на продуктите на Банката, когато цената не е адекватно отражение на модела на стопанска дейност и на стратегията по отношение на риска. Извършва периодично преглед на политиките за управление на риска и отправя препоръки към Управителния съвет в случай на необходимост. Утвърждава одобрени от УС предложения за лимити/ограничения и политики за управление на рисковете, присъщи за дейността на Банката.

Разглежда регулярно информация във връзка с анализа, управлението и контрола на риска, чрез която се информира за цялостния рисков профил, изпълнението на рисковите ограничения, както и капиталовата и ликвидната позиция на ББР. Осъществява контрол върху изпълнението на стратегии за управление на капитала и ликвидността, както и за всички други съответни рискове на Банката, като например пазарни, кредитни, операционни рискове (вкл. правни и ИТ) и репутационни рискове, за да оцени тяхната адекватност спрямо одобрените рисков апетит и стратегия. Определя характера, обема, формата и честотата на информацията за рисковия профил на банката, която следва да му се предоставя. Предоставя съвети относно назначаването на външни консултанти, които Надзорният съвет може да реши да ангажира за съвет или подкрепа. Прави преглед на редица възможни сценарии, включително неблагоприятни сценарии, за да оцени как би реагирал рисковият профил на Банката на външни и вътрешни събития. Следи за съгласуваност между всички съществени финансови продукти и услуги, които се предлагат на клиентите, и бизнес модела и стратегията за риска на Банката. Прави оценка на препоръките от вътрешни или външни одитори и предприема последващи действия относно подходящото прилагане на предприетите мерки. Предоставя на Надзорния съвет препоръки относно необходимите корекции на стратегията по отношение на риска, произтичащи от промени в бизнес модела на Банката, развитието на пазара или препоръки, отправени от управление риска

- Одитен комитет – състои се от трима члена. Одитният комитет контролира създаването и промяната на счетоводни политики от страна на Банката и дъщерните дружества от Групата; наблюдава навременното и надеждно предоставяне на финансова информация от дъщерните дружества при изготвянето на годишния консолидиран финансов отчет на Банката; обсъжда и приема годишния доклад за дейността по вътрешен одит; наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети (индивидуален и консолидиран); запознава се с одитната стратегия и одитния план на задължителния одит; осъществява наблюдение върху изпълнението на одитния план, като дава препоръки до ръководството на Банката; преглежда проектите на одиторските доклади по чл. 59 и чл. 60 от ЗНФО; проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори; отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му; изготвя годишен доклад и отчита дейността си пред едноличния собственик на капитала веднъж годишно и други отговорности, подробно регламентирани в Статут на одитния комитет.
- Комитет за възнагражденията - в състав тримата членове на Надзорния съвет на ББР, като мнозинството от тях са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ. Комитетът за възнагражденията изготвя и предлага решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление в Групата на ББР, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица; предоставя съвети на Надзорния съвет относно структурата на политиката за възнагражденията, което включва също така и съвети за неутралност на пола и равно третиране на служителите от различен пол; оказва съдействие на Надзорния съвет по отношение на контрола по спазването на политиката за възнагражденията, практиките и процесите, свързани с възнагражденията; проверява актуалността на съществуващата политика за възнагражденията и, ако е необходимо, прави предложения за промени в нея; преглежда назначаването и възнагражденията на външните консултанти, които Надзорният съвет може да реши да ангажира за съвети или помощ; гарантира адекватността на информацията, предоставена на едноличния собственик на капитала на ББР, съответно на едноличния собственик на капитала/общото събрание на акционерите на дъщерните дружества относно

политиките и практиките за възнагражденията, по-специално относно предложено по-високо максимално ниво на съотношението между постоянното и променливото възнаграждение; оценява приетите механизми и системи, за да гарантира, че системата за възнагражденията отчита правилно всички видове рискове, ликвидност и капиталови нива и че общата политиката за възнагражденията е съобразена и насърчава разумното и ефективно управление на риска и е в съответствие със стратегията за дейността, целите, корпоративната култура и ценности, както и дългосрочните интереси на Групата на ББР; оценява дали са постигнати целите за изпълнение на дейността в Групата на ББР, както и необходимостта от последваща корекция за риска, включително прилагането на клаузи за удържане и клаузи за възстановяване на размера на променливото възнаграждение; преглежда възможните сценарии, за да провери как политиките и практиките за определяне на възнагражденията реагират на външни и вътрешни събития, както и бектестването на критериите, използвани за определянето на предоставеното възнаграждение и предварителната корекция за риск на базата на действителните резултати от риска; контролира пряко възнагражденията на ръководителите на управление „Вътрешен одит на Групата“, управление „Риск“ и управление „Съответствие“; отправя препоръки до Надзорния съвет относно структурата на условията на възнаграждението и размера на възнаграждението, което следва да се заплаща на ръководителите на управление „Вътрешен одит на Групата“, управление „Риск“ и управление „Съответствие“.

- Комитет за подбор - в състав тримата членове на Надзорния съвет на ББР, като мнозинството от тях са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ. През 2021 година са проведени 8 заседания на Комитета. Комитетът за подбор набелязва и препоръчва за избиране от Надзорния съвет на кандидати за членове на управителния съвет, съответно от едноличния собственик на капитала на кандидати за членове на надзорния съвет; подготвя описание на функциите и на изискванията към кандидатите и определя времето, което се очаква избраните членове да отделят в работата на управителния съвет и на надзорния съвет; определя целево ниво във връзка с участието на по-слабо представения пол в състава на управителния съвет и на надзорния съвет на ББР, съответно в състава на съвета на директорите в дъщерните дружества, както и актуализира политиката за увеличаване броя на лицата от по-слабо представения пол в състава на съветите за постигане на това ниво; анализира периодично, но не по-малко от един път годишно структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на управителния съвет и на надзорния съвет и отправя препоръки за евентуални промени; анализира периодично, но не по-малко от веднъж годишно, знанията, уменията и опита на управителния съвет и на надзорния съвет като цяло и на техните членове поотделно и докладва съответно на всеки от тях; периодично прави преглед на Политиката за подбор, приемственост и оценка на пригодността в Групата „Българска банка за развитие“ ЕАД и отправя препоръки за промяна в нея.

Съставът на комитетите към НС към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация е следния:

Член	Комитет за управление на риска	Комитет за подбор	Комитет за възнагражденията
Валентин Любомиров Михов	Член	Председател	Член
Васил Атанасов Щонов	Член	Член	Председател
Стамен Стаменов Янев	Председател	Член	Член

6.2 ОДИТЕН КОМИТЕТ ПРЕЗ 2021, КЪМ 31.12.2021 Г. И КЪМ ДАТАТА НА ОДОБРЕНИЕ НА ТАЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Към датата на одобрение на настоящия документ Одитният комитет е в следния състав:

Драгомир Иванов Вучев – Председател на Одитния комитет от 25.05.2021 г.

Васил Атанасов Щонов – Член на Одитния комитет от 25.05.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Гергана Стоянова Московска – Член на Одитния комитет от 07.07.2021 г.

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова.

На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Московска.

На 16.09.2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

В допълнение през 2021 година следните лица са участвали в състава на Одитния комитет:

Красимир Василев Йорданов – Председател на Одитния комитет до 25.05.2021 г.

Красимир Йорданов е магистър-икономист по счетоводство и финансово-контролна дейност от СА „Д. А. Ценов – Свищов“ и магистър по право от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Г-н Йорданов има и придобита магистърска степен по правоговор и актьорство в публичните комуникации от НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, гр. София. Красимир Василев Йорданов притежава докторска степен по икономика, бил е доцент-преподавател в Нов Български университет в периода 2001-2015 и е заемал длъжността главен одитор в Сметната палата от 2001 г. до 2018 г. В момента е професор-преподавател в Международното бизнес училище – Благоевград и доцент-преподавател в катедра „Финансов контрол“ към УНСС.

Росица Николова Григорова – Член на Одитния комитет до 25.05.2021 г.

Росица Григорова е магистър-икономист по специалност „Финанси“ от УНСС и магистър с квалификация „Инженер по автоматизация“ от Висшия химикотехнологичен институт, гр. София. В над 25 годишния си професионален опит г-жа Григорова заема следните длъжности: лаборант към Висшия химикотехнологичен институт, икономист в отдел „Финансово-счетоводен“ към Министерство на отбраната, експерт „Материално-техническо осигуряване“ към „Военно строителство инженеринг“ ЕООД, началник сектор „Младежки програми и проекти“ в Дирекция „Финансово-стопански дейности управление на собствеността“ към Държавната агенция за младежта и спорта и държавен експерт, младши ранг II в отдел „Бюджет“ към Министерство на земеделието и храните.

Росица Николова Григорова е заемала ръководни длъжности като началник на отдел „Бюджет“ в Министерство на труда и социалната политика, началник на отдел „Счетоводство“ в Дирекция „Финанси и управление на собствеността“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, както и е била зам. финансов директор в БНТ. Понастоящем е Финансов директор и директор на Дирекция „Администрация“ в Българска национална телевизия.

Калина Иванова Маврова – Член на Одитния комитет до 25.05.2021 г.

Калина Маврова е магистър по специалност „Европейски бизнес и финанси“ от университета Нотингам Трент, Великобритания и има бакалавърска степен по специалност „Международни икономически отношения“ от УНСС. Професионалният опит на г-жа Маврова започва в Българска народна банка, където е била стажант и е заемала длъжностите експерт по международни съобщения и експерт по връзки с обществеността. Калина Иванова Маврова продължава професионалната си кариера в Уникредит Булбанк - София, където работи като експерт по разработване на продукти и експерт по маркетингово развитие. Г-жа Маврова има основно участие в проект „Създаване на вътрешен онлайн портал за финансови и икономически анализи“ по време на стажа си в UniCredit S.p.A – Болоня, Италия.

Управителен съвет на ББР през 2021 г., към 31.12.2021 г. и към датата на тази декларация:

Към датата на одобрение на настоящата декларация и към 31.12.2021 г. Управителният съвет е в следния състав:

Марияна Димитрова Петкова – Председател на УС и изпълнителен директор от 13.06.2022 г.

Марияна Петкова е с над 28-годишен международен опит в банковата система. Притежава бакалавърска степен по социално-икономическо планиране от УНСС, където специализира и международен маркетинг. Има изключителна експертиза в областта на счетоводната политика и отчетност, както и в изграждането и развитието на банков софтуер. Заемала е ръководни позиции в счетоводните отдели на Първа инвестиционна банка и Прокредит банк. От 2006 до 2021 г. Марияна Петкова управлява Прокредит Банк. През 2008 г. тя завършва Корпоративната академия за мениджъри към Прокредит Академия във Франкфурт, Германия.

Била е последователно изпълнителен директор и член на УС в българския филиал на банката, и заместник-главен изпълнителен директор и главен изпълнителен директор на Прокредит банк в Румъния. Умело организира дейността по оптимизиране на процесите и структурата на разходите в банката, и контролира процеса по имплементиране на бизнес стратегията и изграждането на стабилна и качествена клиентска база в сегмент „Малки и средни предприятия“.

Крум Георгиев Георгиев – Член на УС от 07.07.2021 г.

Крум Георгиев има бакалавърска степен по стопанско управление и магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство. Професионалното му развитие включва 11 години опит в банковото дело и натрупани солидни познания в областта на финансовия анализ и корпоративното управление. Бил е ръководител на Отдел „Проектно финансиране“ в ОББ, като е отговарял за увеличаване на кредитното портфолио, проследяване на качеството на кредитния портфейл и структуриране на нови сделки. Има успешно развитие и като мениджър активи в сектора на ВЕИ.

Владимир Рашков Георгиев – Член на УС и изпълнителен директор от 07.07.2021 г. г. до 16.06.2022 г.

Владимир Георгиев има повече от 11 години опит в банковата система, преминал е през всички нива на развитие, с дългогодишен управленски опит начело на дирекции и управления в няколко големи търговски банки, както и като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на банкови институции. С доказан опит в областта на международната дейност и ликвидността на банките, международните кредитни и кореспондентски отношения, както и в областта на оздравяването на банки с лош кредитен портфейл, дилърските операции, документарните операции, ликвидността, корпоративното финансиране и събирането на проблемни кредити. Участвал е в екипите по консолидацията на две големи български банки като отговарящ за обединението в областта на международните кредитни и кореспондентски отношения и ликвидността. Владимир Георгиев е специализирал финанси и банково дело в Германия, Австрия, Белгия, Люксембург. Повече от 19 години опит във финансовото управление на български и чуждестранни инвестиции в различни сектори на икономиката. Организиран Първично Публично Предлагане и Облигационно финансиране чрез БФБ за няколко корпоративни структури.

Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и изпълнителен директор от 07.07.2021 г.

Цанко Арабаджиев е финансов мениджър с 16 години опит и утвърдено присъствие в банковия, застрахователния и частния сектор. Професионалният му път започва в ОББ, където в периода 2005-2013 г. преминава през различни нива на развитие в областта на банкирането на дребно, управлението на колективни инвестиционни схеми и кредитирането на малък и среден бизнес. През 2013 г. се присъединява към застрахователна компания „УНИКА“, където в продължение на 5 години е директор „Управление на инвестициите“.

Основните му отговорности са свързани с цялостното управление на паричните потоци на компанията, изготвяне и прилагане на стратегии за управление на активите, така че да се постигне оптимална възвръщаемост в рамките на инвестиционния мандат. В допълнение, води различни проекти, свързани с въвеждане на нови продукти, оптимизиране на разходи и процеси и др. Кариерата на г-н Арабаджиев продължава като главен финансов директор на Норд Холдинг, а от 2019 г. е част от екипа на Пенсионно-осигурителна компания "Доверие", където отговаря за вътрешния контрол на инвестиционната ѝ дейност и управляваните фондове. Цанко Арабаджиев е завършил Международни икономически отношения в УНСС и притежава магистърска степен по Финанси от същия университет.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г. до 23.06.2022 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС в София, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където до 2012 г. заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е назначен за главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От юни 2014 г. до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти. През април 2020 г. г-н Тодоров е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

През 2021 г. и следните членове са участвали в състава на Управителния съвет:

Николай Димитров Димитров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 06.10.2017 г. до 14.07.2021 г.

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджския университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В Българската банка за развитие работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в периода 2010 – 2017 г. той е бил и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Панайот Ивов Филипов – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.

Панайот Филипов е завършил УНСС, с магистърска степен по икономика, има и специализация по фондови пазари към Делтауеърския университет в България. През 1998 г. е обявен за Брокер №1 на Българската фондова борса с най-голям брой сделки за годината. В банковата сфера влиза през 2001 г., като до 2008 г. заема позиции в СИ Банк, ДЗИ Банк, където е и член на УС, както и в Банка Пиреос България. През 2012 г. поема управленски функции в Общинска банка. През 2014 г. г-н Панайот Филипов е назначен за член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК – Застраховане“, а през 2017 г. става изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската агенция за експортно застраховане (БАЕЗ). През април 2020 г. г-н Филипов е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и един прокурист. Към датата на одобрение на този документ Банката няма упълномощен прокурист.

През 2021 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в групата на ББР.

6.3 КОМИТЕТИ КЪМ УС

Към Управителният съвет като помощни органи функционират специализирани комитети, както следва:

- Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП) – извършва функциите по стратегическото управление на активите, пасивите и ликвидността, както и по управлението на пазарните рискове, в рамките на своите компетенции, определени в отделни вътрешно нормативни документи.
- Комитет по обезценките и провизиите (КОП) - контролира процеса на наблюдение, оценка и класифициране на финансовите инструменти, установяване на очакваните кредитни загуби и формиране на обезценки съгласно приложимите стандарти за финансова отчетност и вътрешната нормативна уредба.
- Комисия за разглеждане на сигнали – орган за разглеждане на жалби и сигнали, подадени от служители на Групата. От 01.04.2022 г. функционирането на комисията е прекратено, като е въведена нова Процедура за докладване на нередности в Групата на ББР.

Комитетите към УС имат следните състави към 31.12.2021 г.:

Комитетите към УС	Комитет по управление на активите и пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали (прекратена считано от 01.04.2022 г.)	Комитет по обезценките и провизиите
Живко Тодоров	Член		
Крум Георгиев	Член		Председател
Цанко Арабаджиев	Председател		
Владимир Георгиев	Член		
Началник у-ние „Риск“	Член	Член	Член
Зам.-началник управление „Риск“, направление „Пазарен и операционен риск“	Член		
Главен икономист	Член		
Началник у-ние „Сигурност“		Член	
Началник у-ние „Финанси“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Вътрешен одит на Групата“		Член	
Началник у-ние „Трежъри“	Член		
Зам.-началник у-ние „Трежъри“	Член		
Началник у-ние „Съответствие“		Председател*	
Началник у-ние „Международни финансови институции и Европейски Фондове“	Член		
Началник у-ние „Корпоративно банкиране“			Член
Началник у-ние „Правно“		Член	
Началник у-ние „Финансови инструменти“	Член		

*Председателят се избира от членовете за срок от една година.

Към датата на издаване на тази декларация г -н Живко Тодоров и г-н Владимир Георгиев не са част от посочените комитети. Г-жа Марияна Петкова е член на КУАП и КОП.

6.4 ДОГОВОРИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА, УЧАСТВАЩИ В УПРАВЛЕНИЕТО, И УЧАСТИЕ НА ЧЛЕНОВЕ НА УС И НС НА БАНКАТА В ДРУГИ ДРУЖЕСТВА

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

През 2021 година между ББР и свързани лица няма сключени сделки или предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия, по които ББР или нейно дъщерно дружество е страна.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане. Доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между дружествата от Групата на ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участието по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация):

Членове на управителния и надзорния орган

I. По отношение на членове на НС на Банката участвали в състава му през 2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация:

Валентин Любомиров Михов, председател на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- Първа Украинска Международна Банка - член на Надзорен Съвет.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 – притежаване на повече от 25% от капитала).

Васил Атанасов Щонов - Член на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ЕйЕмСи Директорс“ ЕООД, ЕИК: 205674040 – управител;
- „Ре-лайф Клотинг“ – в ликвидация, ЕИК: 206181417 – управител.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Стамен Стаменов Янев – Заместник-председател на НС „Българска банка за развитие“ ЕАД от 26.08.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ДП, ЕИК 205756975, член на Управителния съвет до 25.02.2022 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – до 05.08.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Митко Емилов Симеонов – член на НС на ББР от 21.11.2017 г. до 13.01.2022 г.

Няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Велина Илиева Бурска – член на НС на ББР от 21.11.2017 г. до 13.01.2022 г.

Няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

II. По отношение на членовете на УС на Банката участвали в състава му през 2021 г. и към датата на одобрени на тази декларация:

Марияна Димитрова Петкова – Председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 13.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – от 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации: няма

Крум Георгиев Георгиев – Член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Владимир Рашков Георгиев – Изпълнителен директор и Член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г. до 16.06.2022 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – от 23.08.2021 г. до 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Цанко Руменов Арабаджиев – Изпълнителен директор и Член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 07.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите;

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

От 22 септември 2021 г. Цанко Арабаджиев е избран за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд „Три морета“.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 14.04.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г до 23.08.2021 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 23. 06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Николай Димитров Димитров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 06.10.2017 г. до 14.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите до 20.08.2021 г.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително като неограничено отговорен съдружник: няма.

Панайот Ивов Филипов – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. До 30.08.2021 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Във финансовия отчет е оповестена информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на членовете на управителните и на контролните органи на Банката за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества.

7 УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2021 г. ББР е собственик на капитала на следните дъщерни дружества:

Едноличен собственик на:

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082;
- Търговски център „Марица“ ЕООД, ЕИК: 115619162.

Притежава съвместно участие, заедно с НГФ, в капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК 205322014, като разпределението на записания капитал е следното (84.62% от капитала на дружеството принадлежат на ББР, а 15.38% на НГФ).

Към 31.12.2021 г. ББР упражнява контрол върху Кохоферм ООД¹³, ЕИК 201807408, по силата на упражнени права по залог на търговско предприятие. През 2021 г., Банката придоби основните производствени активи на дружеството на стойност около 2.5 млн. лв.

7.1 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД

НГФ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

СД към 31.12.2021 г.	СД към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 23.06.2022 г.; - Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.; - Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.; - Деян Петров Калъпчиев – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.	<ul style="list-style-type: none"> - Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.; - Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.; - Деян Петров Калъпчиев – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на СД на НГФ или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната дейност на дружеството или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва (към 31.12.2021 г.):

¹³ „Кохоферм“ ООД също не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

Тодор Людмил Тодоров – Изпълнителен директор и заместник – председател на СД на НФГ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, едноличен собственик на капитала;
- „Хобо България“ ООД, ЕИК: 205420451, съдружник - 15%.

Живко Иванов Тодоров – Председател на СД на НФГ от 20.05.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г. до 23.06.2022.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Захарина Дамянова Тодорова – член на Съвета на директорите на НФГ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Деян Петров Калъпчиев – Член на СД на НФГ от 27.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК 175172659, управител;
- „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК 175172627, управител;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК 175172627, едноличен собственик на капитала;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК 175172659, съдружник; - 50%

7.2 „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД

ББР Микрофинасиране има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като към 31.12.2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

СД към 31.12.2021 г.	СД към датата на одобрение на консолидирания годишен финансов отчет:
<ul style="list-style-type: none"> - Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г. до 23.06.2022 г.; - Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.; 	<ul style="list-style-type: none"> - Марияна Димитрова Петкова – Председател на Съвета на директорите от 23.06.2022 г. - Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.; - Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.; - Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник -

- Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.;	председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.	

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите.

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Марияна Димитрова Петкова – Председател на Съвета на директорите от 23.06.2022 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Председател на УС и Изпълнителен директор – от 13.06.2022 г.;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации: няма

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г. до 23.06.2022 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на УС и Изпълнителен директор – от 07.07.2021 г. до 16.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества: няма

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „АФЕ“ ЕООД, ЕИК: 204261633, управител.

Участие в капитала на други търговски дружества:

- „Код Броудкастинг Груп“ („ТРАНСТРОЙ АМБ“) ЕООД, ЕИК: 205276652, едноличен собственик на капитала до 16.04.2021 г.

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, управител;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, съдружник;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, едноличен собственик на капитала.

7.3 „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава участие в размер 84.62% от капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като 15.38% от капитала на дружеството се притежава от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

ФКИ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като в края на 2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите :

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.;

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Цветомир Георгиев Цанов - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 26.11.2021 г.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.

От 21.08.2020 г. до 06.12.2021 г. дружеството има и упълномощен прокурист Ангел Пенев Хаджиев.

Дружеството се представлява от всеки двама измежду членовете на съвета на директорите. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ФКИ.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „Фонд за Капиталови инвестиции“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката – член на Съвета на директорите.

От 22 септември 2021 г. Цанко Арабаджиев е избран за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд „Три морета“.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества: няма

Участие в капитала на търговски дружества:

- РМ Фрут ООД, ЕИК 206485936 – съдружник.

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ПРАЙМУС“ ЕООД, ЕИК: 175080997 - управител;
- „ОМЕГА ТРЕЙДИНГ ПАРТНЪРС“ ООД, ЕИК: 175048191, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ПРАЙМУС“ ЕООД, ЕИК: 175080997 – едноличен собственик на капитала;
- „ОМЕГА ТРЕЙДИНГ ПАРТНЪРС“ ООД, ЕИК: 175048191, съдружник.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, Изпълнителен директор и член на УС на банката до 14.07.2021 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на други търговски дружества - няма.

Цветомир Георгиев Цанов – член на Съвета на директорите на дружеството от 20.05.2020 г. до 26.11.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 - управител;
- „М2 ПРОМ“ АД, ЕИК: 206194254, член на Съвета на директорите до 04.01.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 – едноличен собственик на капитала.

7.4 „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД

ББР Лизинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като в края на 2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Емил Вълканов Вълканов - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.

Дружеството има упълномощен прокурист от 01.06.2020 г. – Ивайло Кирилов Попов.

Дружеството се представлява от които и да е двама членове на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ББР Лизинг.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Лизинг“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г. до 23.06.2022 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 23.06.2022 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – едноличен собственик на капитала на Оптима Асет 21 ЕООД

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивайло Кирилов Попов – прокурист от 01.06.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Взех“ ЕООД, ЕИК: 203745229, съдружник – до 02.06.2020 г.

7.5 „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД

ББР Факторинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, който в края на 2021 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

През 2021 година и следните лица са участвали в състава на СД:

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.

Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Факторинг“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката – Председател на Съвета на директорите.

От 22 септември 2021 г. Цанко Арабаджиев е избран за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд „Три морета“.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – Председател на Управителния съвет;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката – Председател на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г. до 14.07.2021 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тодор Христов Гунчев – член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

В Групата на ББР за 2021 г. няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, и не се очаква да възникнат такива договори.

8 СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава. В консолидираните и индивидуални финансови отчети на Банката е предоставена детайлна информация относно сделките на Групата на ББР и на ББР с дружества под общ контрол на държавата.

9 СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА И БИЗНЕС ЦЕЛИ

ББР и дъщерните ѝ дружества формират Групата на ББР. При изготвянето на стратегия, ръководството на Банката и дъщерните дружества формират общи цели, като всяко дружество участва в реализацията ѝ спрямо своята специализация. Стратегията се изготвя на групова основа и се одобрява от Министерския съвет.

ББР, заедно с предприятията от Групата, е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката и дружествата взаимодействат интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността са пред-експортно, експортно и мостово финансиране.

Дейността на Групата на ББР цели създаването на устойчив и пълноценен пазар на финансови продукти и услуги за МСП. Основните инструменти на Групата са инвестиционни кредити за проекти, фирмени кредити, микро кредити, финансиране на оборотен капитал и кредитни линии, предоставяне на гаранции по директен портфейл – върху актива на ББР, и гаранции по портфейли на търговските банки от кредити за МСП, оперативен лизинг, дялов капитал и др.

ББР и дъщерните ѝ дружества функционират в условията на прозрачност и прилагат най-добрите практики в управлението и банковата дейност. С кредитната си дейност, Банката цели да достигне сектори на икономиката и кредитополучатели, които изпитват затруднен достъп до финансиране и получаване на финансиране, като предоставя финансови решения и продукти за преодоляване на пазарните несъвършенства.

В изпълнение на мисията си ББР, заедно с предприятията от Групата, подпомага усилията на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал, финансиране на публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо национално или регионално значение, вкл. инфраструктурни проекти и др.

Основен принцип в дейността на Групата на ББР е да не допуска изкривяване на конкуренцията и изместване на традиционните търговски банки от пазара. Като компенсират съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и клиенти, ББР и дъщерните ѝ дружества допринасят за коригиране на рисковия им профил и допълнително съдействат за нарастване на банковото посредничество и ръст на кредитните обеми в икономиката.

Дългосрочните цели на Банката са тясно обвързани с насърчителната ѝ дейност и не бива да се ограничават в средносрочна рамка. Те обхващат:

- Да подобри, стимулира и развие общия икономически, експортен и технологичен потенциал на МСП чрез предоставяне на финансови програми и инструменти, които пазарът не предлага напълно и в достатъчен обем;
- Да създава среда на подкрепа, ангажираност и вдъхновение на МСП да посрещат икономическите предизвикателства, като ги консултира и обучава за успешен бизнес;
- Да подпомогне МСП в прехода към въглеродно неутрален и устойчив бизнес, като развива пазара на дългов и дялов капитал за зелени инвестиции и мобилизира частен капитал за недостигащото финансиране;
- Да прилага програми и инструменти за съфинансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- Да привлича средства и управлява програми от международни финансови институции, банки и капиталовите пазари.
- Да осигури достъп до достатъчно и разнообразно финансиране за МСП;
- Да улесни достъпа до финансиране на фирмени иновации, технологично обновление и дигитализация на МСП.

По отношение на директното кредитиране, Групата на ББР ще доразвие фокусирани продуктови линии, свързани с подкрепата на МСП. За изпълнение на целите, приоритети ще са пред-експортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно, Групата ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес с по-дългосрочен период на кредитиране и облекчени законосъобразни изисквания към обезпеченията по кредитите.

ББР, заедно с предприятията от Групата, ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на Групата на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието на икономиката на страната. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Целите на Групата на ББР са разширени с новата актуализирана Стратегия 2022-2023 г. Актуализираната Стратегия 2022-2023 г. е в процедура на съгласуване и приемане от Министерство на иновациите и растежа и Министерски съвет.

Стратегията и дейността на Групата на ББР през следващите 2 години се придържа към установените дългосрочни цели, но следва стриктно и националните приоритети, като се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;
- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и "смарт" инфраструктура за бизнеса.

Актуализираните стратегическите приоритети за 2022 - 2023 на Групата са префокусирани и насочени към по-бързото възстановяване на МСП, ускоряване на икономическия растеж и създаването на работни места след кризата от Ковид-19. Те включват:

- Повече кредити за по-широк кръг от микро и МСП;
- Подкрепа на жизнени, иновативни, конкурентноспособни МСП, с потенциал за интеграция в европейските и глобални мрежи;
- Финансиране на бизнес модели на зеления преход, на социални и устойчиви инициативи и услуги (в посока и съобразени с избрани цели за устойчиво глобално развитие).

За реализиране на приоритетите ББР си поставя следните стратегически цели:

- Да осигури достъп до достатъчно и разнообразно финансиране за МСП в партньорство и допълняемост, а не в конкуренция с търговските банки;
- Да финансира износа и интернационализацията на българските МСП;
- Да финансира прехода на МСП към зелена, кръгова и устойчива икономика, вкл. и чрез проекти за социална инфраструктура и опазване на културно-историческото наследство;
- Да улесни достъпа до финансиране за технологично обновление, дигитализация и фирмени иновации на МСП, вкл. и чрез онлайн достъп до продукти и услуги.

За периода дейностите на Групата на ББР ще са съобразени с динамиката на фазата за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията, както и за справяне с последствията от сътресения на мира в Европа. Групата ще се стреми да отговори в най-голяма степен на търсенето и нуждата на МСП за финансиране, за справяне с негативните икономически ефекти и създаване на нови устойчиви бизнес модели.

При осъществяване на дейността си Групата на ББР се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика. Основна задача на Групата през периода е да посреща нуждите от възстановяване и растеж на българската икономика след кризата и да добавя стойност за кредитополучателите.

С финансово-кредитната си дейност ББР адресира предизвикателствата на кризата и предприема мерки за улесняване на достъпа до финансиране и адекватността на финансов ресурс. Чрез инструментите ББР ще се стреми да споделя риска с частния сектор, да търси облекчаване на финансовите условия по кредитите и така да създава силни стимули за другите банки да кредитират малките и развиващи се компании.

Актуализираната стратегия 2022-2023 за дейността на Групата на ББР е съобразена с целите на политиката за насърчаване на МСП. Групата на ББР ще продължи да подкрепя и през новия стратегически период финансово жизнеспособни и икономически устойчиви проекти. За периода дейностите на Групата на ББР ще са съобразени с динамиката на фазата за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията, както и за справяне с последствията от сътресения на мира в Европа. Групата ще се стреми да отговори в най-голяма степен на търсенето и нуждата на МСП за финансиране, за справяне с негативните икономически ефекти и създаване на нови устойчиви бизнес модели.

За ефективното изпълнение на горните цели и задачи, Българска банка за развитие ЕАД, в рамките на Групата на ББР, разчита на статута си на банка за развитие и възможностите за привличане на дългосрочно по-евтин ресурс от европейски мултилатерални банки, международни финансови институции и международни търговски банки.

Друг източник на външно финансиране са и капиталовите международни пазари. През периода ББР планира да използва възможностите на предлаганите инструменти от институциите на Европейския съюз за директно кредитиране и издаване на гаранции към други банки посредници и/или крайни кредитополучатели.

В бъдеще Групата на ББР ще продължи да предлага финансиране за оборотен капитал, капиталови инвестиции и експортно финансиране за микро, малкия и среден бизнес. Групата предлага гъвкави и съобразени с пазарното търсене финансови решения, които отговарят на спецификата на кредитополучателя и на финансиранния проект.

10 СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПОЛИТИКА НА МНОГООБРАЗИЕ

Образование, култура, изкуство и история, предприемачество, здравеопазване - Българската банка за развитие традиционно посвещава на тези значими за обществения живот сфери своята мисия за корпоративна социална отговорност. С подкрепата на ББР се сбъдват и съкровените мечти и желаниа на хора в неравностойно положение в България, като благотворителните каузи се случват с разбирането и личното участие на много служители от Групата на ББР.

10.1 Култура, изкуство и културно-историческо наследство

Със съдействието на ББР през 2021 г. се роди **нов филмов фестивал**. Дебютното издание на **Международния Родопи Филм Фест** бе фокусирано върху творческото партньорство между България, Гърция, Турция и Германия, а форумът се очертава като модерно и иновативно културно събитие с национално, регионално и международно значение, което създава условия за подпомагане и развитие на съвременната филмова индустрия в България.

За да пребъде българският дух, ББР откликна на призива на народно читалище „Пробуда-1903“ в родопското село Стойките да помогне за **създаването на интерактивна колекция „Гайдата – древна и вечна“**. Селото е център на родопската гайдарска традиция, откъдето е родом фолклористът Апостол Кисьов, създател на „Стоте каба гайди“. С подкрепата на Банката бе закупена техника за създаване на обществената колекция и всички гости на планината и близкия курорт Пампорово могат да разгледат реализирания проект, замислен като съчетание на музей, художествена етногалерия и звукова постановка.

И през 2021 г. Банката подкрепи **български художници**, като организира **временни експозиции** и закупува техни творби за своята колекция с благотворителни цели. Това е част от политиката ѝ за съхраняване и популяризиране на българските традиции, история и култура.

10.2 ОБРАЗОВАНИЕ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

2021 г. бе сред най-трудните за българските полярници заради локдауните и карантините в пътуването към Антарктида. ББР подкрепи Българския антарктически институт за надграждането на ИТ инфраструктурата за българската полярна база „Св. Климент Охридски“ на о. Ливингстън. Там се извършват ключови изследвания в областта на геологията, биологията, глациологията, метеорологията, медицината, топографията и географията с многонационално участие.

Банката се отзова с ясното съзнание колко необходими са дейностите по модернизация на информационната обезпеченост на българските изследователи.

С финансовата подкрепа и активното участие на ББР бе проведена втората стратегическа среща от програмата **beamUp lab** на Българската фондова борса. Това е програма за стимулиране и насърчаване растежа на български стартапи, малки и средни компании. Целта ѝ е да отличи перспективни и иновативни български фирми с устойчиви бизнес модели, да им даде видимост пред потенциални инвеститори, както и да повиши тяхното знание относно възможностите за финансиране. Във форума Gravity MeetUp участваха 22 стартапа и МСП, предимно от технологичния сектор с основна дейност развитие на софтуер, финтех, агритех, анализ на данни, медия мониторинг, електронна търговия и др.

„Да погледнем смело към звездите“ е инициатива в подкрепа на звездните екипи на **българските олимпийски отбори по природни науки**, които всяка година участват в около 15 световни олимпиади и състезания. Българската банка за развитие даде рамо на младите математици, информатици, астрономи, инженери, биолози и химици, като подпомогна финансово подготовката им за тези участия. Въпреки пречките, нашите олимпийци стоят с успехите си редом до тези на САЩ, Китай, Русия и през 2021 г. донесоха **79 медала** за България.

Иновативното и дигиталното развитие на МСП в условията на пандемията от КОВИД-19 е изключително важна тема в съвременната реалност. ББР подкрепи българското домакинство на **Международната мрежа за малки и средни предприятия (INSME)**. Дискусиите на двудневния форум с участието на именити лектори дадоха ценна информация на предприемачите в безпрецедентния момент за перспективите пред дигитализацията и подкрепата на иновациите.

Стратегията на ББР предвижда подкрепа за стартиращи иновативни бизнес проекти. Банката бе основен спонсор на **Startup World Cup Bulgaria 2021**. България излъчи своя най-добър стартап проект на специално събитие, организирано от Digital 4 Foundation, в присъствието на **250 представители на финансови и технологични компании**. Това е кръг от **Световната стартап купа**, която се провежда всяка година в Сан Франциско и посреща участници от 50 държави. Сред фирмите, които се включиха в надпреварата, имаше такива на идеен етап, както и работещи бизнеси с интересни продукти и иновативни решения. ББР съдейства и за провеждането на **Digital4 Plovdiv 2021** – годишната конференция за онлайн маркетинг и търговия.

Инвеститори и финансови институции в сферата на стартиращия бизнес се включиха в **акселераторската програма на Иновейшън Кепитъл**, подкрепена от Фонда за капиталови инвестиции от Групата на ББР. Седем компании спечелиха доверието на инвеститорите на финала и получиха инвестиции на стойност 280 000 евро. Програмата беше насочена към идеи за електронна търговия, образование, здравеопазване и развлекателна индустрия.

Екипът на ББР продължава да участва активно в публичните дискусии за динамиката и постпандемичното развитие на икономиката, както и предизвикателствата пред малките и средните предприятия в прехода към **климатично неутрална икономика**. Едно активно партньорство с Алма Матер затвърди социалната ангажираност на ББР. През 2021 г. банката, съвместно със Стопанския факултет на СУ, организира **конкурса „Млад финансист“ за есе на тема „Нужни ли са ни зелени финанси“**. По-късно стартира и **Академията за устойчиви инвестиции и финанси**. Участниците в обучението получиха актуални знания за зелените стандарти и съответстващи финансови практики, както и модели за устойчив и зелен бизнес.

ББР подкрепи изследването на **глобалната предприемаческа мрежа Endeavor**. То показва, че технологичният сектор е най-прогресивно развиващият се в България и отчита трикратен ръст през последните години. Първото по рода си **проучване Endeavor Insight Report** показва основните предизвикателства и възможности за развитие на технологичния сектор в София.

В Международното висше бизнес училище се проведе банково-финансовият форум **„Бъдещето на парите 2021“**, организиран от списание „Мениджър“. Събитието, задаващо актуалните тенденции във финансовия свят и перспективите пред малкия и средния бизнес, се проведе с подкрепата на ББР.

10.3 Уязвими социални групи

Политиката за корпоративна социална отговорност на ББР винаги е поставяла акцент върху подкрепата на уязвими социални групи като деца, лишени от родителска грижа, и лица в неравностойно положение. През годините банката е обединявала усилията си в тази насока с редица благотворителни организации като SOS Детски селища, УНИЦЕФ, НФ „Свети Никола“ и др.

През 2021 г. ББР предостави на сдружението **„SOS Детски селища България“** средства за **годишна издръжка на трима младежи**. Това става по програма **„Начало на самостоятелен живот“**, насочена към социална група в риск, която често остава извън фокуса на вниманието – навършилите пълнолетие деца без родителска грижа. Каузата цели да насърчи и подкрепи морално и финансово старта на SOS-младежите в самостоятелния им живот след напускане на младежките домове или приемни семейства за периода до завършване на висшето им образование.

ББР подкрепи целогодишната менторска програма **„Скритите таланти на България“**. Това е образователен проект, който дава шанс на талантиви деца, лишени от родителски грижи, и младежи в риск да влязат в университет и да се реализират професионално. Програмата предоставя достъп до частни уроци, семинари, работилници, лагери и конкурси, работа с индивидуален ментор, стипендии, учебници, техника и екипировка, психологическа подкрепа, кандидатстване във ВУЗ, намиране на стаж или работа и всичко необходимо. Банката се включи с дарение и в **операция „Плюшено мече“**, която развива уменията на талантиви младежи в неравностойно положение и дава коледни подаръци на деца без родители от цялата страна.

Подпомагането на фондация **„Подарете книга“** е насочено към деца от 18 социални институции в страната. Сдружението служи като медиатор между децата, настанени в институции, и над 500 активно действащи доброволци, които стават техни ментори, помагат им с уроците, мотивират ги и им дават възможност за нови и вълнуващи преживявания извън дома. ББР подкрепи финансово и създадената заради извънредната обстановка **програма „Стипендията“**. Чрез нея всяко от децата в нужда ще има възможност според своите способности да си постави цел: например да научи таблицата за умножение или да достигне ниво по английски език. А след това онлайн да работи за постигането на целта си със своя ментор. Всяко дете, което изпълни целта в срок, получава стипендия.

10.4 Здравеопазване

ББР традиционно участва в благотворителната кауза „Българската Коледа“, която се осъществява под патронажа на президента на Република България. През 2021 г. кампанията беше в помощ на **спешната педиатрия и интензивното лечение на децата в критично здравословно състояние**, подпомагане на комплексната грижа за децата с тежки заболявания и увреждания, както и последващата грижа, която продължава с години и налага постоянно лечение и медицинско наблюдение. ББР подпомогна и провеждането на коледния благотворителен концерт на инициативата.

Кампанията „Светулка“ на фондация „За Доброто“, която ББР подкрепи, е насочена към промяна на средата в детските отделения. Идеята е плашещата болнична обстановка да се превърне в жизнерадостно пространство, което да накара децата да забравят, че са в лечебно заведение. В рамките на инициативата се изграждат обособени пространства в болниците, където малките пациенти могат да се забавляват, четат, рисуват и гледат „домашно кино“. Кампанията, подпомогната от банката, учи медицинския персонал на добри практики в болничната грижа за деца.

МАРИЯНА ПЕТКОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС И ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ДИРЕКТОР

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ

ЧЛЕН НА УС
И ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ
ОДИТОРИ И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2021 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До едноличния собственик на Българска банка за развитие ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на Българска банка за развитие ЕАД („Банката-майка“) и нейните дъщерни дружества („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2021 и нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти

Оценката на очакваните кредитни загуби от обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на обезценени вземания и количественото определяне на обезценките на кредити. За да определи сумата на обезценките за очаквани кредитни загуби, Групата прилага статистически модели и индивидуални анализи с входящи данни, получени от вътрешни и външни източници.

Както е оповестено в бел. 18 от приложения консолидиран финансов отчет, Групата е отчетала към 31 декември 2021 кредити и аванси на клиенти с брутна стойност 2,042,171 хил. лв. и очаквани кредитни загуби от обезценка и несъбираемост на кредити и аванси на клиенти в размер на 346,369 хил. лв.

При определяне на очакваните кредитни загуби на колективна основа ключовите предположения, преценки и параметри са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за проследяване на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните кредитни експозиции на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка); за определянето на „вероятността от неизпълнение“ (PD), „загубата при неизпълнение“ (LGD) и „експозицията при неизпълнение“ (EAD), а също така и за включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби.

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на очакваните кредитни загуби от предоставени кредити и аванси на клиенти, прилагани от Групата. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби от предоставени кредити и аванси на клиенти.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Групата за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на обезценките на индивидуална и портфейлна основа.

Ние оценихме проектирането, въвеждането и оперативната ефективност на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на обезценките.

Нашите тестове бяха фокусирани върху контроли, свързани с:

- навременното идентифициране на значително увеличение на кредитния риск и правилната класификация на кредитите в съответните фази на обезценка,
- редовните процеси за преглед на кредитоспособността на клиентите,
- създаване и редовен преглед на списъци с експозиции под наблюдение,
- одобрение на изготвените от експерти оценки на обезпеченията,
- преглед и одобрение от ръководството на резултатите от изчислението на обезценките.

Също така, ние прегледахме качеството на историческите данни, използвани в изчислението на рисковете параметри, и преизчислихме обезценката на база на

Висока степен на несигурност е присъща за оценката на очакваните кредитни загуби за предоставени кредити и аванси на клиенти, оценявани на колективна основа и зависи от това доколко Групата разполага с достатъчна историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на параметрите PD и LGD в модела за обезценка.

Определянето на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси, оценявани на индивидуална основа, е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, най-вече относно времето разпределение и стойността на очакваните бъдещи парични потоци по експозицията, включително и тези от реализиране на обезпечението.

Текущата икономическа и геополитическа обстановка доведе до увеличаване на несигурността по отношение на икономическите перспективи и повиши сложността на оценката и мониторинга на финансовото състояние на клиентите, което изисква повишено ниво на преценка при изчисляване на обезценките на кредити и аванси.

Поради значимостта на оценката на предоставените кредити и аванси на клиенти за консолидирания финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на очакваните кредитни загуби по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че обезценката на кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос.

стойностите на рисковите параметри, получени в резултат от прилагането на моделите.

Ние оценихме доколко използваните методи за определяне на обезценките са подходящи.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху рисково-базирана извадка от кредити с цел да проверим дали кредитите са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Групата. Ние анализирахме финансовото състояние на кредитополучателите и проверихме дали са налице нарушения на договорите и/или отклонения при спазване на договорните условия. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия, оценките на обезпеченията и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на кредитите. Ние оценихме адекватността на допусканията и преценките на Групата, свързани с влиянието на текущата икономическа и геополитическа обстановка, върху оценката на очакваните кредитни загуби и всички аспекти на процеса по определянето им.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани с оценката на кредитите и аванси на клиенти, са пълни, подходящи и адекватни.

Ключов одиторски въпрос

Обезценка на договори за финансови гаранции, свързани с програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19

Българска банка за развитие ЕАД е издател на договори за финансова гаранция, които изискват Групата да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя на гаранцията загубата, която е претърпял, в случай че даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Към 31 декември 2021 Групата оценява договорите за финансови гаранции по стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с МСФО 9.

Договорите за финансови гаранции, поети от Българска банка за развитие ЕАД съгласно програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19 представляват гаранции за кредитен риск, които се анализират и обезценяват съгласно разработен от Групата модел за обезценка, базиран на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци по програмите и отчитащ техните специфики.

Както е оповестено в бел. 32 в приложения консолидиран финансов отчет изчислените провизии към 31 декември 2021 са 74,332 хил. лв. за гаранции по кредити на предприятия и 102,038 хил. лв. за гаранции по кредити на физически лица или общо 176,370 хил. лв.

Оценката на загубите от поети финансови гаранции изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на тяхното количествено определяне.

Поради значимостта на оценката на загубите от поетите финансови гаранции за консолидирания финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на очакваните

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции, прилагани от Групата. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби от договори за финансови гаранции.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Групата за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции.

Ние оценихме проектирането и въвеждането на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на обезценките от договори за финансови гаранции.

Също така, ние прегледахме качеството на данните, използвани в изчислението на очакваните кредитни загуби, и преизчислихме обезценката на база на параметрите, получени в резултат от прилагането на моделите.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху всички договори за финансови гаранции с цел да проверим дали те са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с

кредитни загуби по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че очакваната кредитна загуба от поетите финансови гаранции е ключов одиторски въпрос.

използваните от Групата. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия и други фактори, които могат да повлияят на очакваните кредитни загуби.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани с очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции, са пълни, подходящи и адекватни.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката-майка („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката-майка („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такава съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет.

- ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността и декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 на Групата от едноличния собственик на капитала с решение от 10 февруари 2022, за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 на Групата представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Групата, извършен от Делойт Одит ООД и трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на Групата, извършен от Грант Торнтон ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, освен одита, Делойт Одит ООД (дружество – част от мрежата на Делойт) самостоятелно е предоставило следните услуги на Банката-майка, които не са посочени в консолидирания доклад за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
  - Предоставяне на услуги по изразяване на сигурност, различни от одит и преглед на историческа информация съгласно Международен стандарт за ангажименти за изразяване на сигурност 3000 (Преработен) относно изразяване на мнение относно съответствието с изискванията на Европейския Съюз за следните стълбове: системата за вътрешен контрол; счетоводната система; независим външен одит; обществени поръчки; финансови инструменти; изключване от достъп до финансиране; публикуване на информация за получателите; защита на личните данни. Периодът, обхванат от оценката, е 1 юни 2019 – 30 май 2020.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, освен одита, Грант Торнтон ООД самостоятелно е предоставило следните услуги на Банката-майка, които не са посочени в консолидирания доклад за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
  - Преглед на историческа финансова информация в съответствие с Международен стандарт за ангажименти за преглед 2410 към и за девет месечния период, приключващ на 30 септември 2021;
  - Предоставяне на услуги по изразяване на сигурност, различни от одит и преглед на историческа информация, свързани с издаване на писмо за увереност във връзка с проект на проспект.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, освен одита, Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД съвместно са предоставили следните услуги на Банката-майка, които не са посочени в доклада за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
  - Договорени процедури относно приложението в Българска банка за развитие ЕАД на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2020, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

Делойт Одит ООД

Rh
Росица Ботева
Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД

С
Силвия Динова
Регистриран одитор отговорен за одита

Марий Апостолов
Управител

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

бул. Черни връх 26
1421 София, България

4 юли 2022

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.

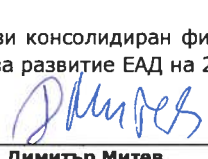
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

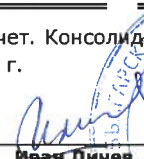
	Бележка	Към 31.12.2021	Към 31.12.2020
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	243,635	496,279
Вземания от банки	17	385,348	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	1,695,802	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския Бюджет	19	18,817	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	20	11,980	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - дългови инструменти	21	657,649	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - капиталови инструменти	21	70,781	57,709
Нетна инвестиция във финансов лизинг	22	56,977	39,611
Активи, държани за продажба	26	4,521	3,210
Активи, придобити от обезпечения	27	34,719	33,938
Инвестиционни имоти	25	7,189	7,608
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	64,409	66,645
Активи с право на ползване	23	177	108
Текущи данъчни вземания	27	59	1,116
Активи по отсрочени данъци	14	9,710	8,844
Други активи	27	7,166	21,447
Общо активи		3,268,939	3,763,918
Пасиви			
Привлечени средства от международни институции	30	1,110,740	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	738,030	980,491
Депозити от кредитни институции	28	1,742	8,176
Задължения по лизинг	33	345	279
Други привлечени средства	31	82,695	85,009
Провизии	32	182,050	127,448
Пасиви по отсрочени данъци	14	15	14
Други пасиви	34	7,613	7,757
Общо пасиви		2,123,230	2,448,078
Собствен капитал			
Акционерен капитал	35	1,441,774	1,441,774
Текуща загуба		(155,255)	(231,488)
Натрупана загуба		(233,045)	(115)
Преоценъчен резерв по финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	36	(78,471)	(63,958)
Резерви	36	170,706	169,627
Общо собствен капитал		1,145,709	1,315,840
Общо пасиви и собствен капитал		3,268,939	3,763,918

Приложенияте бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидиращият финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 28.06.2022 г.

Марияна Петкова
 Изпълнителен директор

Тцанко Арабаджиев
 Изпълнителен директор

Димитър Митев
 Началник управление
 „Финанси“

Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Върху този консолидиран финансов отчет е издаден одиторски доклад на 4 юли 2022 г.

Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева

Управител

Регистриран одитор, отговорен за аудита

04.07.2022

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за аудита

Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2021	2020
Приходи от лихви	6	80,076	81,471
Разходи за лихви	6	(18,723)	(19,846)
Нетен лихвен доход		61,353	61,625
Приходи от такси и комисиони	7	7,209	6,378
Разходи за такси и комисиони	7	(4,175)	(1,663)
Нетен доход от такси и комисиони		3,034	4,715
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	426	457
Нетен доход от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	9	1,101	2,432
Други приходи от дейността	10	2,468	2,286
Други разходи за дейността	11	(1,738)	(900)
Оперативна печалба преди обезценки, провизии, разходи за персонал, административни разходи и амортизации		66,644	70,615
Нетни разходи за обезценки на нефинансови активи	12Б	(665)	(4,568)
Нетни разходи за обезценки на финансови инструменти	12А	(186,558)	(258,822)
Оперативна загуба преди разходи за персонала, административни разходи и амортизации		(120,579)	(192,775)
Разходи за персонала	13А	(21,712)	(20,653)
Общи и административни разходи	13Б	(9,524)	(15,469)
Разходи за амортизации	24	(3,254)	(2,868)
Загуба преди данъци		(155,069)	(231,765)
Приход от / (разход за) данък върху печалбата	14	(186)	277
Нетна загуба за годината		(155,255)	(231,488)
Дял от нетната загуба за акционерите на Банката-майка		(155,255)	(231,488)
Дял от нетната загуба за неконтролиращо участие		-	-
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се рекласифицират към печалбата или загубата:</i>			
Актоерски печалби по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	34	11	14
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	(11,499)	(77,858)
<i>Статии, които впоследствие се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	(3,014)	(2,794)
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(14,502)	(80,638)
Общо всеобхватен доход за годината		(169,757)	(312,126)
Дял от общия всеобхватен доход за акционерите на Банката-майка		(169,757)	(312,126)
Дял от общия всеобхватен доход за неконтролиращо участие		-	-

Приложените бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 28.06.2022 г.

Марияна Петкова
Изпълнителен директор

Цанко Арабаджиев
Изпълнителен директор

Димитър Митев
Началник управление
„Финанси“

Иван Дичев
Главен счетоводител
Съставител

Върху този консолидиран финансов отчет е издаден одиторски доклад на 4 юли 2022 г.

Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, Управител

**ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго**

	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Преоценъчен резерв по финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Неразпределена печалба/Натрупа на загуба	Общо
Към 01 януари 2020 г.	601,774	79,229	77,621	16,694	11,727	787,045
Всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	(231,488)	(231,488)
Загуба	-	-	14	(80,652)	-	(80,638)
Друг всеобхватен доход	-	-	14	(80,652)	(231,488)	(312,126)
Общо всеобхватен доход	-	-	14	(80,652)	(231,488)	(312,126)
Трансфер към резерви въз основа на решение на акционерите	-	7,956	4,807	-	(11,842)	921
Увеличение на капитала	840,000	-	-	-	-	840,000
Общо сделки с акционерите	840,000	7,956	4,807	-	(11,842)	840,921
Към 31 декември 2020 г.	1,441,774	87,185	82,442	(63,958)	(231,603)	1,315,840
Всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	(155,255)	(155,255)
Загуба	-	-	11	(14,513)	-	(14,502)
Друг всеобхватен доход	-	-	11	(14,513)	(155,255)	(169,757)
Общо всеобхватен доход	-	-	11	(14,513)	(155,255)	(169,757)
Други движения в собствения капитал	-	-	1,068	-	(1,442)	(374)
Общо сделки с акционерите	-	-	1,068	-	(1,442)	(374)
Към 31 декември 2021 г.	1,441,774	87,185	83,521	(78,471)	(388,300)	1,145,709

През 2020 г. и 2021 г. Групата не е разпределила дивидент към акционерите.

Приложените бележки от 1 до 40 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет. Консолидиранят финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 28.06.2022 г.

Марияна Петрова
Изпълнителен директор

Цанко Арабаджиев
Изпълнителен директор

Димитър Митев
Началник управление „Финанси“

Иван Личев
Главен счетоводител
Съставител

Върху този консолидиран финансов отчет е извършен одиторски доклад на 4 юли 2022 г.
 Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

04.07.2022

Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	<u>Бележка</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Парични потоци от оперативна дейност			
Загуба за годината, преди данъци		(155,069)	(231,765)
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	10	(75)	(25)
Разходи за обезценки на кредити	12	129,729	135,816
Разходи за провизии по гаранции и неусвоени кредитни ангажименти	12	54,561	119,829
Приходи от обезценки по портфейлни гаранции	12	(8)	(998)
(Приходи от)/Разходи за обезценка на вземания по платени гаранции	12	(110)	3,055
Загуби от обезценки и изменения в справедливата стойност на финансови активи – ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	1,688	516
Загуби от обезценки и изменения в справедливата стойност на финансови активи – ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	12	42	25
Разходи за обезценка по финансов лизинг	12, 22	676	274
Разходи за обезценки на дялове в дъщерни дружества	12	258	-
Загуба/(Печалба) от преценка на инвестиционни имоти	10	433	(152)
Загуби от обезценки на други активи	12	407	3,281
Нетна загуба/(печалба) от преценка на валутни активи и пасиви	8	(7)	11
Амортизации на активи с право на ползване	23	93	28
Разходи за амортизации	24	3,161	2,846
Балансова стойност на отписани активи		90	75
Други изменения		(71)	1,262
		35,798	34,078
Изменение на:			
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки		57,382	(64,795)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти		3,232	(315,025)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския бюджет		39,007	108,997
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа		-	68
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови и капиталови ценни книжа		(36,454)	(187,905)
Нетна инвестиция във финансов лизинг		(18,029)	(30,158)
Активи, държани за продажба		(4,533)	(587)
Депозити от кредитни институции		(6,436)	278
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		(245,642)	(12,857)
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност		47	(14)
Провизии		(238)	365
Други търговски вземания и задължения		-	(8)
Други активи		13,526	(24,196)
Други пасиви		(974)	2,301
Възстановени/(Платени) данъци върху печалбата		900	(901)
Нетен паричен поток, използван в оперативна дейност		(162,414)	(490,359)
Инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на материални/нематериални активи		(1,297)	(27,599)
Парични постъпления от продажба на материални/нематериални активи		143	-
Продажба/(Покупка) на ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност		981	(5)
Парични постъпления от падеж на ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		66	-
Нетен паричен поток от/(използван в) инвестиционна дейност		(107)	(27,604)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2021	2020
Финансова дейност			
Увеличение на капитала		-	840,000
Платени суми по други привлечени средства		(3,652)	(25,732)
Получени суми по други привлечени средства		885	1,427
Получени суми по привлечени средства от международни институции		-	146,687
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(128,164)	(119,720)
Платени суми по лизинг		(13)	(105)
Нетен паричен поток (използван във)/от финансова дейност		(130,944)	842,557
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		(293,465)	324,594
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	38	779,357	454,763
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	38	485,892	779,357
Оперативни парични потоци, свързани с лихви			
Постъпления от лихви		68,956	75,646
Платени лихви		(17,740)	(16,801)

Приложените бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 28.06.2022 г.

Марияна Петкова
 Изпълнителен директор

Цанко Арабаджиев
 Изпълнителен директор

Димитър Митев
 Началник управление
 „Финанси“

Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Възху този консолидиран финансов отчет е издаден одиторски доклад на 4 юли 2022 г.
 Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител
 Регистриран одитор, отговорен за одита
 04.07.2022

Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Настоящият консолидиран финансов отчет на Групата Българска банка за развитие ЕАД („Групата“) за годината, приключваща на 31 декември 2021 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД („ББР“, „Банката“, „Дружеството-майка“) от 28.06.2022 г.

Българска банка за развитие ЕАД („ББР“, „Банката“, „Дружеството-майка“) е еднолично¹ акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Група Българска банка за развитие ЕАД

Група Българска банка за развитие ЕАД включва Дружество-майка – Българска банка за развитие ЕАД и нейните дъщерни дружества – Национален гаранционен фонд ЕАД („НГФ“, „Фондът“), ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД („МФИ“)), Фонд за капиталови инвестиции АД („ФКИ“), ББР Лизинг ЕАД („ББР Лизинг“), ББР Факторинг ЕАД („ББР Факторинг“) и ТЦ Марица ЕООД (ТЦМ).

Българска банка за развитие ЕАД

Българска банка за развитие ЕАД е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на „Българска банка за развитие“ и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. Банката може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

---

¹ На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество със собственик българската държава. Правата на едноличен собственик се упражняват от Министъра на икономиката. С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от Министъра на иновациите и растежа.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел – да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции АД и Национален гаранционен фонд ЕАД.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- пред-експортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия;
- финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са:

- подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране;
- привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;
- прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции;
- привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
- финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност;
- финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Българска банка за развитие ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата, натоварени с общо управление.

Към 31 декември 2021 г., Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Валентин Любомиров Михов – председател на НС и член на НС, Васил Атанасов Щонов - заместник председател и член на НС; Стамен Стаменов Янев – заместник председател и член на НС, Митко Емилов Симеонов – заместник председател и член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС.

Към датата на съставяне на настоящия консолидиран отчет Надзорният съвет на ББР има следния състав: Валентин Любомиров Михов – председател на НС и член на НС, Васил Атанасов Щонов - зам. председател и член на НС; Стамен Стаменов Янев – член на НС. На 13.01.2022 г. в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел бе вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Към 31.12.2021 г. Управителния съвет на ББР (УС) има следния състав: Крум Георгиев Георгиев – председател на УС, Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор, Цанко Руменов Арабаджиев – член на УС и изпълнителен директор и Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор.

От началото на 2022 г. до 23 юни 2022 г. са направени следните промени в състава на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД:

С решение на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 6 юни 2022 г. е избрана г-жа Марияна Димитрова Петкова за член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД, като решението е вписано в Търговския регистър на 13 юни 2022 г. Госпожа Марияна Петкова е избрана за председател на Управителния съвет и за изпълнителен директор на банката.

С решение на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 9 юни 2022 г. е освободен г-н Владимир Рашков Георгиев като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на „Българска банка за развитие“ ЕАД. Решението е вписано в Търговския регистър на 16 юни 2022 г.

С решение на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 9 юни 2022 г. е освободен г-н Живко Иванов Тодоров като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на „Българска банка за развитие“ ЕАД, считано от 13 юни 2022 г. Решението е вписано в Търговския регистър на 23 юни 2022 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Към датата на съставяне на настоящия консолидиран отчет, УС на ББР има следния състав: Марияна Димитрова Петкова, председател на УС и изпълнителен директор, Цанко Руменов Арабаджиев, член на УС и изпълнителен директор и Крум Георгиев Георгиев, член на УС.

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Към 31.12.2021 г., в Банката работят 231 служители (към 31.12.2020 г.: 235).

Към 31.12.2021 г., Българска банка за развитие ЕАД няма открити клонове.

Кредитен рейтинг

На 1 март 2021 г. Международната рейтингова агенция „Fitch Ratings“ повиши перспективата пред рейтинга на „Българска банка за развитие“ ЕАД от стабилна на положителна и потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Банката на "BBB". Оценката се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, както и на ролята на ББР в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на Банката е равен и на рейтинга на суверена: последният кредитен рейтинг на РБ присъден от Fitch Ratings – "BBB" с положителна перспектива – е от 19.02.2021 г. Тази оценка бе потвърдена и при годишния преглед през м. септември 2021 г., като рейтингът бе запазен.

Промени, свързани със собствеността на капитала на Българска банка за развитие ЕАД

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие ЕАД е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Промени, свързани със собствеността на капитала на Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Към 31.12.2021 г. собствеността на капитала на Българска банка за развитие ЕАД се разпределя, както следва: 100% се притежават от Република България, като правата на държавата като едноличен собственик на капитала се упражняват от министъра на икономиката.

С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от Министъра на иновациите и растежа.

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г.

Промени в Устава на Българска банка за развитие ЕАД

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да не формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите, когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми. Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на Банката. Съгласно промените в Устава Надзорният съвет се състои от три до седем лица, а Управителният съвет е в състав от три до седем члена.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промени в Устава на Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство.

Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка и са обявени в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на Българска банка за развитие ЕАД.

Промени в Надзорния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021 г.

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

На 13.01.2022 г. в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел бе вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021 г.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021 г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промени в Одитния комитет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021 г.

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Москова.

През месец септември 2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г.

След извършването на промени в персоналия състав на УС и НС през 2021 г., организационната структура е следната – тя е обособена в четири направления, които имат следните ресорни членове на УС и изпълнителни директори:

Ресор № 1, със структура, подчинена на г-н Крум Георгиев Георгиев, Председател на УС:

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Класифицирана информация“
- Управление „Сигурност“
- Длъжностно лице по защита на личните данни

Ресор № 2, със структура, подчинена на г-н Владимир Рашков Георгиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Правно“

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г. (продължение)

- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Отдел „Секретариат“

Ресор № 3, със структура, подчинена на г-н Цанко Руменов Арабаджиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Международни финансови институции и европейски фондове“
- Управление „Финансови инструменти“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Административно“

Ресор № 4, със структура, подчинена на г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор и член на УС:

- Главен икономист
- Управление „Счетоводство“
- Управление „Финанси“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Стратегическо и устойчиво развитие“
- Управление „Информационни технологии“
- Отдел „Корпоративни комуникации“
- Отдел „Управление на проекти и процеси“

Звено „Вътрешен одит на Групата“ - функцията по вътрешен одит на Групата е независима и в пряка комуникация с Надзорния съвет и Управителния съвет.

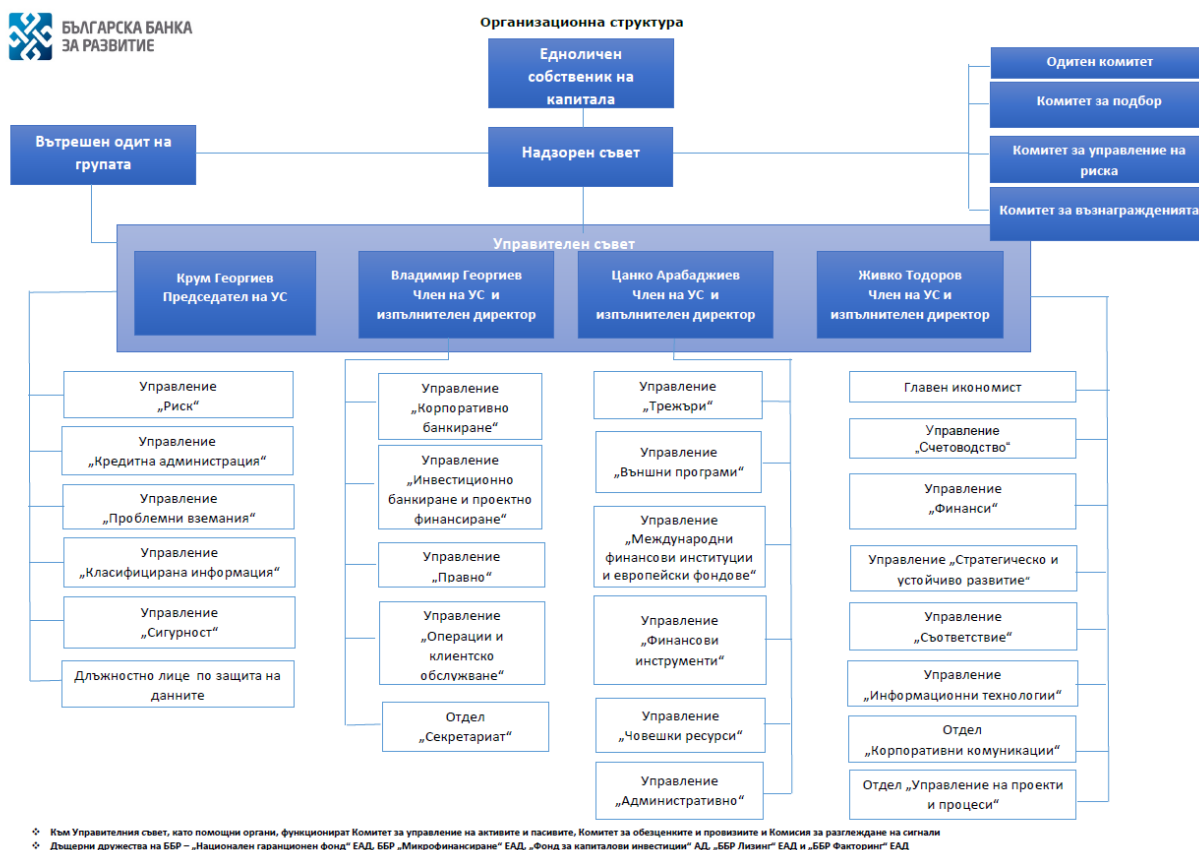
Диаграма на актуалната към датата на отчета организационна структура на ББР е представена на следващата страница.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г. (продължение)

След промените в състав на УС на ББР от месец юни 2022 г. г-жа Марияна Петкова отговаря за ресор №2 и ресор №4. Предстои актуализация на организационната структура.

Дъщерни дружества

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции АД и Национален гаранционен фонд ЕАД. Национален гаранционен фонд ЕАД е учреден през 2008 г. с 80,000 хил. лв. капитал, а Фонд за капиталови инвестиции АД е учреден през 2018 г. с капитал от 65,000 хил. лв., 100% внесен към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. Участието на ББР във Фонд за капиталови инвестиции АД е 85%, като останалите 15% се притежават от НГФ.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дъщерни дружества (продължение)

Банката е едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесенения капитал е в размер на 14,643 хил. лв. разпределен в 146,430 броя акции по 100 лв. на акция (към 31.12.2020 г. – 7,643 хил. лв., разпределен в 76,430 броя акции по 100 лв. на акция).

В допълнение, ББР притежава 100% от капитала на учредените през 2019 г. дружества ББР Лизинг ЕАД, с капитал към 31.12.2021 г. от 20 млн. лв. (към 31.12.2020 г.: 20 млн. лв.) и ББР Факторинг ЕАД, с капитал към 31.12.2021 г. от 2 млн. лв. (към 31.12.2020 г.: 2 млн. лв.). На 23.03.2021 г. УС на ББР взе решение за вливане на ББР Факторинг ЕАД в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията предоставиха необходимите регулаторни одобрения за преобразуването. Предстои финализиране на процедурата.

Всички дъщерни дружества на ББР се представляват заедно от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите. Назначените прокуристи в дъщерните дружества на ББР имат право да представляват дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

С решение на УС на ББР бяха извършени следните промени в управителните органи на дъщерните на ББР дружества:

ББР Лизинг ЕАД

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. На негово място за член на Съвета на директорите е избран Крум Георгиев Георгиев. обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Крум Георгиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2021 г. и към датата на този отчет е:

- Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;
- Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист – Ивайло Кирилов Попов от 01.06.2020 г.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дъщерни дружества (продължение)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2021 г.

ББР Факторинг ЕАД

С решение по Протокол от 2 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД са освободени Панайот Ивов Филипов и Тодор Христов Гунчев като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нови членове са избрани Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 16.09.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2021 г. и към датата на този отчет е:

- Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;
- Георги Ванюшев Лилянков – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Национален гаранционен фонд ЕАД

С решение по протокол от 16 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е избран г-н Деян Петров Калъпчиев за член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 27.09.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2021 г. е:

- Живко Иванов Тодоров - Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Тодор Людмилов Тодоров - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Деян Петров Калъпчиев - член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

С решение по протокол от 10.06.2022 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството й на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дъщерни дружества (продължение)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2021 г. (продължение)

Национален гаранционен фонд ЕАД (продължение)

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Тодор Людмилов Тодоров - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Деян Петров Калъпчиев - член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

ББР Микрофинансиране ЕАД

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД, е избран г-н Владимир Рашков Георгиев за член на Съвета на директорите на ББР Микрофинансиране ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Владимир Рашков Георгиев е избран и за председател на Съвета на директорите на дружеството.

С решение по протокол от 23 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД, са освободени Панайот Ивов Филипов и Ангелина Георгиева Ангелова като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избран Боян Стефанов Бянов. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 30.08.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2021 г. е:

- Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;
- Боян Стефанов Бянов– Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

С решение по протокол от 10.06.2022 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството й на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е освободен Владимир Рашков Георгиев като член на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избрана Марияна Димитрова Петкова. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дъщерни дружества (продължение)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2021 г. (продължение)

ББР Микрофинансиране ЕАД (продължение)

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Марияна Димитрова Петкова – Председател на Съвета на директорите от 23.06.2022 г.
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;
- Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Фонд за капиталови инвестиции АД

С решения на общото събрание на акционерите на дружеството, проведени на 30 юли 2021 г., 13 август 2021 г., 7 септември 2021 г. и 22 ноември 2021 г., са избрани нови членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД – Цанко Руменов Арабаджиев, Стефан Стефанов Тъмнев и Красимир Танев Атанасов. Като членове на Съвета на директорите са освободени Николай Димитров Димитров, Тихомир Гочев Чемширов и Цветомир Георгиев Цанов.

Посочените обстоятелства са съответно вписани в Търговския регистър на 05.08.2021 г., 20.08.2021 г., 14.09.2021 г. и на 26.11.2021 г.

Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството, а г-н Стефан Стефанов Тъмнев – за заместник-председател и изпълнителен директор на дружеството.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2021 г. и към датата на този отчет е:

- Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 5.08.2021 г.;
- Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 5.08.2021 г.;
- Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Дружеството има упълномощен прокурист - Ангел Пенев Хаджиев от 21.08.2020 г. до 06.12.2021 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дъщерни дружества (продължение)

**Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2021 г.
(продължение)**

Търговски център „Марица“ ЕООД

Търговски център Марица ЕООД (ТЦ Марица) става собственост на Българска банка за развитие ЕАД с решение на Управителния съвет на Банката, съгласно протокол № 29 от 18.05.2018 г. ТЦ Марица е с основна дейност опериране на концесия на търговски център на пешеходен мост в гр. Пловдив, съгласно договор с община Пловдив, чрез разполагане на търговски обекти и събиране на наеми от тях. Концесионният договор изтича през 2036 г.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Този консолидиран финансов отчет е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Банката изготвя индивидуален финансов отчет съгласно Закона за счетоводството.

Този консолидиран финансов отчет следва да се разглежда заедно с индивидуалния финансов отчет.

Изявление за съответствие

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата
- Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
- Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност
- Инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност
- Активи, държани за продажба, отчитани по по-ниската от тяхната отчетна стойност и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите за продажба
- Активи, придобити от обезпечения, които се отчитат по по-ниската от тяхната цена на придобиване и нетната им реализируема стойност.

Действащо предприятие

Ръководствата на дружествата в Групата са извършили оценка на способността им да продължат да функционират като действащи предприятия и са уверени в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще.

Ръководствата не считат, че съществува съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на дружествата да продължат да оперират като действащи предприятия. С оглед на горното, настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база принципа за действащо предприятие.

Общо собственият капитал на Банката е по-нисък от регистрирания капитал, вследствие на реализираните загуби през 2020 г. и 2021 г. През 2021 г., Българска банка за развитие ЕАД е отправила предложение до Министъра на икономиката, който тогава упражнява правата на държавата като едноличен собственик на капитала на ББР, за вземане на решение за частично покриване на загубата по годишния финансов отчет за 2020 г. със средствата от Фонд Резервен и от допълнителните резерви на Банката. До 18.03.2022 г., когато за принципал на Банката е определен Министъра на иновациите и растежа, няма решение от страна на Министъра на икономиката относно покриването на загубата за 2020 г.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Действащо предприятие (продължение)

На 03.05.2022 г., УС прие решение за изпращане на предложение за намаляване на капитала на Банката до Министъра на иновациите и растежа. След одобрение от НС на ББР то бе изпратено до Министъра на иновациите и растежа. Предлага се капиталът на Банката да бъде намален до 1,100,000 хил. лв., като при приемане на предложението нетните активи на Банката ще надвишават регистрирания капитал след отчитане на загубата за отчетната 2020 г. и за отчетната 2021 г.

На 23.05.2022 г. Министърът на иновациите и растежа одобри отчетите на ББР за 2020 г. и взе решение средствата от фонд „Резервен“ в размер на 74,939 хил. лв. и средствата от допълнителните резерви на ББР в размер на 80,179 хил. лв. да се използват за покриване на загуба на Банката по годишния ѝ финансов отчет в същия размер, както и решение останалата част от загубата в размер на 75,737 хил. лв. да бъде отнесена в статия „Непокрити загуби“.

Доколкото собственият капитал на Банката е по-висок от минимално изискуемия за извършване на банкова дейност, и капиталовата адекватност е над регулаторно изискуемата (виж бележка 4.5), това не влияе на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ръководството не счита, че съществува съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на Банката да продължи да оперира като действащо предприятие. С оглед на горното, настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база принципа за действащо предприятие.

В допълнение, през 2022 г. Банката предприе действия за развитие на кредитната си дейност чрез създаване на нови програми за кредитиране на бизнеса (виж бележка 40). Също така, Банката е в процес на преговори с Европейската комисия за да получи ролята на Прилагащ партньор по ИнвестЕС – програма, която предоставя гаранции от бюджета на ЕС за кредитирането на предприемачи в множество области, свързани със Зеления преход, дигиталните технологии и инфраструктурата. Целта е Банката да постигне постепенна замяна на формираните до средата на 2021 г. експозиции към големи предприятия с кредити към МСП. По тази причина планове на ББР за 2022 г. предвиждат неголям спад в обема на кредитния портфейл. От началото на 2023 г. се предвижда съвкупният размер на кредитния портфейл на ББР отново да нараства, а Банката да постига положителен финансовият резултат от дейността си.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Групата представя консолидиран отчет за финансовото си състояние по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите е представен в Бележка 4.3.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Съпоставимост на данните

Консолидираният финансов отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

Валута на представяне

Българският лев е функционалната и отчетна валута на ББР, както и на дъщерните ѝ дружества. Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди лева.

Методи на консолидация

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, като в обхвата му влизат всички предприятия, върху които Българска банка за развитие ЕАД упражнява контрол чрез притежаване на всички от следните:

- правомощия да ръководи всички важни дейности в предприятието, в което е инвестирано;
- изложеност на, или права върху, променливата възвръщаемост (да получи ползи или понесе загуби от дейността) от своето участие в предприятието;
- възможност да използва своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта.

Дружеството-майка преценява отново дали има или няма контрол върху предприятието, в което е инвестирано, ако фактите и обстоятелствата показват, че съществуват промени в един или повече от елементите на контрола. Консолидацията на дъщерно дружество се осъществява, когато Дружеството-майка придобива контрол над него и се прекратява, когато Дружеството-майка губи контрола си над дъщерното дружество. Активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерното дружество, придобити или освободени през годината, се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която Групата придобива контрол до датата, на която контролът бъде преустановен.

Консолидираните дружества и приложеният метод на консолидация към 31 декември 2021 г. са, както следва:

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Методи на консолидация (продължение)

Дружество	Участие в капитала	Метод на консолидация
Национален гаранционен фонд ЕАД („НГФ“)	100%	пълна консолидация
ББР Микрофинансиране ЕАД	100%	пълна консолидация
ББР Лизинг ЕАД	100%	пълна консолидация
ББР Факторинг ЕАД	100%	пълна консолидация
Фонд за капиталови инвестиции АД („ФКИ“)	100% ²	пълна консолидация
ТЦ Марица ЕООД („ТЦ Марица“)	100%	пълна консолидация
Кохоферм ООД	0% ³	пълна консолидация

При консолидацията всички вземания и задължения, приходи и разходи, произтичащи от операции между Банката и дъщерните ѝ предприятия са елиминирани. Нереализираните загуби са елиминирани по същия начин, както нереализираните печалби в случаите, когато няма индикации за обезценка. Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период, както този на Дружеството-майка, като се прилагат последователни счетоводни политики.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени по-долу.

---

² Българска банка за развитие ЕАД – 84.62%, Национален гаранционен фонд ЕАД – 15.38%

³ ББР придобива контрол върху Кохоферм ООД вследствие неизпълнение на договор за кредит и назначава управител на дружеството. Стратегията спрямо експозицията предвижда продажба на активите, като в този отчет те са представени по справедлива стойност като държани за продажба (виж Бележка 26). Пасивите на дружеството са представени в рамките на Други пасиви – Пасиви, свързани с активи, държани за продажба (виж Бележка 34). През 2021 г., ББР придоби основните производствени активи на Кохоферм.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

а) Очаквани кредитни загуби от активи, отчитани по амортизирана стойност

Всеки месец Групата извършва преглед на своя кредитен портфейл и други активи, отчитани по амортизирана стойност, с цел да установи размера на очакваните загуби от обезценка. При определяне на размера на загубата от обезценка в консолидирания отчет за всеобхватния доход, ръководствата на дружествата от Групата преценяват количествения ефект на наблюдаваните индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно – намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирани главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от Европейския инвестиционен фонд („ЕИФ“), се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от ЕИФ (Бележка 4.1).

При определянето на бъдещите парични потоци, Групата използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит, коригирани със статистически данни за Европа, за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка или очаквана обезценка на портфейла от нереализирала се в конкретен негов компонент, загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележки 12 и 18 В).

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

б) Оценка на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Капиталови инструменти, некотирани на фондов пазар

Групата класифицира като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, притежаваните от нея инвестиции под формата на акции в непублични дружества/предприятия (под 33% в капитала им), които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството оценява тези финансови активи по справедлива стойност, използвайки допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е преценило, че цената на придобиване (себестойността) най-добре отразява тяхната справедлива стойност, в случаите, когато:

- Липсва достатъчна и съвременна информация, чрез която да се оцени справедливата стойност, или
- Където има широк кръг от възможни методи и/или резултиращи оценки на справедливата стойност, и цената на придобиване е най-близо до справедливата стойност от диапазона получени стойности. (Бележки 9 и 21).

Капиталови и дългови инструменти, котирувани на фондов пазар

Към 31.12.2021 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния и чуждестранни фондови пазари по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества и публично търгувани облигации.

За инвестициите в ценни книжа, регистрирани за търговия на регистрирани фондови пазари, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на консолидирания финансов отчет. (Бележки 9, 15 и 21).

Групата начислява обезценка за очаквани кредитни загуби на дълговите инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход съобразно Политика и Методика за оценка на очакваните кредитни загуби и процедура за изчисляване.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

в) Провизии по издадени банкови и кредитни гаранции

Групата е формирала провизии, свързани с портфейл от условни ангажименти за плащане в съответствие с МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи. Групата извършва преглед на условните си ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да бъде изплатен ангажимент за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към ползвателя на гаранцията или трети лица (Бележки 12 и 32).

Договор за финансова гаранция е договор, който изисква от издателя да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя загубата, която е претърпял, тъй като даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Договорите за финансова гаранция първоначално се измерват по тяхната справедлива стойност и, освен ако не са класифицирани като измервани по справедлива стойност през печалба и загуба или не са възникнали в резултат от прехвърляне на активи, след първоначалното им признаване се оценяват впоследствие по по-високата от:

- стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с МСФО 9, и
- първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на признатия приход.

г) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата (Бележка 34).

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

д) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка 25).

е) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Групата е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. Нетната реализуема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

ж) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в консолидирания отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от историческите наблюдения на Групата и индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно. В противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг** – Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2, приети от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 16 Лизинг** – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 след 30 юни 2021, прието от ЕС на 30 август 2021 (в сила от 1 април 2021 за финансови години, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори „Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9“**, прието от ЕС на 16 декември 2020 (датата на изтичане на временното освобождаване от МСФО 9 беше удължена от 1 януари 2021 до годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Групата на Българска банка за развитие ЕАД.

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти или техните промени, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Оповестяване на счетоводната политика, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки:** Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки, прието от ЕС на 2 март 2022 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).
- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила (продължение)

- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **МСФО 17 Застрахователни договори** – включително изменения на МСФО 17, публикувани от СМСС на 25 юни 2020, приети от ЕС на 19 ноември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023)
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката, приети от ЕС на 28 юни 2021 (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила).

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – Европейската комисия е взела решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от еднократна сделка (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възпрети по-рано (продължение)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС (продължение)

- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори** – Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 - Сравнителна информация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).

Групата на ББР очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия ѝ отчет в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано. Според преценката на ръководството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39 Финансови инструменти** - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

3.1 Финансови инструменти

Признаване на активи

Групата признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато е част от съществуващо договорно отношение, уреждащо инструмента.

Групата класифицира финансовите активи, както измервани впоследствие по амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата въз основа на:

- 1) бизнес модел на Групата за управление на финансовите активи и
- 2) характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Независимо от избора си по отношение на подхода за отчитане, Групата има възможност при първоначалното признаване да определи неотменимо определен финансов актив като оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, ако това елиминира или значително намалява несъответствието в оценката или признаването, което в противен случай би възникнало от оценяването на активи или пасиви или от признаването на печалби и загуби от тях на различна основа, както е описано по-долу:

- 1) Ако Групата има пасиви по застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация и финансови активи, които тя счита за свързани и които в противен случай биха били оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или амортизирана стойност.
- 2) Ако Групата има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики и това води до противоположни промени в справедливата стойност, които са склонни взаимно да се компенсират.
- 3) Ако Групата има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики, което води до противоположни промени в справедливата стойност, които имат възможност да се нетират, и нито един от финансовите активи или финансови пасиви не отговаря на изискванията за определяне като хеджиращ инструмент, тъй като те не се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- 1) Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци (Hold to Collect);
и
- 2) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати (SPPI).

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Признаване на активи (продължение)

Финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- 1) Финансовият актив е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и
- 2) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако не се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с посочените критерии.

При първоначалното признаване, Групата може да направи неотменим избор да представи по справедливата стойност през друг всеобхватен доход последващи промени в инвестиция в капиталов инструмент, която не е държана за търгуване, или не е условно възнаграждение, признато от приобретател в бизнес комбинация, към която се прилага МСФО 3.

Рекласификация на финансови активи

Когато и само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, тя рекласифицира всички засегнати финансови активи, в съответствие с изискванията за класификация на активи. В случай, че Групата приложи такава рекласификация на финансовите активи, тя я прилага заанапред, от първия ден на първия отчетен период следващ промяната в бизнес модела, която е резултирала в рекласификация на финансовите активи. Групата не преизчислява признати в миналото печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Оценка и отчитане

При първоначално признаване, в случай на финансов актив или пасив, който не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата, Групата отчита финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност, вземайки предвид като евентуално увеличение и/или намаление разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването или създаването на финансовия актив или пасив.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Определяне на бизнес модела

Групата дефинира "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" като бизнес модел, при който финансовите активи на Групата се управляват за да се реализират парични потоци чрез събиране на договорни плащания през жизнения цикъл на инструмента. Групата може да използва този бизнес модел и в случай на конвертиране на продажба на активи с повишен кредитен риск или с цел намаляване на концентрационния риск. Тези финансови активи се отчитат по амортизирана стойност, ако както е описано по-горе е изпълнен допълнителният критерий от договорните условия на финансовия актив да възникват парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по оставащата главница, на конкретни дати.

Групата определя "бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи" като бизнес модел, при който ключовият ръководен персонал на Групата е взел решение, че събирането на договорните парични потоци и продажбата на финансови активи са неразделна част от постигането на целта на бизнес модела и включва много по-чести и на по-висока стойност продажби на финансови активи в сравнение с бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци.

Тези активи се отчитат като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако както е описано по-горе е изпълнен допълнителният критерий от договорните условия на финансовия актив да възникват парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по оставащата главница, на конкретни дати.

Групата определя "Други бизнес модели" като бизнес модел, който не включва нито държане на финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци, нито за едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Обикновено включва активно изкупуване и продажба на финансови активи. Тези активи се отчитат като финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансови активи

Групата първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Групата е станала страна по договорните условия на инструмента.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9, Групата преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата. Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка), или, когато е приложимо, с преразгледания ефективен лихвен процент, изчислен съгласно параграф 6.5.10 от МСФО 9. Балансовата стойност на модифицирания финансов актив се коригира за всякакви извършени разходи и такси, които се амортизират за оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

При определени обстоятелства предоговарянето или модифицирането на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив. Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив за целите на МСФО 9.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в консолидирания отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Групата признава следните не-деривативни финансови активи:

- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Финансови активи по амортизирана стойност.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност са финансови активи, които се държат в рамките "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" и които представляват само плащания на главници и лихви (SPPI). Групата държи такива финансови активи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци в рамките на жизнения цикъл на актива. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване тези финансови активи се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансовия пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент се оценяват приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби.

Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии или отбиви.

Групата начислява обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност за всеки конкретен актив, или на портфейлна основа, при формиране хомогенни портфейли със сходни характеристики и рисков профил.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет, ценни книжа, вземания по лизинг, търговски и други вземания.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Финансовите активи, отчитани през друг всеобхватен доход включват капиталови и дългови ценни книжа, както и специфични случаи на кредити. Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход представляват активи, придобити съгласно бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи.

Дълговите инструменти се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- 1) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- 2) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Дълговите инструменти първоначално се признават по справедлива стойност плюс разходите по сделката. В последствие промените в отчетната стойност на тези дългови инструменти в резултат от положителни или отрицателни валутни курсови разлики, приходи или разходи от обезценка и лихвен доход изчислен при използването на ефективния лихвен процент се признават в печалби и загуби. Когато една инвестиция в дългов инструмент се отпише, натрупаните печалби и загуби през друг всеобхватен доход се рекласифицират в печалби и загуби.

При първоначално признаване Групата може да направи неотменим избор (на база отделен инструмент) да определи инвестиция в капиталов инструмент като измервана по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Определянето като измерван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход не се прилага когато капиталовия инструмент е държан за търгуване или представлява условен актив признат от придобиващата страна при бизнес комбинация.

Финансовият актив е държан за търгуване, ако:

- е придобит с основна цел да бъде продаден в краткосрочен план, или
- при първоначалното признаване е част от портфейл от определени финансови инструменти, които Групата управлява съвместно и има доказателства за скорошно прилагане на модел на краткосрочно реализирана печалба, или
- е дериватив (освен ако е дериватив, който е договор за финансова гаранция или е определен като ефективен инструмент за хеджиране).

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (продължение)

Инвестиции в капиталови инструменти, измервани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, първоначално се измерват по справедлива стойност плюс разходи по сделката. Впоследствие, те се измерват по справедлива стойност, като печалба или загуба възникнала от промените в справедливата стойност се признават през друг всеобхватен доход и се натрупват в преоценъчен резерв. Натрупаната печалба или загуба не се рекласифицира като печалба или загуба при загуба или продажба на инвестицията в капиталови инструменти, а се прехвърля към резервите.

Дивидентите от инвестиции в капиталови инструменти се признават в печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9, освен ако дивидентите доказано не представляват възстановяване на част от разходите за инвестицията. При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка сума, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите, се прекласифицира в неразпределената печалба.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, които не отговарят на условията за оценяване по амортизирана стойност или справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата. По-конкретно:

- Инвестиции в капиталови инструменти се класифицират по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако Групата не определи капиталовата инвестиция, която нито е държана за търгуване, нито представлява условно възнаграждение, произтичащо бизнес комбинация, през друг всеобхватен доход при първоначалното признаване;
- Дългови инвестиции, които не отговарят на критериите за оценяване по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се класифицират като оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата. В допълнение, дългови инструменти, които отговарят на
- условията за оценяване както по амортизирана стойност, така и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, мога да бъдат определени като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното признаване ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което би могло да възникне от оценяването на активи и пасиви или признаването на печалби и загуби от тях на различни бази. Групата не е определила дългови инструменти като отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

- Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани, по справедлива стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.
- При първоначалното придобиване, ръководството на Групата определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено деривативите са такъв тип инструменти.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка, Групата определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСФО 9, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране, като се определя дали той хеджира:

- отклонения в справедливата стойност на конкретен актив (fair value hedge),
- разлики в очаквани бъдещи парични потоци (cash flow hedge), или
- ефект от инвестиции в чуждестранни дъщерни предприятия (net investment hedge).

Деривативи, се отчитат по справедлива стойност през печалба и загуба.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г., Групата не притежава активи, които са отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Активи на доверително управление

Групата предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите, държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Групата, тъй като не представляват активи на Групата.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Активи на доверително управление (продължение)

Българска банка за развитие ЕАД извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Групата следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Групата също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR).

Групата е създавала и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Групата е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Финансови пасиви

Всички финансови пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент или по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансови пасиви, които не са условно възнаграждение на придобиващия в бизнес комбинация, държани за търгуване, или определени като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент.

Първоначално, те се признават по справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие, всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Групата като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или до амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови пасиви (продължение)

Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- 1) Договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- 2) Договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
  - Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
  - Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Групата признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Групата е запазила. Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Групата.

Пълно или частично отписване на вземания се инициира при наличие на съответния размер заделени по конкретната експозиция провизии и по преценка на дружеството от Групата за тяхната несъбираемост, съответно непълна събираемост, в обичайния за предприятията срок, която преценка се базира на осъществяване на някои от следните обстоятелства:

1. Предприетите съдебни действия по реда на ГПК, ЗОЗ и ТЗ са изчерпани и/или иницирането на съдебни действия (респ. продължаването на вече предприети такива) е безпредметно, като това е потвърдено от управление „Правно“;

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти (продължение)

2. Всички обезпечения са реализирани в хода на съдебните действия;
3. Няма допълнително открити имоти или други активи, собственост на длъжника и/или на поръчителите и солидарните длъжници;
4. Допълнително откритите имоти или други активи, собственост на длъжника и/или поръчителите и солидарните длъжници, са несеквестируеми, т.е. Банката не може да насочи изпълнение към тях, или са с незначителна стойност спрямо остатъчния дълг;
5. Не се очаква Банката да събере суми от запори на дружествени дялове на основния длъжник и/или на поръчителите и солидарните длъжници (ако има такива) в дружества и последваща ликвидация на тези дружества (в случай, че има икономически смисъл за стартиране на такава);
6. Липсват обосновани очаквания за получаване на паричен поток от иницирането/продължаването на правните действия по отношение на оставащото учредено в полза на Банката обезпечение, защото същото е определено въз основа на релевантно правно становище, като нереализуемо или трудно реализуемо поради наличието на непреодолими проблеми от правно естество, или са налице вещни тежести в полза на друг кредитор с поредност преди учреденото обезпечение в полза на Банката;
7. Разходите за извършване на продажба по принудителен ред (по ТЗ, ГПК или ЗОЗ) на имущество на длъжника и/или на поръчителите и солидарните длъжници (ако има такива) биха надвишили очакваните от Банката приходи от продажбата или възприетата от Банката редуцирана стойност;
8. В резултат на извършен анализ на обезпечеността и възможностите за погасяване на експозицията е установено, че същата не се очаква да бъде събрана в пълен размер;
9. Постановено е определение за откриване на производство по несъстоятелност и неговото спиране, след установена от съда липса на достатъчно активи, които да покрият разноските по несъстоятелност, и същевременно липса на солидарни длъжници.

Съгласно своята Процедура относно отписване на вземания, Групата отписва вземания и въз основа на окончателна преценка за несъбираемост, независимо от забавата спрямо обичайния за предприетата процедура срок, която преценка е породена от осъществяване на някое от долуописаните обстоятелства:

1. За кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители, които са юридически лица – когато са заличени търговци.
2. За кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители, които са физически лица – починало лице без прието наследство, или без наследници.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти (продължение)

3. В случай, че са налице следните обстоятелства (кумулятивно):

- изчерпани са всички възможни принудителни действия за събиране на вземането, или в случай, че има имущество, собственост на някое от задължените лица, разходите за извършване на продажбата му по принудителен ред (по ТЗ, ГПК или ЗОЗ) биха надвишили очакваните от Банката приходи от продажбата или възприетата от Банката редуцирана стойност.
- не се очакват повече постъпления за погасяване на задълженията – както от принудителни действия, така и от доброволни погашения.
- разноските, свързани с предприемане на действия за заличаване на дружеството от Търговски регистър, са разход, който не се очаква да бъде възстановен.

Финансов пасив се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход – в печалбата или загубата.

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 изисква признаването на обезценка от очаквани кредитни загуби върху дългови финансови инструменти, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, търговски вземания и активи по договори, както и върху договори за финансови гаранции. Размерът на обезценката зависи от вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца след първоначалното признаване, освен ако не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, което налага да се оценят очакваните кредитни загуби (ОКЗ) през целия живот на финансовия актив.

Оценката на ОКЗ се основава на цялата налична, разумна и аргументирана информация към отчетната дата за миналите събития, текущата ситуация, както и използване на уместни макроикономически показатели и надеждни прогнози за бъдещите икономически условия. Основните макроикономически показатели, които Банката използва са брутен вътрешен продукт, безработица, инфлация, промяна на цените на петрола и промяна в курса на щатския долар и 3-месечния EURIBOR.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Анализът в исторически план (10 год.) показва, че тези показатели имат статистически значими корелации – положителни или отрицателни – с нивото на очакваните кредитни загуби, както следва:

Макроикономически показател	Корелация с движението на обема необслужвани заеми
Ръст на БВП (България)	Отрицателен
Ръст на безработицата (България)	Положителен
Инфлация (България)	Положителен
Ръст на цените на петрола (Европа)	Положителен
EURIBOR 3М	Отрицателен
USD/BGN ⁴	Неутрален

Очакваните кредитни загуби се оценяват на базата на три макроикономически сценария – реалистичен, негативен и оптимистичен – които се използват при изчислението на обезценката с различни тегла. За експозиции, които в съответния момент надвишават 5,000 хил. лв. на ниво група свързани лица или такива, класифицирани във Фаза 3, установяването на конкретния размер на необходимата обезценка за очаквани кредитни загуби се прави на индивидуална основа, а за останалите – на портфейлна основа. Получените резултати могат допълнително да се коригират и очакваните кредитни загуби да се увеличат или намалят, за да бъдат отразени бъдещи рискове, които не подлежат на моделиране (основно законодателни или регулаторни).

Наличието на такива рискове се установява при периодичните анализи на експозициите, които се извършват от Банката. Изготвените индивидуални тестове за обезценка се докладват от отговорните бизнес звена и управление „Риск“ на компетентните органи в Банката, вкл. на Комитета за обезценки и провизии, с цел вземане на решение за промяна на класификация, установяване на наличието на реструктуриране и/или размер на необходимата провизия за обезценка.

Групата е изготвила методология, която въвежда критерии за класифициране на финансовите активи в три категории (т.нар. „фази“), критерии за трансфери между тях и определяне размер на обезценка в зависимост от фазата, в която е класифициран съответният актив. По-долу са описани фазите и техните характеристики:

---

⁴ Показателят не е значим сам по себе си за нивото на необслужваните заеми, но, с оглед значимостта на щатския долар в определянето на цените на основни суровини, материали, продукти и услуги, той индиректно влияе, а в някои случаи е предвестник на движенията в БВП, инфлацията и цените на петрола.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

- Фаза 1 – Редовни - включва финансови активи без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- Фаза 2 – Наблюдавани - включва финансови активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако кредитът е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Групата очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;
- Фаза 3 – Необслужвани - включва активи, за които съществуват обективни доказателства, че са обезценени, като например кредити в неизпълнение. Групата е определила специфични критерии, според които се определя че даден длъжник е в неизпълнение. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот.

Абсолютният праг за прехвърляне на кредитите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Банката на съответния кредитополучател. Групата е определила кредитен рейтинг 7 за граница за преминаване във фаза 2 и кредитен рейтинг 8 за преминаване във Фаза 3. В допълнение, Групата наблюдава относителни индикатори за увеличен кредитен риск, с цел да определи дали е налице значително влошаване на риска от неизпълнение на експозицията. Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и са представени в Бележка 4.1.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга. Всеки актив с просрочие на дължимите по него договорни плащания над 90 дни се категоризира като „необслужван“ и се класифицира във Фаза 3.

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка са активи, които са кредитно обезценени при първоначалното признаване. За тези активи Групата признава всички промени в очакваната кредитна загуба за целия срок на инструмента от първоначалното признаване като загуба от обезценка с признаване на промените в печалбата или загубата. Резултатът от положителна промяна в състоянието на тези активи се отчита като приход от преоценка.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Групата взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Активите, които имат сходни рискови характеристики се проверяват колективно за обезценка.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби. Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент.

Оценяването на очакваните кредитни загуби е функция на вероятността от неизпълнение, загубата при неизпълнение (значимостта на загубата при неизпълнение) и експозицията при неизпълнение. Оценката на вероятността от неизпълнение и загубата при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с прогнозна информация.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

По отношение на експозицията при неизпълнение, за финансови активи тя се представлява от брутната им балансова стойност към отчетната дата.

Съгласно „Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции“, разбирането на Групата за обезценка на колективна (портфейлна) основа е следното:

„Чл. 32. (1) Въз основа на мотивирано предложение от управление „Риск“, Банката може да обособява подпортфейли от експозиции със сходни рискови характеристики.

(2) Показателите, мотивирали обособяването на подпортфейл, се контролират и наблюдават минимум веднъж годишно с цел установяване на потенциална неблагоприятна динамика и промени на рисковия профил на портфейла.

Чл. 33. Размерът на колективната обезценка се определя при спазване на приетата от Банката методика. Допуска се разработването и на допълнителни методики, отчитащи специфични рискови фактори за конкретни подпортфейли.

Чл. 34. За групи финансови инструменти (портфейли), чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, може да се извърши оценка на портфейлна база, като се вземе предвид информацията, която удостоверява значителното увеличение на кредитния риск на ниво група или подгрупа от финансови инструменти. По този начин Групата признава очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително, дори когато на ниво отделен инструмент липсват доказателства за това.

Чл. 35. (1) Когато Групата определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск и признава корекции за загуби на колективна база, финансовите инструменти може да се групират на базата на общи характеристики на кредитния риск с цел провеждане на анализ, целящ своевременното установяване на значително увеличение на кредитния риск.

(2) Групирайки финансови инструменти, Групата спазва принципа да не влошава качеството на наличната информация чрез групиране на финансови инструменти с различни рискови характеристики. Общите характеристики на кредитния риск включват например, но не се ограничават до: вид инструмент; рейтинг за кредитния риск; вид обезпечение; дата на първоначално признаване; остатъчен срок до падежа; отрасъл; географско местоположение на заемополучателя; и относителната стойност на обезпечението спрямо финансовия актив, ако тя оказва въздействие върху вероятността от настъпване на неизпълнение (например заеми без право на регресен иск в някои юрисдикции или съотношения заем/обезпечение).“

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Понастоящем Групата е определила като портфейли за колективна обезценка вземанията по НПЕЕМЖС, вземанията по лизингови договори, както и всички вземания под 5 млн. лв., които не са обект на индивидуална оценка.

Под обезценка на индивидуална база, Групата разбира (пак в същата Политика) оценка на очакваните кредитни загуби въз основа на индивидуалните параметри на експозицията:

1. Когато експозицията е във Фаза 3, се прилага индивидуален модел за очакваните бъдещи парични потоци от реализация на обезпеченията.
2. Когато експозицията е във Фаза 1 или 2 се използва:
  - а. инструмент (tool), който съпоставя индивидуалните характеристики на експозицията (матуритет, модел на изплащане, сектор, тип и т.н.) с приложими към експозиции със сходни характеристики исторически обосновани вероятности за неизпълнение, макроикономически параметри, секторни специфики и др. или
  - б. индивидуална матрица за очакваните бъдещи парични потоци от дейността при сценарии „действащо предприятие“ в няколко (минимум два) сценария със съответните тегла с обща сума равна на вероятността да не настъпи неизпълнение, както и индивидуална матрица за очакваните бъдещи парични потоци от реализация на обезпеченията в сценарий „недействащо предприятие“ с тегло, равно на вероятността от неизпълнение.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

За дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава провизия за загуба от обезценка в отчета за финансовото състояние. Тъй като балансовата стойност е равна на справедливата стойност, загубата от обезценка се включва като част от преоценената стойност в преоценъчния резерв на инвестициите.

За капиталовите ценни книги не се начислява обезценка, като всяко движение на справедливата стойност се отчита през друг всеобхватен доход до окончателната продажба или отписване на ценната книга.

Абсолютният праг за прехвърляне на експозициите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Групата на съответния кредитополучател. Групата е определила кредитен рейтинг 7 за граница за преминаване във фаза 2 и кредитен рейтинг 8 за преминаване във Фаза 3.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (продължение)

В допълнение, Групата наблюдава относителни индикатори за увеличен кредитен риск, с цел да определи дали е налице значително влошаване на риска от неизпълнение на експозицията. Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и са представени в Бележка 4.1. За експозиции над 5,000 хил. лв. тези прегледи са индивидуални, а за суми под този праг – на портфейлна основа.

Договори за финансови гаранции и гаранции за кредитен риск

Договорите за финансови гаранции подлежат на анализ и обезценка съгласно модела за анализ на очаквани кредитни загуби. Към тези договори, доколкото по тях не е настъпило плащане, се прилага конверсионен коефициент, който може да бъде между нула и единица, определена въз основа на историческия опит, разбирането на Банката за специфичните бъдещи нужди от финансиране на длъжниците и друга относима прогнозна информация. Договорите за финансови гаранции, по които е настъпило плащане от страна на Банката, се обезценяват като кредити към съответния бенефициент.

Гаранциите за кредитен риск, поемани от ББР съгласно програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19, се анализират и обезценяват съгласно разработен от Банката отделен модел, отчитащ спецификите както на програмите (виж подсекция „Условни ангажименти“ в секция 4.1 Кредитен риск, както и бележки 32 и 37), така и на бенефициентите, както и историческите данни за загуби на сходни кредитни продукти на българския пазар. Изчислените провизионни проценти към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. са 18.7% по програмата за гарантиране на кредити за юридически лица и 36% - по програмата за гарантиране на кредити на физически лица и свободни професии. По тези програми Банката отчита обезценки от очаквани кредитни загуби към края на 2021 г. в размер на 176,370 хил. лв. (2020 г. в размер на 120,308 хил. лв.) (виж бележки 32 и 37).

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13)

Дефиниции

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13) (продължение)

Дефиниции (продължение)

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности.

Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. Групата има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на Групата.

Справедливата стойност на нетъргуеми капиталови активи (акции и дялове в дружества) се оценяват използвайки един или повече допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е Групата е преценила, че цената на придобиване (себестойност) най-добре отразява справедливата стойност. Такива методи са:

- Пазарният метод – като използва цени и друга относима информация, генерирана от сделки на пазара, които касаят сходни или идентични активи, пасиви или групи активи и пасиви (бизнеси)
- Разходният метод – като използва сумите, които биха били необходими понастоящем за подмяната на определен актив или изграждане на сходен ин по капацитет и функционалност актив (настояща стойност на замяна)
- Приходният метод – който превръща бъдещи суми (парични потоци или приходи и разходи) до единна настояща (дисконтирана) сума, отразяваща текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13) (продължение)

Дефиниции (продължение)

Изборът на използван метод зависи от характеристиките на бизнеса, възможността за идентифициране на сходни сделки или сходни компании, както и свързаната със структурата на сделката очаквана възвръщаемост. При последващо оценяване Групата взема предвид методите, използвани при първоначалната/предходната оценка на справедливата стойност, и анализира разликите в стойностите между периодите. При промяна на методите и/или теглата, Групата предоставя аргументация защо тя е наложителна и как новият подход отразява в максимална степен справедливата стойност, както и нейното изменение във времето.

Групата класифицира като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, притежавани от нея инвестиции под формата на акции в непублични дружества/предприятия (не повече от 34% от капитала им), които са придобити с цел подпомагане на развитието на тези предприятия. Групата оценява тези финансови активи по справедлива стойност, използвайки допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е преценила, че цената на придобиване (себестойност) най-добре отразява справедливата стойност.

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котираните цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котираните цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13) (продължение)

Йерархия на справедлива стойност (продължение)

Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котирани цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите.

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

Отчитане на хеджирането (МСФО 9)

Отчитането на хеджирането изисква по-голям обем оповестявания относно дейността по управление на риска. Бизнес моделът на Групата не включва заемането на значими пазарни или валутни позиции. Доколкото Групата е изложена на валутен или лихвен риск, тя предприема подходящи мерки за неговото минимизиране: осигуряване на съответствие между размера на активните и пасивните експозиции в съответната валута, осигуряване на покритие на лихвоносните активи с фиксирана лихва със сходни по размер лихвоносни пасиви с фиксирана лихва.

Групата поема в пълна степен пазарния риск по притежаваните от нея ценни книжа, независимо дали са държани за събиране на парични потоци или за продажба.

Групата не притежава дъщерни дружества в чужбина, които да консолидира.

Групата не отчита активни финансови инструменти, за които е определено хеджиращо взаимоотношение, поради което изискванията относно хеджирането съгласно МСФО 9 не оказват влияние върху финансовите отчети на Групата.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Групата поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти. Те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизирана стойност.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Лизинг (МСФО 16)

МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“).

Групата като лизингодател

Лизингови договори, при които дружество от Групата е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Когато по лизинговия договор се прехвърлят по същество всички рискове и ползи от използването на актива към лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

На началната дата на лизинговия договор Групата признава активите, държани по силата на договор за финансов лизинг, в своя отчет за финансовото състояние и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Групата използва лихвения процент, заложен в лизинговия договор, за да определи размера на нетната инвестиция. Лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, се определя така, че първоначалните преки разходи да бъдат автоматично включени в нетната инвестиция.

Приходите от финансов лизинг се разпределят през счетоводните периоди, така, че да отразяват постоянна периодична норма на възвращаемост върху нетната инвестиция на Групата.

Всяко изменение в лизингов договор се оценява и отразява съгласно изискванията на МСФО 16 „Лизинг“.

Началната дата на завеждане на един лизингов договор в портфейла на дружество от Групата е датата на предоставяне на актива за ползване от страна на лизингополучателя, като се подписва приемо–предавателен протокол за актива. В актива на отчета за финансовото състояние се отразява вземане по финансов лизинг на база ефективна главница. Лихвата се признава като приход месечно по метода на ефективната лихва.

Групата прилага изискванията за отписване и обезценка на финансови активи съгласно МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Иззет актив по прекратен договор се завежда като актив с цел продажба и той подлежи на последваща реализация – директна продажба или нов лизингов договор. Не се завежда като дълготраен материален актив, освен ако няма да се предлага по договор за оперативен лизинг. Активи, държани за целите на оперативен лизинг се признават като имоти, машини, съоръжения в отчета за финансовото състояние на дружеството /лизингодател/.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи

Данъци (МСС 12)

Групата начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период, директно в собствения капитал.

Имоти, машини и съоръжения (МСС 16)

Имотите, машините и съоръженията са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка. Групата признава дълготраен актив, когато стойността му е равна на, или надвишава, 700 лв.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Имоти, машини и съоръжения (МСС 16) (продължение)

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2020 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Нематериални активи (МСС 38)

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения и на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Имоти, машини и съоръжения и нематериалните активи се отписват от консолидирания финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групите на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи (определени като разлика между нетните приходи от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата) се признават нетно в Други оперативни приходи/разходи в отчета за всеобхватния доход.

Инвестиционни имоти (МСС 40)

Ръководството на Групата използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност.

Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Активи, държани за продажба (МСФО 5)

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Групата, или чрез отдаване под наем или лизинг. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Групата като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Ако тези активи не бъдат реализирани в 12-месечен срок или в 24 месечен срок, при положение, че са изпълнение изискванията на МСФО 5 за удължаване на срока, те се прехвърлят в Активи, придобити от обезпечения.

Активи, придобити от обезпечения (МСС 2)

Активите, придобити от обезпечения, които не са реализирани в 12-месечен срок или в 24 месечен срок, когато за били изпълнени изискванията на МСФО 5 за удължаване на срока, се прехвърлят в Активи, придобити от обезпечения. Те се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност съгласно изискванията на МСС 2 Материални запаси.

Себестойността на активите, придобити от обезпечения представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на търговския цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Активи, придобити от обезпечения (МСС 2) (продължение)

Обезценката на тези активи се изчислява в съответствие със счетоводната политика на Групата на база на очакваната реализация на активите от придобити обезпечения. Обезценката на активите, придобити от обезпечения се включва в отчета за всеобхватния доход. Ръководството на Групата счита, че балансовата стойност на активите, придобити от обезпечения представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализуема стойност към датата на отчета за финансово състояние. Допълнителна информация е представена в Бележка 27.

Обезценка на нефинансови активи (МСС 36)

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви

Финансови пасиви

Отчитането и оценката на финансовите пасиви е описана в секция 3.1 – Финансови инструменти.

Лизинг (МСФО 16)

Групата като лизингополучател

Дружествата от Групата оценяват дали даден договор е или съдържа елементи на лизинг при започване на своето действие.

Дружествата от Групата признават актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които са лизингополучатели, с изключение на краткосрочните лизингови договори (договори със срок от 12 месеца или по-малко) и договори, активите по които са с ниска стойност. За тези лизингови договори се признават лизингови плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Първоначално лизинговото задължение се оценява по настояща стойност на лизинговите плащания, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този процент не може да се определи, дружествата от Групата използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя на отделен ред в отчета за финансовото състояние в Задължения по лизинг.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Лизинг (МСФО 16) (продължение)

Групата като лизингополучател (продължение)

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективния лихвен процент) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Групата преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на измененния лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Групата не е правила такива корекции през представения период.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване на лизинга или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Групата поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви

Лизинг (МСФО 16) (продължение)

Групата като лизингополучател (продължение)

Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на дружество от Групата да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Групата прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход.

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в отчета за всеобхватния доход.

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Групата не е използвала тази практическа целесъобразна мярка. За договори, които съдържат лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компонента, Банката разпределя възнаградението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната самостоятелна цена на лизинговия компонент и на съвкупната самостоятелна цена на нелизинговите компоненти.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19)

Съгласно българското законодателство, Групата е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Групата, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период, Групата прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики, тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - през друг всеобхватен доход.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19) (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Към края на всеки отчетен период, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта, те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Провизии и условни пасиви (МСС 37)

Провизии се признават, когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Договори за финансови гаранции (МСФО 9)

Договори за финансови гаранции са такива договори, които задължават издателя на гаранцията да обезщети лицето в полза на което е издадена, вследствие на неизпълнение от страна на трето лице - дебитор, на поети задължения, които са били гарантирани. Първоначалното отчитане на финансови гаранции се извършва по справедлива стойност, като се приема, че справедливата стойност към момента на издаване на гаранцията е таксата събрана за издаването ѝ, където има такава. Вземания за бъдещи премии не се признават. Приходът от комисионни се разсрочва по линеен метод, за периода за който се отнася.

В последствие, задълженията на Групата по финансови гаранции се отчитат по високата от стойността на обезценката, определена в съответствие с МСФО 9 и стойността при първоначално признаване, намалена, където е подходящо, с натрупаната стойност на прихода, признат в съответствие с политиките за признаване на приходи на Групата. Очакваните кредитни загуби, отнасящи се до издадени финансови гаранции, се отразяват в отчета за всеобхватния доход в перото Обезценка на финансови активи. Вероятността да възникне задължение за плащане от страна на Групата по такива договори, се оценява на базата на исторически опит с подобни инструменти.

3.4 Капитал

Акционерен капитал

Акционерният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Акционерен капитал (продължение)

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Групата. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

3.5 Приходи и разходи

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9)

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти, с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, при използване на метода на ефективния лихвен процент на основата на цената на придобиване и приложимия лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

За експозициите, класифицирани във фази 1 и 2, Банката признава приходи от лихви на база на метода на ефективния лихвен процент, начислени върху тяхната брутна балансова стойност. За експозициите, класифицирани във фаза 3, Банката признава приходи от лихви на база на метода на ефективния лихвен процент, начислени върху тяхната амортизирана стойност, намалена с обезценка за очаквани кредитни загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9) (продължение)

Банката също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Банката оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване в Бележка 6.

Приходи по договори с клиенти (МСФО 15)

Съгласно МСФО 15 се прилага петстъпков модел по отношение на приходите, произтичащи от договори с клиенти, независимо от вида на сделката или индустрията, изискващи от Групата да (1) идентифицира договорите с клиенти, (2) да идентифицира задълженията за изпълнение по тези договори, (3) да определи сумата на възнаграждението по договор, (4) да разпредели възнаграждението по договорите по идентифицираните задължения за изпълнение, и (5) да признава приход, когато е удовлетворено всяко едно от определените задължения за изпълнение.

Групата е идентифицирала следните задължения за изпълнение съгласно МСФО 15:

- Услуги във връзка с извършване на трансакции – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Поради краткия времеви период на извършване на услугата, приходи се признават в момента на предоставянето ѝ. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Групата и представляват фиксирана сума на транзакция, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Групата прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на транзакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата.
- Издаване на гаранции и акредитиви – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Прехвърлянето на изгодите към клиента е равномерно за срока на договора и затова, Групата прилага линеен метод за измерване на напредъка по договора, водещ до линейна амортизация на таксите за договорения период. Таксите за тези услуги са фиксирани суми, изчислени в зависимост от стойността на гаранцията или акредитива.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Приходи по договори с клиенти (МСФО 15) (продължение)

- Поддържане на депозити – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Групата и представляват фиксирана сума на месечна база, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Групата прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на транзакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата.
- Извършване на дейност като посредник, за която Групата получава агентски комисиони – приходите се признават в определен момент във времето при предоставяне на посредническата услуга, тъй като Групата оперира в качеството си на посредник. На база на тези обстоятелства Групата признава приходи равни на стойността на комисионното възнаграждение за изпълнение на посредническата услуга. Комисионното възнаграждение представлява нетната сума, която Групата задържа след изплащане на частта, дължима на третата страна, на която Групата посредничи за изпълнение на услугите от същата тази трета страна.

Таксите за обслужване на облигационни емисии представляват такси за изпълняване на функцията банка-довереник по облигационна емисия на предприятие от обществен интерес. Възнаграждението се начислява и заплаща периодично, съгласно договор.

Приходите от средства на доверително управление представляват такси за управление на средства, предоставени от Министерство на финансите във връзка със заем от Kreditanstalt für Wiederaufbau предоставен на Министерство на финансите. Те се признават когато са дължими по договор.

Групата – с изключение на ограничени операции, предоставяни на нейните служители – не реализира приходи от услуги, свързани с банкиране на дребно: размерът на приетите депозити към 31.12.2021 г. е 7,720 хил. лв. Групата не е анализираща в детайли потенциалното влияние на такива услуги върху приходите с оглед ограничената й експозиция към клиенти на дребно и липсата на клонова мрежа.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Операции в чуждестранна валута

При изготвянето на финансовия отчет сделки във валути, различни от функционалната валута на Групата (чуждестранна валута) се признават по валутни курсове, валидни към датата на сделката. На всяка отчетна дата монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута се превалутират по курсовете, валидни към тази дата. Немонетарни позиции, отчитани по справедлива стойност, деноминирани в чуждестранна валута се превалутират по курсове, валидни към датата, на която е определена справедливата стойност. Немонетарните позиции, отчитани по историческа стойност в чуждестранна валута не се превалутират.

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2021</u>	<u>31 декември 2020</u>
Щатски долари	1.72685	1.59386
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г., българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност, Групата е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Групата и съществуването ѝ.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управлението на риска в Групата Българска банка за развитие представлява комплекс от методи и процедури, които Групата използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Групата управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете, Групата прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базираци се на добри банкови практики.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Българска банка за развитие ЕАД (Дружеството-майка, Банката):

Управлението на риска се осъществява от:

- *Надзорен съвет* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Управителен съвет* – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по риска* – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените и задачи;
- *Комитет за управление на активите и пасивите (КУАП)* – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- *Комитет за обезценките и провизиите* – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;
- *Изпълнителни директори и членове на УС* – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд ЕАД (Фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *Национален гаранционен фонд ЕАД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Съвет на директорите* – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по провизиите* – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- *Отдел Риск и мониторинг* – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

За дъщерното дружество ББР Микрофинансиране ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към ББР Микрофинансиране ЕАД над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на директорите* – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- *Кредитен комитет* – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество ББР Микрофинансиране ЕАД (продължение):

- *Кредитен съвет* – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- *Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и зам. изп. директори)* – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- *Отдел Управление на риска* – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

За дъщерното дружество ББР Лизинг ЕАД (Дружеството):

Управлението на риска се осъществява от:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *ББР Лизинг ЕАД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на Директорите* – приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори. Взема решения за експозиции до 5 млн. лв.
- Прокуриснт и член на Съвета на директорите заедно – взимат решения за експозиции до 200 хил. лв.
- *УС на ББР АД* - взима решение за обща експозиция към група свързани лица към *ББР Лизинг ЕАД* над 5 млн. лв. (при липса на друга експозиция към групата на ББР); При наличие на експозиция към групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР), независимо от нейния размер.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество ББР Факторинг ЕАД (Дружеството):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *ББР Факторинг ЕАД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на директорите* – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- *Оперативно ръководство (Изпълнителни директори)* – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- *Отдел Риск* – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска.

За дъщерното дружество Фонд за капиталови инвестиции АД:

Управлението на риска се осъществява от:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *Фонд за капиталови инвестиции АД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на Директорите* – приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори. Взема решения за всички експозиции.
- *УС на ББР ЕАД* - взема решение за обща експозиция към група свързани лица на *Фонд за капиталови инвестиции АД* над 5 млн. лв. (при липса на друга експозиция към групата на ББР); При наличие на експозиция към групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР), независимо от нейния размер.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество ТЦ Марица ЕООД:

Функциите по риска се упражняват от оперативните звена – Управител и Финансов мениджър. Дейността на ТЦ Марица не включва придобиване и управление на финансови активи.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководствата на дружествата от Групата са приели набор от вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани както на статистически модели и добри международни практики, така и на историческия опит на самата Група.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Групата на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Групата финансови инструменти, вкл. държавен риск, риск от контрагента и сетълмент риск и кредитен риск от концентрация.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва, в съответствие със Закона за Българската банка за развитие ЕАД и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Вътрешните рейтинг модели са съобразени със спецификата на оценявания субект.

Създадените модели за оценка на кредитния риск при корпоративни клиенти на Групата са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Групата и други специфични за конкретната сделка параметри. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. Съществува „Процедура за ранно предупреждение при корпоративни кредитни клиенти“, включваща система за ранно предупредителни сигнали и действия.

При управлението на кредитния риск на Групата се съблюдава система от вътрешногрупови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

В Групата функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се редуцира частично и чрез прилагане на техниката „обезпечена кредитна защита“, посредством приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Групата формира обезценки по експозиции в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя и/или групата свързани клиенти и на база извършени индивидуални тестове за обезценка.

Експозициите в корпоративния кредитен портфейл на Групата се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция/клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: Фаза 1, „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; Фаза 2, „наблюдавани“ или “forborne“ (с присъден вътрешен рейтинг 7) и Фаза 3, „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). Тези индикатори са залегли в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и представени в настоящата Бележка 4.1. За кредити над 5,000 хил. лв. се извършват индивидуални прегледи за наличието на такива индикатори, а за суми под този праг – прегледите се извършват на портфейлна основа.

При клиенти, за които текущо няма установени индикации за повишен риск, Групата извършва периодично (най - малко веднъж годишно) преглед на финансовото и правно състояние, включително и на приетите обезпечения, с цел установяване необходимостта от промяна в процента на обезценки за риск от загуба и /или промяна в оценката на степента на кредитен риск. При клиенти с повишен кредитен риск, прегледът се извършва веднъж на 6 месеца, като при клиенти „проблемни/необслужвани“, прегледът се извършва на тримесечие.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити.

Групата е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска банка за развитие ЕАД и Наръчник за кредитната дейност на ББР, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента към Групата и нейния възстановим размер.

Групата начислява обезценка на портфейлна основа за вземанията по НПЕЕМЖС и експозициите към физически лица.

С цел предпазване и намаляване на кредитния риск, Групата приема обезпечения съгласно вътрешните си правила. Групата не предоставя необезпечени кредити. Обичайната практика на Групата е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита, като се изисква изготвяне на оценки от лицензирани независими оценители.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Дружеството-майка (Банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла, гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2021 г., общата експозиция по кредити, гарантирани от ЕИФ е в размер 241 хил. лв. (31.12.2020 г.: 735 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Банката по неусвоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2020 г.: 3,563 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 364 хил. лв. (31.12.2020 г.: 364 хил. лв.).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

През ноември 2016 г., Дружеството-майка (Банката) е подписало споразумение за контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. Дружеството-майка (Банката) има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на Дружеството-майка (Банката) ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150 000 евро. Сроктът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г., няма предявени суми от страна на Банката по споразумението за контра-гаранция.

Кредитен риск в дейността на Групата възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно неусвоени средства по одобрени заеми, гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Групата да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, аналогично на балансовите кредитни експозиции.

Дружеството-майка (Банката) формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредитни ангажименти с длъжници юридически лица, различни от банкови финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката), както и субекти от публичния сектор.
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.
- финансиране по линията на НПЕЕМЖС в изпълнение на ПМС 18 на МС.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Групата е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти, различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Групата, който е съставен основно от държавни ценни книжа с емитент Република България и други държави от ЕС, класифицирани като „финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“;

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Групата функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови критерии, по отделни контрагенти, по застрахователни дружества, осигуряващи покритие. По отношение на директния кредитен портфейл на Групата се следи разпределението по икономически сектори и към клиенти и група свързани клиенти, като се спазват вътрешни ограничения (лимити) за концентрация на корпоративния кредитен портфейл по икономически сектори.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2021		2020	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	243,635	243,635	496,279	496,279
Вземания от банки	387,438	385,348	480,688	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	2,042,171	1,695,802	2,087,855	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	18,866	18,817	57,975	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Нетна инвестиция във финансов лизинг	58,424	56,977	40,382	39,611
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	12,170	11,980	12,204	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	657,649	657,649	649,573	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	70,781	70,781	57,709	57,709
Други финансови активи	5,364	4,888	16,468	16,021
	3,496,498	3,145,877	3,899,133	3,637,023

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 18,866 хил. лв. (2020: 57,975 хил. лв.).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Максимална експозиция на кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2021		2020	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Кредитни гаранции по анти-КОВИД програми	680,938	504,568	479,462	359,154
Банкови гаранции и акредитиви	377,346	361,043	434,088	411,926
Неусвоен размер на разрешени кредити	209,829	209,777	264,318	264,238
Невнесена част от акции на Three Seas Initiative	25,031	25,031	25,399	25,399
Участие в инвестиционна програма SIA	861	861	1,006	1,006
	1,294,005	1,101,280	1,204,273	1,061,723
Максимална експозиция към кредитен риск	4,790,503	4,247,157	5,103,406	4,698,746

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид начислените обезценки и провизии, високоликвидните обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения - недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

Най-голямата кредитна експозиция на Групата, предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 182,419 хил. лв. (включително 147,727 хил. лв. балансов дълг, 31,635 хил. лв. сума за усвояване и 3,057 хил. лв. гаранции) по амортизирана стойност (31.12.2020: 198,839 хил. лв.), което представлява 16.85% от собствения(СК)/приемливия (Пр.К) капитал на Групата съгласно Регламент 575/2013/ЕС (31.12.2020: 18.20%). Концентрацията на клиентския портфейл (извън банкови институции) е представена в следващата таблица:

	2021*	% от СК	2020*	% от СК
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	179,362	16.57%	192,302	18.20%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	1,072,890	99.10%	1,111,600	105.18%
Обща сума на двадесетте най-големи експозиции	1,440,658	133.08%	1,625,663	153.82%

* Стойност на експозицията след приспадане на обезценките и високо ликвидните обезпечения.

Към 31.12.2021 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от собствения капитал на Групата.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск – концентрация (продължение)

По-долу са представени данни за финансовите активи на Групата, класифицирани по сектори на икономиката. Кредитите и вземанията, както и финансовия лизинг и ценни книжа по амортизирана стойност, са представени по амортизирана стойност преди обезценка:

Сектори	2021	%	2020	%
Държавно управление	787,192	22.51	848,268	21.76
Промишленост, общо	388,468	11.11	538,644	13.81
Промишленост - производство и разпределение на енергия	105,404	3.01	115,818	2.97
Промишленост - други производства	145,513	4.16	149,348	3.81
Промишленост - производство на хранителни продукти	46,465	1.33	46,823	1.20
Промишленост - производство на тютюневи изделия	-	-	148,640	3.81
Промишленост - производство на машини и оборудване	91,086	2.61	78,015	2.00
Финансови услуги	839,582	24.01	1,192,907	30.59
Търговия	651,018	18.62	459,843	11.80
Транспорт	215,128	6.15	258,599	6.63
Туристически услуги	275,154	7.87	268,536	6.89
Строителство	180,018	5.15	166,101	4.26
Операции с недвижими имоти	57,903	1.66	58,149	1.49
Селско стопанство	35,644	1.02	48,521	1.24
Събиране и обезвреждане на отпадъци	612	0.02	-	-
Други отрасли	65,779	1.88	59,565	1.53
	3,496,498	100	3,899,133	100

В общата сума на експозициите са включени и тези към Централни банки, както и наличните средства по каса, за които се приема, че не са носители на кредитен риск.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи

Структурата на финансовите активи на Групата съгласно рисковите класификационни групи е следната:

Към 31 декември 2021 г.

	Редовни (Фаза 1)	Наблюдаван и (Фаза 2)	Необслужвани (Фаза 3)	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	243,635	-	-	243,635
Вземания от банки	387,438	-	-	387,438
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	396,453	190,902	139,394	726,749
Търговски кредити	532,497	457,696	132,177	1,122,370
Нетна инвестиция във финансов лизинг	53,354	4,160	910	58,424
Потребителски кредити	1,918	6	7	1,931
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,032	-	-	2,032
Кредити на други ФИ	49,820	-	6,965	56,785
Други кредити и вземания	36,964	66,920	28,420	132,304
Вземания от Републиканския бюджет	18,866	-	-	18,866
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	12,170	-	-	12,170
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в ДВД - Дългови инструменти	657,649	-	-	657,649
Други финансови активи	4,888	-	476	5,364
Общо финансови активи	2,397,684	719,684	308,349	3,425,717

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на финансовите активи (продължение)

Към 31 декември 2020 г.

	Редовни (Фаза 1)	Наблюдаван и (Фаза 2)	Необслужвани (Фаза 3)	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,279	-	-	496,279
Вземания от банки	480,688	-	-	480,688
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	431,104	215,197	110,623	756,924
Търговски кредити	766,683	207,013	105,126	1,078,822
Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,697	73	612	40,382
Потребителски кредити	1,076	17	11	1,104
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,150	-	-	1,150
Кредити на други ФИ	57,359	-	8,061	65,420
Други кредити и вземания	26,679	117,528	40,228	184,435
Вземания от Републиканския бюджет	57,975	-	-	57,975
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	12,204	-	-	12,204
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в ДВД - Дългови инструменти	649,573	-	-	649,573
Други финансови активи	16,021	-	447	16,468
Общо финансови активи	3,036,488	539,828	265,108	3,841,424

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Групата във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, определена от лицензирани независими оценители и потвърдена от служител на Групата, притежаващ необходимия лиценз.

Вид обезпечение	2021		2020	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотечи	543,788	57.9	841,503	60.1
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	288,241	30.7	316,974	22.7
Ипотечи върху кораби	46,432	4.9	97,276	7.0
Застраховка кредитен риск	23,612	2.5	64,280	4.6
Блокирани депозити	36,653	3.9	57,968	4.1
Ценни книжа, котираны на борсов пазар	-	-	20,536	1.5
Банкови гаранции	635	0.1	804	0.1
Общо обезпечения	939,361	100	1,399,341	100

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Кредитните експозиции могат да бъдат обезпечени с повече от едно обезпечение, т.е. могат да бъдат включени в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение.

Дружество от Групата може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времеви график на проектите. При предоговарянето се анализират измененията в първоначалните условия, с цел установяване дали промените представляват концесия (отстъпка) в полза на длъжника, както и доколко тази отстъпка значително изменя паричните потоци и тяхната нетна настояща стойност и, следователно, експозицията следва да се приеме за реструктурирана и, съответно, да бъде класифицирана във Фаза 2 или Фаза 3.

Съгласно Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР, дружествата в Групата следят експозициите за индикатори, които биха могли да доведат до обезценка в бъдещ период. Тези индикатори са както следва:

„Чл. 11. Индикатори за обезценка:

(1) Значително увеличение на кредитния риск, водещо до признаване на очакваната кредитна загуба през целия живот на актива (т.е. преминаване от 12-месечна очаквана кредитна загуба) и респективно класифициране във Фаза 2 (наблюдавани) би могло да е резултат от следните обстоятелства:

1. значителни промени във вътрешните индикатори на кредитния риск в резултат на промяна в кредитния риск спрямо началото на живота на актива;

2. други промени в лихвените нива или условията на съществуващ финансов инструмент, които биха били съществено различни, ако инструментът бе новоотпуснат или емитиран към датата на отчета (например по-строги условия, увеличени изисквания за обезпечение или гаранции) поради промени в кредитния риск на финансовия инструмент спрямо този при първоначалното му признаване;

3. значителни промени в индикаторите на външния пазар на кредитен риск за конкретен финансов инструмент или подобни финансови инструменти със същия очакван срок на живот. Промените в пазарните показатели за кредитен риск включват, но не се ограничават до:

а) кредитния спред;

б) цената на суапа за кредитно неизпълнение за кредитополучателя;

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

в) продължителността на периода или степента, в която справедливата стойност на даден финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност; и

г) промени в цената на дълга и капиталовите инструменти на кредитополучателя

д) друга пазарна информация, свързана с кредитополучателя.

4. реална или очаквана съществена промяна във външен кредитен рейтинг на финансовия инструмент (или на длъжника);

5. реално или очаквано понижаване на вътрешен кредитен рейтинг за кредитополучателя или намаляване на скоринг рейтинг използван за оценка на кредитния риск;

6. съществуващи или прогнозирани неблагоприятни промени в бизнеса, финансовите или икономически условия, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълни задълженията си.;

7. действителна или очаквана значителна промяна в оперативните резултати на Кредитополучателя, като например реални или очаквани намаляващи приходи или маржове, увеличаване на оперативните рискове, недостиг на оборотен капитал, влошаване на качеството на активите, увеличен ливъридж, ниска ликвидност, проблеми с управлението или промени в обхвата на бизнес или организационната структура, който води до значителна промяна в способността на кредитополучателя да изпълни задълженията си по дълга.;

8. значителни увеличения на кредитния риск за други финансови инструменти на същия кредитополучател;

9. настъпила или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на кредитополучателя, която води до значителна промяна в способността на кредитополучателя да посрещне задълженията си;

10. значителни промени в стойността на обезпечението по дълга или в качеството на гаранции и допълнителни кредитни защити от трета страна, при които се очаква да се намали икономическия стимул на заемополучателя за извършване на планирани договорни плащания или по друг начин да окаже влияние върху вероятността за неизпълнение на кредита;

11. значителна промяна в качеството на гаранция, предоставена от акционер (или от собствениците на дадено лице), ако акционерът (собствениците) имат стимул и финансова възможност да предотвратят неизпълнение, чрез увеличение на капитал и/или парични средства;

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

12. значителни промени, като например намаляване на финансовата подкрепа от предприятие майка или друго дъщерно дружество или действителна или очаквана значителна промяна в качеството на кредитна защита, които се очаква да намалят икономическия стимул на заемополучателя да извършва договорни плащания;

13. очаквани промени в документацията по заема, включително очаквано нарушение на договора, което може да доведе до освобождаване на длъжника от задължение за спазване на договорни ангажменти или изменение на договорите, лихвени ваканции, лихвени увеличения, изисквания за допълнително обезпечение, гаранции или други промени в договорната рамка на инструмента;

14. значителни промени в очакваните резултати и поведение на кредитополучателя, включително промени в платежното състояние на кредитополучателите в групата;

15. конкретни промени в подхода на Банката по отношение управлението на кредита във връзка с финансовия инструмент; например въз основа на новопоявили се индикатори за промяна в кредитния риск на финансовия инструмент, се очаква практиката на Банката за управление на кредитния риск да стане по-активна или съсредоточена върху управлението на инструмента, включително по-внимателно или по-контролиращо наблюдение, или активна намеса в отношенията с кредитополучателя.;

16. информация за просрочия, включително случаи на просрочие с повече от 30 дни (ако има доказателства, че значителен брой длъжници с просрочие за повече от 30 дни не достигат етапа на значително влошаване, този праг може да бъде увеличен, като за целта са необходими обширни подкрепящи данни съгласно параграф B5.5.19 на МСФО 9);

17. стартиране на съдебни процедури, предявяване на банкови гаранции или други обстоятелства, които се очаква да доведат до значителни разходи за кредитополучателя;

18. значително забавяне в предоставянето на финансова и друга необходима информация от страна на кредитополучателя;

19. поемането на значителни задължения на кредитополучателя към трети лица, вкл. задбалансови, които биха довели до затруднения или невъзможност за коректното обслужване на кредитната експозиция в Банката.

(2) Събития, свързани с класификация, при която даден финансов инструмент се класифицира във Фаза 3, т.е. се счита за актив с влошено кредитно качество и в повечето случаи съответстват на дефиницията за неизпълнение по инструмента, са:

1. значителни финансови затруднения на длъжника;
2. просрочени или неплатени задължения към Банката за повече от 90 дни;

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

3. представяне на отстъпка на длъжника поради финансовите му затруднения, която в никакъв друг случай не би била предоставена от Банката;

а) в случай, че в резултат на преговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника, водеща до изменения на паричните потоци, активът се отписва и се създава нов такъв (признава се първоначално), Банката оценява само 12-месечната очаквана загуба. Допълнителен анализ на очаквана кредитна загуба се осъществява в случай на наличието на повишен кредитен риск.

б) в случай, че в резултат на преговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника, водеща до изменения на паричните потоци, активът се отписва и се създава нов такъв (признава се първоначално), но в резултат на това последният се отчита като закупен/възникнал обезценен актив, Банката признава кумулативните изменения в очакваните кредитни загуби през целия му живот.

в) в случай, че в резултат на преговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника финансовият актив не бъде отписан, Банката анализира дали има значително увеличение на кредитния риск, сравнявайки между:

(аа) риска от неизпълнение, оценен към отчетната дата (въз основа на променени договорни условия); и

(бб) рискът от неизпълнение, оценен при първоначалното признаване (въз основа на първоначалните непроменени договорни условия);

за да установи дали трябва да се признае очаквана кредитна загуба за целия живот или за 12 месеца;

4. висока вероятност от неплатежоспособност на длъжника или друга финансова реорганизация на длъжника;

5. други доказателства за влошаване на платежния статус на длъжника."

Също така, анализът следва да определи дали модификацията е съществена до степен, която дава основание да се отпише активът и да се заведе нов такъв.

През 2020 и 2021 г. Банката извърши анализ на ефекта от модификациите върху експозициите от портфейла си, включително такива осъществени в рамките на частен мораториум във връзка с пандемията Covid-19, с цел да определи дали някои от тях не индикират необходимост от отписване и отчитане на нов актив. В резултат от анализа бе оценено, че ефектът от модификациите не е значителен.

Анализът на промените в стойностите на основните групи финансови активи и тяхната обезценка са представени в подсекция „Отчитане на ОКЗ“ в тази секция.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

По отношение на кредитите отпускани по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Групата по видове инструменти:

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност										ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Други финансови активи	Дългови инструменти	
Към 31 декември 2021 г.										
Обезценени на индивидуална основа										
-редовни – Фаза 1	625,622	-	1	-	10	12,170	267	4,888	657,649	
-наблюдавани – Фаза 2	696,551	-	-	-	-	-	20	-	-	
-необслужвани – Фаза 3	206,306	-	-	-	-	-	910	476	-	
Брутна стойност	1,528,479	-	1	-	10	12,170	1,197	5,364	657,649	
В т.ч. предоговорени	1,438,103	-	-	-	-	-	-	-	-	
Просрочени, но необезценени										
-редовни – Фаза 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-наблюдавани – Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-необслужвани – Фаза 3	46,180	-	-	-	-	-	-	-	-	
Брутна стойност	46,180	-	-	-	-	-	-	-	-	

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност									ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Други финансови активи	Дългови инструменти
Към 31 декември 2021 г.									
В т.ч. предоговорени	46,180	-	-	-	-	-	-	-	-
До 30 дни	-	-	-	-	-	-	-	-	-
От 30-90 дни	2,722	-	-	-	-	-	-	-	-
Над 90 дни	43,458	-	-	-	-	-	-	-	-
Обезценени на портфейлна основа									
-редовни – Фаза 1	184,559	18,866	73,990	3,949	-	-	53,087	-	-
-наблюдавани – Фаза 2	3,436	-	-	6	-	-	4,140	-	-
-необслужвани – Фаза 3	51,314	-	-	8	-	-	-	-	-
Брутна стойност	239,309	18,866	73,990	3,963	-	-	57,227	-	-
В т.ч. предоговорени	164,540	-	50,271	247	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени									
Фаза 1	204,612	-	313,447	-	243,625	-	-	-	-
Фаза 2	15,483	-	-	-	-	-	-	-	-
Фаза 3	4,145	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	224,240	-	313,447	-	243,625	-	-	-	-
В т.ч. предоговорени	220,767	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	2,038,208	18,866	387,438	3,963	243,635	12,170	58,424	5,364	657,649
В т.ч. предоговорени	1,869,590	-	50,271	247	-	-	-	-	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност										ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Други финансови активи	Дългови инструменти	
Към 31 декември 2020 г.										
Обезценени на индивидуална основа										
-редовни – Фаза 1	791,652	-	89,314	2,226	-	12,204	39,697	16,021	649,573	
-наблюдавани – Фаза 2	484,706	-	-	17	-	-	73	-	-	
-необслужвани – Фаза 3	199,690	-	-	11	-	-	612	447	-	
Брутна стойност	1,476,048	-	89,314	2,254	-	12,204	40,382	16,468	649,573	
В т.ч. предоговорени	1,110,772	-	61,578	200	-	-	-	-	-	
Просрочени, но необезценени										
-редовни – Фаза 1	28,716	-	-	-	-	-	-	-	-	
-наблюдавани – Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-необслужвани – Фаза 3	15,444	-	-	-	-	-	-	-	-	
Брутна стойност	44,160	-	-	-	-	-	-	-	-	
В т.ч. предоговорени	44,160	-	-	-	-	-	-	-	-	
До 30 дни	28,716	-	-	-	-	-	-	-	-	
От 30-90 дни	2,642	-	-	-	-	-	-	-	-	
Над 90 дни	12,802	-	-	-	-	-	-	-	-	

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност										ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплаща-телна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Други финансови активи	Дългови инструменти	
Към 31 декември 2020 г.										
Обезценени на портфейлна основа										
-редовни – Фаза 1	206,862	57,975	-	-	-	-	-	-	-	-
-наблюдавани – Фаза 2	55,032	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-необслужвани – Фаза 3	42,045	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	303,939	57,975	-	-	-	-	-	-	-	-
В т.ч. предоговорени	245,270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени										
Фаза 1	254,595	-	391,374	-	496,279	-	-	-	-	-
Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Фаза 3	6,859	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	261,454	-	391,374	-	496,279	-	-	-	-	-
В т.ч. предоговорени	226,764	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	2,085,601	57,975	480,688	2,254	496,279	12,204	40,382	16,468	649,573	
В т.ч. предоговорени	1,626,966	-	61,578	200	-	-	-	-	-	-

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Групата класифицира непросрочени и необезценени експозиции в посочените класове в зависимост от вътрешния им кредитен рейтинг, както следва:

- висок клас – от кредитен рейтинг от 1 до 3 – Фаза 1
- стандартен клас – от кредитен рейтинг от 4 до 5 – Фаза 1
- нисък клас – от кредитен рейтинг от 6 до 7 – Фаза 1 (рейтинг 6), без просрочие или с просрочие до 30 дни или Фаза 2 (рейтинг 7) и просрочие в интервала 30 до 90 дни
- необслужвани – Фаза 3 (рейтинг 8, 9 и 10) и просрочие над 90 дни.

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност и вземанията по финансов лизинг, които са поставени под наблюдение (Фаза 2), представени по амортизирана стойност преди обезценка, са както следва:

	2021	2020
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	190,902	215,197
Търговски кредити	457,696	207,013
Потребителски кредити	6	17
Други кредити и вземания	66,920	117,528
	715,524	539,755
Вземания по финансов лизинг	4,160	73
	719,684	539,828

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Дружеството-майка към длъжника, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения, кредитът се класифицира като „преструктуриран“ (Фаза 2 или 3, съгласно Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Преструктурираните кредити и вземания представени по амортизирана стойност са, както следва:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	269,061	75,746
в т.ч. Редовни – Фаза 1	-	615
Наблюдавани – Фаза 2	169,444	8,659
Необслужвани – Фаза 3	99,617	66,472
Търговски кредити	356,076	73,506
в т.ч. Редовни – Фаза 1	445	-
Наблюдавани – Фаза 2	268,863	58,865
Необслужвани – Фаза 3	86,768	14,641
Други кредити	79,269	78,934
в т.ч. Редовни – Фаза 1	-	2,206
Наблюдавани – Фаза 2	64,307	76,159
Необслужвани – Фаза 3	14,962	569
	<u>704,406</u>	<u>228,186</u>

Условни ангажименти

Банкови гаранции, акредитиви и неувоени кредитни ангажименти

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката. Тези разходи (загуби) се определят на база Политика и Методика за оценка на очакваните кредитни загуби и процедура за изчисляване на ББР въз основа на Конверсионен фактор (CCF), който се прилага при задбалансови експозиции, при които има вероятност те да се превърнат в балансови (плащане по гаранции, усвояване на част от разрешения размер на кредита и др.).

Към 31.12.2021 г., Групата е идентифицирала ангажименти за 576,487 хил. лв. (2020 г.: 434,088 хил. лв.), които са обезценени в размер на 5,615 хил. лв. (2020 г.: 7,060 хил. лв.) (Бележка 32).

Кредитни гаранции анти-КОВИД

През 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от КОВИД-19 (виж Бележка 37).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Условни ангажименти (продължение)

Договори за финансови гаранции

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Обезпеченията при банките-партньори за издаване на обичайните гаранции са над 100% и представляват основно ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката-партньор.

Отчитане на ОКЗ

За инструментите, отчитани по амортизирана стойност, ОКЗ намаляват балансовата стойност в отчета за финансовото състояние.

За дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ОКЗ е част от негативната промяна на справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. Те продължават да се представят по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, като натрупаният коректив за загуби се представя в отчета за всеобхватния доход. При последващо отписване на инструмента, натрупаният коректив се признава в печалбата или загубата за периода.

Договорите за финансови гаранции са ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Обезпеченията при банките-партньори за издаване на обичайните гаранции са над 100% и представляват основно ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката-партньор. За гаранциите по програмите анти-КОВИД, обезпеченията са съгласно одобрената от Министерски съвет програма. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от дружество от Групата, извършеното плащане от него не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Дружеството.

Основни рискови параметри, влияещи върху размера на ОКЗ

Вероятност от неизпълнение (PD)

PD е вероятността даден контрагент да не изпълни договорните клаузи, свързани с изплащане на дълга. За всеки вид индивидуална експозиция или портфейл, когато група експозиции се оценяват колективно, Групата поддържа историческа информация за движението между различните фази.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Основни рискови параметри, влияещи върху размера на ОКЗ (продължение)

Вероятност от неизпълнение (PD) (продължение)

Стойността на 12M PD се определя въз основа на наблюдаваните темпове на влошаване и се изчислява като движеща се средна стойност (moving average) за период, който обхваща минимум 2 години. За експозиции, които се оценяват индивидуално, стойността на 12M PD се определя в зависимост от присъдения кредитен рейтинг съобразно вътрешен модел. Данните за промените в рейтинга на кредитополучателите в едногодишен хоризонт се обобщават в транзакционни матрици, като за всяка стъпка на рейтинга се изчислява 12M PD в зависимост от броя на установените случаи на неизпълнение.

Групата коригира стойностите на 12M PD с цел отразяване на текущите или очаквани икономически условия, които могат да се различават от тези през анализирания исторически периоди.

Експозиция при неизпълнение (EAD)

EAD представлява очаквания размер на експозицията към момента на неизпълнение. Тя се определя в зависимост от типа на кредита, като се отчитат както усвоените, така и договорените неусвоени суми, според очакванията за бъдещи усвоявания.

Загуба при неизпълнение (LGD)

LGD представлява съотношението между очакваната загуба по експозицията, дължаща се на неизпълнение, към размера на експозицията при неизпълнение. Групата изчислява каква би била потенциалната загуба, ако експозицията мине в неизпълнение и единственият източник за погасяване на задълженията би бил реализиране на обезпеченията. Загубата се представя като процент от EAD.

Групата е определила относителни прагове, които също се използват за експозициите, за които важат абсолютните прагове и за тези, за които няма определени такива. Те са на базата на матрици обхващащи целия кредитен цикъл (through-the-cycle, TTC) и промяната на вероятността за неизпълнение на съответните експозиции от външните агрегирани данни на Moody's (като предварително Групата има разработена методология за приравняване на вътрешните кредитни рейтинги към тези на рейтинговата агенция).

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД

За тези програми, ББР възприе специална методика за провизиране с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци, както следва:

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за фирми

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Задължението за плащане по гаранциите е на практика безусловно (за кредити, допуснати в програмата).
- Гаранциите са на 100% от главницата по заема. Установен е максимален таван на плащанията – първоначално от 30%, а с решение на Министерски съвет в края на 2020 г. таванът е повишен на 50%.
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерии, свързани с ефектите от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на юридически лица. Включени са МСП, а с измененията от края на 2020 г. и междинни предприятия.
- Банките имат възможност да включват кредити без обичайно необходимото обезпечение (изисква се 20% покритие на експозициите с обезпечение). Също така, възможно е включването на определен процент вече формирани експозиции, а самоучастието на банките е определено на 20%. Условието предопределят значително по-висок риск от този при обичайни гаранционни програми за бизнеса.

Към 31.12.2021 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 397.5 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 413.6 млн. лв.⁵ Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи през 2022 г. (краен срок 30.06.2022 г.).

Целият размер на програмата до 400 млн. лв.⁶ ще бъде достигнат чрез договаряне с търговските банки на допълнителни гаранционни линии през 2022 г.

---

⁵ Размерът на гаранцията е 50% от общия размер на кредита.

⁶ С решение на Министерски съвет от 05.03.2021г., се дава възможност до 100 млн. лв. да бъдат прехвърлени от програмата за фирми към програмата за физически лица, без това да променя общия размер на програмата или лимита за фирми. Към 31.12.2021 г., обемът гарантирани кредити по програмата за физически лица доближава 300 млн. лв.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за фирми (продължение)

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 30% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 70% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение)
- Възстановяването на платените по гаранциите суми да възлезе на 35% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

Моделът за обезценка и резултиращите очаквани загуби не се влияят значително от срока за усвояване по програмите и, съответно, погасяване на задълженията, предвид очакваните много ниски лихви в средносрочен план и съответно, много ниски дисконтови фактори за бъдещите парични потоци.

Чувствителността на нетната настояща стойност на плащанията към ефективно реализирания процент плащания от страна на ББР е 3.33% за всеки 1% изменение спрямо базовата стойност. Чувствителността ѝ към процента на възстановяване на вече изплатените суми е 1.51% за всеки 1% изменение.

Програма за физически лица

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Плащанията по гаранциите са на практика безусловни (за кредити допуснати в програмата);
- Гаранциите са за 100% от главницата по заема;
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерия засегнатост от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на физически лица. Това са лица в неплатен отпуск или самонаети лица с намалени приходи. Доходите на кредитополучателите са стресирани и значително по-ниски от обичайните.
- ББР компенсира участващите търговски банки с плащане на годишна база в размер на 1.50% върху размера на поетия гаранционен ангажимент;
- Кредитите са с гратисен период до две години и срочност до 5 години.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за физически лица (продължение)

С РМС 506/15.07.2021 г. е одобрено удължаване на срока за кандидатстване за кредит на физическите лица „до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити за финансиране от страна на банките - партньори по програмата, което от двете настъпи по-рано“.

При заложените параметри оценките за очакваните развия са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 40% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 60% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение);
- Възстановяването на плащанията по гаранциите суми да възлезе на 25% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията;
- Заплащането на 1.5% към търговските банки е неотменим ангажимент на ББР, който е включен в калкулацията;
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

Към 31.12.2021 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 283.4 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 236.1 млн. лв.⁷ Издаването на гаранциите по програмата приключи през м. декември 2021 г.

Моделът за обезценка и резултиращите очаквани загуби не се влияят значително от срока за усвояване по програмите и, съответно, погасяване на задълженията, предвид очакваните много ниски лихви в средносрочен план и съответно, много ниски дисконтови фактори за бъдещите парични потоци.

Чувствителността на нетната настояща стойност на плащанията към ефективно реализирания процент плащания от страна на ББР е 1.96% за всеки 1% изменение спрямо базовата стойност. Чувствителността ѝ към процента на възстановяване на вече изплатените суми е 1.05% за всеки 1% изменение.

---

⁷ Размерът на гаранцията е 100% от общия размер на кредита.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за физически лица (продължение)

Към датата на отчета, Банката е издала гаранции за 680,938 хил. лв., гарантирала е експозиции по двете програми на обща стойност 649,663 хил. лв. и е заделила провизии на стойност 176,370 хил. лв.

Очаквани кредитни загуби по издадени портфейлни гаранции

Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица.

С оглед коректна оценка на портфейлите по гаранционните схеми за собствен риск „Гаранционна схема 2009-2011“, „Гаранционна схема 2015-2017“, „Гаранционна схема 2017-2018“ и Гаранционна схема COSME, НГФ прилага Политика за класификация и оценка на инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9, Процедура за присъждане на рейтинг на портфейл от кредити и Методика за определяне на очакваните кредитни загуби и процедура за тяхното изчисляване. Чрез прилагане на модел за изчисление на очакваните загуби се извършва изчисление на очакваните загуби на финансовите инструменти в портфейла на НГФ.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка

В таблиците по-долу са представени движенията на основните групи активи, подлежащи на обезценка, между различните фази за периода 01.01-31.12.2021 г. и 01.01-31.12.2020 г.:

В таблицата, представена на следващата страница, се включват всички активи, отчитани по амортизирана стойност – нефинансови предприятия, включително с държавно участие, физически лица и небанкови финансови институции, както и ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност.

Активи, отчитани по амортизирана стойност (с изключение на Държавно Управление и вземания от банки)

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2020 г.	1,307,149	265,637	250,853	1,823,639
Трансфери:				-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(291,077)	291,077	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(9,967)	-	9,967	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(27,463)	27,463	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	1,362	(1,362)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	339,191	27,521	12,127	378,839
Изплатени или прехвърлени	(158,433)	(15,872)	(43,458)	(217,763)
Увеличени	108,030	217	7,097	115,344
Салдо към 31.12.2020 г.	1,296,255	539,755	264,049	2,100,059
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(231,968)	231,968	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(4,519)	-	4,519	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(51,493)	51,493	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	7,905	(7,905)	-	-
Трансфер от Фаза 3 към Фаза 2	-	2,672	(2,672)	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	88,947	16,022	38,170	143,139
Изплатени или прехвърлени	(209,968)	(21,248)	(57,698)	(288,914)
Увеличени	85,202	5,753	9,102	100,057
Салдо към 31.12.2021 г.	1,031,854	715,524	306,963	2,054,341

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Държавно Управление	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2020 г.	167,258	-	-	167,258
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	3	-	-	3
Изплатени или прехвърлени	(139,135)	-	-	(139,135)
Увеличени	29,849	-	-	29,849
Салдо към 31.12.2020 г.	57,975	-	-	57,975
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	291	-	-	291
Изплатени или прехвърлени	(47,328)	-	-	(47,328)
Увеличени	7,928	-	-	7,928
Салдо към 31.12.2021 г.	18,866	-	-	18,866

В Държавно управление Групата представя активи, отчитани по амортизирана стойност, свързани основно с Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС).

Активи, отчитани по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2020 г.	9,519	146	583	10,248
Трансфери:				-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	-	-	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	-	-	-	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(10)	10	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	68	(68)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	124,508	-	-	124,508
Изплатени или прехвърлени	(94,398)	5	(5)	(94,398)
Увеличени	-	-	24	24
Салдо към 31.12.2020 г.	39,697	73	612	40,382
Трансфери:				-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(4,369)	4,369	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(160)	-	160	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	-	-	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	18	(18)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	124,943	-	-	124,943
Изплатени или прехвърлени	(106,775)	(264)	138	(106,901)
Увеличени	-	-	-	-
Салдо към 31.12.2021 г.	53,354	4,160	910	58,424

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Банки и финансови институции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2020 г.	341,522	-	-	341,522
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	355,801	-	-	355,801
Изплатени или прехвърлени	(224,035)	-	-	(224,035)
Увеличени	7,400	-	-	7,400
Салдо към 31.12.2020 г.	480,688	-	-	480,688
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	230,931	-	-	230,931
Изплатени или прехвърлени	(341,246)	-	-	(341,246)
Увеличени	17,065	-	-	17,065
Салдо към 31.12.2021 г.	387,438	-	-	387,438

Заемите към банки и финансови институции включват както операции на междубанков пазар, така и депозити с различна срочност.

Активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2020 г.	596,967	-	-	596,967
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	156,753	-	-	156,753
Изплатени или прехвърлени	(231,034)	-	-	(231,034)
Увеличени	126,887	-	-	126,887
Салдо към 31.12.2020 г.	649,573	-	-	649,573
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	138,749	-	-	138,749
Изплатени или прехвърлени	(167,961)	-	-	(167,961)
Увеличени	37,288	-	-	37,288
Салдо към 31.12.2021 г.	657,649	-	-	657,649

Портфейлът от ценни книжа е съставен основно от облигации на Република България, други европейски суверенни емитенти и облигации на големи корпоративни клиенти.

Размерът на очакваната кредитна загуба е функция на вероятността от неизпълнение на инструмента, реализираната загуба и размера на балансовата и задбалансовата експозиция. Вероятността от неизпълнение (PD) и реализираната загуба при неизпълнение (LGD) са параметрите, които участват в определяне на процента за провизиране и тези параметри се определят на базата на индивидуален преглед на ранните предупредителни знаци, които са хомогенни по отношение на кредитните си характеристики и на обвързаността си с международни и местни макроикономически променливи, които биха могли да им повлияят.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2021 и 2020 г.

В следващите таблици са представени движенията на обезценките през 2021 г. и 2020 г.

Активи, отчитани по амортизирана стойност (с изключение на Вземания от Републиканския бюджет)	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2020 г.	26,606	4,759	130,092	161,457
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(58,109)	58,109	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(4,116)	-	4,116	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	47	(829)	782	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	2	(2)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	18,851	3,290	1,043	23,184
Изплатени или прехвърлени	(3,523)	(454)	(37,185)	(41,162)
Увеличени	92,515	7,910	14,849	115,274
Салдо обезценки към 31.12.2020 г.	72,273	72,783	113,697	258,753
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(51,987)	51,987	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	66	-	(66)	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(1,073)	1,073	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	25	(243)	218	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	1,582	225	5,270	7,077
Изплатени или прехвърлени	(2,923)	(252)	(55,713)	(58,888)
Увеличени	1,366	97,203	41,048	139,617
Салдо обезценки към 31.12.2021 г.	20,402	220,630	105,527	346,559

В представеното движение на обезценките са включени и обезценките по финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2021 и 2020 г. (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2020 г.	436	-	-	436
Нетно движение на обезценките по НПЕЕМЖС	(285)	-	-	(285)
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	151	-	-	151
Нетно движение на обезценките по НПЕЕМЖС	(102)	-	-	(102)
Салдо на обезценките към 31.12.2021 г.	49	-	-	49

Активи отчитани по амортизирана стойност - Финансов лизинг	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2020 г.	16	2	501	519
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	2	(2)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	253	-	(4)	249
Изплатени или прехвърлени	(6)	-	9	3
Салдо към 31.12.2020 г.	265	-	506	771
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(191)	191	-	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	(2)	2	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	737	-	-	737
Изплатени или прехвърлени	(114)	-	-	(114)
Увеличени	-	-	53	53
Салдо към 31.12.2021 г.	695	193	559	1,447

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Банки и финансови институции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо обезценки към 01.01.2020 г.	2,274	-	-	2,274
Увеличени	(286)	-	-	(286)
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	1,988	-	-	1,988
Увеличени	102	-	-	102
Салдо обезценки към 31.12.2021 г.	2,090	-	-	2,090

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2021 и 2020 г. (продължение)

Активи, отчитани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо обезценки към 01.01.2020 г.	1,680	-	-	1,680
Нови експозиции	386	-	-	386
Изплатени или прехвърлени	(310)	-	-	(310)
Други движения	862	-	-	862
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	2,618	-	-	2,618
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	1,544	-	-	1,544
Изплатени или прехвърлени	(322)	-	-	(322)
Увеличени	591	-	-	591
Салдо обезценки към 31.12.2021 г.	4,431	-	-	4,431

Стойност на обезпеченията към 31.12.2021 и 31.12.2020 г.

Стойността на обезпеченията по кредити и лизинг е представена в следващата таблица:

Кредити по вид обезпечение	Балансова стойност на кредита	Стойност на обезпечението	на
Ипотеки	401,448	543,788	
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	182,525	288,241	
Блокирани депозити	613,548	36,653	
Ипотека в/у кораб	32,951	46,432	
Застраховка кредитен риск	37,820	23,612	
Банкови гаранции	514	635	
Други обезпечения	408,696	3,030,395	
Необезпечени	18,300	-	
Общо кредити към 31.12.2021 г.	1,695,802	3,969,756	
	Балансова стойност на лизинга	Стойност на обезпечението	
Лизинги по вид обезпечение			
Други обезпечения	56,977	-	
	56,977	-	

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Стойност на обезпеченията към 31.12.2021 и 31.12.2020 г. (продължение)

Вид обезпечение	Балансова стойност на кредита	Стойност на обезпечението
Ипотеки	659,505	841,503
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	228,232	316,974
Блокирани депозити	531,076	57,968
Ипотека в/у кораб	72,494	97,276
Застраховка кредитен риск	63,912	64,280
Ценни книжа, котираны на борсов пазар	14,279	20,536
Банкови гаранции	6,096	804
Други обезпечения	226,879	3,102,524
Необезпечени	26,777	-
Общо към 31.12.2020 г.	1,829,250	4,501,865
Лизинги по вид обезпечение	Балансова стойност на лизинга	Стойност на обезпечението
Други обезпечения	39,611	-
	39,611	-

Риск от държава

Групата е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, формиран основно от държавни ценни книжа с емитент Република България и други страни от ЕС и САЩ. Експозицията на Групата към държавен дълг е 610,011 хил. лв. към 31.12.2021 г. и 626,924 хил. лв. към 31.12.2020 г.

Книжата на Република България имат присъден кредитен рейтинг BBB със стабилна перспектива от Standard & Poor's (30.11.2021 г.), BBB с положителна перспектива от Fitch Ratings (23.07.2021 г., 22.01.2022 г.) и Baa1 със стабилна перспектива от Moody's (10.10.2020 г.). Притежаваните книжа, емитирани от правителствата на други държави са с рейтинг не по-нисък от BBB- по скалата на Fitch Ratings/Standard&Poor's, или еквивалента Baa3 по скалата на Moody's.

Според Fitch Ratings, рейтинг BBB означава, че „очакванията за неплатежоспособност са ниски и капацитетът за обслужване на финансовите задължения е адекватен, но при влошаване на икономическите условия или бизнес средата този капацитет е вероятно да намалее.“ Moody's и Standard&Poor's имат сходни дефиниции за рейтингите, дадени на суверена.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Групата.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Групата;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Групата;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Групата;
- Стрес тестове за лихвен риск – представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарий за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в отчета за финансовото състояние на Групата, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализът на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс. Групата поддържа определени безлихвени активи и пасиви във връзка с осъществяване на разплащателни операции.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Групата. Това спомага за вземане на своевременни решения по отношение на лихвената политика на Групата, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Групата.

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Групата. В нея са включени активите и пасивите на Групата по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо движението на лихвените проценти.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

31 декември 2021 г.	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Парични средства в брой и по разплащателна сметка в Централната банка	243,635	-	-	243,635
Вземания от банки	21,747	351,327	12,274	385,348
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,679,547	12,380	3,875	1,695,802
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	18,817	-	-	18,817
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	11,980	-	11,980
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	56,501	-	476	56,977
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	-	657,649	-	657,649
Други финансови активи	-	5	4,883	4,888
	2,020,247	1,033,341	21,508	3,075,096
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	1,731	11	-	1,742
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	670,912	60,732	6,386	738,030
Привлечени средства от международни институции	1,063,786	46,954	-	1,110,740
Задължения по лизинг	168	-	177	345
Други привлечени средства и пасиви	11,314	5,510	70,549	87,373
	1,747,911	113,207	77,112	1,938,230
Общо балансова експозиция	272,336	920,134	(55,604)	1,136,866
Условни задължения и ангажименти	182,247	27,562	891,503	1,101,312

Активите и пасивите на Групата с плаващ лихвен процент са индексирани основно с 3-месечен и 6-месечен EURIBOR.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

31 декември 2020 г.	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Парични средства в брой и по разплащателна сметка в Централната банка	495,678	-	601	496,279
Вземания от банки	23,156	442,993	12,551	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,781,619	46,128	1,503	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	57,824	-	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	12,056	-	12,056
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,412	-	199	39,611
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	-	649,573	-	649,573
Други финансови активи	-	-	16,021	16,021
	2,397,689	1,150,750	30,875	3,579,314
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	8,162	14	-	8,176
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	658,563	310,276	11,652	980,491
Привлечени средства от международни институции	1,148,917	89,987	-	1,238,904
Задължения по лизинг	169	-	110	279
Други привлечени средства и пасиви	11,237	5,695	70,373	87,305
	1,827,048	405,972	82,135	2,315,155
Общо балансова експозиция	570,641	744,778	(51,260)	1,264,159
Условни задължения и ангажименти	256,201	7,447	798,128	1,061,776

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Групата, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Към 31.12.2021 г.									
Финансови активи									
Вземания от банки	21,667	80	-	-	-	-	351,327	12,274	385,348
Финансови активи по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	134,516	1,541,913	1,200	513	1,405	(20,755)	33,135	3,875	1,695,802
Финансови активи по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	374	55,884	24	45	174	-	-	476	56,977
Финансови активи по амортизирана стойност – Вземания от Републикански Бюджет	18,817	-	-	-	-	-	-	-	18,817
Финансови активи по амортизирана стойност – Ценни книжа	-	-	-	-	-	10,060	1,920	-	11,980
Финансови активи, отчетани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	-	57,212	439,645	18,097	73,839	68,856	-	-	657,649
Други финансови активи	-	473	3	-	-	-	-	4,412	4,888
Общо финансови активи	175,374	1,655,562	440,872	18,655	75,418	58,161	386,382	21,037	2,831,461
Финансови пасиви									
Привлечени средства от международни институции	-	57,640	21,474	61,875	656,306	266,491	46,954	-	1,110,740
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	712,967	(39,454)	25,118	678	20,014	-	-	18,707	738,030
Депозити от кредитни институции	1,719	12	-	-	-	11	-	-	1,742
Други привлечени средства и пасиви	3,256	11,236	168	-	60	71,006	-	1,647	87,373
Задължения по лизинг	-	277	-	-	-	-	-	68	345
Общо финансови пасиви	717,942	29,711	46,760	62,553	676,380	337,508	46,954	20,422	1,938,230
Общо лихвена експозиция на чувствителност	(542,568)	1,625,851	394,112	(43,898)	(600,962)	(279,347)	339,428	615	893,231
Условни задължения и ангажименти	400,054	30,173	-	-	-	-	27,562	643,523	1,101,312

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Към 31.12.2020 г.									
Финансови активи									
Вземания от банки	23,081	75	-	-	-	-	442,993	12,551	478,700
Финансови активи по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	87,979	1,691,361	807	513	1,405	-	45,682	1,503	1,829,250
Финансови активи по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	531	38,638	24	45	174	-	-	199	39,611
Финансови активи по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	57,824	-	-	-	-	-	-	-	57,824
Финансови активи по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	-	-	-	10,126	1,930	-	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	15,995	60,478	-	4,739	446,095	122,266	-	-	649,573
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	16,021	16,021
Общо финансови активи	185,410	1,790,552	831	5,297	447,674	132,392	490,605	30,274	3,083,035
Финансови пасиви									
Привлечени средства от международни институции	668	33,032	5,303	47,470	654,368	408,076	89,987	-	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	942,812	928	4,532	4,678	-	-	-	27,541	980,491
Депозити от кредитни институции	8,176	-	-	-	-	-	-	-	8,176
Други привлечени средства и пасиви	-	11,237	-	-	-	73,772	-	2,296	87,305
Задължения по лизинг	-	169	-	-	-	-	-	110	279
Общо финансови пасиви	951,656	45,366	9,835	52,148	654,368	481,848	89,987	29,947	2,315,155
Общо лихвена експозиция на чувствителност	(766,246)	1,745,186	(9,004)	(46,851)	(206,694)	(349,456)	400,618	327	767,880
Условни задължения и ангажименти	277,845	232,518	5,061	20,000	1,594	-	7,447	517,311	1,061,776

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите с плаващ лихвен процент към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, ограничен надолу от лихвен „под“, базиран на определяна от Групата променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2021			2020		
	Увеличение/ намаление в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение/ намаление в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	1,799	(4,074)	0.50%	2,236	(6,235)
EUR	0.50%	(1,538)	(4,362)	0.50%	(1,247)	(7,261)
USD	0.50%	(386)	(213)	0.50%	(474)	(2)
BGN	-0.50%	(1,799)	4,074	-0.50%	(2,236)	6,235
EUR	-0.50%	1,538	4,362	-0.50%	1,247	7,261
USD	-0.50%	386	213	-0.50%	474	2

Средните лихвени проценти по лихвоносните финансови активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2021 г.	31.12.2020 г.
Финансови активи	2.31%	2.06%
Финансови пасиви	0.92%	0.63%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск Групата следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а вследствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Политика на Групата е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Групата не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

Валутният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени според валутата, в която са деноминирани.

Подходът за измерване на валутния риск по отношение на цялостната дейност включва основно:

- Анализ на валутната чувствителност на дохода – измерващ приходите на Групата от валутни операции;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за валутен риск, отразяващи рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за валутен риск, които представят потенциалното изменение на годишния доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на валутните курсове.

Анализът на валутния риск се извършва чрез разпределението на активите и пасивите на Групата според валутата, в която са деноминирани, което спомага за вземане на своевременни решения по отношение на валутната политика на Групата, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо валутния риск, на който е изложена Групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите за Групата граници и лимити.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Групата по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2021 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	28	21,026	-	222,581	243,635
Вземания от банки	40,588	304,058	121	40,581	385,348
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,076,156	-	619,646	1,695,802
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	18,817	18,817
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	55,978	-	999	56,977
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	-	-	-	11,980	11,980
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	66,476	377,108	-	214,065	657,649
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	-	20,719	-	50,062	70,781
Други финансови активи	-	-	-	4,888	4,888
Общо финансови активи	107,092	1,855,045	121	1,183,619	3,145,877
Финансови пасиви					
Привлечени средства от международни институции	-	1,110,740	-	-	1,110,740
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	114,166	330,185	-	293,679	738,030
Депозити от кредитни институции	-	696	-	1,046	1,742
Провизии по гаранции	-	785	-	181,200	181,985
Задължения по лизинг	-	168	-	177	345
Други привлечени средства	1	17,483	-	69,889	87,373
Общо финансови пасиви	114,167	1,460,057	-	545,991	2,120,215
Нетна балансова валутна позиция	(7,075)	394,988	121	637,628	1,025,662
Условни задължения и ангажменти	6,291	159,193	-	1,128,521	1,294,005

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2020 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	32	85,839	-	410,408	496,279
Вземания от банки	110,469	315,433	63	52,735	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,161,371	-	667,879	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	57,824	57,824
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	38,700	-	911	39,611
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	10,126	-	1,930	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	7,969	415,616	-	225,988	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	3,544	-	54,165	57,709
Други финансови активи	-	14,082	-	1,939	16,021
Общо финансови активи	118,470	2,044,711	63	1,473,779	3,637,023
Финансови пасиви					
Привлечени средства от международни институции	-	1,238,904	-	-	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	118,393	456,507	-	405,591	980,491
Депозити от кредитни институции	-	679	-	7,497	8,176
Провизии по гаранции	-	-	-	127,448	127,448
Задължения по лизинг	-	169	-	110	279
Други привлечени средства	-	16,931	-	70,374	87,305
Общо финансови пасиви	118,393	1,713,190	-	611,020	2,442,603
Нетна балансова валутна позиция	77	331,521	63	862,759	1,194,420
Условни задължения и ангажменти	4,955	167,439	-	889,382	1,061,776

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

Валута	2021 г.					Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*	Ефект върху собствения капитал
	КУРС	Промяна на валутния курс*		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*			
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение		
Евро (EUR)	1.95583	-	-	-	-	-	
Долар (USD)	1.72685	+810	-1,444	-154	274	-	
Японска Йена (JPY)	0.01500	+7	-11	-	-	-	
Британски паунд (GBP)	2.32759	-1,698	+1,550	-9	8	-	
Общ ефект				-163	+283	-	

Валута	2020 г.					Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*	Ефект върху собствения капитал
	КУРС	Промяна на валутния курс*		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*			
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение		
Евро (EUR)	1.95583	-	-	-	-	-	
Долар (USD)	1.59386	+991	-1,278	-196	278	-	
Японска Йена (JPY)	0.01546	+8	-16	-	-	-	
Британски паунд (GBP)	2.17549	-1,545	+1,480	-5	4	-	
Общ ефект				-201	+282	-	

*Пресметнато въз основа на 3-мес. изменение на валутния курс (исторически период 3 год.) със степен на доверителност 99%.

Към 31 декември 2021 г., откритите позиции по валути и пазарната волатилност на съответните валути биха оказали незначителен ефект върху финансовия резултат на Групата, оценен в размер на минус 163 хил. лв. в хипотезата на неблагоприятна промяна на валутните курсове спрямо откритите позиции по отделните валути на Групата с отчетените базисни точки (BPS: 1 б.т. = 0.0001 в десетична форма).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Ценови риск на акции, котиращи на борсата

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. За целта ръководството на Дружеството-майка следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент, ръководството на Дружеството-майка е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, търговията със закупените акции като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Дружеството-майка взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част на отпуснатите кредити и всички видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, влияещи върху ликвидната позиция на Групата, както и коефициенти, нормативно определени от БНБ. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Дружеството-майка и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове, съгл. Указания за ликвидните буфери и периодите на оцеляване на Българска народна банка.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на отношение на ликвидно покритие на Групата:

	2021	2020
Към 31 декември	473.88%	551.91%
Средна стойност за периода	559.37%	682.21%
Най-високо за периода	704.33%	966.08%
Най-ниско за периода	462.40%	437.22%
	2021	2020
Парични средства и парични салда при БНБ	243,635	496,279
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 90 дни	242,257	283,078
Държавни дългови ценни книжа	610,011	626,924
Ликвидни активи	1,095,903	1,406,281
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	1,938,147	2,315,155
Провизии	181,985	127,448
Пасиви	2,120,132	2,442,603
Коефициент на ликвидните активи (КЛА)	51.69%	57.57%

В таблицата на следващата страница е направен анализ на активите и пасивите на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа (като активите с неопределен падеж са с период на реализация до 1 месец).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2021 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	243,635	-	-	-	-	243,635
Вземания от банки	216,939	39,505	56,614	40,790	31,500	385,348
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	182,881	34,194	195,500	559,828	723,399	1,695,802
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	-	9,000	9,817	-	-	18,817
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	1,682	2,275	10,586	33,434	9,000	56,977
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	11	-	11,969	11,980
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	752	59,443	51,654	477,391	68,409	657,649
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	70,781	-	-	-	-	70,781
Други финансови активи	1,109	699	3,080	-	-	4,888
Общо финансови активи	717,779	145,116	327,262	1,111,443	844,277	3,145,877
Финансови пасиви						
Привлечени средства от международни институции	-	57,640	126,392	660,218	266,490	1,110,740
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	669,998	4,872	34,440	28,720	-	738,030
Депозити от кредитни институции	1,719	-	-	-	23	1,742
Други привлечени средства	4,311	11,238	899	985	69,940	87,373
Провизии по гаранции	4,570	600	2,700	174,115	-	181,985
Задължения по лизинг	107	34	80	124	-	345
Общо финансови пасиви	680,705	74,384	164,511	864,162	336,453	2,120,215
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	37,074	70,732	162,751	247,281	507,824	1,025,662
Условни задължения и ангажименти	303,435	12,949	83,948	699,059	6,583	1,105,974

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2020 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	496,279	-	-	-	-	496,279
Вземания от банки	294,215	66,097	25,358	58,364	34,666	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	157,937	29,058	153,600	643,054	845,601	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	9,573	21,575	26,676	-	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	812	1,091	4,888	20,807	12,013	39,611
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	11	-	12,045	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	60,704	392,867	6,276	67,862	121,864	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	57,709	-	-	-	-	57,709
Други финансови активи	15,181	840	-	-	-	16,021
Общо финансови активи	1,092,410	511,528	216,809	790,087	1,026,189	3,637,023
Финансови пасиви						
Привлечени средства от международни институции	668	33,032	95,820	654,368	455,016	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	945,762	817	18,058	15,854	-	980,491
Депозити от кредитни институции	8,155	-	-	-	21	8,176
Други привлечени средства	751	-	1,758	853	83,943	87,305
Провизии по гаранции	127,448	-	-	-	-	127,448
Задължения по лизинг	-	169	110	-	-	279
Общо финансови пасиви	1,082,784	34,018	115,746	671,075	538,980	2,442,603
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	9,626	477,510	101,063	119,012	487,209	1,194,420
Условни задължения и ангажименти	328,258	6,463	119,208	476,976	135,565	1,066,470

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Групата към 31 декември:

Към 31 декември 2021 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Привлечени средства от международни институции	1,110,740	1,167,245	-	58,256	127,089	691,285	290,615
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	738,030	738,190	669,998	4,873	34,448	28,871	-
Депозити от кредитни институции	1,742	1,778	1,719	-	-	-	59
Задължения по лизинг	345	345	107	34	152	52	-
Други привлечени средства	88,126	89,950	5,305	11,292	953	1,652	70,748
	1,938,983	1,997,508	677,129	74,455	162,642	721,860	361,422
Провизии по банкови и кредитни гаранции	181,985	181,985	4,570	600	2,700	174,115	-
Неусвоени кредитни ангажменти	209,829	209,829	28,053	9,946	68,187	100,143	3,500
Към 31 декември 2020 г.							
	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Привлечени средства от международни институции	1,238,904	1,315,769	668	33,215	96,363	689,822	495,701
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	980,491	980,688	945,763	818	18,073	16,034	-
Депозити от кредитни институции	8,176	8,176	8,155	-	-	-	21
Задължения по лизинг	279	279	-	169	110	-	-
Други привлечени средства	87,305	88,683	2,296	-	298	1,262	84,827
	2,315,155	2,393,595	956,882	34,202	114,844	707,118	580,549
Провизии по банкови и кредитни гаранции	127,368	127,368	6,556	12	96	56,871	63,833
Неусвоени кредитни ангажменти	264,318	264,318	17,919	1,566	102,771	133,062	9,000

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Предвид специфичната дейност на Групата, към 31 декември 2021 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 85.76% от общата сума на задълженията към други клиенти (31.12.2020 г.: 88.08%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 16.22% (31.12.2020 г.: 15.82%).

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Групата, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложиени като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2021 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	108,019	135,616	243,635
Вземания от банки	12,274	373,074	-	385,348
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	970,013	725,789	1,695,802
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	-	18,817	-	18,817
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	56,977	-	56,977
Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	11,980	-	11,980
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	6,482	651,167	-	657,649
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	-	70,781	70,781
Други финансови активи	-	2,772	2,116	4,888
Общо финансови активи	18,756	2,192,819	934,302	3,145,877

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2020 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	329,875	166,404	496,279
Вземания от банки	12,551	466,149	-	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,219,131	610,119	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	-	57,824	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	39,611	-	39,611
Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	12,056	-	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	6,488	643,085	-	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	-	-	57,709	57,709
Други финансови активи	-	1,575	14,446	16,021
Общо финансови активи	19,039	2,769,306	848,678	3,637,023

Към 31.12.2021 година, по контра-гаранции на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 12,274 хил. лв., (2020 г.: 12,551 хил. лв.) с падежна структура както следва:

Вземания от банки, заложени като обезпечение, по падежен интервал	2021	2020
На виждане	4,080	-
От 91 до 180 дни	4,571	3,509
От 181 до една година	3,154	2,721
Над една година	469	6,321
	12,274	12,551

Към 31.12.2021 г. са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 6,482 хил. лв. (2020 г.: 6,488 хил. лв.).

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4. Операционен риск

Управление Риск, съвместно с други звена в Групата, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложи като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Групата. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Групата лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

Основните източници на операционен риск в Групата са персонал, процеси, системи и външни събития. Групата е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Групата прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Групата са заложи контролни процедури по редуциране на операционния риск.

При управлението на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена и процеси на Групата, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Групата е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага "Метода на базисния индикатор".

4.5 Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност (Бележки 35 и 36), както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5 Управление на собствения капитал (продължение)

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Групата на консолидирано ниво (като банкова група) е постигнала:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	1,082,587	1,056,889
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	1,082,587	1,056,889
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	1,082,587	1,056,889
Акционерен капитал	1,441,774	1,301,774
Загуба	(386,149)	(230,737)
Законови резерви	87,185	87,185
Допълнителни резерви	83,752	82,125
Натрупан друг всеобхватен доход	(78,502)	(64,000)
Нематериални активи	(8,074)	(8,087)
Инвестиции в дъщерни дружества	(3,200)	(58,599)
(-) Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	(43,760)	(50,324)
Корекции на стойността поради изискванията за пруденциална оценка	(728)	(714)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	-	7,109
Подлежащи на приспадане отсрочени данъчни активи, които се основават на бъдеща печалба и произтичат от временни разлики	(9,711)	(8,843)
Елементи на или приспадания от базовия собствен капитал от първи ред - други	-	-
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД		-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД		-
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	3,003,470	3,223,429
Кредитен риск - Стандартизиран подход	2,871,845	3,093,129
Централно управление или централни банки	9,050	-
Регионални или местни власти	1,920	1,930
Субекти от публичния сектор	-	-
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	139,543	183,053
Предприятия	1,511,403	1,961,293
На дребно	452,175	142,324
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	293,812	411,185
Експозиции с неизпълнение	285,183	219,703
Позиции, свързани с високо рискови експозиции	71,130	41,033
Собствен капитал	190	10,191
Други позиции	106,500	121,478
Валутен и стоков риск	-	-
Оперативен риск - Подход на базисния индикатор	131,625	130,300

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5 Управление на собствения капитал (продължение)

	2021	2020
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	36.04%	32.79%
Съотношение на обща капиталова адекватност	36.04%	32.79%
Буфер с оглед запазването на капитала	75,087	80,586
Буфер с оглед на системния риск	90,104	96,703
Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер	15,017	16,117
Буфер на други институции със системно значение	15,017	16,117
Регулативно изисквани нива		
Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред	6.25%	6.25%
Адекватност на капитал от първи ред	7.75%	7.75%
Обща капиталова адекватност	9.75%	9.75%
Буфер с оглед запазването на капитала	2.50%	2.50%
Буфер с оглед на системния риск	3.00%	3.00%
Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер	0.50%	0.50%
Буфер на други институции със системно значение	0.50%	0.50%

С решение на БНБ №93 от 15 март 2019 г., на ББР е наложено допълнително изискване за базов собствен капитал, на основание чл. 103а, ал. 2, т. 5 от ЗКИ, надвишаващ изискванията по чл. 92, параграф 1 от Регламент (ЕС) 575/2013 в размер на 1.75% към рисково претеглените активи, или минимална обща капиталова адекватност от 9.75%.

С решение на БНБ по протокол №84 от 08.03.2022 г., комуникирано с писмо на БНБ вх. № 02544/16.03.2022 г., БНБ е открила административно производство за издаване на индивидуален административен акт за определяне на допълнително капиталово изискване към „ББР“ ЕАД, на ББР е наложено допълнително изискване за базов собствен капитал, на основание чл. 103а, ал. 2, т. 5 от ЗКИ, надвишаващ изискванията по чл. 92, параграф 1 от Регламент (ЕС) 575/2013 в размер на 2.25% към рисково претеглените активи, или минимална обща капиталова адекватност от 10.25%, като изискването влиза в сила от следващия регулаторен отчетен период.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности:

Към 31.12.2021 г.	Балансова стойност				Справедлива стойност				
	Бел.	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност									
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	21	-	657,649	-	657,649	657,649	-	-	657,649
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти *	21	-	70,781	-	70,781	63,391	-	6,112	69,503
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	34,719	34,719	-	-	34,719	34,719
Инвестиционни имоти	25	-	-	7,189	7,189	-	-	7,189	7,189
		-	728,430	41,908	770,338	721,040	-	48,020	769,060
Финансови активи, неоценявани по справедлива стойност									
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	243,635	-	-	243,635	-	243,635	-	243,635
Предоставени кредити на банки	17	71,900	-	-	71,900	-	76,104	-	76,104
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	313,448	-	-	313,448	-	313,448	-	313,448
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	1,695,802	-	-	1,695,802	-	1,733,482	-	1,733,482
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	19	18,817	-	-	18,817	-	24,661	-	24,661
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	20	11,980	-	-	11,980	12,836	1,659	-	14,495
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	22	56,977	-	-	56,977	-	56,977	-	56,977
Други финансови активи		4,888	-	-	4,888	-	4,888	-	4,888
		2,417,447	-	-	2,417,447	12,836	2,454,854	-	2,467,690
Финансови пасиви, неоценявани по справедлива стойност									
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	1,742	1,742	-	1,742	-	1,742
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	738,030	738,030	-	738,638	-	738,638
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	1,110,740	1,110,740	-	1,142,764	-	1,142,764
Други привлечени средства и пасиви	31	-	-	87,373	87,373	-	88,470	-	88,470
		-	-	1,937,885	1,937,885	-	1,971,614	-	1,971,614

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2020 г.	Балансова стойност				Справедлива стойност				
	Бел.	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност									
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	21	-	649,573	-	649,573	649,573	-	-	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти *	21	-	57,709	-	57,709	52,926	-	3,650	56,576
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	33,938	33,938	-	-	33,938	33,938
Инвестиционни имоти	25	-	-	7,608	7,608	-	-	7,608	7,608
		-	707,282	41,546	748,828	702,499	-	45,196	747,695
Финансови активи, неоценявани по справедлива стойност									
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	496,279	-	-	496,279	-	496,279	-	496,279
Предоставени кредити на банки	17	86,807	-	-	86,807	-	92,190	-	92,190
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	391,893	-	-	391,893	-	391,654	-	391,654
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	1,829,250	-	-	1,829,250	-	1,890,643	-	1,890,643
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	19	57,824	-	-	57,824	-	64,303	-	64,303
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	20	12,056	-	-	12,056	13,474	1,890	-	15,364
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	22	39,611	-	-	39,611	-	40,060	-	40,060
Други финансови активи		16,021	-	-	16,021	-	16,021	-	16,021
		2,929,741	-	-	2,929,741	13,474	2,993,040	-	3,006,514
Финансови пасиви, неоценявани по справедлива стойност									
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	8,176	8,176	-	8,176	-	8,176
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	980,491	980,491	-	980,790	-	980,790
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	1,238,904	1,238,904	-	1,289,839	-	1,289,839
Други привлечени средства и пасиви	31	-	-	87,305	87,305	-	88,865	-	88,865
		-	-	2,314,876	2,314,876	-	2,367,670	-	2,367,670

* Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с балансова стойност 1,278 хил. лв. към 31 декември 2021 г. (2020: 1,133 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като според Банката тя не може да бъде надеждно оценена.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата. Групата доброволно е оповестила справедливата стойност на активите, придобити от обезпечения към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г.

Вид финансов инструмент	Справедлива	Справедлива	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	стойност към	стойност към				
	31.12.2021 г.	31.12.2020 г.				
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	657,649	649,573	Ниво 1	Котировки на регулиран пазар	Няма	Няма
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	63,391	52,926	Ниво 1	Котировки на регулиран пазар	Няма	Няма
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	6,112	3,650	Ниво 3	Дисконтирани бъдещи парични потоци Приходният метод при изготвяне на оценка на дялово участие е анализ на стойността на дела в оценяваното предприятие, основан на способността му да генерира приходи чрез разпределяне на дивиденди, както и оценка на терминалната стойност при продажба на дела. При определяне на стойността на оценявания дял се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на предприятието, който се разпределя между притежателите на дялове, на база прогнозни приходи, разходи, инвестиционни и финансови парични потоци. За терминалната стойност се вземат сходни трансакции и/или продажба при сходни коефициенти – Цена/печалба, цена/приходи, множител на ППЛДА (EBITDA) или други.	Секторни анализи, оценка на бизнес плана на дружеството, коефициенти и множители за частни сделки.	Справедливата стойност ще се увеличи/намали при: <ul style="list-style-type: none"> - Благоприятно/неблагоприятно развитие в сектора - Благоприятно/неблагоприятно позициониране на предприятието в сектора - Благоприятно/неблагоприятно развитие на коефициентите и множителите на оценяваното дружество спрямо сходни компании

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид актив	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2021 г.	31.12.2020 г.				
Инвестиционни имоти	7,189	7,608	Ниво 3	<p>Метод на пазарните сравнения</p> <p>При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени, като цената се определя въз основа на диапазон от цени за сходни имоти или цени на кв. м. предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравнимите имоти да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки. Понастоящем, инвестиционните имоти са оценени между 109 и 1,523 лв./кв. м.</p> <p>Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност)</p>	<p>Метод на пазарните сравнения:</p> <ol style="list-style-type: none"> Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) Коефициент за местоположение (0.81-1.0) Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1) Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%) 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). - Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) - Коефициентът на състояние се увеличи (намали) - Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).
Активи, придобити от обезпечения	34,719	33,938	Ниво 3	<p>Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване. Понастоящем, наемните нива на инвестиционните имоти, отдадени под наем са в диапазона 1-14 лв./кв.м.</p>	<p>Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност):</p> <ol style="list-style-type: none"> наем на кв.м. – 1-14 лв./кв.м допускания за растеж на цени – 0-10% нива на свободни неаети площи – 3-25% дисконтов процент – 5-9% 	<ul style="list-style-type: none"> - ръстът на цените се очаква да е по висок (по-нисък) - нивата на неаети площи са ниски (високи) - дисконтовият процент е по-нисък (по-висок)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Предоставени кредити на банки	76,104	92,190	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани с Euribor за 12 месеца, но не по-малко от 0 с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg.	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,733,482	1,890,643	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември на съответната година от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	Неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	24,661	64,303	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември на съответната година, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция в/у тях.	неприложимо	Неприложимо
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	12,836	13,474	Ниво 1	Котировки на регулиран пазар	Няма	Няма

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	1,659	1,890	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември на съответната година от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания по лизинг	56,977	40,060	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември на съответната година от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други финансови активи	4,888	16,021	Ниво 2	Дисконтирани бъдещи парични потоци Приходният метод при изготвяне на оценка на дялово участие е анализ на стойността на дела в оценяваното предприятие, основан на способността му да генерира приходи чрез разпределяне на дивиденди, както и оценка на терминалната стойност при продажба на дела. При определяне на стойността на оценявания дял се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на предприятието, който се разпределя между притежателите на дялове, на база прогнозни приходи, разходи, инвестиционни и финансови парични потоци. За терминалната стойност се вземат сходни трансакции и/или продажба при сходни коефициенти – Цена/печалба, цена/приходи, множител на ППЛДА (ЕБИТДА) или други.	Секторни анализи, оценка на бизнес плана на дружеството, коефициенти и множители за частни сделки.	Справедливата стойност ще се увеличи/намали при: - Благоприятно/неблагоприятно развитие в сектора - Благоприятно/неблагоприятно позициониране на предприятието в сектора - Благоприятно/неблагоприятно развитие на коефициентите и множителите на оценяваното дружество спрямо сходни компании
Други привлечени средства и пасиви	88,470	88,865	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември на съответната година, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	1,142,764	1,289,839	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември на съответната година, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от отчета за финансовото състояние, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Групата счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2021	2020
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	70,944	71,119
Кредити на банки	1,131	1,426
Депозити в други банки	188	130
Вземания от Републиканския бюджет	320	2,742
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	3,921	261
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	259	4,393
Други приходи, вкл. ефект от отрицателни лихви	1,244	587
	78,007	80,658
Приходи от лихви по финансов лизинг	2,069	813
	80,076	81,471
<i>В т.ч. Приходи от лихви по финансови активи по амортизирана стойност, класифицирани като Фаза 3</i>	23,395	16,969
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(15,267)	(15,802)
Депозити от клиенти	(203)	(290)
Други привлечени средства	(113)	(120)
Депозити от други банки	(69)	(1)
Други разходи, вкл. разходи за отрицателни лихви	(3,053)	(3,565)
	(18,705)	(19,778)
Разходи за лихви по финансов лизинг	(18)	(68)
	(18,723)	(19,846)
Нетен доход от лихви	61,353	61,625

Всички приходи от лихви, освен приходите от лихви от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и от финансов лизинг, произтичат от финансови активи, отчитани по амортизирана стойност и признати чрез метода на ефективния лихвен процент.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Приходи от такси и комисиони		
Издаване на гаранции и акредитиви	569	3,790
Услуги във връзка с извършване на транзакции*	5,009	2,023
Поддържане на сметки	165	104
Общо приходи от такси и комисиони по договори с клиенти	5,743	5,917
Други такси	1,466	461
Общо приходи от такси и комисиони	7,209	6,378
Разходи за такси и комисиони		
Такси съ-управление гаранции анти-КОВИД	(3,970)	(1,530)
Обслужване на сметки в други банки	(11)	(45)
Агентски комисионни	(22)	(35)
Преводи и касови операции в други банки	(166)	(5)
Други такси	(6)	(48)
Общо разходи за такси и комисиони	(4,175)	(1,663)
Нетен доход от такси и комисиони	3,034	4,715

* Услугите, свързани с транзакции включват доверително управление на средства на Министерство на земеделието и храните и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение 773 хил. лв. (2020: 1,301 хил. лв.). Виж Бележка № 31 за подробности относно програмите.

Приходите от такси и комисиони представляват приходи, отчитани по МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (виж Бележка 3.5. за подробности относно признаването на приходи от такси и комисиони). Източник на приходите са транзакции, извършени на територията на България. Цените на съответните услуги са фиксирани.

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	419	468
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на валутни активи и пасиви	7	(11)
	426	457

9. НЕТЕН ДОХОД ОТ ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Нетна печалба от сделки с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД	1,101	2,432
	1,101	2,432

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

10. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Приходи от наем от инвестиционни имоти	890	671
Възстановени съдебни разноски	192	259
Получени дивиденди	76	26
Печалба от продажба на ДМА	103	51
Доходи от преоценка на инвестиционни имоти	29	153
Други приходи	1,178	1,126
	<u>2,468</u>	<u>2,286</u>

11. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Разходи за активи, държани за продажба	(445)	(379)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(244)	(206)
Съдебни разноски	(37)	(27)
Разходи за продажба на ДМА	(90)	-
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	(462)	-
Обезценка на репутация – контролирани предприятия	-	(17)
Други разходи	(460)	(271)
	<u>(1,738)</u>	<u>(900)</u>

12А. НЕТНИ РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКИ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
(Разходи за)/Приход от/ реинтегрирани обезценки на кредити, нетно	(129,619)	(138,871)
(Разходи за)/Приход от/ реинтегрирани обезценки по неувоени кредити	28	80
Приходи от реинтегрирани/ (разходи за) обезценки на финансов лизинг	(676)	(274)
(Разходи за)/приходи от реинтегрирани провизии по гаранции, нетно	(54,561)	(118,912)
(Разходи за) /Приходи от реинтегриране на провизии по ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно	(1,688)	(784)
(Разходи за) /Приходи от реинтегриране на провизии по ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност, нетно	(42)	(61)
Нетни разходи за обезценки на финансови инструменти	<u>(186,558)</u>	<u>(258,822)</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

12Б. НЕТНИ РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКИ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Разходи за обезценки на активи, придобити от обезпечения	(407)	(3,281)
Обезценки на дялове в дъщерни дружества	(258)	(1,287)
Нетни разходи за обезценки на нефинансови активи	(665)	(4,568)

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(18,636)	(17,509)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(3,076)	(3,144)
	(21,712)	(20,653)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Разходите за персонала включват:		
Заплати	(16,190)	(15,360)
Социални осигуровки	(2,063)	(1,838)
Социални придобивки	(232)	(186)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(151)	(125)
	(18,636)	(17,509)

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Външни услуги	(1,844)	(1,004)
Комуникации и ИТ услуги	(1,677)	(1,374)
Правни и консултантски услуги	(1,527)	(408)
Поддръжка офис и офис – техника	(1,395)	(1,508)
Реклама и представителни мероприятия	(1,355)	(1,135)
Одит услуги от регистрираните одиторски предприятия	(1,086)	(961)
Данъци и държавни такси	(410)	(285)
Консултантски услуги от регистрираните одиторски предприятия	(103)	(269)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(65)	(61)
Командировки	(42)	(32)
Материали	(12)	-
Наеми	(8)	(11)
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	-	(7,740)
Такси банков надзор	-	(681)
	(9,524)	(15,469)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Начислените за годината суми за услуги, извършени от регистрираните одиторски предприятия на Групата включват: независим финансов одит – 1,086 хил. лв. (2020 г.: 961 хил. лв.), включително договорени процедури за 52 хил. лв. (2020: 48 хил. лв.), данъчни консултации - 0 хил. лв. (2020 г.: 0 хил. лв.), за други услуги, несвързани с одита - 103 хил. лв. (2020 г.: 269 хил. лв.).

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Разход за текущ данък	290	75
Приход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(104)	(352)
Общо (разход за)/ приход от данък върху печалбата	<u>186</u>	<u>(277)</u>
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Счетоводна загуба	(155,069)	(231,765)
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2021 и 2020)	15,507	23,177
Данък върху разходи, непризнати за данъчни цели	(175)	(241)
Данък върху приходи, непризнати за данъчни цели	995	9,185
Непризнат актив за данъчна загуба	(16,513)	(31,844)
Общо (разход за)/приход от данък	<u>(186)</u>	<u>277</u>
Ефективна данъчна ставка	Неприл.	Неприл.

Крайният срок, в който дружествата от Групата биха могли да приспадат загубата от бъдещи печалби е 31.12.2026 г.

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от консолидирания отчет за финансовото състояние и измененията в отчета за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в консолидирания отчет за всеобхватния доход	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Имоти и оборудване	(6)	(6)	-	-	-	11
Други активи	(79)	(97)	-	-	18	164
Други задължения	(12)	(11)	15	14	-	70
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(9,642)	(8,950)	-	68	(760)	(9,630)
Инвестиционни имоти	-	-	29	153	(124)	153
	<u>(9,739)</u>	<u>(9,064)</u>	<u>44</u>	<u>235</u>	<u>(866)</u>	<u>(9,232)</u>

Измененията във временните разлики през годината се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ,
 ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД,
 НЕТНО ОТ ДАНЪЦИ**

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Печалба /(Загуба) от обезценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти, възникнали през годината	(3,350)	1,051
Печалба /(Загуба) от преоценка на капиталови инструменти, възникнали през годината	(12,055)	(90,781)
10% данък	1,541	9,078
Невъзстановим и неотчетен в преоценъчен резерв	(649)	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	<u>(14,513)</u>	<u>(80,652)</u>

**16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В
 ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА**

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Касова наличност	849	601
Разплащателни сметки	242,786	495,678
В т.ч. Минимални задължителни резерви	<u>135,616</u>	<u>166,404</u>
Общо предоставени средства при Централната банка	242,786	495,678
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	<u>243,635</u>	<u>496,279</u>

Дружеството-майка поддържа суми, зависещи от рисково претеглените активи като Минимални задължителни резерви в БНБ. Предоставените депозити при Централната банка са с лихва -0.70% за превишението с над 105% на МЗР (2020 г.: -0.70%).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Разплащателни сметки местни банки	201	517
Разплащателни сметки чуждестранни банки	33,739	35,375
Общо разплащателни сметки и депозити на виждане	33,940	35,892
<i>в т.ч. Разплащателни сметки с оригинален матуритет до 90 дни</i>	<i>21,667</i>	<i>23,340</i>
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	-	153,790
Срочни депозити в чуждестранни банки	279,508	202,211
Общо срочни депозити	279,508	356,001
<i>в т.ч. Срочни депозити с оригинален матуритет до 90 дни</i>	<i>220,590</i>	<i>259,737</i>
Предоставени кредити на местни банки	73,990	88,795
Общо предоставени кредити	73,990	88,795
Коректив за обезценки и несъбираемост на вземания на банки	(2,090)	(1,988)
	<u>385,348</u>	<u>478,700</u>

Към 31.12.2021 г. са предоставени целеви кредити в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1.50% до 4.50% (2020 г.: от 1.50% до 4.50%).

Средства в размер на 12,274 хил. лв. са блокирани по разплащателни сметки в чуждестранни банки като покритие по акредитиви (2020 г.: 12,551 хил. лв.).

Към 31.12.2021 г. са предоставени кредити на местни банки във валута с номинална стойност в размер на 5,745 хил. евро и легова равностойност 11,236 хил. лв. (31.12.2020 г.: 11,236 хил. лв.), с оригинален матуритет до 2027 г. и погасяване на кредитите на четири вноски. Кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия (МСП) съгласно заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW.

Оповестяване на експозиции към банки, които биха били отрицателно повлияни от санкциите, наложени от ЕС след нахлуването на руски войски в Украйна.

След нахлуването на руски войски в Украйна на 24 февруари 2022 г., ЕС наложи санкции на руски компании и лица. Тези санкции включваха замразяване на активи, изключване от системи за разплащане и други, имащи за цел да ограничат дейността на руски или контролирани от Русия компании. Групата има следните експозиции към руски или контролирани от Русия банки:

Международната банка за икономическо сътрудничество (ИБЕС, МБИС)

Към 31.12.2021 г. Групата има вземания по депозити в МБИС (със седалище в Москва, Руска Федерация) с легова равностойност 10,029 хил. лв., с падеж 02.03.2022 г. При настъпване на падежа, МБИС изплати дължимата лихва, но не и главницата по депозита, която за кратък период беше в просрочие, а в последствие беше погасена. Към датата на издаване на този отчет Групата няма вземане от МБИС.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Международната инвестиционна банка (ИИБ, МИБ)

Към 31.12.2021 г. Банката има вземания по депозити в МИБ, със седалище в Москва с легова равностойност 74,308 хил. лв. към Международната инвестиционна банка (ИИБ), със седалище в Будапеща. Депозитите са с падежи, съответно:

- 19,553 хил. лв. – на 15.02.2022 г.
- 5,866 хил. лв. – на 17.02.2022 г.
- 48,889 хил. лв. – на 12.04.2022 г.

Към датата на този отчет, Групата няма вземания от МИБ.

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Кредити (брутна стойност)	2,042,171	2,087,855
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(346,369)	(258,605)
	<u>1,695,802</u>	<u>1,829,250</u>
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
А. Анализ по видове клиенти		
Частни предприятия и еднолични търговци	2,037,781	2,085,174
Общини	427	427
Частни физически лица	3,963	2,254
	<u>2,042,171</u>	<u>2,087,855</u>

На следващата страница е представен анализ на клиентите по отрасли.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Б. Анализ по отрасли		
Промисленост, общо	329,114	435,264
Промисленост - производство на тютюневи изделия	-	148,640
Промисленост - производство на машини и оборудване	91,086	78,015
Промисленост - производство и разпределение на енергия	80,116	115,818
Промисленост - производство на хранителни продукти	46,465	46,823
Промисленост - други производства	111,447	45,968
Търговия	648,245	458,169
Туристически услуги	275,077	268,435
Транспорт	208,761	257,313
Финансови услуги	132,649	215,319
Строителство	143,635	159,226
Държавно управление	148,154	128,516
Операции с недвижими имоти	57,903	58,149
Селско стопанство	35,561	48,402
Събиране и обезвреждане на отпадъци	612	-
Други отрасли	62,460	59,062
	<u>2,042,171</u>	<u>2,087,855</u>

Групата предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост в срок между 5 и 10 години.

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
На 1 януари	<u>258,605</u>	<u>161,315</u>
Разходи за обезценки	227,794	168,611
Реинтегрирани обезценки	(98,175)	(29,740)
Отписани за сметка на обезценки	(41,855)	(41,581)
Към 31 декември	<u>346,369</u>	<u>258,605</u>

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Програма Енергийна ефективност	18,866	57,975
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(49)	(151)
	<u>18,817</u>	<u>57,824</u>

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ. Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта Банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците). Дружеството-майка счита, че така възникналите вземания са носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджетът на РБ.

Целево привлеченият ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на Програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Уسوените и неразплатени средства по Програмата към 31.12.2021 г. са в размер на 18,866 хил. лв. (към 31.12.2020 г. са: 57,975 хил. лв.).

20. ЦЕННИ КНИЖА, ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Наличните дългови ценни книжа, Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. са както следва:

2021 г.	Амортизируема стойност	Обезценка	Балансова стойност
Облигации, деноминирани в BGN	12,170	(190)	11,980
	<u>12,170</u>	<u>(190)</u>	<u>11,980</u>
2020 г.	Амортизируема стойност	Обезценка	Балансова стойност
Облигации, деноминирани в BGN	12,204	(148)	12,056
	<u>12,204</u>	<u>(148)</u>	<u>12,056</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Държавни ценни книжа	610,011	626,924
Корпоративни облигации	47,638	22,649
Общо дългови инструменти	657,649	649,573
Акции на публични дружества	43,767	50,331
<i>В т.ч. акции на Първа инвестиционна банка АД</i>	43,760	50,324
Акции на непублични дружества	25,919	6,428
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка № 37)	1,095	950
Общо капиталови инструменти	70,781	57,709

Движение на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Дългови инструменти		
Към 1 януари	649,573	596,967
Увеличение (покупки)	329,832	152,301
Намаление (продажби и/или падежиране)	(316,049)	(107,776)
Нетно увеличение/(намаление) от преоценки на ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД	(5,707)	8,081
Към 31 декември	657,649	649,573

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Капиталови инструменти		
Към 1 януари	57,709	3,578
Увеличение (покупки)	30,199	140,640
Намаление (продажби)	(5,071)	-
Нетно увеличение/(намаление) от преоценки на ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД	(12,056)	(86,509)
Към 31 декември	70,781	57,709

Дългови инструменти

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти, се състоят основно от държавни ценни книжа с емитент Република България или други европейски държави, и корпоративни облигации.

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Капиталови инструменти

Публични дружества

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – капиталови инструменти, се състоят от следните ценни книжа:

Първа инвестиционна банка АД

Българска банка за развитие ЕАД притежава 27,350,000 бр., представляващи 18.35% от капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД, с единична номинална стойност 1 лв.

Банката е избрала да класифицира тази инвестиция като финансов актив, отчитан по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, тъй като инвестицията е дългосрочна и стратегическа, не е държана за търгуване и не е условно възнаграждение, признато съгласно МСФО 3.

Към 31.12.2021 г., Банката е оценила своето участие в капитала на ПИБ съгласно цена на затваряне, получена на Българска фондова борса (БФБ) за акции на ПИБ в последния работен ден от м. декември, 2021 г.: 1.6000 (към 31.12.2020 г.: 1.8400 лв.) за акция.

Химимпорт АД

Банката притежава 9,632 акции от конгломерата Химимпорт АД. Към 31.12.2021 г. цената на акция е 0.68 лв., като общата стойност на инвестицията е 7 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 7 хил. лв.)

Непублични дружества

Инициатива „Три морета“

С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерският съвет на Република България одобри участието на Българска банка за развитие ЕАД в Инвестиционния фонд към инициативата „Три морета“. Участието на ББР е свързано със задължение за вноса от 20 млн. евро в капитала на специално създаденото за целта дружество. Инициативата „Три морета“ има за цел засилването на инвестициите, връзките и сътрудничеството – политическо и финансово, между страните-членки в региона. Това е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз.

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на участието си в инвестициите на фонд „Три морета“ до този етап. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“ (Бележка 27), а ангажиментът за вноса в капитала, която все още не е поискана е отчетен в Бележка 37 Условни задължения и ангажименти към 31.12.2021 г.

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Капиталови инструменти (продължение)

Непублични дружества (продължение)

Инициатива „Три морета“ (продължение)

За този инструмент фонд-мениджърът периодично оповестява нетна стойност на активите, според която Банката преценява своето участие.

„Българската банка за развитие“ ЕАД излъчи двама представители в ръководството на Инвестиционния фонд „Три морета“ - през март 2021 г. изпълнителните директори на ББР Николай Димитров и Панайот Филипов бяха избрани на Общо събрание на Инвестиционния фонд „Три морета“ и да представят България в Инвестиционния фонд. След настъпили промени в ръководството на ББР за нови представители на Банката с решение на Общото Събрание на Инвестиционния фонд от 22 септември 2021 г са избрани: за член на Надзорния съвет на Инвестиционния фонд – г-н Цанко Арабаджиев – член на Управителния съвет на ББР и Изпълнителен директор и г-н Илия Лингорски – Главен икономист на ББР за член на Управителния съвет на Инвестиционния фонд, който ще осигурява част от необходимото финансиране за засилване на сътрудничеството между страните – членки в региона на Черно, Адриатическо и Балтийско море. През юли 2021 г. ББР бе домакин на панела за инвестиции по време на форума „Три морета“ в България.

Към 31.12.2021 г. стойността на инвестицията на ББР във фонд „Три морета“ е 14,321 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 13,717 хил. лв.⁸) Ангажиментът за вноски в капитала, която все още не е поискана е оповестен в Бележка 37 Условни задължения и ангажименти.

Други акции в непублични дружества

Европейски инвестиционен фонд

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 5,304 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ.

Social Impact Accelerator (SIA)

ББР участва в инициатива на ЕИФ Social Impact Accelerator (SIA), предоставящ финансиране на стартиращи компании Към 31.12.2021 г. са направени осемнадесет капиталови вноски по инициативата, като салдото е в размер на 560 хил. евро с левова равностойност 1,095 хил. лв. (2020 г.: 486 хил. евро с левова равностойност 950 хил. лв.).

---

⁸ Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“.

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Капиталови инструменти (продължение)

Непублични дружества (продължение)

Борика АД

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 183 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното като оператор на платежни системи по българското законодателство дружество БОРИКА АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция при придобиване се определя на база формула, установена в устава на дружеството.

Акциите на ПИБ, на „Три морета“ и другите непублични дружества, собственост на Банката, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, като Банката счита за изпълнени условията на параграф 5.7.5. от МСФО 9, тъй като тези акции нито се държат с цел търгуване, нито представляват условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3.

Формираният преоценъчен резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представен в Бележка 36.

22. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Нетната инвестиция във финансов лизинг се получава като разлика между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

	2021	2020
Брутна инвестиция във финансов лизинг	63,184	44,380
Нереализиран финансов приход	(4,760)	(3,998)
Нетни минимални лизингови плащания	58,424	40,382
Обезценка	(1,447)	(771)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	56,977	39,611

Оповестяване, изисквано от МСФО 16

През годината вземанията по договори за финансов лизинг са се увеличили поради сключване на нови договори за лизинг. Към 31 декември 2021 г. са сключени общо 210 бр. лизингови договори, като 172 от тях са в активен портфейл (2020 г.: 126 договора, 85 в активен портфейл).

Групата е сключило договори за финансов лизинг като лизингодател за конкретно оборудване. Средният срок на сключен финансов лизинг е 10 години за оборудване и 3-8 години за други активи. В общия случай тези лизингови договори не включват опции за удължаване или предсрочно прекратяване.

22. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Оповестяване, изисквано от МСФО 16 (продължение)

Групата не е изложена на валутен риск в резултат на договореностите за лизинг, тъй като всички лизингови договори са деноминирани в евро или лева. Рискът от остатъчна стойност за оборудването под наем не е значителен поради наличието на вторичен пазар по отношение на оборудването.

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя както следва:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
С краен срок на издължаване до 1 година	15,235	6,736
С краен срок на издължаване от 1 година до 2 години	12,862	7,081
С краен срок на издължаване от 2 година до 3 години	7,366	6,082
С краен срок на издължаване от 3 година до 4 години	6,883	4,557
С краен срок на издължаване от 4 година до 5 години	6,230	4,361
С краен срок на издължаване над 5 години	9,848	11,565
Нетни минимални лизингови плащания	58,424	40,382
Обезценка	(1,447)	(771)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	56,977	39,611

Движение на коректива за обезценки:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Салдо към 1 януари	(771)	(592)
Обезценка за годината:		
Начислена обезценка	(676)	(257)
Възстановена обезценка	-	10
Отписана обезценка	-	68
Салдо към 31 декември	(1,447)	(771)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

23. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

Активите с право на ползване произтичат от договори за наем, отчетени съгласно МСФО 16 „Лизинг“.

	Недвижими имоти	Общо към 31 декември 2021 г.
Стойност на придобиване	242	242
Натрупана амортизация	(65)	(65)
Нетна балансова стойност	177	177

	Недвижими имоти	Общо към 31 декември 2020 г.
Стойност на придобиване	172	172
Натрупана амортизация	(64)	(64)
Нетна балансова стойност	108	108

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 01 януари 2020 г.	38,243	3,107	731	1,110	6,131	49,322
Придобити	22,338	784	86	587	4,520	28,315
Излезли от употреба	-	(51)	(4)	(358)	-	(413)
На 31 декември 2020 г.	60,581	3,840	813	1,339	10,651	77,224
Придобити	(16)	100	27	23	2,229	2,363
Излезли от употреба	-	(4)	-	(252)	(1,150)	(1,406)
На 31 декември 2021 г.	60,565	3,936	840	1,110	11,730	78,181
Натрупана амортизация						
На 01 януари 2020 г.	3,866	1,737	409	563	1,263	7,838
Начислена за годината	775	536	87	194	1,128	2,720
Отписана	-	(51)	(4)	(283)	-	(338)
Обезценка на консолидирана основа	358	-	1	-	-	359
На 31 декември 2020 г.	4,999	2,222	493	474	2,391	10,579
Начислена за годината	1,128	593	96	223	1,112	3,152
Отписана	-	(3)	-	(167)	-	(170)
Обезценка на консолидирана основа	200	-	11	-	-	211
На 31 декември 2021 г.	6,327	2,812	600	530	3,503	13,772
Балансова стойност						
На 01 януари 2020 г.	34,377	1,370	322	547	4,868	41,484
На 31 декември 2020 г.	55,582	1,618	320	865	8,260	66,645
На 31 декември 2021 г.	54,238	1,124	240	580	8,227	64,409

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2021 г. са в размер на 1,906 хил. лв. по отчетна стойност (2020: 1,004 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 1,226 хил. лв. (2020: 743 хил. лв.).

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Балансова стойност в началото на периода	7,608	7,484
Подобрения	14	-
Печалба/(Загуба) от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	(433)	124
	<u>7,189</u>	<u>7,608</u>

Групата притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2021 г. е в размер на 890 хил. лв. (2020 г.: 671 хил. лв.) (Бележка 10). Справедливата стойност към 31.12.2021 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Групата класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 в йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

26. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

През 2021 г. придобитите земи, сгради и стопански инвентар срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели, са на стойност 1,962 хил. лв. (2020 г.: 608 хил. лв. земи и сгради). Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Групата. Движението на активите, държани за продажба през 2021 и 2020 г. е представено в следната таблица:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Балансова стойност в началото на периода	3,210	51
Придобити от обезпечения	1,962	608
Активи на Кохоферм ООД, върху което ББР упражнява контрол	-	2,571
Рекласифицирани към други активи	(608)	-
Преоценка	(43)	(20)
Балансова стойност в края на периода	<u>4,521</u>	<u>3,210</u>

През 2020 г. вследствие неизпълнение по договор за кредит Групата придоби контрол над предприятие за производство на рибни продукти и в следствие на това предприятието попада в обхвата на консолидацията. Активите на предприятието бяха класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5 и, съответно, неговите активи бяха представени в отчета за финансовото състояние на Групата по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба. Пасивите на предприятието бяха заведени като Пасиви, свързани с активи държани за продажба и бяха отчетени в Други пасиви (Бележка 34). Общата стойност на рекласифицираните активи бе 3,599 хил. лв., а тяхната справедливата стойност – 2,571 хил. лв. През 2021 г., Групата придоби основните активи на предприятието чрез участие в публична продажба. С постъпленията бяха погасени експозиции на ББР към Кохоферм на обща стойност 2,571 хил. лв.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Активи, придобити от обезпечения	34,719	33,938
Предплатени разходи и аванси	2,297	18,848
Вземания	2,200	1,470
Надвнесен корпоративен данък	59	1,116
Активи в процес на доставка	1,983	873
ДДС за възстановяване	70	138
Други	616	118
	<u>41,944</u>	<u>56,501</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Групата е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на частта от участието си в инвестициите на фонд „Три морета“, която на този етап според споразумението на акционерите на фонда е била изискуема. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“, а ангажиментът за вноса в капитала, която все още не е поискана е представен в Бележка 37 Условни задължения и ангажименти към 31.12.2021.

В Предплатени разходи и аванси се включва също така неамортизираната част на такси по гаранциите анти-КОВИД (виж Бележка 37), в размер на 1,074 хил. лв. Движението на активите, придобити от обезпечение през 2021 г. и 2020 г. е представено в следващата таблица:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Балансова стойност в началото на периода	33,938	35,187
Рекласифицирани към вземания от нефинансови институции	-	(906)
Рекласифицирани от активи, държани за продажба	608	-
Капитализирани разходи	632	2,938
Продадени	(52)	-
Обезценка	(407)	(3,281)
Балансова стойност в края на периода	<u>34,719</u>	<u>33,938</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Депозити от местни банки	1,057	7,508
Депозити от чуждестранни банки	685	668
	<u>1,742</u>	<u>8,176</u>

Няма задължения за лихви по депозити от кредитни институции към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. Всички депозити от кредитни институции са безсрочни.

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Предприятия и еднолични търговци	730,288	973,064
Частни физически лица	7,742	7,427
	<u>738,030</u>	<u>980,491</u>

Сумите, дължими на частни физически лица, представляват депозити на служители от Групата в ББР.

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2021 г. са в размер на 96 хил. лв. (2020 г.: 27 хил. лв.).

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Срочни депозити	28,990	315,777
Безсрочни депозити	709,040	664,714
	<u>738,030</u>	<u>980,491</u>

30А. ДЕЙНОСТИ ПО ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите по финансиране формират следните парични потоци и непарични изменения през 2021 г. и 2020 г.

	01.01.2021	Непарични промени			31.12.2021
		Изменения в	Преминаване		
		начислени	от		
		лихви и	дългосрочни в		
	Паричен поток	предплатени	краткосрочни		
		комисиони			
Дългосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	1,194,306	-	194	(183,976)	1,010,524
Краткосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	129,613	(130,931)	(206)	184,435	182,911
Задължения по лизинг	279	66		-	345
Общо					
задължения,					
формирани от					
дейности по					
финансиране	<u>1,324,198</u>	<u>(130,865)</u>	<u>(12)</u>	<u>459</u>	<u>1,193,780</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30А. ДЕЙНОСТИ ПО ФИНАНСИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	01.01.2020 г.	Непарични промени			31.12.2020 г.
		Паричен поток	Изменения в начислени лихви и предплатени комисиони	Преминаване от дългосрочни в краткосрочни	
Дългосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	1,200,519	123,051	349	(129,613)	1,194,306
Краткосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	120,737	(120,388)	(349)	129,613	129,613
Задължения по лизинг	448	(105)	(64)	-	279
Общо задължения, формирани от дейности по финансиране	1,321,704	2,558	(64)	-	1,324,198

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2021	2020
Китайска банка за развитие	720,813	732,061
Индустриална и търговска банка на Китай/EUROPE/	132,041	146,637
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	82,159	144,750
Китайска Ексим Банка	98,395	98,355
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	35,678	71,356
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	40,901	42,946
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	753	2,799
	1,110,740	1,238,904

За изпълнение на своята мисия, ББР привлича средства от различни източници, като фокусът е върху привличане на средства от Международни институции – заемодатели (ILA's). Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2021 г. са в границите от 0% до 1.70% (31.12.2020 г.: от 0% до 1.70%).

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2021 г. са в размер на 1,469 хил. лв. (2020: 1,150 хил. лв.)

Към 31.12.2021 г. основните източници на финансиране на Българска банка за развитие ЕАД са представени по-долу, както следва:

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 30.03.2011 г. е подписан нов договор между Българска банка за развитие ЕАД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2021 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 3,000 хил. евро с ледова равностойност 5,867 хил. лв. (31.12.2020 г.: 5,000 хил. евро с ледова равностойност 9,779 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плус надбавка, а по втори транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 150,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС). Заемът е целеви и се използва за санирането на многофамилни жилища. Към 31.12.2021 г. заемът е напълно усвоен.

Заемът е обезпечен с държавна гаранция, предоставена на основание Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г.

Към 31.12.2021 г., дългът по заема е в размер на 39,000 хил. евро с ледова равностойност 76,277 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 69,000 хил. евро с ледова равностойност 134,952 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плус надбавка, а по втори транш е фиксиран.

Кредитанцалт фюр Видерауфбау

На 16 август 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с КфВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на НПЕЕМЖС. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, в рамките на Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между КфВ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Към 31.12.2021 г. заемът е напълно усвоен.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитанцалт фюр Видерауфбау (продължение)

Към 31.12.2021 г. дължимата главница по заема е в размер на 18,182 хил. евро с левова равностойност 35,561 хил. лв. (към 31.12.2020 г, дължимата главница е в размер на 36,364 хил. евро с левова равностойност 71,121 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Европейската инвестиционна банка

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа трети Договор с Европейската инвестиционна банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Средствата са предназначени за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании, чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2021 г., дължимата главница по заема е в размер на 20,910 хил. евро с левова равностойност 40,896 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 21,955 хил. евро с левова равностойност 42,941 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие ЕАД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговски банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2021 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2021 г. дължимата главница по заема е в размер на 385 хил. евро с левова равностойност 753 хил. лв. (31.12.2020 г.: 1,430 хил. евро с левова равностойност 2,797 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска банка за развитие

На 12 май 2017 г. ББР подписа нов Договор за заем с Китайската банка за развитие в размер на 80,000 хил. евро. Средствата могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. ББР има възможност да използва финансовия ресурс и за подпомагане на стратегически проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2021 г. заемът е напълно усвоен и целево използван.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Китайска банка за развитие (продължение)

Към 31.12.2021 г. дължимата главница по заема е в размер на 76,000 хил. евро с левова равностойност 148,643 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 78,000 хил. евро с левова равностойност 152,555 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 13.12.2018 г. ББР подписа ново финансово споразумение с Китайската банка за развитие в размер на 300,000 хил. евро. Средствата са предоставени като първи транш по подписаното през месец юли 2018 г. Рамково споразумение между двете банки за 1,5 млрд., евро. Ресурсът може да бъде използван за проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“ и/или също за проекти за подпомагане на МСП, енергетика, комуникации, транспорт, селско стопанство в България или за други цели, одобрени от ББР и КБР. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2021 заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2021 г. дължимата главница по заема е в размер на 292,500 хил. евро с левова равностойност 572,080 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 296,250 хил. евро с левова равностойност 579,415 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска Ексим Банка

На 28 септември 2017 г. ББР подписа Договор с Китайската Ексим Банка в размер на 50,000 хил. евро. Това е първият договор за заем между ББР и Китайската Ексим Банка, след като през 2014 г. двете институции сключиха споразумение за финансово сътрудничество, което предвижда съвместно финансиране на ключови проекти или области. Средствата могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, транс-гранични икономически и търговски транзакции между Китай и България. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2021 г. заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2021 г. дължимата главница по заема е в размер на 50,000 хил. евро с левова равностойност 97,792 хил. лв. (31.12.2020 г.: 50,000 хил. евро с левова равностойност 97,792 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Индустриална и търговска банка на Китай (чрез подразделенията в Австрия и Полша)

На 13 март 2020 г. ББР подписа ново финансово споразумение с Индустриалната и търговска банка на Китай (ИТБК) в размер на 75,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране, както и он-лендинг чрез български финансови институции за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Финансирането се предоставя съвместно от ИТБК Австрия и ИТБК Европа - Полша. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2021 заемът е изцяло усвоен и целево използван.

Към 31.12.2021 г., дългът по заема е в размер на 67,500 хил. евро с легова равностойност 132,019 хил. лв. (към 31.12.2020 г. 75,000 хил. евро с легова равностойност 146,687 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,236	11,237
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	5,510	5,695
Депозити със специално предназначение	65,496	68,077
Други	453	-
	<u>82,695</u>	<u>85,009</u>

Няма задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2021 г. (2020: 0 хил. лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода.

На 28.04.2017 г. ББР и Министерство на Финансите подписаха Анекс №1 за удължаване на срока на договора с още 10 години.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW (продължение)

Към 31.12.2021 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2020 г.: 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плус надбавка.

Към 31.12.2021 г. Банката е предоставила по този договор заеми на търговски банки в размер на 5,745 евро с легова равностойност 11,236 хил. лв. (31.12.2020 г.: 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв.).

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

От 2001 година Банката работи по Споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия в България. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници за целево финансиране на МСП се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи и доклади за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите.

Към 31.12.2021 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 2,817 хил. евро с легова равностойност 5,510 хил. лв. (31.12.2020 г.: 2,912 хил. евро с легова равностойност 5,695 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

На 07.12.2010 г. между Национален гаранционен фонд ЕАД и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА, Агенцията) към Министерството на земеделието и храните на Република България се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (ОПРСР) 2007-2013 г. Целта на програмата е да се осигури по-лесен достъп до кредитиране на предприятията от сектора, с по-ниски лихвени проценти и по-ниски изисквания за обезпечението и самоучастие.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (продължение)

Гаранционната програма се реализира в рамките на Мярка 2.7 от ОПРСР. След проведени консултации, ИАРА и НГФ ЕАД избраха инструмента за финансов инженеринг, предвиден съгласно Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (ОВ, 10.05.2007, L 120) за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, да бъде реализиран чрез фонд (средства) по сметка и под управлението на НГФ ЕАД.

Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (член 35), инструментът за финансов инженеринг е установен под формата на отделен финансов блок в рамките на НГФ ЕАД.

Съгласно член 1 от Финансовото споразумение между НГФ ЕАД и ИАРА през 2010 г. на Фонда са предоставени средства в размер на 6,000 хил. лв. По силата на Анекс № 2 от 28.12.2011 г. е извършена допълнителна вноска в размер на 9,168 хил. лв. На 19.12.2012 г., между НГФ ЕАД и ИАРА е сключен Анекс № 4 към Финансовото споразумение за предоставяне на средства за осъществяване на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., съгласно който Агенцията се задължава да преведе на Фонда допълнителна вноска в размер на 15,050 хил. лв. за реализацията на гаранционната схема. Съгласно Анекс № 5 от 16.01.2014 г., между НГФ ЕАД и ИАРА, Агенцията оттегли последната вноска от 15,050 хил. лв. С Анекс №7 от 06.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Агенцията 3,000 хил. лв. от допълнително преведените финансови средства.

Със сключване на Анекс № 8 от 03.11.2017 г. страните заявяват намерението си ресурсите да се използват повторно. ИАРА възлага на НГФ ЕАД осъществяването на гаранционна дейност в полза на микро, малки и средни предприятия от сектор „Рибарство“, по смисъла на чл.34, параграф 4. От Регламент (ЕО) 498/2007.

Съгласно Анекс №9 от 19.06.2018 г. страните се съгласяват, предоставените средства по Финансовото споразумение да бъдат използвани повторно от Фонда за гаранционна дейност, целяща улесняване достъпа до финансиране на предприятия от сектор „Рибарство“ и предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за Морско дело и рибарство 2014 -2020 г. Средствата са предоставени за извършване на гаранционна дейност за срок от десет години.

През 2015 г., с цел по-добра доходност, средствата по програмата са инвестирани в разплащателна сметка с преференциален лихвен процент в Българска банка за развитие ЕАД. През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в същата банка. През 2017 г., договорът за депозит е анексиран за три години. В края на 2020 г. е сключен нов договор за депозит между НГФ ЕАД и ББР ЕАД за три години.

Гаранционната програма е безплатна за предприятията, които се ползват от нея, като разходите на НГФ ЕАД за реализирането ѝ се определят и изплащат съгласно чл. 35 от Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (продължение)

Към 31.12.2021 г. в рамките на гаранционната схема по ОПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения със следните банки: Райфайзенбанк (България) ЕАД, Първа инвестиционна банка АД, ОББ АД, УниКредит Булбанк АД, Централна кооперативна банка АД, Банка ДСК ЕАД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Интернешънъл Асет Банк АД, Българо-американска кредитна банка АД, Българска банка за развитие ЕАД и Общинска банка АД.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) е до 31.12.2022 г.

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

На 20.12.2011 г., между Национален гаранционен фонд ЕАД и Министерство на земеделието и храните (МЗХ) се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони (ПРСР) за периода 2007-2013 г. Гаранционната схема е създадена на основание чл. 51 - 52 от Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР, с цел улесняване достъпа до финансиране на бенефициенти и реализирането на проектите по ПРСР.

МЗХ предоставя на Фонда средства в размер на левовата равностойност на 121,100 хил. евро (236,851 хил. лв.) с цел подобряване достъпа до финансиране, подпомагане на конкурентоспособността, ускоряване реализирането на инвестиции, които са съфинансирани със средства по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) и които се използват от Фонда за издаване на гаранции и контрагаранции. С Анекс №2 от 14.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 154,586 хил. лв. от предоставените финансови средства. С Анекс №3 от 01.12.2015 г. между страните, е удължен срокът на Споразумението до 01.04.2016 г.

Съгласно Анекс №4 от 29.03.2016 г. е декларирано от страните, предоставените средства по Финансовото споразумение да бъдат използвани повторно от Фонда за гаранционна дейност, целяща улесняване достъпа до финансиране на предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за развитие на селските райони на Република България (2014 – 2020 г.), както и предприятия от сектор „Животновъдство“ и сектор „Растениевъдство“. Средствата са предоставени за извършване на гаранционна дейност за срок от десет години.

С Анекс №6 от 03.09.2020 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 21,881 хил. лв. от предоставените финансови средства.

През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в Българска банка за развитие ЕАД. През 2017 г. договорът за депозит е анексиран за три години. В края на 2020 г. е сключен нов договор за депозит между НГФ ЕАД и ББР ЕАД за три години.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните (продължение)

Към 31.12.2017 г. в рамките на гаранционната дейност по ПРСР 2007 – 2013 г., НГФ ЕАД има сключени споразумения с банките: Българо-американска кредитна банка АД, Банка ДСК ЕАД, Обединена българска банка АД, Банка Пиреос България АД, Първа инвестиционна банка АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД, Сибанк ЕАД, Централна кооперативна банка АД и Юробанк България АД, УниКредит Булбанк АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Алианц банк България АД.

През 2017 г., Гаранционната схема 2014 -2020 г., съвместна с МЗХ се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50,000 хил. лв. По гаранционната схема са подписани споразумения със 17 търговски банки: Обединена българска банка АД, Тексим банк АД, Банка ДСК ЕАД, Банка Пиреос България АД, Българо-американска кредитна банка АД, Общинска банка АД, Инвестбанк АД, Алианц банк България АД, Интернешънъл Асет Банк АД, Юробанк България АД, Търговска банка Д АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Първа инвестиционна банка АД, УниКредит Булбанк АД, Българска банка за развитие ЕАД, Райфайзенбанк (България) ЕАД и ББР Микрофинансиране ЕАД.

32. ПРОВИЗИИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Провизии по кредитни гаранции анти-КОВИД	176,370	120,308
Провизии по банкови гаранции и акредитиви	5,615	7,060
Общо провизии по гаранции	181,985	127,368
Провизии по съдебни дела	-	43
Провизии за неусвоени кредити и за разходи	65	37
	<u>182,050</u>	<u>127,448</u>

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Салдо към 1 януари	127,368	8,098
Начислени провизии по кредитни гаранции анти-КОВИД	62,745	120,308
Начислени провизии по банкови гаранции и акредитиви	3,991	5,212
Използвани през годината	56	358
Реинтегрирани за годината	(12,175)	(6,608)
Салдо към 31 декември	181,985	127,368

32. ПРОВИЗИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Провизиите по кредитни гаранции анти-КОВИД са очакваните плащания по издадените гаранции от ББР към търговските банки-партньори по програмата. Те са определени по специално създадена за тази цел методика в ББР. Програмата е описана в Бележка 37.

Провизиите по банкови гаранции представляват суми, които се очаква да бъдат платени по издадени гаранции от Групата. Те се определят по утвърдена методика за изчисляване на ОКЗ според МСФО 9.

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, свързани с трудови спорове.

Провизиите за неувоени кредити представляват провизии върху неотменяеми ангажименти на Групата за усвояване на финансиране.

Провизиите за разходи представляват вероятни, но несигурни плащания, които може да възникнат за Групата.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Финансов лизинг	168	169
Оперативен лизинг	177	110
	<u>345</u>	<u>279</u>

34. ДРУГИ ПАСИВИ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Начисления за разходи	1,059	1,769
Задължения към доставчици и клиенти	338	1,729
Пасиви, свързани с активи, държани за продажба	2,182	1,049
Задължения към персонал и за социално осигуряване	1,099	984
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	754	671
Задължения за данъци	361	538
Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции	168	167
Други кредитори	1,652	850
	<u>7,613</u>	<u>7,757</u>

Начисленията за разходи представляват суми, отнасящи се до отчетния период, но които са били, или ще бъдат фактурирани след приключването на отчетния процес.

Задължения към доставчици и клиенти представляват основно задължения по доставки на активи, които ще бъдат отдавани на лизинг както и задължения по други оперативни доставки в Групата.

34. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пасиви, свързани с активи, държани за продажба представляват нетната стойност на пасивите на Кохоферм ООД, контролирано от ББР дружество след елиминиране на задълженията на дружеството към ББР.

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсирани отпуски и социалните осигуровки по тях, както и дължими текущи възнаграждения.

Задължения за данъци представляват разчети за Данък върху добавената стойност, удържани данъци върху доходите на персонала, разчети за корпоративен данък и данъци при източника.

Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции представляват предплатени такси за гаранции.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Групата при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Дружеството-майка, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Дружеството-майка е направило оценка, като е използвало математически модели и услугите на сертифициран актюер.

На база на направените изчисления е определено задължение в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2021 г. в размер на 754 хил. лв. (31.12. 2020 г.: 671 хил. лв.).

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Настояща стойност на задължението на 1 януари	671	552
Разходи за настоящи услуги	112	148
Разходи за лихви	4	4
Изплатени суми през периода	(20)	(13)
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	(13)	(20)
Настояща стойност на задължението на 31 декември	<u>754</u>	<u>671</u>

34. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължения към персонала при пенсиониране (продължение)

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Актьорска печалба/(загуба) към 1 януари	(42)	(56)	-	-	(42)	(56)
Актьорска (загуба)/печалба върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	11	14	-	-	11	14
Актьорска (загуба)/печалба към 31 декември	(31)	(42)	-	-	(31)	(42)

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2021 г. са направени следните актьорски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2018 – 2020 г.;
- темп на текучество – между 1 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп на преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 0.6% (2020 г. – 0.5%);
- предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката: за 2022 г. – 2 % спрямо нивото през 2021 г. и за 2023 г. и следващи – 2 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2021 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	19	(16)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2021 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	80	(70)
	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2021 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(70)	82

34. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължения към персонала при пенсиониране (продължение)

	Увеличение с 1% на текущото	Намаление с 1% на текущото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(17)	20
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2021 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(74)	86

Ефектът за 2020 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	18	(15)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	74	(68)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(64)	76

	Увеличение с 1% на текущото	Намаление с 1% на текущото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(16)	19
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(68)	80

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	1,427,964	1,427,964
Издадени обикновени акции – апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции – апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>1,441,774</u>	<u>1,441,774</u>

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 14,417,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Към 1 януари	1,441,774	601,774
Новоиздадени акции	-	840,000
Към 31 декември	<u>1,441,774</u>	<u>1,441,774</u>

Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

През 2020 г., С решение №215 от 27 март 2020 г., Министерският съвет взе решение да увеличи капитала на ББР със 700 млн. лв., като средствата бъдат използвани „за изпълнение на мерки за подпомагане на икономиката във връзка с епидемията от COVID-19, в т.ч. за издаване на портфейлни гаранции към банките, които да им позволят да предоставят по-гъвкави условия за бизнес кредити за определен период, при определени условия и при индивидуална преценка на всеки конкретен случай“.

С Постановление на Министерски съвет № 134 от 18 юни 2020 г. бяха одобрени промени по бюджета на Министерството на икономиката за 2020 г. и за извършване на допълнителни плащания в частта на финансирането на бюджетното салдо за сметка на централния бюджет, с Решение № 402 от 18 юни 2020 г. на Министерския съвет българската държава реши да увеличи акционерното си участие в капитала на "Българска банка за развитие" ЕАД чрез парична вноска на обща стойност 140,000,000 лв. В изпълнение на посочените мерки, на 06.07.2020 г. се проведе извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което беше взето решение за увеличение на капитала на Банката чрез издаване на 1,400,000 бр. нови поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 100 лева всяка, на обща стойност 140,000,000.

35. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

По този начин капиталът на "Българска банка за развитие" ЕАД беше увеличен от 1,301,773,500 на 1,441,773,500 лв.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД чрез придобиване чрез дарение на всички притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД акции в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

На 18.03.2022 г., с решение на Министерски съвет акциите на банката бяха прехвърлени от Министерство на икономиката към Министерство на иновациите и растежа.

36. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Дружеството-майка (Банката) трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Групата може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2021 г., Фонд Резервен на Групата е в размер на 87,185 хил. лв. (31.12.2020 г.: 87,185 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

36. РЕЗЕРВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2021 г., допълнителните резерви на Групата са в размер на 83,521 хил. лв. (31.12.2020 г.: 82,442 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Групата от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Групата е формирала специален компонент "Резерв по финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход" на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка.

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Преоценъчен резерв към 01.01.	(63,958)	16,694
Обезценка	(3,350)	1,118
Преоценка	(12,055)	(90,781)
Данък	892	9,011
Преоценъчен резерв към 31.12.	(78,471)	(63,958)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2021	2020
Условни задължения		
Кредитни гаранции анти-КОВИД	680,938	479,462
Банкови гаранции и акредитиви	377,159	432,369
Банкови гаранции и акредитиви с парично покритие	(10,688)	(15,102)
Акредитиви, открити със заемни средства – отчетени като кредитен ангажимент	187	1,719
Провизии по гаранции, признати в отчета за финансовото състояние (Бележка 32)	(181,985)	(127,368)
в т.ч. провизии по кредитни гаранции анти-КОВИД	(176,370)	(120,308)
	865,611	771,080
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	209,829	264,318
Акредитиви, открити със заемни средства	-	(156)
Провизии за разходи	(52)	(80)
Непоискана част от участие в капитала на фонд „Три морета“	25,031	25,399
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
Участие в инвестиционна програма SIA	861	1,006
	240,363	295,181
	1,105,974	1,066,261

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

Анти-КОВИД програми

В изпълнение на ролята си на национална банка за развитие ББР получи мандати от правителството за реализирането на финансови инструменти в подкрепа на засегнатите от ефекта на пандемията от КОВИД-19 български бизнес и граждани. Те бяха обезпечени с увеличение на капитала на Банката от 700 млн. лв. (виж Бележка №35) и включваха следните мерки:

Мерки за физически лица и домакинства

С решение № 257 от 14 април 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от КОВИД-19, с бюджет 200 млн. лв., предложена от ББР, като обезпечаването на програмата ще бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

Програмата за гарантиране на безлихвени кредити цели да подпомогне служителите в неплатен отпуск и самоосигуряващите се лица, които временно не могат да полагат труд в условията на извънредно положение.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Анти-КОВИД програми (продължение)

Параметрите по програмата бяха допълнително изменени с цел повишаване ползите в интерес на засегнатите от пандемията лица с ПМС 910/10.12.2020г. Те имат възможността да получат безлихвени заеми до 6,900 лева, които се отпускат наведнъж или на траншове. Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. По заемите не се дължат такси, комисиони и неустойки. Срокът за кандидатстване бе удължен до 30 август

2021 г., или до изчерпване на гаранционните лимити. Тези промени влязоха в сила през м. януари 2021 г.

Съгласно РМС № 194 /05.03.2021 г., „Българска банка за развитие“ ЕАД получи правото да увеличи с до 100 млн. лв. размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от КОВИД-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от КОВИД-19. Така възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се бе увеличен до 300 млн. лв.

С РМС № 506/15.07.2021 г. срокът за кандидатстване по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от КОВИД-19, се удължи до 31 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата.

Към 31.12.2021 г. общият одобрен лимит по програмата е 290,543 хил. лв., издадени са 283,438 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 52,925 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 236,109 хил. лв.

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 179,860 хил. лв., издадени са 177,162 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 25,448 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 106,425 хил. лв.

Мерки за микро, малки и средни предприятия

С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, предложена от ББР, с бюджет 500 млн. лв., като обезпечаването на програмата да бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Анти-КОВИД програми (продължение)

Мерки за микро, малки и средни предприятия (продължение)

Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, е с бюджет от 500 млн. лв. В нея могат да бъдат включени компании от всички сектори, като се очаква от мярката да се възползват предимно фирми от най-засегнатите области – търговия, услуги, транспорт и логистика, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, и други.

За да кандидатстват за кредит фирмите, е достатъчно да отговарят на едно от следните условия:

- Да са микро, малки и средни предприятия, което се определя по указан в ЗМСП начин или големи предприятия-търговски дружества, чиито показатели за персонал и активи и/или обороти надвишават посочените в ЗМСП;
- Да не са били предприятия в затруднено положение към 31.12.2019 г., което се установява чрез проверка на предварително зададени, нормативни критерии. С последните промени в програмата, се въвежда облекчение от „Временната рамка за държавни помощи“, за микро- и малките предприятия. За тях е достатъчно да не са били обект на процедура по несъстоятелност, съгласно националното право и да не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране (има се предвид държавна помощ за оздравяване или реструктуриране). В допълнение, ако под гаранцията от ББР се включват съществуващи кредити, то те не трябва да са били необслужвани, а кредитополучателят не трябва да е изпадал в просрочие над 90 дни – през 2019 г. При съществуващите кредити кредитополучателят трябва да е представил на търговската банка-партньор прогнозни разчети и прогнозен план за възстановяване на дейността си, за който не се изисква стриктно определена форма и реквизити;

От финансиране и гаранция могат да се ползват предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след 31.12.2019 г., поради избухването на епидемията от КОВИД-19. Затруднението се установява от самия кредитополучател, като е достатъчно да се опише една от следните причини, довели до затрудненията му:

- Спад на оборота след първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период в 2019 г. (въз основа на финансови отчети и документация на дружеството);
- Наличие на вземания от клиенти, които не са получени/суми, неразплатени към доставчици, след 01.03.2020 г. (въз основа на финансови отчети и документация на дружеството);
- Прекратени доставки от внос, необходими за дейността на предприятието – след 01.01.2020 г., отменени договори за износ (въз основа на документи, представени от дружеството);

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Анти-КОВИД програми (продължение)

Мерки за микро, малки и средни предприятия (продължение)

- Случаи на болест и самоизолация на служителите, общо намаление на броя на заетите лица, затворени производствени съоръжения, помещения и офиси (въз основа на документи, представени от дружеството);
- Наличието на други обстоятелства, с които се установяват изпитваните от предприятията затруднения поради КОВИД-19, съгласно приета от търговската банка методология, която се предоставя на ББР.

Тъй като покритото от гаранцията финансиране по програмата е държавна помощ:

- На кредитополучателите е забранено да финансират един и същи разход с кредит по програмата и с друга държавна/минимална помощ. (Под един и същи разход се има предвид например заплащане по конкретна фактура от 30.11.2020 г. или заплащане на наем на конкретен офис за месец декември 2020 г., или плащане на заплати за конкретни служители, за конкретен месец.) Ако за конкретните разходи клиентът ползва държавна/минимална (de minimis) помощ, той не може да използва кредита за покриването на същите тези разходи (забрана за двойно финансиране)
- Кредитополучателят не трябва да е нарушавал правилата за държавни помощи и да е вписан в специално създадения за това Регистър „Дегендорф“ <https://stateaid.minfin.bg/bg/page/483>;
- Ако кредитополучател или свързано с него лице е ползвало/ползва друга държавна/минимална помощ за същия вид разходи, каквито са и разходите, които иска да му бъдат финансирани с кредита по програмата (например общо разходи за заплати, общо разходи за наем, общо разходи за поддръжка на съоръжения), той е длъжен да декларира това пред търговската банка, чрез декларация по образец на програмата и да не допуска двойно финансиране, както е посочено по-горе.

В програмата, която Българската банка за развитие управлява, ще могат да бъдат включвани както нови кредити, така и съществуващи, но при условие, че фирмата изпитва затруднения при обслужването на заема след 31.12.2019 г. и не е изпадала в просрочие над 90 дни за последната година. Кредитите, които търговските банки ще отпускат, са с максимален размер от 300,000 лв., като ББР ще покрива до 80% от тях.

Банките сами ще определят минималния и максималния срок на погасяване, а гратисният период за новоотпуснатите заеми ще е до 3 години.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Анти-КОВИД програми (продължение)

Мерки за микро, малки и средни предприятия (продължение)

През последното тримесечие на 2020 г. Програмата бе обновена с решение на Министерския съвет (РМС) 979/2020 г., както следва:

- Предоставяните кредити вече са в размер до 1 млн. лв. за МСП и до 2 млн. лв. за големи предприятия;
- Удължен е срокът за включване на кредити в Гарантирания портфейл до 31.12.2021 г.;
- Крайният срок за кандидатстване по мярката за микро, малките и средните предприятия е 30.06.2022 г.
- Променен е процентът на обезпеченост по кредитите от „до 20%“ на „до 50%“, спрямо размера на финансирането;
- Изисква се намаление с поне 80 базисни точки на лихвените проценти по кредитите;
- Удължен е срокът на предоставяната от ББР гаранция – от 5 на 6 години;
- Гаранционното покритие ще обхваща и отпускани от банките инвестиционни кредити;
- Увеличен е лимитът на гаранционни плащания от страна на ББР АД, от 30% на 50%.

Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, бе актуализирана с РМС № 194/05.03.2021 г., както и с РМС 578/05.08.2021 г. Програмата е синхронизирана в максимално възможна степен до разработения през месец май 2021 г. от Министерство на икономиката и Министерство на финансите надграждащ механизъм за интервенция, чрез ликвидна подкрепа за предприятията в страната, наречен „Портфейлна гаранция за преодоляване на последствията от КОВИД-19“.

Към 31 декември 2021 г. общият одобрен лимит по програмата е 795,000 хил. лв., издадени са портфейлни гаранции с лимит от 397,500 хил. лв., като са потвърдени 2,290 бр. кредити за обща сума в размер на 413,555 хил. лв.

Към 31 декември 2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 743,000 хил. лв., издадени са портфейлни гаранции с лимит от 302,300 хил. лв., като са потвърдени 1,282 бр. кредити за обща сума в размер на 157,127 хил. лв.

SIA

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. През 2018 г. е подписано писмо за Съгласие за удължаване инвестиционния период на фонда SIA с 1 година.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

SIA (продължение)

Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ.

Към 31.12.2021 г. са направени осемнадесет капиталови вноски по инициативата, като салдото е в размер на 560 хил. евро с левова равностойност 1,095 хил. лв. (2020 г.: 486 хил. евро с левова равностойност 950 хил. лв.) (Бележка 21).

Гаранционни програми за малък и среден бизнес

През 2015 г., Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил. лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2021 г., Банката има действащи споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 1,118 хил. лв. (31.12.2020 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 1,482 хил. лв.).

Програма на ББР за индиректно финансиране на МСП с гаранционно улеснение и контрагаранция по Програма COSME+ на ЕИФ, с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (Програма Косме+)

В края на 2018 г. ББР АД осъвременени рамкови условия на он-лендинг продукт: Програма на ББР за индиректно финансиране на МСП с гаранционно улеснение и контрагаранция по Програма COSME+ на Европейския инвестиционен фонд, с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции, с които за участие в Програмата се допускат освен банки и небанкови финансови институции.

Целта на Програмата е предоставяне на дългосрочно целево финансиране плюс гаранция за плащане до 60% от главница и натрупани до 90-ия ден договорни лихви по всяка от допустимите подделки по Програмата, но не повече от определен „Лимит за плащане“ (CAP), в размер на 12% от гаранцията от ББР ЕАД. ЕИФ предоставя контрагаранция, която покрива до 50% от поетия от ББР ангажимент.

Към 31.12.2021 г. ББР е сключила договори по Програмата с 8 финансови институции в общ размер на 26,149 хил. евро, от които две търговски банки и шест небанкови финансови институции, вписани в регистъра на БНБ.

Към 31.12.2021 г., стойността на гарантираните от ББР ЕАД подзаеми е в размер на 29,071 хил. лв. (14,864 хил. евро), а гарантираната сума – 17,443 хил. лв. (8,918 хил. евро).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Паневропейски гаранционен фонд

Паневропейският гаранционен фонд е създаден като част от цялостния пакет от мерки на ЕС и Групата на Европейската инвестиционна банка за намаляване на икономическите последици на пандемията от КОВИД-19. Негови крайни бенефициенти са основно малки и средни предприятия на територията на ЕС и публични предприятия, предоставящи важни услуги като здравеопазване, медицински изследвания и др. Очаква се общото финансиране да достигне 200 млрд. евро. **Групата на Българската банка за развитие кандидатства и беше одобрена за финансов посредник по гаранционната програма** на Паневропейския гаранционен фонд, по която бе създаден новият ѝ продукт. От края на септември 2021 г. с помощта на финансовите инструменти на Паневропейският гаранционен фонд ББР ще представи три нови нишови продукта на българския пазар, насочени към малкия и средния бизнес, сектора на творческите и креативните индустрии и стартиращите компании в производството. Програмата е в партньорство с Паневропейския фонд и е с обем 40 млн. евро, като чрез нея ББР ще може да отпусна директни заеми с още по-облекчени условия.

Към 31.12.2021 г. Банката не е отпуснала заеми или издала гаранции по тази програма.

Банкови гаранции и акредитиви

В допълнение, Банката учредява банкови гаранции и акредитиви към трети лица за изпълнение на тяхната дейност.

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД

Гаранционна схема 2009-2013 г.

През 2020 г. са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 6 банки по гаранционна схема 2009-2013 г., по които страна е Фондът. Максималният срок на гаранциите е до 10 години. Гаранционният лимит, предоставен на банките за срока на усвояване на гаранционната схема е 146,500 хил. лв. Общо по програмата са издадени гаранции за сумата от 168,000 хил. лв. по кредити в размер на 391,000 хил. лв. Подкрепените МСП са над 2,300.

Към 31.12.2021 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 1,269 хил. лв. (2020 г.: 3,133 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 290 хил. лв. (2020 г.: 1,311 хил. лв.).

Гаранционна схема 2015-2017 г.

През 2015 г. Фондът стартира нова гаранционна схема. След проведени процедури за избор и анализ в търговските банки, от началото на месец октомври 2015 г. до началото на януари 2016 г. са подписани гаранционни споразумения с 10 търговски банки на обща стойност 326,000 хил. лв.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) **НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Гаранционна схема 2015-2017 г. (продължение)

През 2016 г. по искане на две от банките, подписали споразумение, общият гаранционен лимит е увеличен до 379,000 хил. лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата, НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл беше до 31 март 2017 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. От стартиране на гаранционната схема до изтичане на срока за включване са подкрепени 2,024 бр. МСП, от които микро предприятия са 57%, малки - 33% и средни - 10%.

Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 379,000 хил. лв. (2020 г.: 379,000 хил. лв.)

Към 31.12.2021 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 0 хил. лв. (2020 г.: 19,329 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 0 хил. лв. (2020 г.: 9,662 хил. лв.). През 2021 г. схемата приключи.

Гаранционна схема 2017-2018 г.

В началото на 2017 г. НГФ ЕАД стартира процедура по удължаване на гаранционната схема НГФ 2015-2017 за нов период на включване. Заявено е участие от всички банки и са подписани нови споразумения за сумата от 328,000 хил. лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ ЕАД гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 30 септември 2018 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ ЕАД запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ ЕАД.

С последващо анексиране, общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 416,131 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 157,131 хил. лв. (2020 г.: 218,943 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 88,662 хил. лв. (2020 г.: 152,808 хил. лв.). Подкрепени са 3,000 бр. МСП.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ) **НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Гаранционна схема 2019-2020 г.

В началото на 2019 г. НГФ ЕАД стартира процедура за избор на банки партньори по нова гаранционната схема НГФ 2019-2020. Допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ ЕАД гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1,5 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 30 септември 2020 г. Гаранцията е портфейлна, като за суми над 500 хил. лв. е необходимо и предварително писмено съгласие от НГФ ЕАД. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ ЕАД запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ ЕАД.

Към 31.12.2021 г. са подписани споразумения с 6 банки с максимален размер на гарантирания портфейл в размер на 244,000 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 159,524 хил. лв. (2020 г.: 103,825 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 140,289 хил. лв. (2020 г.: 96,854 хил. лв.). Подкрепени са 1,341 бр. МСП.

Гаранционна схема по програма COSME на Европейската комисия

През м. декември 2016 г., между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME на Европейската комисия. Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ЕАД ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. По тази схема са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 5 търговски банки - Българо-американска кредитна банка АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, ББР Микрофинансиране ЕАД, Първа инвестиционна банка АД, Юробанк България АД. Максималният лимит е 43,338 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. са издадени гаранции в размер на 14,154 хил. лв. (2020 г.: 37,653 хил. лв.) по 455 кредита за обща сума 82,308 хил. лв. (2020 г.: 75,306 хил. лв.). Текущият гарантиран дълг към 31.12.2021 г. е 23,323 хил. лв. (2020 г.: 24,038 хил. лв.). Подкрепените МСП са 416 бр.

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранционна програма в подкрепа на бенефициенти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР)

На база подписано Финансово споразумение с ИАРА от 2011 г., НГФ ЕАД изпълнява гаранционна схема в сектор Рибарство. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ОПРСР. По програмата НГФ ЕАД има подписани споразумения с 16 търговски банки. С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46,000 хил. лв. от които 33,000 хил. лв. проекти по мярка 2.1 (79% от бюджета на мярката), по мярка 2.6 подкрепените проекти са за 12,000 хил. лв. (77% от бюджета по мярката). Подкрепени по мярка 4.1 са и проекти за 500 хил. лв. Подкрепените бенефициенти са 25 бр.

Към 31.12.2021 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., в размер на 20,780 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 30,551 хил. лв. (2020 г.: гаранции 20,780 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 30,551 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 207 хил. лв. (2020 г.: 448 хил. лв.).

Гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР)

На база подписано Финансово споразумение с МЗХ от 2012 г. НГФ ЕАД изпълнява гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти на ПРСР 2007-2013. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР. По схемата са подкрепени 544 бенефициента по програмата за реализиране на проекти, като 84% от предприятията се класифицират като микро, 14% са малки и 3% са средни предприятия.

Към 31.12.2021 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. (2020 г.: 185,606 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв. (2020 г.: 238,112 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 2,282 хил. лв. (2020 г.: 4,481 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранционна схема в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 , 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор растениевъдство и животновъдство - Гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г.

Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР.

Към 31.12.2021 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 50%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. в размер на 106,957 хил. лв. (2020 г.: 101,602 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 215,752 хил. лв. (2020 г.: 204,972 хил. лв.) По програмата са подкрепени 241 бр. МСП (2020 г.: 214 бр. МСП). Общият гаранционен лимит по програмата е 50,000 хил. лв. Към 31.12.2021 г. гарантираните кредити са 25 на брой, за обща сума от 9,542 хил. лв. (2020 г.: 105,985 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2021 г. е 4,772 хил. лв. (2020 г.: 47,354 хил. лв.).

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в консолидирания отчет до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от Дружеството-майка (Банката) гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП и издадените гаранции за собствен риск на НГФ (дъщерно дружество на ББР) са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Групата, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Групата.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е вземано такова решение.

38. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2021	2020
Парични средства в каса (Бележка 16)	849	601
Разплащателна сметка при Централната банка (Бележка 16)	242,786	495,678
Вземания от банки с оригинален падеж до 3 месеца (Бележка 17)	242,257	283,078
	485,892	779,357

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

Свързани лица

В следващата таблицата са оповестени дружества, с които Групата е извършила транзакции през отчетния период. Всички сделки със свързани лица са по договорени цени.

Дружество/лице	Вид свързаност
Министерство на икономиката	Държавно министерство, упражняващо правата на собственост върху Банката от името на държавата до 18.03.2022 г.
Министерство на иновациите и растежа	Държавно министерство, упражняващо правата на собственост върху Банката от името на държавата след 18.03.2022 г.
Министерство на финансите	Държавно министерство, депозант, емитент на ценни книжа
Министерство на земеделието	Държавно министерство, депозант, емитент на ценни книжа
Автомагистрала ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Южен поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Еко Антрацит ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Монтажи-София ЕООД	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
УМБАЛ Света Екатерина ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български Институт за Стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Терем - Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД ПЛОВДИВ	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавна консолидационна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Авионамс АД	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ШУМЕН ООД	Дружество под общ контрол от държавата
Монтажи ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български ВиК Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Булгартрансгаз ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавно Предприятие КАБИЮК ДП	Дружество под общ контрол от държавата
МБАЛ Лозенец ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БДЖ - товарни превози ЕООД	Дружество под общ контрол от държавата
София Тех Парк АД	Дружество под общ контрол от държавата
Напоителни системи ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Разчетите със свързани лица в консолидирания отчет за финансовото състояние към края на отчетните периоди са:

Активи			2021	2020
Дружество/лице	Вид разчет			
Министерство на финансите	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		453,833	471,139
Министерство на финансите	ФА, отчитани по амортизирана стойност - Дългови ценни книжа		10,060	10,126
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти		317,252	300,992
Дружества под общ контрол на държавата	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		23,113	22,649
			804,258	804,906

Пасиви			2021	2020
Дружество/лице	Вид разчет			
Министерство на финансите	Други привлечени средства		16,746	16,932
Министерство на земеделието	Други привлечени средства		65,496	68,077
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити и други привлечени средства		273,750	360,509
			355,992	445,518

Сделките със свързани лица са:

Дружество/лице	Вид взаимоотношение	2021	2020
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	57	58
	Приходи от лихви	2,767	1,906
	Разходи за лихви	(113)	(117)
		2,711	1,847
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	8,512	5,067
	Приходи от такси и комисиони	202	232
	Разходи за лихви	(12)	(86)
	Други разходи от дейността	-	(21)
	Други доходи от дейността	-	37
		8,702	5,229

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Условни задължения и ангажименти със свързани лица:

Дружество/лице	Вид	2021	2020
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	23,038	40,649
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	2,933	6,528
		25,971	47,177

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2021	2020
Задължения към клиенти по привлечени депозити	289	378
Задължения за възнаграждения	23	71
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	145
Други задължения	-	32
Сделки с ключов управленски персонал	2021	2020
Възнаграждения и социално осигуряване	(3,076)	(3,144)
Приходи от лихви	-	4

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за издаване, с изключение на следните некоригиращи събития:

Промяна на принципала на Българска банка за развитие ЕАД

С промяна в Закона за Българската банка за развитие, в сила от 18 март 2022 г., правата на държавата като едноличен собственик на капитала на Банката се упражняват от министъра на иновациите и растежа.

Промяна в Надзорния съвет на Българска банка за развитие ЕАД

На 13.01.2022 г. в Търговския регистър е вписано решението на едноличния собственик на капитала на ББР, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени от състава на Надзорния съвет на Банката.

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД

От началото на 2022 г. до 23 юни 2022 г. са направени следните промени в състава на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД:

С решение на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 6 юни 2022 г. е избрана г-жа Марияна Димитрова Петкова за член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД, като решението е вписано в Търговския регистър на 13 юни 2022 г. Госпожа Марияна Петкова е избрана за председател на Управителния съвет и за изпълнителен директор на банката.

С решение на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 9 юни 2022 г. е освободен г-н Владимир Рашков Георгиев като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на „Българска банка за развитие“ ЕАД. Решението е вписано в Търговския регистър на 16 юни 2022 г.

С решение на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД от 9 юни 2022 г. е освободен г-н Живко Иванов Тодоров като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на „Българска банка за развитие“ ЕАД, считано от 13 юни 2022 г. Решението е вписано в Търговския регистър на 23 юни 2022 г.

Промяна в Съвета на директорите на Национален гаранционен фонд ЕАД

От началото на 2022 г. до 23 юни 2022 г. са направени следните промени в състава на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД:

С решение на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД е освободен г-н Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като решението е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

Промяна в Съвета на директорите на ББР Микрофинансиране ЕАД

От началото на 2022 г. до 23 юни 2022 г. са направени следните промени в състава на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД:

С решение на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД е освободен г-н Владимир Рашков Георгиев като член на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД и г-жа Марияна Димитрова Петкова е избрана за член на Съвета на директорите на дружеството, като решението е вписано в Търговския регистър на 23.06.2022 г.

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Войната в Украйна

В ранните часове на 24 февруари 2022 г. започна пълномощна военна инвазия на Русия в нейния югозападен съсед Украйна. Нападението над Украйна е определяно като най-сериозния военен конфликт в Европа след края на Втората световна война. На Русия бяха наложени мащабни икономически санкции от Европейския съюз, САЩ, Великобритания, Канада и други страни, включително традиционно неутрални като Швейцария, като част от тях се разпростират и върху Беларус.

Икономическата обстановка, породена от конфликта и наложените санкции, се очаква да окаже влияние върху редица сектори на икономиката, включително да доведе до нарушаване на нормалната икономическа дейност на стопанските субекти. Поради непредсказуемата динамика на конфликта и средносрочните и дългосрочните икономически последици от него, обхватът и ефектът върху бизнеса на банката, е трудно да бъде оценен.

Възможно е, в зависимост от продължителността и мащаба на конфликта, и политическите, и икономически мерки, предприемани както от Русия, така и от САЩ, и ЕС, Банката да преразгледа своите допускания и преценки, което от своя страна да доведе до съществени корекции в балансовата стойност на активите и пасивите през следващата финансова година.

Потенциални преки ефекти върху Банката

Към 31.12.2021 г. и към датата на издаване на консолидирания финансов отчет, Банката има следните депозити в/вземания от институции, чиито основен акционер е Русия:

	Сума към 31.12.2021 г.	Рейтинг към 31.12.2021 г.	Сума към датата на издаване на финансовия отчет	Рейтинг към датата на издаване на консолидирани я финансов отчет
Международна банка за икономическо сътрудничество (МБИС)	10,029	Baa3 (Moody's)/ BBB (Fitch)	-	WDR/WDR
Международна инвестиционна банка (МИБ)	74,308	A3 (Moody's)/ A-(Fitch)	-	WDR (Moody's)/ BB-(Fitch)

Към датата на издаване на този отчет, Групата няма вземания от МБИС и МИБ.

Потенциални ефекти върху клиенти на Групата

Бизнесът на някои значими за Банката клиенти се очаква също да бъде засегнат от нарушените вериги за доставки, ограниченията за пътувания, увеличените цени и др. Към датата на издаване на консолидирания финансов отчет клиентите все още нямат детайлна количествена оценка на потенциалните ефекти от войната, но:

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Потенциални ефекти върху клиенти на Групата (продължение)

- Клиентите, опериращи в **сектор „Туризм и хотелиерство“** очакват намаляване на посещенията от Русия и Украйна, като не са уверени, че ще могат в пълна степен да компенсират тези посещения с туристи от други пазари;
- Клиентите, опериращи в сектор **„Транспорт“** очакват значително увеличение на разходите за енергоносители, за което войната в Украйна допринася. Тези клиенти също не са уверени до каква степен ще могат да прехвърлят допълнителните разходи към собствените си клиенти, без да предизвикат отлив от потребление, със съответния негативен ефект върху оперативните резултати и финансовото състояние;
- Клиентите в **сектор „Строителство и недвижими имоти“** очакват високите цени на материалите да се задържат в средносрочен план, тъй като основни доставчици на тези суровини – желязо, цимент и др. – са Русия и Украйна. Клиентите не са уверени доколко ще могат да прехвърлят допълнителните разходи към собствените си клиенти;

Клиентите в **сектор „Търговия и услуги“** очакват увеличение на разходите вследствие на увеличените енергийни цени, както и общия инфлационен натиск, за което увеличение войната допринася, но не очакват съществен ефект върху оперативните си резултати и финансовото състояние: тези клиенти очакват, че, в голяма степен, ще могат да неутрализират ефекта от тези увеличения;

- Клиентите в **сектор „Промишленост“** са пряко засегнати от увеличените цени на енергоносителите и материалите, както и от нарушените вериги за доставка;
- Клиентите на Банката в **сектор „Производство, пренос, разпределение и доставка на природен газ и топлинна енергия“** са пряко засегнати от увеличените цени на енергоносителите, като очакват регулаторните мерки за тяхното компенсиране, предвид особеността им статут на естествени монополисти на съответните пазари. В допълнение, прекъсването на доставките на природен газ от Русия, в сила от 27.04.2022 г., не би могло да бъде компенсирано в пълна степен в краткосрочен план, като вероятно ще доведе до:
  - Намаляване на приходите от пренос на природен газ за периода, в който обичайните доставки не са компенсирани от други източници;
  - Увеличаване в краткосрочен план на разходите за доставка на природен газ за производството на топлинна енергия;

Вероятни са отрицателни ефекти както върху оперативните резултати и финансовото състояние на тези клиенти за 2022 г., така и върху икономиката като цяло. В същото време е малко вероятно в резултат на тези развития клиентите да изпаднат в трайна невъзможност да погасяват задълженията си към Групата.

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Потенциални ефекти върху клиенти на Групата (продължение)

Групата следи внимателно развитията при своите клиенти и е в готовност да предприеме подходящи мерки за да защити интересите си, и тези на своите клиенти.

Ефектът от общоикономическите последици може да доведе до необходимост от ревизиране на някои допускания и счетоводни преценки. На този етап ръководството на Групата не е в състояние да оцени надеждно тези ефекти, тъй като събитията се развиват ежедневно.

По-дългосрочните ефекти могат да окажат влияние на финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на Групата. Въпреки това, към датата на издаване на консолидирания финансов отчет предприятията от Групата продължават да изпълняват задълженията си навреме и поради тези причини продължават да прилагат принципа на действащо предприятие.